

ရွှေအောင်

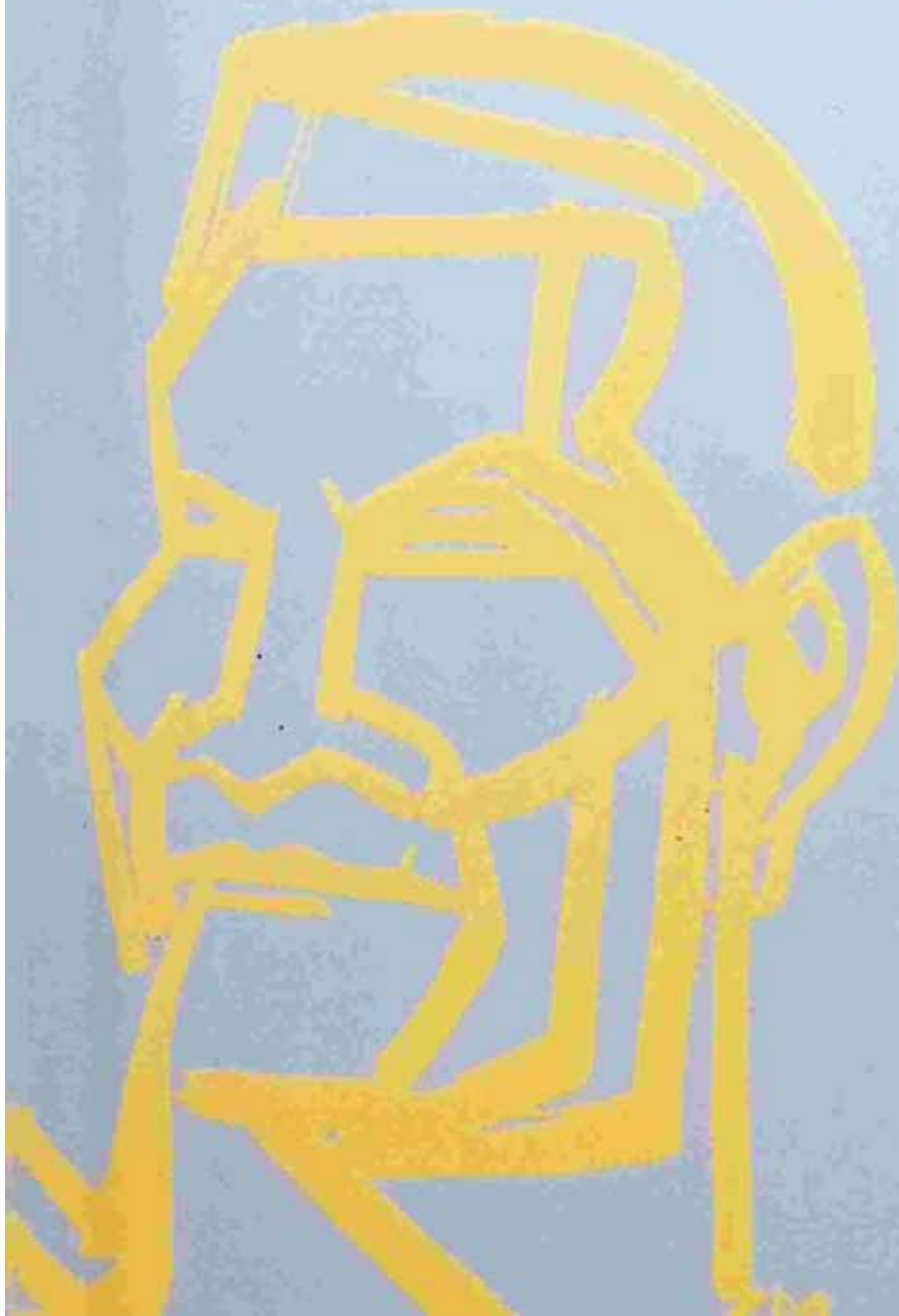
တစ်သက်တာမှတ်တမ်း
အတွေ့အခေါ်များ

ပထမတွဲ

ရွှေပဒေါင်း

တစ်သက်တာမှတ်တမ်း
အတွေ့အကြုံများ

ရွှေဥဒေါင်း
တစ်သက်တာမှတ်တမ်းနှင့် အတွေးအခေါ်များ
ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ပထမတွဲ	-	ပထမအကြိမ် ဒုတိယအကြိမ် တတိယအကြိမ် စတုတ္ထအကြိမ်	၁၉၆၁၊ ကြီးပွားရေး စာအုပ်တိုက်၊ မန္တလေး။ ၁၉၆၃၊ ကြီးပွားရေး စာအုပ်တိုက်၊ မန္တလေး။ ၁၉၇၁၊ စာပေးဟင်းလေးဘိုးကြီး၊ ရန်ကုန်။ ၁၉၆၁၊ ကြီးပွားရေး စာအုပ်တိုက်၊ မန္တလေး။
ဒုတိယတွဲ	-	ပထမအကြိမ်	၁၉၆၁၊ ကြီးပွားရေး စာအုပ်တိုက်၊ မန္တလေး။
တတိယတွဲ	-	ပထမအကြိမ်	၁၉၆၁၊ ကြီးပွားရေး စာအုပ်တိုက်၊ မန္တလေး။
စတုတ္ထတွဲ	-	ပထမအကြိမ်	၁၉၆၂၊ ကြီးပွားရေး စာအုပ်တိုက်၊ မန္တလေး။
စ - ဆုံး ပေါင်းချုပ်	-	ပထမအကြိမ်	၁၉၆၈၊ နှလုံးလှ စာအုပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်။
ပထမ-ဒုတိယ နှစ်တွဲပေါင်းချုပ် ပထမအကြိမ်			၁၉၉၇၊ စာပေလောက စာအုပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်။
ပထမ-ဒုတိယ နှစ်တွဲပေါင်းချုပ် ဒုတိယအကြိမ်			၂၀၂၀၊ စာပေလောက စာအုပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်။

mgyoe.com

စာပေလောက စာအုပ်အမှတ် ၂၆၅
SAMPLE BOOK

ရွှေဥဒေါင်း
တစ်သက်တာမှတ်တမ်း နှင့်
အတွေးအခေါ်များ
[ပထမတွဲ]

စာပေလောက စာအုပ်တိုက်
အမှတ် ၁၇၃၊ ၃၃ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
[ဖုန်း - ၀၁ ၈၃၇၄၃၉၁၊ ၀၁ ၈၃၈၈၁၆၉]
www.sarpaylawkabookhouse@gmail.com

mgyoe.com

မျက်နှာပုံ၊
လော်မောင်

ပုံနှိပ်ခြင်း
(၅၀၀)

ထုတ်ဝေခြင်း
နိုဝင်ဘာ၊ ၂၀၂၀

ဦးစနေဖိုးညွန့် (၀၀၅၇၈)၊ စာပေလောက စာအုပ်တိုက်
အမှတ် ၁၇၃၊ ၃၃ လမ်း။ ရန်ကင်းမြို့၊ က ထုတ်ဝေ၍
ခေါင်မြင့်ဝေ (၀၀၄၃၀)၊ စာပေလောကပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် ၁၇၃၊ ၃၃ လမ်း။ ရန်ကင်းမြို့တွင်
မျက်နှာပုံ၊ နှင့် အတွင်းစာသားများ ပုံနှိပ်သည်။

ရွှေညဒေါင်း
(၁၈၈၉ - ၁၉၇၃)

အမှာ

၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်၏ ရတနာပုံဝတ္ထုကို ကျောင်းသုံးစာအုပ်အဖြစ်နှင့် ပြဋ္ဌာန်းစဉ်အခါက ကျောင်းသုံးစာအုပ် ပြဋ္ဌာန်းရေးကော်မတီ၏ မှတ်ချက်တွင် ‘စာရေးဆရာအကြောင်းကိုလည်း လေ့လာရမည်’ ဟူသော အချက်တစ်ခု ဖော်ပြပါရှိ၏။ ရတနာပုံ ဝတ္ထုရေးဆရာဖြစ်သော ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို ကျောင်းသားများ လေ့လာရမည်ဆိုလျှင် အချို့ စာရေးဆရာများကဲ့သို့ ‘ပီမိုးနင်း၏ ပီမိုးနင်း’၊ ‘မဟာဆွေ၏ မဟာဆွေ’ အစရှိသည့် ကိုယ်တိုင်ရေးသားသော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်မျိုး ရေးထုတ်ပူးခြင်း မရှိသေးသည့်အတွက်ကြောင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများ၌ အခက်အခဲ ကြုံရဖွယ် ရှိသည်ဟု သဘောရသည်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် ‘ဦးဖေသိန်း၏ ရွှေဒေါင်း’ ဟူသော အမည်ဖြင့် ကျွန်ုပ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အကြမ်းပျင်းအနေဖြင့် ရေးသား ရိုက်နှိပ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ထိုအမည်ကို မှည့်ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆရာပီမိုးနင်းနှင့် မဟာဆွေတို့ မှည့်ထားကြသည့် စာအုပ်အမည်များနှင့် အဆင်ကွဲစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ရွှေဒေါင်းသည် ဦးဖေသိန်းပင် ဖြစ်သည်ဟု မသိကြသူ အချို့က ‘ရွှေဒေါင်း’ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဦးဖေသိန်းဆိုသော လူတစ်ယောက်က ရေးထုတ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ထင်ခဲ့ကြလေသည်။

‘ဦးဖေသိန်း၏ ရွှေဒေါင်း’ စာအုပ်တွင် ရတနာပုံဝတ္ထု သင်ရသည့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများအတွက် သက်သက် ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကျွန်ုပ်၏ မျိုးရိုးဇာတိနှင့် မွေးဖွားသည့် ခုနှစ်သက္ကရာဇ်အပြင် အလုပ်အကိုင် အမျိုးမျိုးလောကကိုသာ ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့သည် ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို သိလိုသူများအဖို့ မစုံလင်ရုံသာမက ယင်းသို့သော အတ္ထုပ္ပတ္တိမျိုးကို ဖတ်ရှုခြင်းအားဖြင့် အကျိုးကျေးဇူး များလှမည်လည်း မဟုတ်ပါ။ ဤအကြောင်းကို ကျွန်ုပ် နားလည်သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မတီ၏ မှတ်ချက်အရ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများအဖို့ လိုလားချက် ပြည့်စုံရုံကလေးအတွက်ဆို၍ ထိုမျှ နှင့်ပင် ကျေနပ်ခဲ့ပါသည်။

အထက်ပါစာအုပ် ထွက်လာပြီးသည့်နောက် လူထုမောင်နှံတို့က (အထူးသဖြင့် မအမာက) 'ဦးလေးသိန်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ ပြည်ပြည်စုံစုံ တစ်အုပ် ရေးထုတ်စမ်းပါဦး'ဟု တိုက်တွန်းကြ၏။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်က မိမိ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားခြင်းဟူသည်မှာ တိုင်းပြည်တွင် တစ်နည်းနည်းနှင့် ကြီးကျယ်ပြီး 'လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး' ဖြစ်လာကြသူများသာ ရေးလေ့ရှိကြောင်း၊ မိမိမှာ ဘာတစ်လုံးမျှ ဖြစ်မလာသေးသဖြင့် မိမိအကြောင်းကို အခြားလူများက ရေးထိုက်သည်ထင်ကြလျှင် ရေးကြစေ၊ မိမိကိုယ်တိုင် ရေးပါက ကိုယ့်ဟာကိုယ် အထင်ကြီးသူတစ်ယောက်ဟူ၍ အခြားလူများက ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲစရာဖြစ်လိမ့်မည်အကြောင်း ပြန်ပြောပါသည်။ ထိုအခါ မအမာက 'ကိုယ့်အကြောင်းကို ကိုယ်ရေးခြင်း ဟူသည်မှာ 'လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး' ဖြစ်လာမှ ရေးထိုက်သည် မဟုတ်ကြောင်း၊ အကယ်၍ စရာမလူကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်လာစေကာမူလည်း 'ငါလိုလူ ရှိသေးလား' ဆိုသည့် သဘောမျိုးနှင့် ဟိတ်ထုတ်ရေးသားခြင်းမျိုး ဖြစ်ခဲ့လျှင် စာဖတ်သူ အဖို့ အကျိုးများသင့်သလောက် မများဘဲ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ ကြီးကျယ်လှသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးပင် မဟုတ်စေကာမူ စာရေးတတ်သော စာရေးဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်ပါက ဖတ်ချင့်စဖွယ် ဖြစ်နိုင်သည့်ပြင် စာဖတ်သူများအဖို့၌ သင်ခန်းစာ ယူနိုင်လောက်သည့် စာအုပ်မျိုး ဖြစ်လာနိုင်ကြောင်းများနှင့် အကြောင်းပြ ပြောဆိုလေသည်။

ကျွန်ုပ်သည် မအမာ၏ အကြောင်းပြချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အချိန်ကြာရှည်စွာ စဉ်းစားခဲ့ပါသည်။ သူ၏ အကြောင်းပြချက်များသည် ခိုင်လုံသည်ဟု ကျွန်ုပ် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည့်ပြင် ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ထပ်မံတွေ့ရှိရသော အကြောင်းများကိုလည်း တင်ပြလိုပါသေးသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ အနောက်တိုင်း ဝတ္ထုများအနက်မှ (Classics) စံနမူနာ တင်လောက်သည်ဟု ပညာရှင်များ သတ်မှတ်ထားသည့် ဝတ္ထုအမြောက်အမြားကို ဖတ်ရှုခဲ့ဖူးရာတွင် ၎င်းတို့ကို အဘယ်ကြောင့် ထိုကဲ့သို့ ရွေးချယ်သတ်မှတ်ကြပါသနည်းဟု ကျွန်ုပ် စူးစမ်းရှာဖွေ ကြည့်ပါသည်။ ကျွန်ုပ် တွေ့ရှိရသော အကြောင်းတစ်ရပ်မှာ ထိုစာအုပ်များသည် လူ့သဘာဝကို မှန်ကန်စွာနှင့် သစ္စာရှိစွာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေရန် အဖြစ်အပျက်များကို စိတ်ကူးဖြင့် စီစဉ်ဖန်တီးပြီး ဇာတ်ကွက် ဇာတ်လမ်းများဖြင့် ဝတ္ထုဖြစ်အောင် ရေးသားတင်ပြခြင်းသည် အကြောင်းကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရိုးသားစွာတင်ပြသည်ဆိုလျှင် အဖြစ်အပျက် အစစ်အမှန်ကို တင်ပြခြင်းဖြစ်သည်အတွက်ကြောင့် (ဝတ္ထုများကဲ့သို့) သဘာဝကျ မကျကို စဉ်းစားစရာ မလို၊ ရေးသားသူကိုယ်နှိုက်က ရှိသော

ပိုသာ လိုသည်ဟု စဉ်းစားမိပါသည်။ ဤတွင် အဟုတ်တကယ် ရိုးသား နိုင်ပါမည်လော။ မိမိ၏ ဂုဏ်အသရေကို ထိခိုက်မည် စိုးသည်နှင့် တစ်ဆိတ်ကို တစ်အိတ်လုပ်ခြင်း၊ အမည်းကို အဖြူလုပ်ခြင်း၊ အကောင်းကို ချဲ့ထွင်ပြီး အဆိုးကို မြုပ်ထားခြင်း အစရှိသည့် မရိုးသားသော ကလောင် သမား၏ အပြုအမူမျိုးမှ ရှောင်ကြဉ်နိုင်ပါမည်လောဟု မိမိကိုယ်ကို စစ်ဆေးကြည့်ရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ် ပေါ်ထွက်ရေး အတွက် ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် မိမိအပို အထင်ကြီးခံလိုခြင်းတည်းဟူသော မာန (Vanity) ကို စွန့်လွှတ်ပါတော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက် ပါသည်။

လူသဘာဝကို ထင်ရှားအောင် တင်ပြခြင်း ဆိုရာ၌ လူသား အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော သဘာဝအပြင် ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးနှင့် သက် ဆိုင်သော သဘာဝ (Individual Nature) ဟူ၍ ရှိပါသေးသည်။ မိမိ၏ အတ္တပ္ပတ္တိကို ရေးသားဖော်ပြမည်ဖြစ်သော ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ လူသားအားလုံး နှင့် သက်ဆိုင်သော သဘာဝနှင့် 'စည်းလွတ် ခုံးလွတ်' မဖြစ်စေဘဲ ကျွန်ုပ်၌ အထူးတလည် တသီးတခြား တည်ရှိသည့် သဘာဝကိုလည်း ဖော်ပြရန် တာဝန်ရှိသည်ဖြစ်ရာ (၎င်းတာဝန်သည် သေးငယ်လွယ်ကူသော တာဝန် တစ်ခု မဟုတ်သော်လည်း) ကျွန်ုပ်၏ မရှက်မကြောက် သဘောထား နိုင်ခြင်း၊ ရိုးသားခြင်း၊ ပြောစဉ်စဉ်းခြင်း၊ သစ္စာတရားကို မြတ်နိုးခြင်းများ အားလုံးဖြင့် အဆိုပါတာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ထမ်းဆောင်နိုင်ကောင်း ပါ၏ဟု မျှော်လင့်မိပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ အရည်အချင်းနှင့် ပတ်သက်၍မူ (မှန်မည်၊ မှားမည် မပြောတတ်) လူအသီးသီး၏ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ကတ်ကတ်သတ်သတ် တည်ရှိတတ်သည့် အလွန်သိမ်မွေ့လှသော သဘာဝ ကလေး အချို့ကို ဖော်ထုတ် တင်ပြတတ်သည့် ပါရမီခံ ပါရှိသည်ဟု မျှော်လင့်မိပါသည်။ ဤသည်မှာ ကျွန်ုပ်၏ အားကိုးကြီးတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်သည် ပဋိသန္ဓေ ဓာတ်ခံအားဖြင့် လူယုတ်မာတစ်ယောက် လည်း မဟုတ်၊ သူတော်ကောင်းတစ်ယောက်လည်း မဟုတ်၊ အလယ် အလတ် အတန်းအစားတစ်ယောက် ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ပေးရာ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေ၏ ပြုပြင်မှုအတွက်ကြောင့် ကောင်းသော အခြင်းအရာများနှင့် မကောင်းသော အခြင်းအရာများသည် ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်း ဝင်လာကြပုံ၊ မိဘများထံမှ ဆက်ခံရပုံ၊ ဘဝ အစဉ်အဆက်မှ ပါလာပုံရသည့် အခြင်းအရာများလည်း ရှိပုံ၊ ၎င်းတို့အားလုံးကို ပေါင်းစပ် ပြီးကာမှ ယခုလက်ရှိ ရွှေ့ဒေါင်းဆိုသည့် အဘိုးကြီး တစ်ယောက် ဖြစ်လာရပုံ အကြောင်းကို ခရေစတုန်းကျ ဖော်ပြလိုသည့် ရည်ရွယ်ချက်

လည်း ရှိပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ တစ်သက်တာမှတ်တမ်းကို စေ့စေ့စပ်စပ် ဖတ်ရှုသူများအနက် လက်ရှိ ရွှေ့ဒေါင်းကို သိကြသူဖြစ်ပါက 'သြော်သြော် ဒီလူကြီးဟာ ဒါကြောင့် ဝှစ်ကြီး ဖြစ်နေတာပဲကိုး' ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြ ပါလျှင်လည်း ကျွန်ုပ်အဖို့ နစ်နာသည်ဟူ၍ ထင်လိမ့်မည်မဟုတ်သည့်ပြင် စာရေးဆရာတစ်ယောက် အနေဖြင့် လက်စွမ်းထက်လှပြီ ဟူ၍ပင် ဂုဏ်ယူလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်၏ မှတ်တမ်းမှာ အပြစ် အနာအဆာနှင့် ချွတ်ယွင်းချက် များကို ဝန်ခံဖော်ပြသည့် (Confessions) ဖြောင့်ချက်များ သက်သက် လည်း မဟုတ်၊ မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးစေလို၍ အကောင်းတွေချည်း ရွေးပြီး ချဲ့ထွင်တင်ပြခြင်းမျိုးလည်း မဟုတ်၊ ကျွန်ုပ် တစ်သက်တာ၌ စိတ်ကို ထိခိုက်ခြင်းကြောင့် အမှတ်ထင်လျက်ရှိသည့် အပြစ်အပျက် အကြောင်းအရာများကို ကျွန်ုပ် သတိရသလောက် ရေးသားဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ စိတ်၌ ထိခိုက်ခြင်းဟူသည်မှာ မကျေနပ်သော ကြောင့် ထိခိုက်ခြင်းများလည်းရှိ၍ ကျေနပ်သောကြောင့် ထိခိုက်ခြင်း များလည်း ရှိကြပေသည်။ ရံဖန်ရံခါ မိမိကိုယ်ကို ကောင်းသောအကွက်၌ ထား၍ ကောင်းသော အရည်အချင်းကလေးများကို ဖော်ပြမိသည့်အခါ (နည်းတော့နည်းပါသည်။) ကိုယ်ရည်ဆွဲချင်တတ်သည်ဟု ထင်မှတ်မိကြ ပါက ကျွန်ုပ်၏ မကောင်းခြင်း၊ ညံ့ပျင်းခြင်း၊ စိတ်ဓာတ်ပျော့ခြင်း အကြောင်းများကိုလည်း မကွယ်မဝှက် မဖုံးမိ ဖော်ပြခြင်းများကိုလည်း သတိပြုမိကြခြင်းအားဖြင့် ခွင့်လွှတ်နိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်၏ ပျော့ညံ့မှုများနှင့် ချွတ်ယွင်းချက်များမှာ မှတ်တမ်း တစ်လျှောက်လုံးတွင် အဖန်တလဲလဲ တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်သောကြောင့် စာ ဖတ်သူအချို့က ကျွန်ုပ်၏ ရိုးသားခြင်းကို သဘောကျဖွယ်ရာရှိသော် လည်း ရာခိုင်နှုန်းအများကမူ 'လက်စသတ်တော့ ဒီလူကြီးဟာ လူရှော်ကြီး တစ်ယောက်ပါတကား' ဟု ဆုံးဖြတ်ကြမည်ကိုလည်း ကျွန်ုပ် စဉ်းစားမိ ပါသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် ကမ္ဘာကျော် အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးဆရာကြီး ဘော့စ်ဝဲလ် အကြောင်းကို သတိရမိပါသည်။ ဘော့စ်ဝဲလ်သည် ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာကြီးတစ်ဦးဖြစ်သော ဒေါက်တာ ဂျန်ဆင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ရေးသားခဲ့ရာ သူ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ် (Biography) သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကောင်းဆုံးသော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ် ဖြစ်ရုံသာမက ဒုတိယလိုက်သော အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်သည် ဘော့စ်ဝဲလ်၏ စာအုပ်နောက်မှ မိုင်ပေါင်းများစွာ ပြတ်ကျန်ရစ်သည်ဟု စာရေးဆရာကြီး လော့ဒ် မက္ကောလေးက ချီးကျူး ရေးသားဖူးလေသည်။ ဘော့စ်ဝဲလ်၏ စာအုပ်တွင် ဒေါက်တာ ဂျန်ဆင်နှင့်

သူ တွေ့တိုင်း အပြန်အလှန် စကားနိုင်လှ၍ ပြောကြသည်များတွင် ဒေါက်တာ ဂျန်ဆင်ကချည်း နိုင်ပြီး ဘော့စ်ဝဲလ်က ပြတ်ပြတ်သတ်သတ် 'ခွေးကျ ဝက်ကျ' ရှုံးခဲ့ရပုံများကို အရှက်မငဲ့ဘဲ ရဲရဲတင်းတင်း၊ ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း၊ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြထားလေသည်။ ၎င်းစာအုပ်တွင် ဒေါက်တာ ဂျန်ဆင် တော်သလောက် ဘော့စ်ဝဲလ် ညွှာ ရောက်နေ၏။ ဒေါက်တာ ဂျန်ဆင်၏ တော်ခြင်းသည် ဘော့စ်ဝဲလ်၏ ညံ့ခြင်းကြောင့် (လကွယ်နေ ညတွင် မြင်ရသော သောကြာကြယ်ကဲ့သို့) အစွမ်းကုန် တောက်ပြောင်ပြီး အကောင်းဆုံး စာအုပ်ကြီး ဖြစ်လာရလေ သည်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးသည် ဘော့စ်ဝဲလ်၏ စာအုပ်ကြီးကို ချီးကျူး၍မဆုံး ရှိနေစဉ် ဘော့စ်ဝဲလ် ကွယ်လွန်သော အခါ၌ သူ၏သားက မည်သို့ ပြောသည် ထင်ကြသနည်း။ ဖခင်၏စာအုပ် ကျော်စောမှုကြောင့် သား ဖြစ်သူက ဂုဏ်ယူသည် ထင်ကြသလော။ သူ့သားက မိမိ တတ်နိုင်ခဲ့လျှင် ဖခင်ရေးခဲ့သည့် အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်များကို ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရှိရှိသမျှ အားလုံးဝယ်ပြီး မီးရှို့ပစ်ချင် သည်ဟု ပြောဖူးသည် ဆို၏။ အကြောင်းမူကား ထိုစာအုပ်ကြီးတွင် သူ့ ဖခင်သည် (စာရေး ကောင်းသော်လည်း) ပုဂ္ဂိုလ် အနေဖြင့် လူညံ့တစ်ယောက် ဖြစ်ရသောကြောင့်ဟုဆိုလေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ မှတ်တမ်းမှာလည်း ကျွန်ုပ်၏ အဆက်နွယ် နောင်လာနောက်သားများက ဘော့စ်ဝဲလ်၏ သား နည်းတူ မီးရှို့ပစ်ချင်ကြချေမည်လောဟု စဉ်းစားမိဖူး ပါသည်။ နောက်ဆုံး၌မူ မီးရှို့တော့မှ ရှိစေ၊ လူ့သဘာဝကို ရိုးသားစွာ တင်ပြခြင်း အားဖြင့် စွန့်စားလိုက်ပါဦးမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပါ တော့သည်။

ကျွန်ုပ်၏မှတ်တမ်းမှာ အတ္ထုပ္ပတ္တိသက်သက် မဟုတ်၊ အတွေး အခေါ်များလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြ ပါရှိ၏။ ကျွန်ုပ်၏ အတွေးအခေါ် များမှာလည်း နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်မှာ ဘယ်သို့နည်း၊ မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟူသည်မှာ ဘယ်လိုများ နေလေသနည်း စသည်ဖြင့် အခြောက်တိုက် ဗလာသက်သက် ရော်ရမ်းမှန်းဆသည့် အတွေးအခေါ် အမျိုးအစား မဟုတ်၊ ကိုယ်တိုင် ကြုံတွေ့သည့် အဖြစ်အပျက် အခြင်းအရာများအပေါ်တွင် အခြေတည်ကာ လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ် တင်ပြထားခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသောကြောင့် ကျွန်ုပ် ယူဆသည့်အတိုင်း 'တစ်ချက်လွတ်' လက်ခံနိုင် လက်မခံနိုင် အပထား၍ ဟုတ်လောက်သင့် မဟုတ်လောက်သင့်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်စရာ အခြင်း အရာမျိုး မြောက်မြားစွာ ပါရှိသည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ လွန်ခဲ့ပြီးသော ခေတ်များကမူ မိရိုးဖလာ အယူအဆနှင့် ကွဲလွဲခဲ့လျှင် 'ပရိသတ်သို့ တင်ပြရန်ပင် ခဲယဉ်းခဲ့သည်ဖြစ်ရာ ဤခေတ်တွင်မူကား ကိုယ်ပိုင်

ဉာဏ်ဖြင့် နှိုင်းချိန်ဆုံးဖြတ်ရသည့် စာဖတ်ပရိသတ် တိုးတက်များပြားလာသည်ဟု ယုံကြည်သည့်အလျောက် စွန့်စား တင်ပြလိုက်သော အတွေးအခေါ်များလည်း ပါရှိပါသည်။

တစ်သက်တာမှတ်တမ်းကို ရေးသားရာ၌ ကျွန်ုပ်၏ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော ရည်ရွယ်ချက်မှာ ငယ်ရွယ်နုနယ်စဉ်အခါက ပျော်ပျော်နေချင်တတ်၍ 'လူစုံ' တစ်ယောက် ဖြစ်ချင်သည့် 'လူရှော်' တစ်ယောက်သည်ပင် အချိန်တန်သောအခါ၌ သတိတရားရ၍ ဂေါတမဗုဒ္ဓ ဟောပြောတော်မူခဲ့သည့် ကျင့်စဉ်များအရ မိမိ၏စိတ်ကို စောင့်ကြည့်ကာ ထိန်းသိမ်းပေးသည့် အလေ့အကျင့် (Mind Culture) ပြုလုပ်ပါက ကျမ်းတတ်ဆရာများ ဦးခေါင်းကုတ်ကြရသည့် လောကုတ္တရာရေး ဆိုင်ရာ ကျမ်းတစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ ပြုစုနိုင်ခဲ့ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာပြည် ဗုဒ္ဓဘာသာလောက၌ အမှတ်ထင်ရစ်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပေသည်တကားဟု အားကျရစ်စေဖို့ မျှော်လင့်ယုံကြည်ချက်ပင် ဖြစ်ပါသတည်း။

၂၀၁၂ ခု၊ ၆၁။

ရွှေဒေါင်း

ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း၏
 တစ်သက်တာ မှတ်တမ်း နှင့်
 အတွေးအခေါ်များ

လူတစ်ယောက်သည် စုံထောက်မင်းကြီးထံ အလုပ်လျှောက်ထားသည့်အခါ မင်းကြီးသည် ထိုလူ၏ ဥပဓိရုပ်ကို သဘောကျသည်နှင့် ၎င်း၏ အရည်အချင်းကို စမ်းသပ်၍ သင့်တော်လျှင် ရာထူးခန့်ထားလိုသောအကြံ ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ မင်းကြီးသည် မိမိသိလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ အမည်၊ နေရပ်နှင့် အလုပ်အကိုင် တို့ကို ပြောပြပြီးလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား မျက်စိအောက်မှ အပျောက်မခံဘဲ နေ့ရောညပါ အရိပ်သဖွယ် တွယ်ကပ်လိုက်ပါလျက် ၎င်းပြောသမျှ လုပ်သမျှ အလုံးစုံကို မိမိထံသို့ အစီရင်ခံစာ တင်ပို့ရမည့်အကြောင်း ပြောပြလေ၏။ အလုပ်လျှောက်ထားသောလူသည် မင်းကြီးသိလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မိတ်ဆွေလည်း မဟုတ်၊ ရန်သူလည်း မဟုတ်လေရကား ထိုပုဂ္ဂိုလ် ပြောသမျှ လုပ်သမျှတို့ကို မိမိမြင်ရသည့်အတိုင်း၊ ကြားရသည့်အတိုင်း တိကျမှန်ကန်စွာ ရေးသားအစီရင်ခံရပေလိမ့်မည်။ မကောင်းသော အခြင်းအရာများကို ဖုံးဖိခြင်းလည်း မရှိ၊ ကောင်းသော အခြင်းအရာများကို ချဲ့ထွင်ခြင်းလည်း မပြု၊ ချီးမြှောက်ခြင်းလည်း မပြု၊ ချောက်တွန်းခြင်းလည်း မရှိ၊ မိမိ၏ အမြင်အကြားအတိုင်း ရိုးသားစွာ အစီရင်ခံပေလိမ့်မည်။

ထိုနည်းတူစွာ ကျွန်ုပ်မှာလည်း မိမိအကြောင်းကို ရေးသားရာတွင် အထက်ပါ စုံထောက်လောင်းကဲ့သို့ သဘောထား၍ အသားလည်း မယူ၊ ရှက်လည်း မရှက်၊ ဟုတ်မှန်သမျှကို 'အရင်းအတိုင်း' ရေးသားဖော်ပြရန် ကြံရွယ်ပါသည်။ စုံထောက်လောင်းသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်အကြံများကို သိနိုင်ခွင့် ရှိမည် မဟုတ်ပေရာ ကျွန်ုပ်မှာမူ မိမိအကြံအစည်နှင့် စိတ်ကူးများကိုပါ သိရသည် ဖြစ်၍ စုံထောက်၏ အစီရင်ခံစာထက် ပြည့်စုံနိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ မည်သူမဆို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် စစ်ဆေးလိုက်သည့်အခါ အကောင်းချည်းလည်း မဖြစ်နိုင်၊ အဆိုးချည်းလည်း မဖြစ်နိုင်၊ အကောင်းနှင့် အဆိုး (အနည်းနှင့်

အများ) ရောပြုမ်းလျက် ရှိခြင်းကိုသာ တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်ကိုယ်၌လည်း ဤနည်းအတူ အကောင်းနှင့်အဆိုး ရောနှောလျက် ရှိရမည်သာဖြစ်ရာ ကောင်းသောအချက်အလက်များကို ဖော်ပြသည့်အလှည့်တွင် ဂုဏ်ယူသည် သို့မဟုတ် 'ကြွားဝါသည်' ဟူ၍ သူတစ်ပါး စွပ်စွဲမည်ကိုလည်း မကြောက်၊ မကောင်းသော အချက်အလက်များကို ဖော်ပြသည့်အလှည့်တွင် 'တယ်ရှော်တဲ့ လူပဲ' ဟူ၍ သူတစ်ပါးကဲ့ရဲ့မည်ကိုလည်း မရှက်၊ ကောင်းလျှင် ကောင်းသလောက်၊ မကောင်းလျှင် မကောင်းသလောက် ရိုးသားစွာ တင်ပြလိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤမှတ်တမ်းကို ရေးသားရာ၌ ကျွန်ုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကောင်းသော အခြင်းအရာများအတွက် သူတစ်ပါးတို့၏ အထင်ကြီးခြင်းကို ခံလိုသောကြောင့် လည်းမဟုတ်၊ မကောင်းသောအခြင်းအရာများကို ဖော်ထုတ် ဝန်ခံလိုသောကြောင့် လည်းမဟုတ်၊ ကောင်းသောအခြင်းအရာများသည် ကျွန်ုပ်အတွင်းသို့ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ရောက်လာသည်၊ မကောင်းသော အခြင်းအရာများသည် လည်း ကျွန်ုပ်၏ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်သို့ ဘယ်စုံဘယ်နည်း ရောက်လာသည်ဆိုခြင်း ကို (လူ့သဘာဝ လေ့လာခြင်းအနေဖြင့်) ထင်ရှားအောင် ဖော်ပြလိုသောကြောင့် မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ လက်တွေ့အရ ဆိုပါမူ လူသတ္တဝါသည် ဘဝ သံသရာ အဆက်ဆက်မှ ပါခဲ့သည့် ညဉ့်ကလေးများ၊ ဝါသနာအထုံဇာလေး များကား တစ်ဖက်၊ ပတ်ဝန်းကျင်ကပြုပြင်ခြင်း ခံရချက်များကား တစ်ဖက် ရောနှောပေါင်းစပ်လျက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ မည်သည်ကား အတိတ်၏ ဖန်တီးချက်ဖြစ်သည်၊ မည်သည်ကား ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏ ပြုပြင်မှုဖြစ်သည် ဆိုခြင်းကို (ဉာဏ်မီသလောက်) ပိုင်းခြားဝေဖန်၍ တင်ပြလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လိုရင်းအချုပ်၌ ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို ကျွန်ုပ် ရေးသားဖော်ပြခြင်း ဖြစ်စေကာမူ (အမျိုးသမီး စာရေးဆရာတစ်ဦးက ဝေဖန်ဖူးသည့်အတိုင်း) ငါ တည်းဟူသော စိတ်ထားမပါဘဲ အပြင်လူ တစ်ယောက်အနေဖြင့် ရေးသားဖို့ ကြိုးစားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏စာ၌ ငါ သဘော (ပလွားလိုသော သဘော) မည်မျှလောက် ကင်း မကင်းကိုမူ စာဖတ်သူတို့ ဆုံးဖြတ်ကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်၏ အဖြစ်အပျက်များမှာ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ရိုးရိုးအနေဖြင့် ရေးသား ဖော်ပြမည်ဆိုပါက ခပ်ရွမ်းရွမ်းရေးတတ်သူ မဟုတ်ခဲ့လျှင် (ရေးတတ်သူလည်း ရှားသည်။) ချောက်ကပ်ပြီး ငြီးငွေ့ဖွယ်သော အကြောင်းအရာများ ပါရှိတတ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် အဖြစ်အပျက် သက်သက်မျှမက အတွေးအခေါ်များလည်း သက်ဆိုင်ရာ နေရာများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြရပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ အတွေး အခေါ်များမှာလည်း (မှန်ကန်ခြင်း၊ မမှန်ကန်ခြင်းကို အပထား၍) အစဉ်အလာ ပညာရှိများ၏ အယူအဆများနှင့် ကွဲလွဲမှုများ ရှိလိမ့်မည်ဖြစ်ရာ မည်သည်က သဘာဝ ကျ မကျကို စာဖတ်သူတို့ စဉ်းစားစရာ ရရှိခြင်းအားဖြင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

ရှေးဦးစွာ မှတ်မိသောအရာ

အခြားတစ်နေရာ၌ ကျွန်ုပ်သည် လူဖြစ်လာသည်မှ စ၍ ရှေးဦးစွာ မှတ်မိသော အခြင်းအရာမှာ မေးစေ့ကွဲ၍ တစ်သက်ပတ်လုံး ထင်ရှားသော အမှတ်အသား တစ်ခု ဖြစ်ရလောက်အောင် အမာရွတ်ထင်ခြင်း အကြောင်းကို ရေးသားခဲ့ဖူးရာ ထိုနောက်တွင် ထပ်မံ၍ စေ့စေ့ တွေးပြန်သောအခါ၌ ၎င်းထက် အလျင်ကျသော အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို သတိရမိပါသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ သားဦး ဖြစ်၍ ဒုတိယ မွေးဖွားသည့် ကျွန်ုပ်၏ နှမသည် ကျွန်ုပ်ထက် သုံးနှစ်ခန့်ငယ်ရာ အနောက် တိုင်းပြည်များ၌ ၇ လ၊ ၁၀ လမျှသာ မိခင်၏ နို့ကို တိုက်ကျွေး ကြသည် ဆိုသော်လည်း ကျွန်ုပ်မှာ နှစ်နှစ်ကျော်မျှ နို့စို့ခွင့် ရပါလျက်နှင့်ပင် မိဘများသည် ကျွန်ုပ်အား 'နို့မျက်သား' ကလေးဟု ဆိုကာ အထူး ဂရုစိုက်၍ အကောင်းဆုံး ဆိုသော စားစရာများကို ကျွေးမွေးကြသည်။ (ထိုစဉ်က နို့ဘူး တိုက်သောအလေ့အထ ရှိကြသေးဟန် မတူပေ။) ပုစွန်တုပ်ကြော်၊ ဝက်သားကင်၊ ကြက်ပေါင်ကြော် စသော စားစရာများသည် ကျွန်ုပ်အတွက်ဖြစ်၍ မိဘများမူကား ကြက်ရိုးနှင့် ဝက်ဆီ ဝက်ခေါက်လောက်သာ စားကြသည်။ ဖခင်၏ နှမများ၊ မိခင်၏ ညီမများသည် ကျွန်ုပ်တို့ နေအိမ်သို့ တစ်ယောက်တစ်လှည့် လာရောက် ၍ ကျွန်ုပ်အား ထိန်းရန်အတွက် အတူတကွ နေထိုင်ကြရာ အိမ်တွင် ကျွန်ုပ်၏ အရိုးတစ်ယောက်ယောက် ဖြစ်စေ၊ အဒေါ်တစ်ယောက်ယောက် ဖြစ်စေ ဘယ် အခါမှ ပြတ်တော့သည် မရှိချေ။ တစ်ခါတစ်ရံ နှစ်ယောက်ပြု သုံးယောက်ပြုပင် ရှိတတ်ကြ၏။ ၎င်းတို့သည် ကျွန်ုပ်အား အထက်ပါ စားစရာကောင်းများကို ဝါး၍ ခွံကြရ၏။ နှမကလေး မွေးပြီး၍ ကျွန်ုပ် သုံးနှစ်သား အရွယ်ကျော်ကျော် ရှိသည်တွင် ကျွန်ုပ်သည် စားစရာများ ဝါးခွံသောအရိုးများ၊ အဒေါ်များကို သဘောမကျတော့ဘဲ မိခင်ခွံရမည်ဟု တစာစာ ပူဆာခြင်းကို မှတ်မိသည်။

ကျွန်ုပ် ကြီးပြင်းလာသောအခါ တစ်နေ့သ၌ မိခင်က စကားစပ်မိသည်နှင့် 'မောင်ဖေသိန်းတို့များ အစားတော့ သွားမစမ်းလေနဲ့၊ ဝါးခွံတဲ့အရွယ်ကတည်းက သူ့အရိုးတွေ အဒေါ်တွေ ခွံတာကို မကြိုက်ဘူး၊ ငါ့ကိုယ်တိုင် ဝါးခွံရတယ်၊ ဟုတ်လဲ ဟုတ်မှာပေါ့၊ ကောင်မလေးတွေကတော့ ဝါးပြီး အချိုရည်တချို့ကို မျိုချကြမှာကိုး၊ အစားအသောက်များတော့ ငယ်ကတည်းက ဒီလောက် နားလည်တဲ့အကောင်ပဲ' ဟု ပြောဖူးရှာသည်။ ကျွန်ုပ်သည် အချိုရည်မျိုချခြင်း အတွက်ကြောင့် အရသာညံ့သွားခြင်းဟူ၍ ငယ်စဉ်က မသိသော်လည်း မိခင် ဝါးခွံခြင်းနှင့် အရိုးများ ခွံခြင်းတို့၏ ခြားနားခြင်းကို ငယ်ငယ်ကတည်းက သိကြောင်း မှတ်မိသေးသည်။ ကျွန်ုပ် စဉ်းစားမိသည်ကား 'လျှာ'သည် အရသာသိခြင်းနှင့် စကားပြောခြင်းတည်းဟူသော အလုပ်နှစ်မျိုး လုပ်တတ် ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ 'လျှာ'ကား ပထမ အလုပ်၌ ကျွမ်းကျင်လွန်း၍ ဒုတိယ

အလုပ်ဘက်၌ လျော့နေဟန်တူ၏။ အချို့ အချဉ် အငန် အစပ် အဆိမ့် အခါးမှစ၍ ကောင်း မကောင်း အရသာအမျိုးမျိုးတို့ကို ကျွန်ုပ်သည် သူတစ်ပါး တို့ထက် အသေးစိတ် သိတတ်၏။ အနောက်တိုင်းပြည်များ၌ ဝိုင်အရက် ကုမ္ပဏီကြီးများသည် 'လျာ' အစွမ်းထက်သော လူများကို အရက်မြီးသမား (Wine Taster) အဖြစ်နှင့် လခ ထောင် သောင်းပေး၍ ငှားထားကြသည် ဆိုရာ ကျွန်ုပ်၏ 'လျာ' အစွမ်းမှာ ထိုကဲ့သို့ တစ်ဖက်တစ်လမ်းတွင် အသုံးမချနိုင်ဘဲ စကားမပြောတတ်ခြင်း သာလျှင် အဖတ်တင်လျက်ရှိသောကြောင့် တစ်နည်း အားဖြင့် 'လူဖြစ်ရုံသည်' ဆိုရမည်လော မပြောတတ်ပေ။

ပတ်ဝန်းကျင်၏ ပြုပြင်မှု မခံရသေးမီ (အသက် လေး ငါးနှစ် အရွယ်၌) ကျွန်ုပ်၏ 'ပင်ကိုယ်' စိတ်နေ သဘောထားကို မိဘများ ပြောဖူးသမျှနှင့် ကျွန်ုပ် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် မှတ်မိသမျှမှာ ကျွန်ုပ်သည် မိဘများကို ချစ်လည်း ချစ်၍ ကြောက်လည်း ကြောက်တတ်၏။ ဖခင်ကိုမူ အချစ်ထက် အကြောက်က ပို၍ မိခင်အားမူကား အချစ်နှင့်အကြောက် အညီအမျှလောက် ရှိလိမ့်မည်။ တစ်ယောက်တည်းရှိသေးသော နှမကလေးကိုလည်း အခြားသော မောင်နှမများ ချစ်ကြခြင်းထက် ပို၍ အလွန် ကြင်နာသည်။ (ကြင်နာပုံကို တစ်နေရာ၌ ဖော်ပြပါဦးမည်။) အလွန် 'ဆော့' ချင်တတ်၍ ကစားဖော် သူငယ်ချင်း ကို အလွန်တရာ ခင်မင်တတ်သည်။ အရွယ်နှင့်မလိုက်အောင် လည်ချင်ပတ်ချင် တတ်၍ ချစ်သောသူငယ်ချင်းနောက်သို့ တကောက်ကောက် လိုက်နေတတ်သည်။ ထိုစဉ်က စိတ်မတိုတတ်သေး။ သဘောကောင်းသည်ဟု မိခင်က ပြောဖူးသည်။ ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်မှာ (မိခင်၏ စကားအတိုင်း) ခပ်ဖိုင်ဖိုင်နှင့် အိအိစက်စက် ရှိသည်။ ကြီးပြင်းလာသောအခါ၌မူ ပိန်ပိန်ရှည်ရှည် ဖြစ်လာခြင်းကို တွေ့ရ၍ ဆေးပြင်းလိပ်ကို ခုံပေါ်တင်ပြီး ဆေးလိပ်သည်က လှိမ့်လိုက်ခြင်းကဲ့သို့ ကိုယ်လုံးလျော့ပြီး အရပ် ရှည်ထွက်လာခြင်းပေလောဟု စဉ်းစားမိသည်။

အနိုင်ကျင့် ခံရခြင်း

ကျွန်ုပ်၏ ကံဆိုးခြင်းတစ်ခုမှာ ကလေးဘဝမှစ၍ ကျောင်းထွက်သည့် တိုင်အောင် ကိုယ့်ထက်ကြီးသော သူငယ်ချင်းများနှင့်ချည်း ပေါင်းသင်းရ၍ အနိုင်ကျင့်ခြင်း အခံရဆုံး တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ဤအခြင်းအရာသည် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်နေသဘောထားကို တစ်သက်လုံးအတွက် ပြောင်းလဲသွားစေ သည်ဟု ယူဆ၏။ ပထမဦးဆုံး ကျွန်ုပ်အား အနိုင်ကျင့်သော အိမ်နီးချင်း ကစားဖော်မှာ ကျောင်းမနေမီ လေးငါးနှစ်သား အရွယ်၌ ဖြစ်၏။ ထိုသူငယ်သည် ကျွန်ုပ်ထက် သုံးနှစ်ခန့်အသက်ကြီး၍ ကျွန်ုပ်က သူ့အား ချစ်လိုက်ပုံမှာ မိဘ များနှင့် ခွဲ၍ သူနှင့်အတူ အိပ်ခွင့်ရလျှင် အိပ်နိုင်၏။ (ဤကား ကျွန်ုပ်၏ အပြစ်ဟု ဆိုရမည်ထင်သည်။) နံနက်လင်းလျှင် ထိုသူငယ်အိမ်သို့ ကူးသွား၍

စားရုံ အိပ်ရုံမျှ လောက်သာ အိမ်သို့ ပြန်တော့သည်။ တစ်နေ့ပတ်လုံး သူ့နောက်မှ တကောက်ကောက် လိုက်နေတော့၏။ သို့ဆိုလျှင် ထိုသူငယ်ကလည်း ကျွန်ုပ်အား ကျွန်ုပ်ချစ်သလို ချစ်ခင်တွယ်တာခြင်း ရှိပါသလော။ မဟုတ်ချေ။ ကျွန်ုပ်၌ စားစရာ တစ်ခုခု ရှိလျှင် တစ်ယောက်တည်း မစားနိုင်ဘဲ သူ့ဆီသို့ ယူပြေး၍ ကြည်ဖြူစွာ ဝေစားကြသည်။ အိမ်၌ရှိသေးလျှင်လည်း သူက 'ယူချေဦး' ဟု ခိုင်းသဖြင့် ခိုးကျွေးရသေးသည်။ သူ့၌ စားစရာရှိသောအခါ၌မူကား ကျွန်ုပ်အား တစ်ဖုံ တစ်ရွဲမျှ မပေးဘဲ ရယ်ကာ မောကာနှင့် ကြောင်တောင် ကြည့်၍ စားတတ်သည်။ ဤမျှလောက်သာ ဆိုပါမူကား ကျွန်ုပ်၏စိတ်၌ ထိခိုက်ခြင်း မရှိပါ။ အမှတ်လည်း မထားပါ။ ကျွန်ုပ် စားစရာ ရတိုင်း ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ယူပြေး၍ ခွဲဝေ စားသောက်သည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဝမ်းနည်းဖွယ် အကောင်းဆုံးသော အပြုအမူမှာ ထိုသူငယ်သည် ကျွန်ုပ်နှင့် ရယ်ကာမောကာ ပျော်ရွှင်စွာ ကစားနေရခြင်းထက် ကျွန်ုပ် ငိုယို နေသည်ကို မြင်ရလျှင် သာ၍ သဘောကျဟန် ရှိ၏။ သူက မြင်းစီးချင်သည် ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်မှာ မနိုင်တနိုင်နှင့် ကျောပိုးရ၏။ ပထမ၌ နှစ်ယောက်လုံး ပျော်ကြ၍ တဟီးဟီးရယ်၏။ အတန် ကြာသော် ထိုသူငယ်သည် စိတ်ဖောက်ပြန်လာ၍ 'ဟဲ့မြင်း နှေးတယ်ကွ၊ မြန်မြန်ပြေး' ဟု ဆိုကာ ကျွန်ုပ်၏ ခြေသလုံးများကို သူ၏ ခြေထောက်ဖြင့် ခတ်လေ့ရာ ကျွန်ုပ်လည်း ဒယိုင်ဒယိုင်နှင့် တတ်နိုင်သမျှ မြန်မြန် ပြေးရ၏။ ဤအထဲမှပင် သူက အားမရသေးဘဲ ဝါးခြမ်းတစ်ချောင်းကို ဆင်းယူ၍ ကျောပေါ်သို့ ပြန်တက်ပြီးလျှင် ကျွန်ုပ် ပေါင်များကို တရွှီးရွှီး တရွမ်းရွမ်း ရိုက်လေရာ ကျွန်ုပ်မှာ ပြေးရင်း ဟပ်ထိုးလဲ၍ ငိုရပါတော့သည်။ ဤတွင်မူ သူက အားရပါးရ ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်မောတော့သည်။

ထိုသူငယ်သည် ကျွန်ုပ်အား အထက်ပါနည်းနှင့်တကွ များစွာသော အခြား နည်းမျိုးစုံတို့ဖြင့် အနိုင်ကျင့်လေ့ ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် သူ၏ ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်ခြင်းများကို မိဘများအား မတိုင်တန်းဘဲ ကြိတ်၍ ခံခဲ့၏။ အကယ်၍ တိုင်တန်းခဲ့သော် သူနှင့် မကစားရတော့ဘဲ တားမြစ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ်သိသော ကြောင့် ဖြစ်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်ုပ်၏မိခင်က ငိုသံကြား၍ ခေါ်လိုက်ရာ သူက 'ဟေ့ကောင် မျက်ရည်တွေ သုတ်သွားကွာ' ဟု ပြောသည်နှင့် မျက်ရည် များကို လုံချည်ဖြင့် သုတ်ကာ မိခင်ရှေ့သို့ ဟန်လုပ်၍ ဝင်သွားရလေသည်။

တစ်နေ့သ၌ ထိုသူငယ်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် လှေကားပေါ်၌ရှိစဉ် သူသည် မတော်တဆ ဖြစ်လေဟန်နှင့် ကျွန်ုပ်အား လှေကားပေါ်မှ တွန်းချလိုက်သဖြင့် မြေကြီးနှင့် ဦးခေါင်း ဆောင့်မိကာ အတော်နာသွား၏။ 'ဟေ့ကောင် မငိုနဲ့ကွ' ဟု သူက ပြောသော်လည်း နာကျင်လှသော ဝေဒနာကြောင့် တအား ဟစ်၍ ငိုလိုက်မိရာ ကျွန်ုပ်၏မိခင် ပြေးလာ၍ အဖြစ်အပျက်ကို မေးသဖြင့် လှေကားပေါ်မှ ချော်ကျပါသည်ဟု ပြောလိုက်သည်။ ကျွန်ုပ်၏ မိခင်မှာ

ဖခင်နှင့် မတူ၊ စိတ်တင်းသူတစ်ယောက်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်၏ ဦးခေါင်း၌ ဒဏ်ရာ ရှိ မရှိ ကြည့်ပြီးနောက် သွေးထွက်သံယို မတွေ့ရသည်နှင့် 'ကိုယ့်ဘာသာ ဆော့လို့ ခိုက်မိတာများ ဒါလောက်ကြီး ငိုရသလား'ဟု ပြော၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်အား အပြစ်တင်သော အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်သည်နှင့် မခံချင်သောကြောင့် 'ကိုယ့်ဘာသာ မဟုတ်ဘူးအမေရဲ့၊ ဟိုကောင်က တွန်းချတာ'ဟု လွတ်ခနဲ ပြောမိလေသည်။ ထိုအခါ မိခင်သည် ဒေါသတကြီးနှင့် ဟိုကောင်၏ ဦးစွန်းဖုတ်ကို ဆွဲနှိမ်ကာ ကျောကို သုံးလေးချက် ထုလေသည်။ ၎င်းနောက် ကျွန်ုပ်ကို ဆွဲခေါ်၍ အိမ်သို့ ပြန်လာကြသည်။ ဟိုကောင်၏ မိခင်နှင့် အစ်မ များမှာ ငါးစိမ်းသည်များဖြစ်၍ အိမ်၌မရှိခိုက်ဖြစ်လေရာ ဈေးမှ ပြန်လာကြ သောအခါတွင် ဟိုကောင်၏ တိုင်တန်းမှုကြောင့် အိမ်နီးချင်း ရန်ဖြစ်ကြလေ တော့၏။ ကျွန်ုပ်၏ မိခင်မှာ နန်းတွင်းသူ ဖြစ်သော်လည်း ဒေါသကြီးသော အမျိုးဖြစ်၍ ဖြစ်မိလျှင် မလျှော့ချင်တတ်သော ဝါသနာအတိုင်း ငါးစိမ်းသည် သားအမိ သုံးယောက် (မိခင်နှင့် သမီးနှစ်ယောက်)တို့အား ချဲလင့် လုပ်သေးရာ အရပ်က ဖျန်ဖြေ၍ ပြီးသွားရသည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ကား ထိုနေ့မှစ၍ ဟိုကောင်နှင့် ပေါင်းသင်းခွင့် မရတော့ချေ။ သို့သော် မိဘများ၏ အမိန့်ကို မတော်လှန်ဝံ့၍သာ နေရသည်။ ကျွန်ုပ်အား လှေကားပေါ်မှ တွန်းချသော ကောင်ကို စိတ်မနာဘဲ ခေါ်ချင်သောကြောင့် စိတ်ထဲ၌ တရွရွဖြစ်လျက် ရှိသည်။ ကျွန်ုပ် မှတ်မိသလောက်မှာ ကျွန်ုပ်သည် ဟိုကောင်၏ နှိပ်စက်ခြင်းကို တစ်နှစ်ခန့်လောက် ခံခဲ့ရသည်။

သီလရှင်ကျောင်း

ထိုအချိန်မှစ၍ မိဘများသည် ကျွန်ုပ်အား ဟိုကောင်နှင့် မပေါင်းမိစေရန် စာသင်ကျောင်းသို့ ပို့လေတော့သည်။ ကျောင်းမှာ သီလရှင်ကြီးတစ်ပါး တည်ထောင်ထားသည့် စာသင်ကျောင်းဖြစ်လေရာ ကျွန်ုပ်ထက် ရှစ်နှစ်ခန့်ကြီး သော (မိခင်၏ညီမ) အဒေါ်တစ်ယောက်နှင့် အတူ ကျောင်းတက်၍ ကျွန်ုပ် အား ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ပေးလေသည်။ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ အနက်တွင် ကျွန်ုပ်ပင် အငယ်ဆုံးဖြစ်၍ ကျောင်းသားကြီးများက ထိပ်ထိုး၊ ခေါင်းပုတ် လုပ်ချင်ကြသော်လည်း အဒေါ် ကျောင်းသူ၏ ကာကွယ်မှုကြောင့် ထိုကျောင်း၌ အတော် သက်သာခွင့်ရခဲ့သည်။ သို့နှင့်ပင် ကျွန်ုပ်၏ အဒေါ် ကျောင်းမတက်သော တစ်နေ့၌ ကျောင်းသားကြီးများသည် ကျွန်ုပ်အား ဝိုင်း၍ ကျီစယ်ကြသည်။ မိဘများသည် ထိုခေတ်က ချစ်တတ်သော မိဘများ၏ ထုံးစံအတိုင်း ကျွန်ုပ်အား ကတ္တီပါ ရွှေဇာသတ်သည့် (ဇာတ်မင်းသားများ ဝတ်သော) ဘောင်းဘီကလေးဖြင့် ဆင်ပြင်ထားရာ ကျောင်းသားများသည် ကျွန်ုပ်၏ ပြောင်လက်သော ကတ္တီပါဘောင်းဘီကို မျက်မှန်းကျိုးကြသည့်

လက္ခဏာနှင့် ဘောင်းဘီ အနားကွပ် ရွှေချည်မျှင်များကို ဆွဲ၍ နုတ်ကြ၏။ အခါတိုင်းမူကား အဒေါ်၏ ကာကွယ်မှုကြောင့် ရွှေချည် တစ်မျှင်တလေမျှသာ အနုတ်ခံရ၏။ အဒေါ် မပါသော ထိုနေ့၌မူ ကျောင်းသားအားလုံး ဝိုင်း၍ နုတ်ယူ လိုက်ကြသောကြောင့် အနားသတ်သော ရွှေချည် တစ်မျှင်မျှ မကျန်တော့ဘဲ ကတ္တီပါ ဘောင်းဘီချည်း ငုံးတိတ်နှင့် အိမ်သို့ ပြန်လာရလေသည်။ မိဘများသည် အလွန် မခံချင်၍ သီလရှင်ကြီးအားတိုင်တန်းလေရာ သီလရှင်ကြီးသည် ကျွန်ုပ်က လက်ညှိုးထိုးပြသော ကျောင်းသူကျောင်းသား အားလုံးကို ရိုက်လေတော့သည်။ ထိုနေ့မှစ၍ အရိုက်ခံရသော ကျောင်းသားများသည် ကျွန်ုပ်အား ရန်ငြိုးဖွဲ့ကြသည့် လက္ခဏာနှင့် အဒေါ် အလစ်တွင် ထိုးကြ ခေါက်ကြလေရာ ကလေးကတည်းက အတော်အတန်နှင့် မငိုတတ်သူ ဖြစ်၍ ကြိတ်ခံခဲ့ရသည်။

ဟိုကောင်၏ နှိပ်စက်ခြင်းမှ လွတ်ခဲ့ရပြီ ဆိုသော်လည်း တစ်ယောက်၏ လက်မှ အများ၏လက်သို့ ရောက်ရခြင်း ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်မှာ ကျောင်းသားအရွယ် ကလေးအားလုံးကို မုန်းချင်သလိုလို ဖြစ်လာခဲ့လေပြီ။ ကလေးအချင်းချင်း တွေ့ရသည့်အခါ လည်ပင်းကို ပြေး၍ ဖက်ချင်သော စိတ်မျိုးကို ရှိခဲ့ရာမှ မသင်္ကာသော စိတ်မျိုးနှင့် ခပ်ဝေးဝေးမှ လှမ်းကြည့်သော အဖြစ်မျိုးသို့ ပြောင်းလဲလာခဲ့လေပြီ။

ကျွန်ုပ်သည် ငယ်စဉ်က အဖြစ်အပျက်များကို ပြန်ပြောင်းဆင်ခြင်သည့် အခါ (ဖော်ပြလတ္တံ့သော အခြင်းအရာများကြောင့်) မိမိကိုယ်ကို 'ဖြူကောင်' နှင့် နှိုင်းယှဉ်မိသည်။ ဖြူကောင်သည် မည်သူ့အားမျှ ရန်မူခြင်း မရှိသော်လည်း 'အနားမကပ်ခဲ့နဲ့ တွယ်လိုက်မယ်' ဆိုသော အနေဖြင့် ကိုယ်၌ရှိသော ဆူးများကို ထောင်ထားတတ်သည် ဆိုရာ ကျွန်ုပ်မှာလည်း ဟိုကောင်နှင့် ဆက်ဆံရဖူးခြင်း တစ်ချက်၊ သီလရှင် ကျောင်းသားများနှင့် ဆက်ဆံရဖူးခြင်း တစ်ချက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ သဘာဝတွင် ဆူးကလေးနှစ်ချောင်း ပေါက်လာခဲ့လေပြီ။ ဤသည်မှာ ပထမဆုံး ပေါက်လာသော ဆူးနှစ်ချောင်း ဖြစ်လေရာ ရှေ့အဖို့တွင်လည်း ဤမျှ မက ချွန်ထက်သော ဆူးများ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အဆင့်ဆင့် ဖော်ပြပါဦးမည်။

လေးငါးနှစ်သား အရွယ်၌ပင် ကျွန်ုပ်သည် ကလေးအချင်းချင်းအပေါ်၌ ချစ်ခင်စိတ် ပေါ့လျော့လာခဲ့သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏ မိဘများနှင့် ပတ်သက်၍ မူကား ကျွန်ုပ်ကလည်း အလွန်ချစ်၍ ၎င်းတို့၏ ချစ်ခြင်းကိုလည်း ယုံမှား သံသယ မရှိချေ။ ကျွန်ုပ်၏ နှမကလေးအပေါ်၌ ကျွန်ုပ် ကြင်နာခြင်းကို အထက်တွင် အမြွက်မျှ ဖော်ပြခဲ့ရာ ၎င်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်၏ စိတ်၌ ထိခိုက်ခဲ့ဖူးပုံကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။ အချို့ ကလေးများသည် ငယ်စဉ်က အလွန်ကောင်း၍ ကြီးပြင်းလာမှ ဆိုးတတ်ပုံ၊ အချို့မှာလည်း ငယ်စဉ်က အလွန်ဆိုး၍ ကြီးကာမှ ကောင်းတတ်ပုံတို့ကို လူကြီးများ ပြောလေ့ရှိကြ၏။

နှမကလေးမှာ ကြီးပြင်းသောအခါ၌ အလွန်ကောင်းသော်လည်း ငယ်စဉ်ကမူ အလွန် ဆိုးလှ၏။ (ကွယ်လွန်ရှာသည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်ပြီ။) နှမကလေးသည် ညတိုင်းတွင် စောစော အိပ်တတ်၍ သန်းခေါင်ကျော်သောအချိန်တွင် အိပ်ရေးဝသည့် လက္ခဏာနှင့် တကျိကျိ ပူဆာတတ်၏။ ဟိုဟာ စားချင်သည်၊ သည်ဟာ စားချင်သည် စသဖြင့် နားပူနားဆာ လုပ်တတ်၍ မိခင်က ချောချို တစ်ခါ ချောက်ချို တစ်လှည့်ဖြင့် သိပ်ရ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ မြန်မြန်အိပ်၍ တစ်ခါတစ်ရံလည်း တအိအိနှင့် အကြာကြီး ငိုနေတတ်၏။ တစ်ညသ၌ ကျွန်ုပ်သည် နှမကလေး ငိုသံကြောင့် နိုးလာ၍ ကြည့်လိုက်သောအခါ ကလေးမှာ အိမ်ပြင်သို့ရောက်နေ၍ မိခင်နှင့် ဖခင်တို့က အိမ်အတွင်း တံခါးအနီးမှရပ်ကာ 'မတိတ်ဘူးလား၊ တိတ်မှပွင့်ပေးမယ့်' ဟု ပြောရာ ကလေးကမူ 'ချမ်းလှပါပြီ၊ ပွင့်ပေးပါ၊ ပွင့်ပေးပါ' ဟု ငိုလျက်ဘာ ပြော၏။ အငို မတိတ်ချေ။ ရာသီကာလ ဆောင်းဥတု ရာသီဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် စောင်ခြုံထဲ၌ ကွေးလျက်ရှိသည်ကို မှတ်မိ၏။ ကလေးကလည်း ငို၊ မိဘများကလည်း တံခါးဖွင့်မပေးဘဲ 'တိတ်လေ မတိတ်ဘူးလား၊ မချမ်းဘူးလား' ဟု မေးလျက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်မှာ အိမ်ပြင်၌ နှမကလေး၏ ချမ်းအေးရှာလှမည့် အဖြစ်ကို သနားလှသဖြင့် စောင်ခြုံထဲ၌ တိတ်တဆိတ် ကြိတ်ကာ မျက်ရည်များ ရွှဲအောင် ငိုသည်။ မိဘများအား တောင်းပန်ပေးဖို့ မဆိုထားဘိ၊ ကျွန်ုပ် နိုးနေသည့် အဖြစ်ကိုပင် မသိစေပေ။ ဤတွင် သားသမီးများကို အလွန်ချစ်ခင်တတ်သည်ဟု ယူဆသည့် (ယခုတိုင်လည်း ယုံမှားခြင်းမရှိပါ။) အမိအဖများက နှမကလေးအား ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ကြသည်ဟူသော အထင် ကပ်ရောက်လာသဖြင့် ကျွန်ုပ်မှာ စိတ်ထဲတွင် အလွန်မကောင်းလာဘဲ တတိယ ဆူးတစ်ချောင်း ပေါက်လာရပြန်ပါသည်။

ယခုမှ ပွင့်ပြောခြင်း

ဤသို့ ရေးသားခြင်းအတွက်ကြောင့် မိဘများအပေါ်၌ ကျွန်ုပ် စိတ်ထားပုံကို စာဖတ်သူတို့ အထင်လွဲမည် စိုးသဖြင့် ရှင်းလင်း ဖော်ပြ ရပေဦးမည်။ ကျွန်ုပ်သည် အထက်ပါ အဖြစ်အပျက်ကို မိခင်ဖခင်တို့အား လည်းကောင်း၊ ကွယ်လွန်သူ နှမအား လည်းကောင်း၊ ယခုရှိနေသော ညီတစ်ယောက်အား လည်းကောင်း၊ တခြားသူ တစ်စုံတစ်ယောက်အား လည်းကောင်း တစ်သက်ပတ်လုံး တစ်ကြိမ်တစ်ခါ တစ်ခွန်း တစ်ပါဒမျှ ပွင့်ပြောပြဖူးခြင်း မရှိသည်ကား မှန်ပါသည်။ တစ်သက်လုံး မပြောဘဲ မြို့ထားခဲ့ပါလျက် ယခုမှထည့်၍ ရေးရခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ပြောင်းလဲပုံ အခြင်းအရာများကို ပြည့်စုံအောင် ဖော်ပြမည်ဟု ဖော်ထုတ် ကြေညာထားခဲ့သည့်အတိုင်း လူ့သဘာဝကို တင်ပြလိုသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၃၀ ခုနှစ်၊ ပဲခူးမြို့ ငလျင်ကြီးတွင် ကျွန်ုပ်တို့အိမ်သားအားလုံးသည် (မိခင်လည်းပါသည်။) အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းပြေးကြ၍ လမ်းမကြီး

ပေါ်၌ လေးဘက်ထောက်သူထောက်၊ ဝမ်းလျားမှောက်သူ မှောက် ရှိနေကြစဉ် ကျွန်ုပ်သည် လှိုင်းများသဖွယ် အလိပ်အလိပ် ထလျက်ရှိသော မြေကြီးကိုမြင်ရ၍ အားမငယ်စဖူး ငယ်မိခင်သည်။ အားငယ်ခြင်းကား အခိုင်မာဆုံးဟူ၍ စိတ်ချ ယုံကြည်ထားသည့် မဟာပထဝီမြေကြီးကိုယ်၌က ဤကဲ့သို့ လှုပ်ခါနေလျှင် ငါသည် အဘယ်မှာ နေစရာရှိတော့အံ့နည်း ဟူသော စိတ်ကူးဝင်လာခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုညကလည်း ကျွန်ုပ်နှင့် နှမကလေးတို့အား ချစ်ခင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ လုံးဝ ဒွိဟ သံသယ မရှိခဲ့ဖူးသဖြင့် အလုံးစုံ ယုံကြည်အားကိုးသော မိဘ နှစ်ပါးတို့ ကိုယ်တိုင်က နှမကလေးအား (ကျွန်ုပ်၏အထင်အရ) ရက်စက်စွာ ပြုမူခြင်းကို မျက်စိနှင့် ကိုယ်တိုင် မြင်ရသောအခါ ရင်ထဲ၌ ဆိုး၍ ခိုကိုးရာမဲ့ ဖြစ်သွားခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်ုပ် ပြောရပါသည်။ မိဘနှစ်ပါးအပေါ်၌ ကျွန်ုပ် စိတ်နာခြင်းလည်း မဟုတ်၊ စိတ်ဆိုးခြင်းလည်း မဟုတ်၊ စိတ်ထဲ၌ အကြီး အကျယ် အံ့အားသင့်၍ 'ဘယ်နှယ်ပါလိမ့်၊ ဘယ်လိုပါလိမ့်' အစရှိသဖြင့် အထပ်ထပ် မေးကာ အကြီးအကျယ် စိတ်အားငယ်မိခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ သဘာဝ၌ ဆူးတစ်ချောင်း ထပ်၍ ပေါက်လာ ခြင်းကား အမှန် ဖြစ်ပါသည်။

စိတ်တိုစ ပြုခြင်း

နောက်တစ်နေ့နံနက် ကျွန်ုပ် အိပ်ရာမှ ထသောအခါ နွားနို့သည် ပုဏ္ဏားမ ရောက်နေလေပြီ။ မကြာသေးမီက ကျွန်ုပ် အနည်းငယ် မကျန်းမမာဖြစ်သည်နှင့် ဦးလေးတစ်ယောက်က ကြက်ဖြူကလေးတစ်ကောင် 'ခဲ'ပေးထားရာ ကျွန်ုပ် သည် ကြက်ဖြူကလေးကို အလွန်ချစ်၍ တပွေ့ပွေ့ တပိုက်ပိုက်နှင့် ကစားလေ့ ရှိ၏။ မကျန်းမမာပြီးကာစ ဖြစ်၍ မိဘများသည် ကျွန်ုပ်အား နေ့တိုင်း နွားနို့ အဝက်သား သောက်စေလေရာ ပုဏ္ဏားမထံမှ နံနက်တိုင်း နွားနို့ယူရန်မှာ ကျွန်ုပ်၏တာဝန် ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ပုဏ္ဏားမကိုမြင်၍ နွားနို့ထည့်ရန် လေ့ကိုယူပြီးလျှင် ပုဏ္ဏားမရှေ့၌ ချထား၍ မျက်နှာသစ်စဉ် ပုဏ္ဏားမသည် နွားနို့ကို ချင်ထည့်ပြီးနောက် ထွက်သွား၏။ ကျွန်ုပ်သည် မျက်နှာသစ်ပြီးနောက် နွားနို့လေ့ရှိရာသို့ လျှောက်လာရာ ကြက်ဖြူကလေးသည် လေ့ထဲမှ နွားနို့ကို နှုတ်သီးဖြင့်နှစ်ကာ သောက်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် ကြက်ကလေးကိုဖမ်း၍ မြေကြီးပေါ်သို့ ပေါက်လိုက်ရာ မသေသော်လည်း ဆန့်ငင်ဆန့်ငင်နှင့် အတန်ကြာ ခံရရှာသည်။ မိဘများသည် ကျွန်ုပ်၏ ရက်စက်သောအပြုအမူကို မြင်ကြ၍ အံ့အားသင့်ကာ တစ်ယောက်မျက်နှာကို တစ်ယောက် ကြည့်နေကြ၏။ လူကိုသော် လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ရက်ရက်စက်စက် ပြုလုပ်ခြင်းမှာ ဤအကြိမ်သည် ပထမအကြိမ် ဖြစ်သည်ဟု မိခင်ကပြော၍ 'ကြက်ကလေးသောက်လို့ ဘယ်လောက်ကုန်သွား

မှာလဲ သားရယ်'ဟု ဆို၏။ ကျွန်ုပ် ပြုလိုက်ခြင်းမှာ မိခင် ထင်သည့်အတိုင်း နွားနို့ကို နှမြောသောကြောင့် ပေလော၊ ယမန်ညက နှမကလေး၏ ဖြစ်အင်ကို မြင်ရသဖြင့် စိတ်တိုလျက်ရှိသောကြောင့် ပေလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ထို အကြောင်းနှစ်ရပ် ပေါင်းစပ်ခြင်းကြောင့် ပေလော မပြောနိုင်အောင် ရှိပါသည်။

မဲအိုးတန်းရပ်ကွက်

ကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုအချိန်၌ မန္တလေးမြို့ သချိုင်းတော်တံတား မြောက်ဘက် ရွှေတချောင်း နံဘေးရှိ မဲအိုးတန်းရပ်ကွက်၌ နေထိုင်လျက်ရှိရာ ဖခင်၏ အလုပ်မှာ ပိန်းတန်းဖိနပ်ထောင်ဆရာ ဖြစ်၍ အလုပ်သမား လေးငါးယောက် ရှိလေသည်။ ထို ရပ်ကွက်သားများမူကား ချည်ကြမ်းကို မဲနယ်ဆိုးသော အလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးကြ၍ ၎င်းရပ်ကွက်မှာလည်း မဲအိုးတန်းဟု ခေါ်တွင်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ရွှေတချောင်းကမ်းပါးတွင် အလုပ်သမား အသီးသီးသည် ဝမ်းဘဲဥအိုးကြီးနှစ်လုံး၏ အလယ်မှာ ထိုင်လျက် လက်များဖြင့်မွှေကာ မဲနယ် ဆိုးခြင်းအလုပ်ကို တစ်သီတစ်တန်းကြီး လုပ်ကြသည်မှာ (ကျွန်ုပ်တို့ ကလေး သူငယ်များအဖို့) ပျော်စရာကြီးဟု ထင်မိခဲ့သည်။ (မကြာသေးမီက ၎င်းရပ်ကွက် သို့ အလွမ်းပြေ သွားကြည့်ရာ ရှေးက မဲအိုးတန်းနှင့် လုံးဝ မတူတော့ဘဲ မဲနယ် ဆိုးသော အလုပ်ကိုလည်း တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ လုပ်ကိုင်သည်ကို မတွေ့ခဲ့ ရပေ။)

ဤရပ်ကွက်ကလေး၏ ထူးခြားချက်တစ်ခုကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။ မန္တလေးမြို့ကြီး၌ တောရွာများမှ ပြောင်းရွှေ့လာကြသည့် အိမ်ထောင်သည် များသည် သူ့ရွာနှင့် သူ့အစု ဥမကွဲ သိုက်မပျက် ပေါင်းစု နေထိုင်ကြလေ့ရှိရာ အချို့သော အရပ်များနှင့် 'ဝင်း'များမှာ ၎င်းတို့ နေထိုင်ခဲ့သည့် မူလ ရွာအမည် များဖြင့်ပင် မှည့်ခေါ်ကြလေသည်။ ဥပမာ ရွာသာမှ ပြောင်းလာ ရွှေ့လာသော လူများကြောင့် 'ရွာသာတန်း' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ခေါတောရွာမှ ပြောင်းရွှေ့ လာကြသော သူများကြောင့် 'ခေါတောဝင်း' ဟူ၍လည်းကောင်း မှည့်ခေါ်ကြ လေသည်။ မဲအိုးတန်းရပ်ကွက်မှာမူ အလုပ်အကိုင်ကို အစွဲပြု၍ မှည့်ခေါ်ကြခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ၎င်း အရပ်သူ အရပ်သားများမူကား အားလုံးလိုပင် မုံရွာနယ် ကမ်းဖြူရွာမှ ဖြစ်ကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့မှာမူ ဖခင်၏ နှမတစ်ယောက်က ၎င်းအရပ်သားနှင့် အိမ်ထောင်ကျသည်နှင့် အိမ်ရာဝယ်ပြီး ဓားတန်းမှ ပြောင်းရွှေ့လာကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဤရပ်ကွက်သူ ရပ်ကွက်သားများ၏ ထူးခြားချက်တစ်ခုမှာ မန္တလေးမြို့ကြီးတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ နေထိုင်ခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သော်လည်း ဝတ်ပုံ ဓားပုံ၊ ပြောပုံ ဆိုပုံ၊ နေပုံ ထိုင်ပုံ အလုံးစုံမှာ မန္တလေး မြို့သူ မြို့သားနှင့် လုံးဝမတူ၊ တစ်မူတစ်ခြား ရှိနေကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့သ၌ ကျွန်ုပ်သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ နေအိမ်နှင့် နှစ်အိမ်ခြား ရှိသော 'အရီး'၏

နေအိမ်သို့ သွားလည်၍ ပြန်လာသောအခါ မိခင်က 'ငါ့သား ဘာများ ကျွေး လိုက်သလဲဟဲ့'ဟု မေးရာ ကျွန်ုပ်က 'ဘိုးသိုးဘတ်သတ်ဟင်း စားခဲ့ရတယ် အမေ'ဟု ပြန်ပြောသဖြင့် မိခင်မှာ ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်မောလေသည်။ (၎င်းအရပ်၌ အမဲဝမ်းတွင်းသားကို 'ဘိုးသိုးဘတ်သတ်'ဟု ခေါ်သည်။) ဤတွင် မိခင်က ဖခင်အား 'ဒီအရပ်မှာ ကြာကြာနေလို့ မဖြစ်ဘူးကိုရင်၊ ကလေးတွေ ကမ်းဖြူစကား ပြောကုန်ကြတော့မှာပဲ'ဟု ပြောလေသည်။

အောက်ပြည် ဆင်းကြခြင်း

တစ်နေ့သ၌ ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်သည် ပဲခူးမြို့နယ် တာဝဘူတာ၊ ကျိုက်ပဒိုင် ရွာရှိ သူ၏ ဘဒ္ဒေး တစ်ယောက်ထံမှ စာတစ်စောင် ရရှိ၏။ (၎င်းဘဒ္ဒေးမှာ ဖခင်၏ ဇာတိဖြစ်သည့် ရွှေဘိုမြို့နယ် မန်ကျည်းတုံရွာမှ ပြောင်းရွှေ့သွားသူ ဖြစ်၏။ မန်ကျည်းတုံရွာမှာလည်း လက်ဝဲသုန္ဒရကြောင့် ဤခေတ်တွင် လူသိ များသော ရွာကလေး ဖြစ်သည်။) ၎င်းစာ၌ အောက်ပြည်အောက်ရွာတွင် ရွှေထည် လက်ဝတ် လက်စားများ ရောင်းချကောင်းလှသောကြောင့် အမြတ်အစွန်း ရရှိ နိုင်ကြောင်း၊ မိမိကပင် ကူညီ၍ ရောင်းချပေးမည့်အကြောင်း ပါရှိလေသည်။ ထိုအချိန်၌ ပိန်းတန်းဖိနပ် အလုပ်မှာ ခပ်ပါးပါးရှိသော ရာသီဖြစ်လေရာ မိဘများသည် ရှိစု မဲ့စုကလေးများကို ထုခွဲ၍ ရွှေထည် လက်ဝတ်လက်စားများ ဝယ်ယူကာ သားအမိ သားအဖလေးယောက် အောက်ပြည်သို့ ဆင်းသွားကြ၏။ ကျိုက်ပဒိုင်ရွာသို့ ရောက်ကြသောအခါ ဖခင်မှာ ပေါင်တွင် 'ကျွဲအသမာနာ' ပေါက်၍ မထနိုင်ဘဲရှိရာ ၎င်း၏ ဘဒ္ဒေးက လက်ဝတ်လက်စားများကို ရောင်းချပေးရန် တာဝန်ယူမည်ဆို၍ အပ်လိုက်ရ၏။ 'ကျွဲအသမာနာ'ဆိုသည် မှာ အလွန်ဆိုး၍ သေတတ်သည်ဟု ပြောကြ၏။ ဘဒ္ဒေး၏ သား နှစ်ယောက် တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ မောင်နှမကို အလွန် 'ကျီစား'သန်ကြ၍ နှမကလေးအား တစ်ယောက်က ပစ်ပေးလိုက်၊ တစ်ယောက်က ဖမ်းလိုက် ပြုလုပ်ကြရာတွင် မိခင်မှာ အသည်းဖိုလှသည်နှင့် ကန့်ကွက်သော်လည်း သူတို့ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် က 'ကိစ္စမရှိပါဘူး မရိုးရယ်၊ မသကာ သေရုံပေါ့ဗျာ'ဟု ပြောကြလေ သည်။ ကျွန်ုပ်အားလည်း ထိုနည်းအတူ ပြုကြသေးရာ ကျွန်ုပ်က လက်ကို ကိုက်လိုက်သဖြင့် 'ခွေးကလေးပါလားဟ'ဟု ဆိုကာ နသယ်ကို အပုတ်ခဲရ သေးသည်။ ဤအတောအတွင်း ဖခင်မှာလည်း သေမည် ရှင်မည် မသိသော အခြေအနေ၌ ရှိနေရာ ကျွန်ုပ်မှာ မိခင်၏ ဒုက္ခများကို မြင်ရ၍ ကျွန်ုပ်၏ သဘာဝတွင် ဆူးတစ်ချောင်း ပေါက်လာခဲ့ပြန်လေပြီ။ မိခင်မှာ ကျွန်ုပ် သိသမျှ တစ်သက်လုံးတွင် ဘယ်အခါမှ လျော့ဖူးသည် မရှိ။ ဤတစ်ကြိမ်၌မူ အချို့ မိန်းမများကဲ့သို့ မျက်ရည်ကျခြင်း မရှိသော်လည်း မျက်နှာတစ်ခုလုံး တစ်မျိုးဖြစ်၍ ကြိတ်ခဲရရာသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၌ ရောင်းချရန်ပါလာသော ရွှေထည်များမှာ ရောက်ကတည်းက ဘဒ္ဒေ (ကျွန်ုပ်၏ဘိုးလေး) လက်ဝယ်သို့ အပ်လိုက်လေရာ ဘိုးလေးသည် သူ၏လူများကို ဟိုရွာ သည်ရွာများသို့ လှည့်လည်ရောင်းချစေ၏။ တစ်နေ့သ၌ ပစ္စည်းများနှင့် လွတ်လိုက်သော ဘိုးလေး၏ ယောက်ဖ တစ်ယောက်သည် လက်မောင်းတွင် ဓားနှင့်ထိုးသော ဒဏ်ရာနှင့်ပြန်လာ၍ ပစ္စည်းအားလုံးကို လုယူခြင်း ခံရကြောင်း ပြောလေသည်။ မိဘများမှာ ရှိစု မဲ့စု ကလေးကို အားလုံးထုခွဲ၍ ရင်းနှီးလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဖခင်မှာ အနာပျောက်ခါနီး တွင်မှ စိတ်ထိခိုက်၍ အဖျားကြီး ဖျားလာရရှာပြန်သည်။ မိခင်မူကား စိတ် တင်းသန့်ဖြစ်၍ သမီးကလေးကို မြှောက်ကစားစဉ်ကလောက်မျှ မျက်နှာပျက် သည်ဟု ကျွန်ုပ် မထင်ပေ။ (ပစ္စည်းများ လုယူခြင်းခံရသည် ဆိုခြင်းမှာ လည်ဆယ်ခြင်းမျှသာဖြစ်သည်ဟု နောက်ပိုင်းတွင် ကြားသိရ၏။ မိခင် ဖခင် များမှာ အလွန် 'ရိုး' သူများ ဖြစ်၍ ၎င်းတို့၏ တစ်သက်တာတွင် သုံးကြိမ်တိုင် တိုင် နှင့်လှအောင် လူလိမ် ခံရခြင်းကို ကျွန်ုပ် မှတ်မိသည်။) ပစ္စည်းများ ပြောင်သည့်နောက် ဘိုးလေးလင်မယားသည် ကျွန်ုပ်တို့သားအဖလေးယောက် အား ကျွေးထားရခြင်းအတွက် ဝန်လေးသောကြောင့် ပေလော၊ ကိုယ့်တူကို ကိုယ်လိမ်ရခြင်းအတွက် မျက်နှာပူသောကြောင့် ပေလော မဆိုနိုင်။ ကျွန်ုပ်တို့ အပေါ်တွင် မျက်နှာထားတစ်မျိုး ပြင်လာခြင်းကို ကျွန်ုပ်ပင် သိ၏။ မိဘများ မူကား ဆိုဖွယ်ရာ မရှိချေ။ မန္တလေးသို့ ပြန်ရန်အတွက် စရိတ်အနည်းငယ် ရှိသော်လည်း ဖခင်၏ မကျန်းမာခြင်းအတွက်ကြောင့် အခက်ကြီး ကြုံနေကြ ရသည်။

ဤအတောအတွင်း ဘိုးလေး၏ သားနှစ်ယောက်သည် ကျွန်ုပ်တို့ မောင်နှမအား ကျိစားလိုက်ကြသည်များမှာ ယခင်ကထက်ပင် ဆိုးလာ၍ မိခင်က ဓားနှင့်ခုတ်မည် ကြံစည်မိကြောင်းနှင့် နောင်တွင် ကျွန်ုပ်အား ပြောပြဖူးသည်။ နောက်ဆုံး၌ မိခင် ဖခင်တို့ စီစဉ်ကြသည်မှာ အနာကောင်းစွာ မကျက်မချင်း ဖခင် နေရစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ သားအမိသုံးယောက် မန္တလေးသို့ ပြန်နှင့်ကြရန် ဖြစ်လေသည်။ ခွဲခါနီး၌ မိခင်သည် ဤလူစုလက်မှ လွတ်ပေပြီဟု အောက်မေ့သောကြောင့်ပေလော မဆိုနိုင်။ မျက်နှာ ညှိုးငယ်ခြင်း မရှိလှသော် လည်း ဖခင်မူကား ငိုရှာလေသည်။ ကျိုက်ပဒိုင်ရွာမှ တာဝ ဘူတာသို့ သားအမိ သုံးယောက် လှည်းနှင့်ထွက်လာကြရာတွင် (မည်သူမျှ လိုက်၍မပို့ကြ၊ ဖခင် လည်း မပို့နိုင်ရှာချေ။) လမ်းခရီး လှည်းပေါ်၌မူ မိခင်သည် မျက်ရည်တစ်ခါ နှစ်ခါ ဝိုင်းလာခြင်းကို ကျွန်ုပ် မြင်ရသည်။ သို့သော် သုတ်သိမ်းလောက် အောင်ကား မဟုတ်။ ပြန်၍ ရှုပ်ယူလိုက်ဟန် တူသည်။ ကျွန်ုပ်သည် မိခင်၏ စိတ်ကို သိသည်နှင့် မမြင်ချင်ဟန် ပြု၍ မိခင်၏ ရင်ခွင်ထက်၌ ပွေထားသည့် နှမကလေးကို ကျွန်ုပ်၏ ရင်ခွင်ပေါ်သို့ ရွှေ့ယူလိုက်သည်။ မိခင်သည် ကျွန်ုပ်၏

အပြုအမူကို သဘောကျသည်နှင့် တစ်သက်လုံး ပြော၍မဆုံးအောင် ရှိလေရာ ကျွန်ုပ်လည်း အားရကြည်နူးလှသည်။

ပြန်လာကြခြင်း

တာဝ ဘူတာရုံသို့ ရောက်ကြ၍ လက်မှတ်ဝယ်ရာတွင် မိခင်သည် လူကြီးအတွက် လက်မှတ် တစ်စောင်သာဝယ်၍ ကျွန်ုပ်အတွက် ကလေးလက်မှတ် မဝယ်တော့ချေ။ အလာခရီး၌ ကျွန်ုပ်အတွက် ဝယ်ပါလျက် အပြန်ခရီး၌ မဝယ်ခြင်းမှာ ပိုက်ဆံနည်းပါးသောကြောင့်ဟု ကျွန်ုပ်သိရ၏။ သို့ရာတွင် ဘူတာရုံမှ မီးရထားအလုပ်သမားတစ်ယောက်နှင့် နားလည်မှု ယူထားသည်ဟု နောက်တွင် မိခင်ကပြော၍ သိရ၏။ မီးရထားဆိုက်ခါနီးတွင် ဘူတာရုံဝ၌ စောင့်လျက်ရှိသော လက်မှတ်စစ်နှင့် လွဲစေရန် မိခင်သည် ကျွန်ုပ်အား မီးရထား အလုပ်သမား၏လက်သို့ အပ်လိုက်၏။ ဤအစီအစဉ်အကြောင်းကို ဘာမျှ နားမလည်သော ကျွန်ုပ်မှာ ထိုလူနှင့် အတူလိုက်သွား၍ ဘူတာရုံ၏ အပြင်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီးသော်လည်း တစ်ရပ်တစ်ကျေးတွင် လူစိမ်းတစ်ယောက်နှင့် ကြာရှည်စွာ နေရခြင်းကို ရွံ့သည်နှင့် အပြင်သို့ ရောက်ပြီးကာမှ မိခင်ရှိရာသို့ ပြန်လာ၏။ မိခင်ကမူ ကျွန်ုပ်၏ ဦးခေါင်းကို ခေါက်၍ ပြန်သွားခိုင်းသဖြင့် ထွက်လာပြန်၏။ နောက်တစ်ကြိမ် ပြန်သွားရာ ခပ်နာနာ ခေါက်၍ လွှတ်လိုက်ပြန်၏။ တတိယ အကြိမ်၌ကား မိခင်သည် နာကြည်းစွာ ခေါက်လွှတ်လိုက်လေရာ ကျွန်ုပ်မှာ ဦးခေါင်းကိုပွတ်ရင်း ကိုယ့်မိခင်ထံသို့ ကိုယ်သွားမိခြင်းအတွက် အခေါက်ခံရသည်မှာ နားမလည်နိုင်အောင်ဖြစ်၍ 'ဘယ့်နယ်ဟာပါလိမ့်၊ ဘယ်လိုပါလိမ့်' စသည်ဖြင့် အကြီးအကျယ် စိတ်ရှုပ်ခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ သဘာဝ၌ ဆူးတစ်ချောင်း ပေါက်လာခဲ့ပြန်လေပြီ။ ဤအကြောင်းကို ကြီးပြင်းလာသောအခါ၌ မိခင်အား ပြောပြရာတွင် မိခင်မှာ မျက်ရည်များ ဝိုင်းလာသည့် အထဲမှ ရယ်မောလျက် 'ငါ့သားနယ် မှတ်မိလိုက်တာပါလားကွယ်၊ အမေလဲ စိတ်ရှုပ်လွန်းလို့ဟေ့'ဟု ပြောသဖြင့် ကျွန်ုပ်ကလည်း 'ကျွန်တော်က အမေ့ကို စိတ် မနာပါဘူး၊ လောကကြီးဟာ တယ်ပြီး ခွကျပါကလားလို့ စိတ်ရှုပ်မိတာပါပဲ အမေရဲ့'ဟု ပြောရဖူးလေသည်။

ဖခင် ရောက်လာခြင်း

မန္တလေးသို့ ကျွန်ုပ်တို့ သားအမိသုံးယောက် ပြန်ရောက်၍ (မိခင်၏စကားအရ) တစ်လတိတိ ပြည့်သောနေ့၌ ဖခင် ပြန်ရောက်လာသဖြင့် အလွန်ဝမ်းသာကြလေရာ ဝမ်းအသာဆုံးလူမှာ ဖခင်ဖြစ်၍ ဝမ်းသာမှုအနည်းဆုံးမှာ ကျွန်ုပ်ပင်ဖြစ်လေသည်။ ဖခင်၏ ဝမ်းသာခြင်းကို နားလည်နိုင်ကြမည် ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏ ဝမ်းသာမှု နည်းပါးပုံကို ရှင်းပြဖို့ လိုပေလိမ့်မည်။

အချို့သော မိခင်များသည် စီးပွားရေးအခြေအနေ ကျဆင်းသောအခါ များတွင် သားသမီးများအပေါ်၌ ကြင်နာမှု လျော့ပါးသကဲ့သို့ ငေါက်လား ငမ်းလား၊ ရိုက်လား နှက်လား ပြုတတ်ကြလေရာ ဖခင်ပြန်မရောက်မီ ကျွန်ုပ်တို့ သားအမိသုံးယောက်သည် အညံ့ဆုံးသော ဟင်းများကိုသာ စားကြရသော် လည်း မိခင်သည် ကျွန်ုပ်တို့ မောင်နှမအပေါ်၌ ရှေးကထက်ပို၍ ကြင်နာ သည်။ မုန့်ပဲသရေစာ စသည်များကိုလည်း တောင်းတိုင်း ဝယ်ကျွေးသည်။ ထိုထက် အရေးကြီးသည်မှာကား ကျွန်ုပ်အားလည်း (ဟိုကောင်နှင့် ပေါင်းခြင်းမှ တစ်ပါး) လွတ်လပ်ခြင်းပေးထား၍ အရပ်ထဲတွင် လည်ချင်တိုင်း လည်ပတ်ခွင့် ရသည်။ သီလရှင်ကျောင်းမှလည်း နုတ်လိုက်ပြီဖြစ်၍ ကျွန်ုပ် မှတ်မိသမျှ ကလေးဘဝတွင် အပျော်ဆုံးသော ကာလ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်လေသည်။ ဖခင် ပြန်ရောက်သောအခါ၌မူကား အထက်ပါ အခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးရချေ တော့မည်ဟု ကျွန်ုပ် သိသောကြောင့် ကျွတ်ကျွတ်လွတ်လွတ်ကြီး ဝမ်းသာခြင်း မရှိကြောင်းကို ကျွန်ုပ် မှတ်မိသည်။

အလုပ်ရုံ ရွှေခြင်း

များမကြာမီ ဖခင်သည် အလုပ်သမားများကို ပြန်စု၍ ပိန်းတန်းဖိနပ် အလုပ်ကို ပြန်ကောက်၏။ သို့ရာတွင် မဲအိုးတန်းအရပ်မှာ ဈေးချိုနှင့် အတော်လှမ်း၍ အခြားသော ဖိနပ်ထောင် ဆရာများလည်း ဤအရပ်ထဲတွင် တစ်ဦးမျှ မရှိလေရကား ဈေးချိုထဲ၌ ဖိနပ်ဆိုင်ထွက်သော ဆိုင်ရှင်များသည် ဤအရပ်သို့ မလာလိုကြဘဲ ဖြစ်နေကြသဖြင့် အရောင်းပါးလှ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဖခင်သည် ဈေးချိုအနောက်ဘက်၌ရှိသော ပဲပုတ်တန်းရပ်ကွက်တွင် အိမ်ခန်း ကလေး ငှား၍ အလုပ်သမားများနှင့် အလုပ်ရုံကလေး ဖွင့်လေ၏။ အိမ်ခန်း ကလေးမှာ ခပ်ကျဉ်းကျဉ်းဖြစ်၍ မဲအိုးတန်းနေအိမ်၌ အိပ်ရ စားရပြီး ပဲပုတ်တန်း အိမ်ခန်းမှာ အလုပ်ရုံအတွက်သက်သက် ဖြစ်လေသည်။ ဖခင်နှင့် အလုပ်သမား များသည် ထမင်းကို နံနက်စောစော စားသွားကြ၍ နေဝင်လှ နီးကာမှ မဲအိုးတန်း နေအိမ်သို့ ပြန်လာကြ၏။ အလုပ်သမား သုံးလေးယောက်တို့မှာ မဲအိုးတန်း ရပ်ကွက်တွင် နေကြသူများ ဖြစ်လေသည်။

လူကျောင်းသို့ ရောက်ခြင်း

တစ်နေ့သ၌ မိခင်နှင့်အတူ နန်းတွင်းသူဖြစ်ခဲ့ဖူး၍ အလွန် ခင်မင်ခဲ့ကြ သည်ဆိုသော မိန်းမကြီးတစ်ယောက်သည် (အသက် ၃၀ ခန့်မျှသာ ရှိသေး သဖြင့် ယခု အမြင်အားဖြင့် မိန်းမတစ်ယောက်ဟု ခေါ်ရမည် ဖြစ်သော်လည်း ထိုစဉ်က အမြင်အားဖြင့် 'မိန်းမကြီး'ဟု ရေးလိုက်ရသည်။ ထိုမိန်းမသည် ကျွန်ုပ် မျက်စိ၌ တစ်နေ့တစ်ခြား ကြီး၍ကြီး၍သွားပုံကိုလည်း ဖော်ပြပါမည်။)

ကျွန်ုပ်တို့နေအိမ်သို့ အလည်အပတ် လာလေရာ ကျောင်းသူအရွယ် မိန်းကလေး တစ်ယောက်လည်း ပါလာလေသည်။ မိခင်တို့ စကားပြောလျက်ရှိကြစဉ် ကျွန်ုပ်နှင့် မိန်းကလေးသည် ကစားဖော်ဖြစ်လာကြ၍ အတော်ခင်မင်လျက် ရှိကြလေပြီ။ မိန်းကလေးမှာ ကျွန်ုပ်ထက် သုံးနှစ်လောက် ကြီးလိမ့်မည် ထင်သည်။ ဧည့်သည် မိန်းမကြီးသည် မိခင်နှင့် စကားပြောရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ အကြောင်းကို မေးသည်တွင် မိခင်က ငယ်လွန်းသောကြောင့် သီလရှင်ကျောင်း၌ အစမ်းထားပြီးမှ နုတ်ထားရကြောင်း ပြော၏။ (မိန်းမကြီးမှာ အပျိုကြီးဖြစ်၍ ကျောင်းထောင် စားသည်ဟု သိရသည်။) ထိုအခါ မိန်းမကြီးက သူ၏ ကျောင်းမှာ အိမ်တော်ရာ ဘုရားအရှေ့ဘက်၌ ရှိကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်အား သူ့ကျောင်း၌ထားလျှင် ဖခင်နှင့် အတူလိုက်လာ၍ ညနေတွင်လည်း ဖခင်နှင့် အတူ ပြန်နိုင်သောကြောင့် အလွန် အလွန် အဆင်ပြေကြောင်း ပြော၏။ (ပဲပုတ်တန်းနှင့် သူ၏ စာသင်ကျောင်းမှာ တစ်ပြကော်ကျော်မျှသာ ဝေးသည်။) ထို့နောက် မိခင်က ငယ်လွန်းလျှင် ကျောင်းသားကြီးတွေက နှိပ်စက်တတ်ကြောင်း ပြောရာ ဆရာမကြီးက 'စိတ်သာချပါ ခင်လေးရယ်၊ ကျွန်မကိုယ်တိုင် စောင့်ပြီး ကြည့်ပေးပါမယ်၊ မပူပါနဲ့၊ ဘယ်သူမှ မနှိပ်စက်စေရပါဘူး' ဟု ပြောပြီးလျှင် ကျွန်ုပ်အား သူ့အနီးသို့ ခေါ်ယူကာ ကျောသပ်ရင်သပ်ဖြင့် ချိုသာစွာ ချောမောရင်း စကားပြောလေ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဆရာမ၏ ကြင်နာပုံရသော အပြုအမူကို သဘောကျသည်က တစ်ကြောင်း၊ ၎င်းနှင့်အတူ ပါလာသော မိန်းကလေးအား လည်း ချက်ချင်းပင် ခင်မင်လျက်ရှိသည်က တစ်ကြောင်းကြောင့် မိခင်က မေးသောအခါ 'ကျောင်းနေပါမည်'ဟု အဖြေ ပေးလိုက်လေ၏။

နှစ်သက်လှသော ပစ္စည်း

၎င်းနေ့ညနေ ဖခင်ပြန်လာ၍ မိခင်က ပြောပြသောအခါ ပညာကိုအလွန် လိုလားသော ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်မှာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အဖို့ အဝတ်အစားသစ်များ ချုပ်ကြပြီးလျှင် သပ်ရပ်အောင် ဆင်ပြင်၍ ကျောင်းသို့ အပ်ကြလေသည်။ မဲအိုးတန်းနှင့် အိမ်တော်ရာဘုရားမှာ ငါးနှစ်သားကျော်ကျော် မျှသာ ရှိသေးသော ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ နေ့စဉ် အသွားအပြန် ခရီးဖြစ်သောကြောင့် တော်တော်ညောင်းပေရာ အပြန်ခရီးတွင် တစ်ခါတစ်ရံ ဖခင်ကတစ်လှည့်၊ အလုပ်သမားများကတစ်လှည့် ပခုံးပေါ်တွင် ထမ်းတတ်ကြလေသည်။ နံနက် တွင် ထမင်းစောစောကြီးစား၍ ဖခင်တို့နှင့်အတူ လိုက်ရသဖြင့် နေ့ခင်းတွင် အလွန်ဆာလောင်လှသည်ဖြစ်ရာ မိဘများသည် ယွန်းထည်အုပ်ကလေးတွင် ထမင်းဟင်းများထည့်၍ ဆိုင်းကလေးဖြင့် ဆွဲယူသွားဖို့ စီမံပေးကြခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ် စိတ်ထဲ၌ ဝမ်းသာလိုက်ပုံ၊ ကျေးဇူးတင်လိုက်ပုံများကို ယနေ့တိုင် မှတ်မိပါသေးသည်။ ထိုခေတ်၌ သံဆင့်များ မသုံးကြသေးဘဲ ယွန်းထည်အုပ်

ကြီးများဖြင့် ဘုရားသွား ကျောင်းတက် ခေါင်းရွက်သွားကြလေရာ ကျွန်ုပ် အဖို့ အုပ်အငယ်စားကလေး ဝယ်ပေးခြင်းအတွက် ဝမ်းသာလှ၍ အိပ်ရာထ မှပင် တစ်ခါတစ်ခါ ထ၍ ကြည့်မိပါသေးသည်။ မိဘများကလည်း ကျွန်ုပ် နှစ်သက်ခြင်းကို မြင်ကြ၍ သဘောကျရှာသည်။ (ကျွန်ုပ်အဖို့ ဝယ်ပေးသော ပစ္စည်းများအနက် ထိုယွန်းထည် အုပ်ကလေးထက် ကျွန်ုပ်အား ပျော်မြူးစေ သော အခြားပစ္စည်းကို မမှတ်မိပါ။)

ပထမ၌ မိခင်၏ မိတ်ဆွေ ဆရာမကြီးသည် (လက်ထောက်ဆရာမ ကလေး နှစ်ယောက်လည်းရှိသည်။) မိခင်အား ကတိထားခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ကျွန်ုပ်အား အထူးတလည် ဂရုစိုက်ပါပေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ယွန်းထည်အုပ် ကလေးကို ဖွင့်ကြည့်၍ ဟင်းများညံ့လျှင် ဟင်းကောင်းကလေး တစ်တုံးတလေ ထည့်ပေးသဖြင့် (အစားကောင်း ခင်မင်တတ်သော ကျွန်ုပ်အဖို့) ဝမ်းသာလုံး ဆို့မတတ် ပျော်လှ၍ ကျေးဇူးလည်း တင်မိသည်။ အိမ်သို့ အလည်လာစဉ်က ပါလာသော ကျောင်းသူကလေးနှင့်လည်း ပြန်ဆက်မိသဖြင့် ကြည်နူးလှသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်မှာ တစ်ကျောင်းလုံးတွင် အငယ်ဆုံးလည်းဖြစ်၍ အဝေးဆုံး သော အရပ်မှ လာရသော ကျောင်းသားကလေးလည်း ဖြစ်သည်။ ရွယ်တူ တစ်ယောက် နှစ်ယောက်ရှိသော်လည်း ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်၌ နေကြသူများ ဖြစ်သောကြောင့် နေ့ခင်း ခေတ္တ ကျောင်းဆင်းချိန်တွင် သူတို့၏ အိမ်သို့ ပြန်၍ စားသောက်ကြရာ ကျွန်ုပ် တစ်ယောက်တည်းသာ အုပ်ကလေးဖွင့်၍ စားရသူရှိသောကြောင့် တစ်နည်းအားဖြင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ်သော ကျောင်းသား ကလေး တစ်ယောက်ဟူ၍ သဘောထားလောက်ကြသည် ထင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ကား မဟုတ်ချေ။

၎င်းစာသင်ကျောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ် မကျေနပ်သောအကြောင်း အရာများကို မဖော်ပြမီ ကျေနပ်သော အချက်များကို ဖော်ပြပါဦးမည်။ သီလရှင်ကျောင်း၌ နေခဲ့ရစဉ်က ကျွန်ုပ်အား ဟိုကောင်၏ နှိပ်စက်ခြင်းမှ လွတ်စေရန် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မိဘများက အပ်ထားခြင်းဖြစ်ရာ စာသင်ရန် ငယ်လွန်းသည့်အတွက်ကြောင့် ကျောင်းတွင် 'ခွေးဝင်စား' အဖြစ်နှင့် ကျွန်ုပ်၏ အဒေါ်အနီးတွင် ထိုင်နေရခြင်းမျှသာ များ၏။ အခြားကျောင်းသား များ စာရေးကြသောအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်မှာ သစ်သားတွင် အိုးမဲသုတ်ထားသည့် သင်ပုန်းပေါ်၌ ကံကုဆံဖြင့် 'ဝလုံး' များ ရေးရခြင်းကိုသာ မှတ်မိသည်။ ဝလုံးမှ တစ်ဆင့် တက်ရသောအခါ 'နငယ်' များ ရေးရ၏။ 'နငယ်' များ ရေးသော အခါတွင် ခေါင်းကြီးကြီး မဖြစ်စေရဟု သီလရှင်ကြီးက ပြောခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ် မှတ်မိသည်။ စာအံရသောအခါ 'နမော ဗုဒ္ဓါ' မှ မတက်ခဲ့ရသေးပေ။ 'ကကြီး' 'ခကွေး' စသော အကွရာများကို မသင်ရသေးမီ 'နမော ဗုဒ္ဓါ' ကို

တစ်သက်တာမှတ်တမ်း နှင့် အတွေးအခေါ်များ

ရှေးဦးစွာ သင်ပေးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ကျွန်ုပ် ယခုတိုင် နားမလည် သေးပေ။

စိတ်ဝင်စားသော အချက်

သီလရှင်ကျောင်းမှ လူကျောင်းသို့ရောက်လာသောအခါ၌မူ 'ကကြီး'၊ 'ခကွေး' အကွရာများကို သင်ရ၍ 'ကကြီးရေ က'သို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်ုပ် စိတ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော အခြင်းအရာ တစ်ခုကို မှတ်မိသေးသည်။ ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ 'ကကြီးရေ က' 'ခကွေးရေ ခ' စသည်ဖြင့် 'အံ'ကြရသော ကလေးများက တစ်တန်း၊ မျက်နှာချင်းဆိုင်အတန်း၌ 'ကကြီးရေကသတ် ကက်' 'ခကွေးရေ ကသတ် ခက်' စသည်ဖြင့် 'အံ'ကြရသူများ ရှိကြ၏။ ကျောင်းသူကျောင်းသား အားလုံးသည် ထိုခေတ် စာသင်ကျောင်းများ၏ ထုံးစံအတိုင်း အော်၍ အံကြရာ အချို့ကလည်း အသံကုန်ဟစ်၍ အံကြ၏။ (ဤသည်မှာ အကျင့်ပါ၍ သင်္ကန်းဝတ်ပြီး စာအံသောအခါ၌ 'ဟာနံနံ၊ ဟာနံနံ' ဟူ၍ အံကြခြင်းဖြစ်ဟန် ရှိသည်။)

စာအံချိန်တွင် ဆရာမကြီးသည် အနီး၌မရှိဘဲ ခပ်လှမ်းလှမ်း၌ အမှု ကိစ္စများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ စာအံသံ အနည်းငယ် လျော့သွားသောအခါတွင် ကြမ်းပြင်ကို ကြိမ်လုံးဖြင့် ဖြန်းခနဲ ဖြန်းခနဲ တစ်ချက်နှစ်ချက် ရိုက်လိုက်သည် တွင်မူ 'ကကြီးရေ က' 'ခကွေးရေ ခ' 'ကကြီးယပင့် ကျ' 'ခကွေးယပင့် ချ' 'ကကြီးရေကသတ် ကက်' 'ကကြီးရေကသတ် ကင်' စသည်ဖြင့် သူ့စာ နှင့်သူ တစ်မျိုးစီ ကုန်း၍ သံကုန်ဟစ်ကြလေရာ တိတ်ဆိတ်ခြင်းကို နှစ်သက်သူ ဖြစ်ခဲ့လျှင် မြန်မာစာသင်ကျောင်းအနီး၌ နေခဲ့ရပါက နှလုံးသည်မြေ ပျက်သွား ဖွယ်ရာရှိပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ကုန်းအော်ကြပြီးနောက် တဖြည်းဖြည်း အသံလျော့ သွား၍ အချို့က စကားတီးတိုး ပြောခြင်း၊ အချို့က အိတ်ထဲ၌ပါလာသည့် ပဲလှော်၊ ထန်းလျက်၊ ကြံသကာ စသော သရေစာကလေးများ ထုတ်၍ စားခြင်း၊ မြို့ခြင်း၊ တောင်းစားခြင်း၊ လဲလှယ်စားခြင်း စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်ကြလေ၏။ ဆရာမကြီးသည် အလုပ်လုပ်ရာမှ လှမ်းကြည့်၍ အပြစ်ကျူးလွန်သူများကို မှတ်သားလာခဲ့သည့် လက္ခဏာနှင့် ဟိုတစ်ယောက် သည်တစ်ယောက် ကြိမ်လုံး ဖြင့် ကော့နေအောင် ရိုက်လေတော့သည်။ သူ၏ အမှတ်အသားသည် အများ အားဖြင့်မှန်ကန်သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ အပြစ်ကျူးလွန်သူနှင့် ကပ်လျက် ထိုင်မိသော ကျောင်းသူကျောင်းသားများလည်း အပြစ်မဲ့ အရိုက်ခံရခြင်းများကို မြင်ရဖူးသည်။ သို့ရာတွင် ထိုခေတ်က ကျောင်းသူကျောင်းသားများမှာမူကား 'အမယ်လေးဗျ'၊ 'အလိုလေးရှင့်'ဟု ညည်းကာ ခါးကိုကော့၍ ကျောကို ပွတ်သပ်ကြခြင်းမှတစ်ပါး ဆန္ဒပြခြင်း မရှိကြပေ။

မမေနိုင်သော အခြင်းအရာ

ကျွန်ုပ်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် အတန်းတွင် ကျွန်ုပ်၏ ရှေ့တည့်တည့်၌ ထိုင်၍ ‘ကကြီးရေးကသတ် ကက်’ ‘ကကြီးရေးငသတ် ကင်’ ‘ကကြီးရေးစသတ် ကစ်’ ‘ကကြီးရေးညသတ် ကည်’ စသည်ဖြင့် ညီညာစွာ သံပြိုင် အံကြသော မိန်းကလေးသုံးယောက်အနက် တစ်ယောက်ကို ကျွန်ုပ် အထူးမှတ်မိ၏။ ။ ၎င်းမိန်းကလေးမှာ ထိုစဉ်က အပျိုကြီးလောက် ထင်မိသည်။ အသားညိုညို၊ နှာတံပေါ်ပေါ်၊ မျက်လုံးပြူးပြူး၊ မျက်တောင်ကော့ကော့၊ ဆံရစ်ဆံတောက်ကလေးနှင့် အလွန် ကြည့်ကောင်းသူဖြစ်လေရာ အဝတ်အစားမှာလည်း တစ်ကျောင်းလုံးတွင် အကောင်းဆုံး ဝတ်နိုင်သူ ဖြစ်၏။ ။ ၎င်း၏ဖခင်သည် ကန်ထရိုက်ဖြစ်သည်ဟု ပြောကြရာ ကန်ထရိုက်ဟူသည်မှာ ဘာဆိုသည်ဟု ကျွန်ုပ် မသိ။ ဧရာမ အရာရှိကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ထင်မိ၏။ သုံးလေးယောက် သံပြိုင် စာအံကြသည့်အထဲတွင် သူ၏ အသံသည် အသာယာဆုံး ‘အသံပေါက်ဆုံး’ဖြစ်၍ ‘ကကြီးရေးကသတ် ကက်’ စသည်ဖြင့် တစ်ညီတစ်ညာတည်း အံကြသော်လည်း ၎င်း၏ အသံတစ်ခုတည်းသာ ကျွန်ုပ်၏ နားထဲသို့ဝင်လာသည် ထင်၏။ ။ ကျွန်ုပ်၏စိတ်ထဲ၌ ‘ကကြီးရေးကသတ် ကက်’ ဟူသော စာမှာ အင်မတန် စာကြီးပေကြီးဟု ထင်မိ၍ သူတို့အံသော စာမျိုးသို့ ဘယ်အခါမှ ငါ ရောက်ပါမည်နည်းဟု တောင့်တမိ၏။ စင်စစ်မှာ ကျွန်ုပ်သည် ငယ်ကတည်းက ဉာဏ်ဝေးသူတစ်ယောက် မဟုတ်ပါဘဲလျက် ထိုမိန်းကလေးကို အထင်ကြီးလှသည့် အတွက်ကြောင့် ၎င်း၏ စာကိုလည်း အထင်ကြီးခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။ ။ မိန်းကလေး စာအံခြင်းကို ငေးကြည့်လျက် ငါ၏ အစ်မကြီးဖြစ်ရလျှင် ကောင်းလေစွ ဟူသော တောင့်တမှုသည် မကြာခဏ ဖြစ်ပေါ်၏။ ။ ကျောင်းဆင်းချိန်များတွင် ကျွန်ုပ်သည် မိန်းကလေးအား ‘အစ်မကြီး’ဟု ခေါ်ကာ မိတ်ဖွဲ့သော်လည်း သူကမူ အလွန်ငယ်သော ကျောင်းသားတစ်ယောက်အဖြစ်နှင့် သနားပုံ ရခြင်းမှတစ်ပါး ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ စိတ်ဝင်စားသည့် လက္ခဏာ မရှိပေ။ ။ ကျောင်းမှ ထွက်ပြီးသည့်နောက်တွင် ကျွန်ုပ်သည် ထိုမိန်းကလေးကို တမင်တကာ မရှာသော်လည်း မမေနိုင်ဘဲ ရောက်လေရာ အရပ်တွင် သတိပြုမိ၏။ ။ သို့ရာတွင် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ တွေ့ဆုံမိခြင်း မရှိချေ။ ။ ထူးဆန်းသော အခြင်းအရာတစ်ခုမှာ ၎င်းမိန်းကလေးနှင့်တူသော အခြားမိန်းကလေးတစ်ယောက်ကို ကျွန်ုပ် အရွယ်ရောက်သောအခါ၌ တွေ့ရ၍ ကျွန်ုပ်၏ ဘဝကို ဘယ်ကဲ့သို့ ‘လမ်းပြောင်းလွဲ’စေခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာ နေရာတွင် ဖော်ပြရပါဦးမည်။

အညစ် ခံရခြင်း

သီလရှင်ကျောင်းမှ လူကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရ၍ ပထမ တစ်လ နှစ်လ၌မူ မိခင်၏ မိတ်ဆွေဖြစ်သော ဆရာမကြီးသည် ကျွန်ုပ်အား အထူးတလည် ဂရုစိုက်သည့်အတွက်ကြောင့် ကျောင်းသားကြီးများသည် အငယ်ဆုံးကျောင်းသား ဖြစ်သော ကျွန်ုပ်အား နိုင်ထက်ကလူ ပြုမှုရန် မဝံ့ကြချေ။ အတန်ငယ်ကြာလတ် သော် ဆရာမကြီးနှင့် ၎င်း အိမ်သားများသည် ကျွန်ုပ်အား အထူးတလည် ဂရုစိုက် အကာအကွယ် မပေးကြတော့ဘဲ ရှိရာတွင် ကျောင်းသားကြီးများသည် ကျွန်ုပ်အား တစ်စတစ်စ အနိုင်ကျင့်လာကြလေတော့သည်။ ကျွန်ုပ်မှာ ငယ်စဉ် က အခြား ကျောင်းသားကလေးများထက် သူတစ်ပါးက အနိုင်ကျင့်ချင်စရာ ရုပ်လက္ခဏာမျိုး ပါရှိသည် မထင်။ (ကြီးပြင်းလာသောအခါတွင်မှ ရှိချင်လည်း ရှိမည်။) အသက်အငယ်ဆုံး ဖြစ်ခြင်းနှင့် အိမ်ဝေးသော ကျောင်းသားကလေး ဖြစ်ခြင်းသည်သာလျှင် ကျောင်းသားချင်းနှိပ်စက်စေချင်ဖို့ အကြောင်းများ ဖြစ်သည် ထင်၏။ ကျောင်း အနီးအပါး၌ နေကြသော ကျောင်းသားကလေးများ မူကား ကျောင်းနားချိန်တွင် နေအိမ်သို့ ပြန်သွားရန် အချိန်ရကြသဖြင့် ကျောင်း သားကြီးများ၏ အနိုင်ကျင့်ခြင်းမှ သက်သာရာ ရကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်မူကား ကျောင်းနားချိန်တွင် ယွန်းထည်အုပ်ကလေးထဲမှ စားစရာကလေးများကို ဖွင့်စားပြီးနောက် သူတို့၏ အိမ်များမှ ပြန်ရောက်လာကြသော ကျောင်းသား များနှင့် ကလေးတို့ ဘာဝ ကစားကြလေရာ ကျွန်ုပ်မှာ အသက်ငယ်သေး သော်လည်း ကလေးတို့၏ ကစားခြင်းမျိုး၌ အတော်ကျင်လည်၏။ ဥပမာ ပေသီး(ဂေါ်လီ)ပစ်ကြလျှင်လည်း အတော် 'လက်ဖြောင့်' ၍ ကျွန်ုပ်ထက်ကြီးသော ကျောင်းသားများကိုပင် နိုင်အောင် ပစ်နိုင်၏။ ဤတွင် ကျောင်းသားကြီးများက ညစ်ကြ၍ 'ညစ်'မရလျှင် လုယူကြ၏။ စီးတန်း ကုန်းတန်း 'ထွေခင်း' ကြလျှင် လည်း အခြား ကျောင်းသားကြီးများထက် ကျင်လည်၍ 'ဒိုး'ကို စည်းနှင့် နီးကပ်အောင် 'ခင်း' နိုင်ပေရာ ကျောင်းသားကြီးများသည် ကျွန်ုပ်၏ 'ဒိုး'ကို တိုက်ပစ်ကြ၏။ မရလျှင် လက်ဖြင့် ကိုင်၍ ရွှေ့ပစ်ကြလေသည်။ ပထမ၌ ကျွန်ုပ်သည် ဆရာမကြီးအား တိုင်လေရာ တစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ်တွင် ဆရာမကြီး သည် 'ညစ်'သူများကို ဆုံးမ၏။ ထို့နောက်တွင်မူကား ကျွန်ုပ်အား အတိုင်အတော ထူသည် ဆိုကာ အရေးမယူတော့သည်သာမက တိုင်ရန်လာသော ကျွန်ုပ်ကိုပင် ဆီး၍ ရိုက်လေ တော့သည်။ မခက်ပါလော။ ကျွန်ုပ်မှာ မကစားဘဲလည်း မနေနိုင်။ ကစားမိ ပြန်လျှင်လည်း အခါတိုင်းပင် အညစ်ခံရ၍ ဆရာမကြီးအား တိုင်ပြန်ပါတော့လည်း ကျွန်ုပ်သာလျှင် အရိုက်ခံရတော့သည်။

ငယ်လွန်းသည့် အပြစ်

ဤကဲ့သို့ နေ့ရှိသမျှ ခံရဖန်များလာသောအခါ ကျွန်ုပ်မှာ ဤကျောင်း၌ နေရခြင်းကို ပျော်ပိုက်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ စိတ်ညှိုးငယ်ခြင်း ဖြစ်ရပါတော့သည်။ မိဘများက 'ပျော်ရဲ့လား' ဟု မေးကြသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် အဖြစ်အပျက်ကို ပြန်ပြောလိုသော်လည်း အကယ်၍ ပြောလိုက်လျှင် ကစားခြင်းကိုသာ ပိတ်ပင်မည်ဟု သိသောကြောင့် 'ပျော်ပါတယ်' ဟု ပြောလိုက်ရ၏။ ဝမ်းထဲတွင်မူကား အနည်းငယ်မျှ ကျေနပ်ခြင်းမရှိဘဲ 'စိတ်ချဉ်ပေါက်' ကာ ကျွန်ုပ်၏ သဘာဝတွင် ဆူးကလေးများ ပေါက်လျက် ရှိလေပြီ။ ဤအကြောင်းအရာကို ကြီးပြင်းလာသောအခါ၌ ပြန်လည်သုံးသပ်ရာတွင် ဆရာမကြီး၏အပြစ်လည်း မဟုတ်၊ (သူငယ်ဘာဝ ကစားခြင်းကို ခွင့်လွှတ်နိုင်လျှင်) ကျွန်ုပ်၏ အပြစ်လည်း မဟုတ်၊ အရွယ်မတိုင်မီ ကျောင်းထားချင်ကြသော ကျွန်ုပ်၏မိဘများ၏ အပြစ်ဖြစ်နေ၏။ ယင်းသို့ ရေးသားရသော်လည်း ကျွန်ုပ်အား ပညာတတ်စေလိုသော မိဘများ၏ စေတနာ (အထူးသဖြင့် ဖခင်၏စေတနာ) ကို ကျွန်ုပ် နားလည်ပါသည်။ ဤခေတ်၌ ကျောင်းသားများတွင် ကြီးနိုင်ငယ်ညှဉ်း စနစ် ပျောက်မပျောက် မသိရသော်လည်း ငယ်လွန်းသော ကျောင်းသားကလေးများကို မြင်ရသည့်အခါ 'ငါလို မခံရရှာပါစေနဲ့' ဟု ဆုတောင်းမိပါသေးသည်။ (သို့ရာတွင် ဤခေတ်၌မူ 'ကင်တာဂါဒင်' ဟူ၍ သူငယ်ကလေးများအတွက် သက်သက် အတန်း ဖွင့်ထားသောကြောင့် တော်လိမ့်မည် ထင်ပါသည်။) အထက်ပါ လူကျောင်း၌ ကျွန်ုပ်သည် ဆရာမကြီးထံသို့ တိုင်တောခြင်း၏ အကျိုးမရှိခြင်းကို သိလာသည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ 'ညစ်'သော ကျောင်းသားဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်ထက် နှစ်နှစ် သုံးနှစ်လောက်သာ အသက်ကြီးသူဖြစ်ပါက ဖက်တွယ်၍ သတ်လေတော့သည်။ ညစ်ချင်သူကလည်း များ၍ သတ်ပုတ်ရသည်မှာ နေ့တိုင်းလိုပင် ဖြစ်နေတော့၏။ ဤတွင် ဆရာမကြီးသည် ကျွန်ုပ်အား ခဏခဏ ရန်ဖြစ်သော ကောင်ကလေး ဆိုကာ ဖိ၍ ရိုက်တော့သည်။ မိခင်၏ မိတ်ဆွေဖြစ်၍ လိမ္မာစေရန်ဆိုသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သူတစ်ပါးထက် ဖိ၍ ရိုက်ခြင်းလည်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်အဖို့မူကား လား လားမှ မတရားသော ဆရာမကြီး ဟူ၍ မကျေမချမ်း ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဤ နောက်ပိုင်း၌ ကျွန်ုပ်စဉ်းစားမိသည်ကား ဆရာမကြီးသည် အပျိုကြီးဖြစ်၍ သားသမီး မမွေးဖူးသည့် အတွက်ကြောင့် ကလေးသူငယ်များ၏ ပြဿနာများကို မသိသား ဆိုးရွားလှသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချမိပါတော့သည်။

ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်

ကျွန်ုပ် အကြောင်းကိုရေးလျှင် ကျွန်ုပ်၏ မိဘများအကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြပါမှ ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ ရုပ်လုံးပေါ်ပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်၏ဖခင်မှာ ရွှေဘို

တောင်လက် (မြင်းနယ်ဟုခေါ်သည်။) မန်ကျည်းတုံရွာသား ဦးအေရာ ဖြစ်၏။
 ဖခင်၏ အမည်မှာ မြန်မာပြည်တွင် အလွန်ရှားလှ၍ မကြာသေးမီကမှ နာမည်
 တူသော ဆိုင်းဘုတ်တစ်ခုကို တွေ့ရဖူးသည်။ ဖခင်နှင့် နာမည်တူသောကြောင့်
 လူ ကိုယ်တိုင်ကိုလည်း တွေ့မြင်လိုစေကာမူ ယနေ့တိုင် မတွေ့ရဖူးသေးပေ။
 ရွှေဘိုတောင်လက်ကို 'မြင်းနယ်' ဟု ခေါ်တွင်ခြင်းမှာ မြန်မာဘုရင် အဆက်ဆက်
 လက်ထက်တွင် မြင်းအမှုထမ်း (မြင်းတပ်စစ်သား) များ ထွက်သောနယ် ဖြစ်
 သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် (မြင်းပွဲသမားတစ်ယောက် မဟုတ်
 သော်လည်း) မြင်း ဝါသနာပါသူဖြစ်၍ မြင်းနှင့် ပတ်သက်သော ဗဟုသုတ
 လေ့လာရာတွင် ၎င်းနယ်သားများကဲ့သို့ မြင်း 'အသားကျ' စီးနည်းအကြောင်း
 ကို နားလည်သူ ရှားပါးကြောင်း တွေ့ရ၏။ မန်ကျည်းတုံရွာကလေးမှာ
 အိမ်ခြေတစ်ရာကျော်ခန့်မျှသာ ရှိသော်လည်း မင်းလက်ဝဲသုန္ဒရ၏ ဇာတိ
 ချက်ကြွေဒေသ ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် လူသိများသော ရွာကလေး ဖြစ်၏။
 (၎င်းနယ်တွင် ဝက်လက်ဘူတာအနီးမှ မန်ကျည်းတုံနှင့် ရွှေဘိုမြောက်လက်
 ခင်ဦးဘူတာအနီးမှ မန်ကျည်းတုံဟူ၍ ရွာနှစ်ရွာ ရှိပေရာ ကွယ်လွန်သူ ဇာတိ
 မင်းသား ဦးဘိုးစိန်ကြီးက မင်းလက်ဝဲသုန္ဒရ မွေးဖွားသည့်ရွာမှာ ခင်ဦးအနီးမှ
 မန်ကျည်းတုံရွာဖြစ်သည်ဟု မှားယွင်း ပြောဆိုဖူးသည့်အတွက် ရှင်းလင်း
 ဖော်ပြမည် ကြံစည်ဖူးသော်လည်း ယခုမှပင် အလျဉ်းသင့်၍ ထည့်သွင်း
 ရေးသားလိုက်ရပါတော့သည်။ မင်းလက်ဝဲသုန္ဒရ မွေးဖွားသည့် အိမ်နေရာ
 အမှတ်အသားများကို ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ တိုက်တွန်းချက်
 အရ နောက်ပေါက် စာရေးဆရာကလေးများအား ကျွန်ုပ် ညွှန်ပြခဲ့ဖူးပါသည်။)

ဂုဏ်ယူတတ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်၏ဖခင်မှာ ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ 'လူစုံ' တစ်ယောက်မဟုတ်၊ အလွန်
 'ရိုး' သည့် အနွယ်အဆက် ဖြစ်၍ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် တိုင်အောင် သေအရက်ကို
 လျှာပေါ်တွင် မတင်ဘူးခြင်းကို အသားယူ၍ ပြောလေ့ရှိသူများ ဖြစ်ကြ၏။
 ဖခင်မှာ ဆွေကြီးမျိုးကြီး ဖြစ်၍ ၎င်းနယ်တစ်ဝိုက်ရှိ ရွာများတွင် သူ၏
 ဆွေမျိုးမရှိသောရွာ ဟူ၍ မရှိသည့်ပြင် ဆွေမျိုးများမှာလည်း စားနိုင် သောက်နိုင်
 အခြေအနေရှိကြသူများ ဖြစ်၍ အချို့မှာ လယ်မြေဧက ကြွယ်ဝသူများ ဖြစ်ကြ
 လေသည်။ ကျွန်ုပ် ကြီးပြင်း၍ ရန်ကုန် သူရိယတိုက်တွင် အယ်ဒီတာ ဖြစ်လာ
 ပြီးနောက် အခွင့်ယူ၍ ထိုနယ်သို့ အလည်အပတ် ရောက်ရာတွင် ဖခင်နှင့်
 ကျွန်ုပ်တို့ လှည်းတစ်စီးဖြင့် ဟိုရွာ သည်ရွာ လှည့်လည်ကာ 'ငါ့သား အယ်ဒီတာ
 ဖြစ်လာပြီကွယ့်' ဟု ဆွေမျိုးများအား ပြောပြရခြင်း၊ 'ဒီဟာက ငါ့ညီကွယ့်၊
 ဒီရွာမှာတော့ သူက မြေပိုင်ရှင် သူဌေးတစ်ယောက်ကွယ့်' ဟူ၍ ကျွန်ုပ်အား
 ပြောပြရခြင်းတို့ကြောင့် ဖခင်မှာ အမောသား ရှိတော့သည်။ ဖခင်သည်
 မိခင်နှင့် မတူ၊ သူ၏ ဆွေမျိုးအတွက် အတော် ဂုဏ်ယူချင်ရာသည်။

သီပေါမင်းကိုသာ မျှော်ကြခြင်း

ဖခင်သည် ရွာကျောင်းဘုန်းကြီး၏ ညီနှစ်ဝမ်းကွဲ တော်သူ ဖြစ်၍ (ဟိုခေတ်ကထုံးစံအတိုင်း) ကိုရင် အဖြစ်နှင့် လေးငါးခြောက်နှစ်ခန့် နေခဲ့ရာ အသက်ပြည့်သောအခါတွင် ရဟန်းခံဖို့ ဘုန်းတော်ကြီးက စိတ်ကူးထား၏။ တောရွာ၌ မွေးဖွားရသူ ဖြစ်သည့်အပြင် ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် နှစ်ပေါင်း အတန်ကြာ နေခဲ့ရသူလည်း ဖြစ်သည်နှင့် အလွန်အလွန် 'ရိုး' ရှာသည်။ သို့ရာ တွင် ရဟန်းခံနိုင်သည့် အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ၌ အတော် ပါးရည်နပ်ရည်ရှိပုံ ရသော သူ၏ ဖခင်သည် ရဟန်းခံခြင်းကို အားမပေးဘဲ မန္တလေးမြို့သို့ဆင်း၍ သီပေါဘုရင်၏ လွှတ်ရုံးတွင် စာရေးကလေးအဖြစ်နှင့် အမှုထမ်းရန် မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်ထံတွင် အပ်နှံလိုက်လေသည်။ (ထိုခေတ်၌မူ စာရေးတိုင်းအား စာရေးကြီးဟု မခေါ်ကြ။ 'စာရေးကြီး' ဆိုသူမှာ လွှတ်ရုံးတွင် ဧရာမ အမှုထမ်းကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်၍ သူ့အထက်တွင် ဝန်ထောက်၊ ထို့နောက် အတွင်းဝန် ဖြစ်လာနိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။) ၁၂၄၇ ခုနှစ်တွင် သီပေါဘုရင် ပါတော်မူ၍ ဖခင်မှာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ လက်အောက်တွင် အမှုထမ်း နိုင်ခွင့်ရှိသော်လည်း (အမှုထမ်းသူများလည်း နောက်ပိုင်းတွင် စစ်ကဲရာထူး အထိ တိုးတက်ကြသည်။) ဖခင်၏ ဆွေမျိုးများက သီပေါဘုရင် ပြန်လာလိမ့် မည်ဟု ယုံကြည် မျှော်လင့်ကြသောကြောင့် ဖခင်အား အင်္ဂလိပ်လက်အောက် တွင် အမှုထမ်းဖို့ ဖျက်ကြသည်။ ၁၂၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် မိခင်နှင့် အကြောင်း ပါ၍ ၁၂၅၁ ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ် လူ့ပြည်သို့ ရောက်လာသည်။

ဆရာတော်၏ ကျေးဇူး

ကျွန်ုပ်၏အရပ်မှာ ဖခင်ထက် နှစ်လက်မခန့် မြင့်၍ ၅ ပေ၊ ၁၀ လက်မ ရှိသောကြောင့် အမျိုးအဆွေထဲတွင် အရပ်အမြင့်ဆုံး တစ်ယောက်အနေဖြင့် လူဖြစ်လာရသည်။ ဖခင်သည် 'လူရိုး လူကောင်း'ကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်၍ ဒေါသနည်းသည်၊ နှိမ့်ချသည်၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော စိတ်သဘော ရှိသည်၊ ကြောက် တတ်သည်၊ ဗဟုသုတ လိုလားသည်ဟု ကျွန်ုပ် နားလည်၏။ မိခင်၏ အဖေ ကမူ 'လူညံ့'တစ်ယောက်ဟု ထင်သောကြောင့် သူ၏သမီးနှင့် ကောင်းကောင်းကြီး သဘောမတူဟု ကျွန်ုပ် ကြားရဖူး၏။ သို့သော် ရိုးသားပုံရခြင်း တစ်ခုတည်း ကြောင့် ပေးစားလိုက်ခြင်းဖြစ်သည် ဆို၏။ သို့ဆိုသော်လည်း ဖခင်သည် စဉ်းစားဉာဏ် ခေလှသူ တစ်ယောက် မဟုတ်ပေရာ တောင်သူ မိရိုးဖလာ အစဉ်အလာကြောင့် ခပ်နံနံ ရှိပုံရသော်လည်း မန္တလေးမြို့၌ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး တစ်ပါးဖြစ်သော မြိတ်ဆရာတော် တစ်ပါးနှင့် တွေ့ဆုံရသည်တွင်မှ ဉာဏ် ပွင့်လင်း၍ (သူ့ခေတ်နှင့်သူ) လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။

(စီးပွားရေးကို မဆိုလို၊ မိရိုးဖလာ အယူအဆများကို စွန့်ပယ်ဝံ့သည့် သတ္တိရှိခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။)

ကျွန်ုပ်၏ မိခင်

မိခင်မှာမူ မင်းတုန်းဘုရင်၏ 'စားတော်ကဲ'(ထမင်းဟင်းချက်ရသူ)မှ ပေါက်ဖွားခဲ့သူဖြစ်၏။ ထိုခေတ်၌မူ ရှင်ဘုရင်၏ 'ဖိနပ်ကိုင်း၊ ထီးမိုး၊ ကွမ်းအစ်ကိုင်း' စသော အမှုထမ်းများပင် မျက်နှာကြီးသော ခေတ်ဖြစ်၍ ထမင်းဟင်းချက်ရသော အလုပ်မှာ ဂုဏ်ငယ်သည်ဟု မယူဆကြပေ။ ကျွန်ုပ် အဘိုး၏ ရာထူးကို အကြောင်းပြု၍ ကျွန်ုပ်၏ မိခင်မှာလည်း အရွယ်ရောက်သောအခါတွင် 'မင်းနှစ်ပါး'တို့၏ 'စားတော်ဖတ်' ဖြစ်လာရသည်။ အရွယ်ငယ်သေးသောကြောင့် (၁၈ နှစ်သမီး) စားတော်ဖတ်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည့် 'သခင်ကြီး'များ လက်အောက်တွင် စားတော်ဖတ်ကလေးမျှသာ ဖြစ်ခဲ့ရသေးသော်လည်း မိခင်မှာ အလွန် အသံကောင်းလှသည်။ ကျွန်ုပ် ငယ်စဉ်က ပုခက်ထဲ၌ အိပ်မည်ပြုစဉ် မိခင်က တေးချင်းဆို၍ ပုခက်လွဲခြင်းကို ဖခင်၏ ဖိနပ် အလုပ်သမားများက နားထောင်ကြရသောကြောင့် ကျွန်ုပ် အိပ်မည့်အချိန်ကို စောင့်မျှော်နေကြသည်ဟု အလုပ်သမားများ ပြောကြသည်။ မိခင် သိဆိုတတ်ခြင်းမှာ ပတ်ပျိုး၊ ယိုးဒယား၊ သီချင်းကြီး သီချင်းခန့်မဟုတ်ဘဲ ရတု၊ ရကန်၊ ပျို့၊ အဲ၊ အိုင် စသည်တို့သာဖြစ်၍ ခုံညားလွန်းလှသော်လည်း အသံကောင်းသည့်အတွက် ကြောင့် နားထောင်၍ ကောင်းခြင်းကို ကျွန်ုပ်လည်း ကြားရဖူးသည်။ အသက် ၅၀ ကျော်ခန့် တိုင်အောင် အသံမပျက်သေးသဖြင့် ရံဖန်ရံခါ ကျွန်ုပ်တို့ သားသမီးများ၏ တောင်းပန်ခြင်းကြောင့် ဆို၍ပြောခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ် မှတ်မိသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ မိခင်၏အသံကို မမိသော်လည်း အချို့သော ပျို့ကြီးများကို မိခင်၏ သင်ပြမှုကြောင့် အတော် ကျနအောင် ဆိုတတ်သည်ဖြစ်၍ ဝါသနာပါသော မိတ်ဆွေများအပေါ်၌ အသားယူခဲ့ရဖူးပါသည်။

ဒေါသကြီးသော အမျိုး

ဖခင်၏စိတ် နူးညံ့သိမ်မွေ့သလောက် မိခင်မှာ စိတ်ဆတ်ခြင်း၊ စိတ်ထက်ခြင်း၊ စိတ်တင်းခြင်း၊ မဟုတ်မခံချင်တတ်ခြင်း၊ မကြောက်တတ်ခြင်း စသော အခြင်းအရာတို့ ရှိ၏။ တစ်နေရာ၌ မိခင်အား 'ဒေါသကြီးသောအမျိုး' ဟူ၍ ရေးသားခဲ့ဖူးရာ မိခင်၏အဖေ (ကျွန်ုပ်၏အဘိုး) အကြောင်းကို သတိရ၍ ရေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်ငယ်စဉ်က မိခင်၏မောင်တစ်ယောက် (ကျွန်ုပ်၏ ဦးလေး)အား သူ့ထက်ကြီးသော လူတစ်ယောက်က အနိုင်ကျင့်ကာ ဇော်ကားလိုက်ရာတွင် အဘိုးသည် အသားများ ဆတ်ဆတ်တုန်အောင် ဒေါသထွက်သည်နှင့် ထိုသူကို သွား၍ သတ်ပါတော့မည်ဟု ဓားကိုကိုင်းလျက် ထွက်သွား

သဖြင့် ဆွေမျိုးအားလုံးက ဝိုင်း၍ တောင်းပန်ကြသော်လည်း မရဘဲ ရှိရာတွင် ထိုသူ၏ ဖခင်သည် အဘိုးအကြောင်းကိုသိ၍ သားနှင့်အတူ ပြေးလာကြပြီးလျှင် အဘိုးအား ဝန်ချ တောင်းပန်ကြလေသည်။ သို့နှင့်လည်း အဘိုးက မကျေနပ်သေးသည်နှင့် ဖော်ကားသူကိုယ်တိုင် နှစ်ချက် သုံးချက်မျှ 'အထောင်းခံ'ပြီး သည့်နောက်မှ ကျေနပ်လေတော့သည်။ ဤနေရာ၌ ထိုသားအဖ ပြေးလာခြင်းမှာ အဘိုး၏ ဒေါသကို ကြောက်၍သာ မဟုတ်။ 'စားတော်ကဲ' တစ်ယောက် ဟူသော ရာထူးကိုလည်း ရွံ့ကြပုံရသည်ဟု ကျွန်ုပ် ထင်မိ၏။ မြန်မာဘုရင်များ၏ မင်းမှုထမ်းများအား အင်္ဂလိပ်လက်ထက် ကျွန်ုပ် ငယ်စဉ်ကအထိ လေးစားမှု ရှိကြခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ် မှတ်မိသည်။

အဘိုး၏ သြဝါဒ

ကျွန်ုပ်၏အဘိုးမှာ ကျွန်ုပ် ၁၀ နှစ်သားခန့် အရွယ်တွင် ကွယ်လွန်လေရာ အဘိုး၏ စကားတစ်ခွန်းသည် ကျွန်ုပ်၏ နားထဲ စွဲလျက်ရှိခဲ့၍ ကျွန်ုပ် အဖို့ရာ၌ ဝါသနာတစ်ခုကဲ့သို့ ဖြစ်လာရပုံကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။ တစ်နေ့သ၌ အဘိုးသည် ကျွန်ုပ်ဖခင် မရှိခိုက်တွင် သူ့သားများအကြောင်းကို မိခင်အား ပြောပြလျက်ရှိစဉ် 'ယောက်ျားဆိုတာမျိုးဟာ မိန်းမ မဟုတ်ဘူး သမီးရဲ့၊ 'စုံ' စေရမယ်၊ ငါ့သားများဆိုလျှင် 'စုံ'မှ ငါက ကြိုက်တယ်၊ ငါ့သမီးရဲ့ယောက်ျားက စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းတော့ ရှိရှာပါရဲ့၊ နို့ပေမယ့် မစုံဘူးကွယ်'ဟု ပြောဖူးလေသည်။ ကျွန်ုပ် ကြီးပြင်းလာသောအချိန်၌ အခွင့်ကြိုတိုင်း အဘိုး၏ စကားသည် စိတ်ထဲတွင် ပေါ်လာသည်ချည်းဖြစ်၍ သူတစ်ပါးအား ထိပါး နှစ်နာအောင် ကျူးကျော်စော်ကားသော အပြုအမူမျိုး မဟုတ်သမျှ ကာလပတ်လုံး အဘိုး၏ သြဝါဒအတိုင်း လိုက်နာခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် 'လူစုံ' တစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်အား အထိုက်အလျောက် နာမည်ပျက်စေခြင်းကို ဝန်ခံရမည် ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ထဲ၌ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ နောင်တ ရဖူးသည် မရှိခြင်းကိုလည်း ပြောရပါသည်။

ဘဝတာကို ပြောင်းလဲစေသော အချက်

မိခင် ဖခင်တို့သည် ဈေးချိုအနောက်ဘက် ရွှေတစ်ချောင်း မြောင်းဘောင် အနီးရှိ ရိုင်တန်းခေါ် အရပ်၌ အိမ်ကလေးတစ်လုံး ဝယ်ယူရရှိသောအခါတွင် မဲအိုးတန်းရှိ နေအိမ်ကို ရောင်းချ၍ ပဲပုတ်တန်း အိမ်ခန်းကိုလည်း စွန့်လွှတ်ပြီးလျှင် ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ကြလေ၏။ ၎င်းရပ်ကွက်၌ နေထိုင်ကြစဉ် ကျွန်ုပ်၏ အသက်တာကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲစေခဲ့သည့် အခြင်းအရာ တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။ ၎င်းရပ်ကွက်အနီး၌ 'လေးဆယ်တော်မင်း'ခေါ် မြန်မာမင်း

တစ်သက်တာမှတ်တမ်း နှင့် အတွေးအခေါ်များ/

လက်ထက်က အရာရှိကြီးတစ်ယောက်ရှိရာ ၎င်းအဘိုးကြီးသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ နေအိမ်သို့ ညတိုင်း လာ၍ တရား ဟောပြောလေ့ရှိ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဟောပြောသည့် တရားမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ မိရိုးဖလာ ဟောပြောကြသည့် တရားမျိုး မဟုတ်ဘဲ 'မင်္ဂသံ ဖိုလ်သံ' မျိုး ပါရှိလေရာ (ထိုစဉ်ကမူ အလွန်ဆန်းသည်ဟု ယူဆကြသည်။) မိဘများသည် 'နားပါးသော' ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်၍ မည်သည့် ဆရာတော်၏ ဩဝါဒ ဖြစ်ပါသနည်းဟု စုံစမ်း မေးမြန်းကြရာ ဒက္ခိဏဝံတိုက်ရှိ မြိတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒ ဖြစ်ကြောင်း သိရှိကြရ၏။ ၎င်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျောင်းတွင် ကျောင်းသားများအား သင်ရိုး သင်စဉ် နည်းဖြင့် မဟုတ်ဘဲ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေများကိုလည်း တစ်နည်း တစ်ဖုံ သင်ပြသည်။ ဂဏန်းသင်္ချာ စသည်များ သင်ပြသည့် လက်ထောက် ဆရာ များလည်း ရှိ၍ အစိုးရ စာစစ်လည်းခံသည်ဟု ကြားကြရသည်တွင် ကျွန်ုပ်အား လူကျောင်းမှ နုတ်၍ ဒက္ခိဏဝံတိုက် ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ အပ်နှံ လေ၏။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းကျောင်းသို့ မရောက်ခဲ့လျှင် ကြီးပြင်းသော အခါတွင် ဖိနပ်ထောင်ဆရာ တစ်ယောက်ယောက်သော် လည်းကောင်း၊ ဈေးချိုထဲတွင် ဆိုင်ထိုင်၍ ရောင်းသော ဖိနပ်သည် တစ်ယောက်ယောက်သော် လည်းကောင်း ဖြစ်လာဖို့သာ ရှိပေသည်။

ဘုန်းကြီးကျောင်းသား

ဒက္ခိဏဝံတိုက် မြိတ်ဆရာတော်၏ ကျောင်းသို့ အပ်နှံသောအခါ ကျွန်ုပ်မှာ ခုနစ်နှစ်သားအရွယ်ရှိ၍ လူကျောင်းမှ သင်ပုန်းကြီးကုန်ပြီး မင်္ဂလသုတ်၊ အတွင်းအောင်ခြင်း၊ အပြင်အောင်ခြင်း စသော သင်ရိုးများ ကုန်ခဲ့ပြီးလေပြီ။ ၎င်းဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် ဆရာတော်သည် အခြားသော ဘုန်းကြီးကျောင်း များမှာကဲ့သို့ သင်ရိုးသင်စဉ် စာများကို မသင်ဘဲ ဆရာတော်ကိုယ်တိုင် ရေး စီရင်သော စာများကို သင်အံ့ကြရ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ မှတ်ဉာဏ် အတော်ကောင်း၍ ဆရာတော်က ပို့ချသော စာများကို အခြား ကျောင်းသားကြီးများထက် ရလွယ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် ဆရာတော်က လှော်တိုင်းပြေးတဲ့ 'လှေပြေး ကလေး' ဟု အမည်မှည့်ကာ ချီးကျူးခြင်း ခံရသည်နှင့်အတူ အခြားကျောင်းသား ကြီးများ၏ မနာလိုခြင်းလည်း ခံရလေသည်။ ဤကျောင်းတွင်လည်း ကျွန်ုပ် သည်ပင် အငယ်ဆုံးဖြစ်၍ အခြား ကျောင်းသားများမှာ အနည်းဆုံး ဆယ်နှစ် သားအရွယ် ရှိနေကြလေပြီ။ ဆရာတော်သည် ကြွသွားရာအရပ်တိုင်းသို့ ကျွန်ုပ်အား ခေါ်သွား၍ ပရိသတ်ရှေ့တွင် ၎င်းသင်ကြားထားသည့် ဘာသာ ရေး စာပေများကို အမေး အဖြေ သဘောနှင့် ကျွန်ုပ်အား မေးရာ ကျွန်ုပ်က သွက်လက်စွာ ဖြေနိုင်သည့် အတွက်ကြောင့် အချို့သော လူကြီး မိန်းမများက 'သားကလေး တော်ချင်သည်'၊ 'တူကလေး ဖြစ်စေချင်သည်' စသည်ဖြင့်

‘တောင့်တ ပြောဆိုကြခြင်းများကို ကျွန်ုပ် ကြားရ၏။ ပရိသတ်ရှေ့၌ ဆရာတော်နှင့် ကျွန်ုပ် အမေးအဖြေ လုပ်ကြခြင်းကို ကြားနာကြရသော အရပ်သူ အရပ်သားများသည် ၎င်းတို့၏ သားများကို ဆရာတော်၏ ကျောင်းသို့ မထားချင်သူ မရှိသလောက် ဖြစ်၏။ ဤနည်းအားဖြင့် ဆရာတော်၏ ကျောင်းမှာ ကျောင်းသားများ စည်ကား များပြားသည်ထက် များပြားလာခဲ့ရာ ကျွန်ုပ် သည်ပင် ‘တည်ကြက်’ကလေး ဖြစ်နေခဲ့လေပြီ။ စင်စစ်မှာ အမေး အဖြေများသည် ကျွန်ုပ်၏ ဉာဏ်စွမ်းဖြင့် ဖြေဆိုရခြင်းမဟုတ်ဘဲ ‘ကျက်စာ’မျှသာ ဖြစ်သော်လည်း မကြားဖူးသော မိဘများအဖို့၌ တအံ့တမြဲ ဖြစ်ကြရလေသည်။

သင်ကြားပုံ နမူနာ

အမေးအဖြေကို ဥပမာတစ်ခု ပြပါဦးမည်။

‘လူ ဘယ်နှယ်ရေးသလဲ’

‘လရေးနှစ်ချောင်းငင် လူ’

‘ဘယ်သူကို လူ ခေါ်သလဲ’

‘ရုပ် နာမ် နှစ်ပါးကို လူ ခေါ်ပါသည်’

‘ရုပ် ဘယ်လောက် ရှိသလဲ’

‘ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ၂၈ ရှိပါသည်’

‘ဘာကို နာမ် ခေါ်သလဲ’

‘စိတ်၊ စေတသိက်ကို နာမ် ခေါ်ပါသည်’

‘စေတသိက် ဘယ်လောက် ရှိသလဲ’

‘စေတသိက် ဒွိပညာသ ၅၂ ရှိပါသည်’

‘စိတ် ဘယ်လောက် ရှိမလဲ’

‘စိတ် တစ်ခု ယုတ် ၉၀၊ အကျယ် ၁၂၁ ပါး ရှိပါသည်’

‘ဘယ်စိတ် ဘယ်စိတ်များတုံး’

‘လောဘမူစိတ် ရှစ်ခု၊ ဒေါသမူစိတ် နှစ်ခု၊ မောဟမူစိတ် နှစ်ခု ပေါင်း အကုသိုလ်စိတ် ၁၂ ခု’ စသည်ဖြင့် ၈၉ မျိုးသော စိတ်တို့ကို ရေတွက်ရွတ်ဆို ပြရလေသည်။ ဤသည်မှာ ကျက်စာပင် ဖြစ်သော်လည်း ခုနစ်နှစ်သားအရွယ် သူငယ်ကလေး တစ်ယောက်က ပရိသတ်ထဲ၌ သွက်သွက်လက်လက် ရွတ်ဆို ပြခြင်းကို မြင်ကြ ကြားကြရသော အရပ်သူအရပ်သားများက ‘ဒီ သူငယ်ကလေး သင်္ဂြိုဟ်တတ်နေပြီ’ ဟု ချီးမွမ်းကာ ကျွန်ုပ်အား ပွေ့ကြ၊ ဖက်ကြ၊ မုန့်ကျွေးကြ လေသည်။

အကောင်းနှင့် အဆိုး တွဲခြင်း

ဤသည်ကား ကျွန်ုပ်အဖို့ ဟန်ကျလှပါ၏။ သို့ရာတွင် အကောင်းနှင့် အဆိုး ဒွန်တွဲ၍ ဖြစ်တတ်သော ဇာတာရှင် ဖြစ်သည်ဟု နက္ခတ်ဆရာကြီး တစ်ယောက်က (နောက်ပိုင်းတွင်) ဟောဖူးသည့်အတိုင်း ဆရာတော်၏ ‘လက်သပ်

မွေး'တပည့်ကလေးတစ်ယောက် ဖြစ်ရခြင်းအတွက်ကြောင့် မကောင်းသော အခြင်းအရာများလည်း တွဲလျက် လိုက်ပါလာတော့သည်။ ဤကျောင်းသို့ ကျွန်ုပ် မရောက်မီ အချိန်က စာတော်သော ကျောင်းသားကလေးတစ်ယောက် သည် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ပင် ဆရာတော်နောက်သို့ တကောက်ကောက် လိုက်ရဖူး၏။ ကျွန်ုပ် ရောက်လာသောအခါ၌မူ ကျွန်ုပ်က သူ့ထက် သုံးနှစ်ငယ်၍ သူကဲ့သို့ပင် ဆရာတော်၏ အမေးများကို ဖြေတတ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် ဆရာတော်သည် သာ၍ 'ပွဲကျခြင်း'ကို လိုလားသည်နှင့် သူ့အစား ကျွန်ုပ်အား ခေါ်လေတော့သည်။ ဤသို့သော အခြင်းအရာကို ၎င်းကျောင်းသားသည် မလိုလားနိုင်သည့် လက္ခဏာနှင့် ကျွန်ုပ်အပေါ်တွင် အကောက်ဉာဏ် ကြိဟန်တူပေသည်။

အနိုင်ကျင့် ခံရပုံ

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည့်အတိုင်း ကျွန်ုပ်မှာ (ထိုခေတ်က ကျောင်းသား သူငယ်တို့၏ ကစားနည်းဖြစ်သည့်) 'ပေသီးပစ်ခြင်း'၌ လက်ဖြောင့်ခြင်းအတွက် ကြောင့် အများအားဖြင့် နိုင်တတ်သူ ဖြစ်သည်။ ပိုက်ဆံတစ်ပြားလျှင် ပေသီး (ဂေါ်လီ) ၁၀ လုံးရ၍ ကစားကြရာတွင် တစ်နေ့လျှင် ပိုက်ဆံ နှစ်ပြား၊ သုံးပြား စသည်ဖြင့် နေ့တိုင်းလိုပင် နိုင်လေ့ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်အား မိဘများက တစ်နေ့လျှင် မုန့်ဖိုးပိုက်ဆံ နှစ်ပြား ပေးလေ့ရှိရာ ပေသီးပစ်ခြင်းမှ နိုင်ရခြင်းကြောင့် တစ်ပဲ ငါးပြား သုံးနေရ၏။ ပေသီးပစ်ကြရာတွင်လည်း ခပ်ကြီးကြီး ကျောင်းသား ဝိုင်းနှင့် ကလေးဝိုင်းဟူ၍ နှစ်ဝိုင်းရှိရာ ကလေးဝိုင်းတွင်မူ အထက်ပါ ကျောင်းသား တစ်ယောက်မှတစ်ပါး ကျွန်ုပ်သည် လက်အဖြောင့်ဆုံး ဖြစ်၏။ ထိုကျောင်းသား သည် ကျွန်ုပ်အား သူနှင့် နှစ်ယောက်တည်း ကစားရန် သွေးဆောင်လေရာ ကျွန်ုပ်မှာလည်း လူအကလေး တစ်ယောက် မဟုတ်သောကြောင့် ငြင်းပယ်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ထိုသူငယ်သည် ကျွန်ုပ်ထက် အသက် သုံးနှစ်ခန့် ကြီးသည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အား ချော့ချည်တစ်ခါ၊ မြူချည် တစ်လှည့်၊ ခြောက်ချည်တစ်မျိုးဖြင့် နေ့ရှိသမျှ ကပ်၍ နှုံးနှပ်လေရကား ကျွန်ုပ်မှာ သူနှင့် ကစားရန် သဘောတူမိ လေတော့သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သူက ညစ်သည်နှင့် ကျွန်ုပ် မခံနိုင်ဘဲ သတ်ပုတ် ကြရာတွင် ခုနစ်နှစ်သားနှင့် ၁၀ နှစ်သား ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်ပင် နာ၍ ရှုံးရလေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ရဖန် များလတ်သော် ကျွန်ုပ်မှာ သူနှင့် မကစားဘဲလည်း မနေရာ၊ ကစားတိုင်းလည်း ရှုံးရသည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ် ရခဲ့သော မုန့်ဖိုးပိုက်ဆံ နှစ်ပြားမှာ တစ်ပြားဖိုးမျှ မုန့်မစားရဘဲ သူ့လက်ထဲသို့ ရောက်သွားပါလေတော့သည်။

သို့ဆိုလျှင် လွတ်မြောက်ရန် နည်းလမ်း မရှိသလော။ ဆရာတော်အား အဘယ့်ကြောင့် မလျှောက်ထားသနည်းဟု မေးရန် ရှိ၏။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသား ဟူသည်မှာ ဘုန်းကြီးအား ဘယ်မျှလောက် ကြောက်ရသည်ကို ဘုန်းကြီး

ကျောင်းသားများသာ သိကြပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဆရာတော်၏ လက်သပ်
 မွေး တပည့်ကလေးတစ်ယောက်ပင် ဖြစ်သော်လည်း လျှောက်ထား တိုင်တော
 ခြင်း မပြုဝံ့ချေ။ တစ်ခါက သည်းမခံနိုင်လှသဖြင့် ဆရာတော်အား လျှောက်ထား
 တိုင်တန်းရာတွင် ဆရာတော်သည် ထိုသူငယ်အား ရိုက်ဖူး၏။ သို့ရာတွင်
 ထိုသူငယ်သည် ဤအတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ တိုး၍ ဆိုးလာလေရာ
 ဆရာတော်အား လျှောက်ထားရန်ပင် မဝံ့ဘဲ ရှိတော့သည်။ အဘယ့်ကြောင့်
 ဤသို့ဖြစ်ရသနည်းဟု မေးပါမူ ဘုန်းကြီးကျောင်းသား တစ်ယောက်အနေဖြင့်
 ဆရာတော်အား နားပူရမည်ကို ကြောက်သည့်အတွက်ဟု ဖြေဆိုရပေမည်။

ကျောင်း လက်ဝှေ့ပွဲများ

ထိုကျောင်းသားသည် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ ဆိုးသည်ထက် ဆိုးလာသေး၏။
 သူနှင့် ပေသီးပစ်ကြသဖြင့် ကျွန်ုပ်၏ မုန့်ဖိုး ပိုက်ဆံနှစ်ပြား ကုန်၍ ကျောင်း
 တက်ချိန် မရောက်သေးသည့်အခါ သူက ပေသီးများထုတ်ချေးပြီး ဆက်လက်
 ကစားဖို့ မျက်နှာချိုသွေးလေရာ ကျွန်ုပ်မှာ သူ့ကိုရွံ့သည်နှင့် မငြင်းဝံ့ဘဲ
 ဆက်လက်၍ ကစားရ၏။ ပိုက်ဆံတစ်ပြားဖိုး အကြွေးတင်သွားသောအခါ
 နက်ဖြန်တွင် အရင်းတစ်ပြား၊ အတိုးတစ်ပြားဟု ဆိုကာ ကျွန်ုပ်ထံမှ ပိုက်ဆံ
 နှစ်ပြား တောင်း၏။ မပေးဟု ငြင်းလျှင် လု၍ယူ၏။ ‘ဘုန်းကြီးကို လျှောက်လျှင်
 မင်းသေပေတော့’ဟု ကျွန်ုပ်အား ခြိမ်းခြောက်သေး၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ၎င်းအရွယ်တွင်
 မိခင်၏ သတ္တိမျိုး မရှိ။ ဖခင်၏ ပျော့ညံ့သော စိတ်မျိုး ရှိဟန် တူသည်။
 သို့နှင့်ပင် ရွယ်တူချင်း ဖြစ်ပါက ရုံးသည် ဖြစ်စေ၊ နိုင်သည် ဖြစ်စေ အလျှော့
 မပေးဘဲ တွယ်သတ်ခဲ့ဖူးသည့် အကြိမ်ပေါင်းလည်း များခဲ့လှပါပြီ။ ထိုခေတ်မှာ
 ဤခေတ်နှင့်မတူအောင် ကျောင်းသားချင်း သတ်ပုတ် ထိုးကြိတ်ကြခြင်းမှာ
 နေ့တိုင်းကိစ္စ ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်အား မလျှောက်စတမ်းဆို၍ သဘောတူ
 သတ်ပုတ်ကြသော လက်ဝှေ့ပွဲကလေးများမှာ တစ်နေ့လျှင် တစ်ပွဲ နှစ်ပွဲ ရှိမြဲ
 ဖြစ်၏။ ထိုခေတ်က နိုင်ငံကျော် လက်ဝှေ့သမားကြီးများ ဖြစ်ကြသည့် မိုးကြိုး၊
 ပေါ်သိုင်း၊ ကျားပျံ၊ ကျားနက် စသည်တို့ကလည်း အိမ်တော်ရာဘုရား
 မြောက်ဘက်ရှိ ဘုရားငုတ်တို့ အနီးတွင် ရုံသွင်းလျက်ရှိရာ ကျောင်းသားကြီး
 များသည် ကျောင်းသားကလေးနှင့် ကျောင်းသားလတ်များကို မြှောက်ပေး၍
 ‘မင်းက မိုးကြိုးကွ၊ မင်းက ပေါ်သိုင်းကွ၊ မင်းက ပေါင်ဖြူ ငဘကွ၊ မင်းက
 အုတ်နံပုတ် ဖိုးတုတ်ကွ’ စသည်ဖြင့် နာမည်ကြီးများ မှည့်ပြီးလျှင် ရွယ်တူချင်း
 တွဲပေးကာ ထိုးသတ်စေ၏။ သတ်ပုတ်ကြစဉ်အတွင်း ၎င်းတို့က လက်ဝှေ့ဆိုင်း
 အသွားမျိုးကို ပါးစပ်ဖြင့် တီးပေးကြရာ ကလေး များလည်း မိုက်စိတ်ဝင်၍
 သဲသဲမဲမဲ ထိုးသတ်ကြလေတော့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သော ကျောင်းသား
 ငယ်ကလေးများမှာ နှုတ်ခမ်းစုတ်ပြတ်ခြင်း၊ နဖူးရောင်ခြင်း၊ မျက်ကွင်းညိုခြင်း

စသည့် ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များနှင့် အိမ်သို့ ပြန်ကြရသည်က များလေသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသား ငယ်ကလေးများမှာ 'တိုက်ကြက်' ကလေးသဖွယ် 'ခွပ်'ဖို့ ဦးမလေးဘဲ ဖြစ်ကုန်ကြလေပြီ။

အမျိုးမျိုး ညှဉ်းဆဲပုံ

ကျွန်ုပ်သည် သတ်ပုတ်ခြင်းအလုပ်၌ 'ရွယ်တူလျှင် လူမရွေး' ဆိုသော အဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့သော်လည်း ကျွန်ုပ်၏ ကံဆိုးခြင်းတစ်ခုမှာ ကျွန်ုပ်ထက် ကြီးသော အထက်ပါ ကျောင်းသားက (ကျွန်ုပ်အား မနာလိုသည့် လက္ခဏာနှင့်) ကပ်၍ ညှဉ်းဆဲမှုခံရခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်သည် သူ၏အကြွေးကို နေ့တိုင်း အရင်း တစ်ပြား၊ အတိုးတစ်ပြား ဆပ်ရ၍ မုန့်ဖိုးရသော ပိုက်ဆံ နှစ်ပြား အနက်မှ တစ်ပြားဖိုးမျှ မုန့်ဝယ်စားရဘဲ အငတ်နေရသည့် အထဲကပင် သူ၏ အကြွေးများသည် နေ့တိုင်း တက်လျက်သာ ရှိ၏။

ပိုက်ဆံ နှစ်ပြားခန့် ကြွေးတင်မိသည်ဆိုလျှင် ပေးဆပ်၍ ပြေသည် မရှိတော့ဘဲ တစ်မူး၊ တစ်မတ်၊ သုံးမူး၊ ငါးမူး စသည်ဖြင့် တက်၍ ဝံ့ကံ၍သာ သွားတော့၏။ အချို့သော ကျောင်းသားကြီးများသည် ကျွန်ုပ်ကို သနားကြ၍ ကျွန်ုပ်ဘက်မှ ခုခံကာကွယ် ပြောပေးကြရာ ထိုရက်အတွက်သာ ကျွန်ုပ်အဖို့ သက်သာရာရ၍ မုန့်ကလေး နှစ်ပြားဖိုး ဝယ်စားရ၏။ ချောများကလည်း နေ့တိုင်း စောင့်၍ ပြောပေးနိုင်ကြသည် မဟုတ်သောကြောင့် နောက်နေ့များ တွင် ကျွန်ုပ်မှာ မုန့် ငတ်မြဲတိုင်း ငတ်ရပြန်၏။ နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်ုပ်၏ ဖြစ်အင်သည် ဆရာတော်၏ နားသို့ ပေါက်ရောက်၍ ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်ကို မှာယူပြီးလျှင် ထိုကျောင်းသား၏ အကြွေးများကို ပေးဆပ်စေရာ တစ်ကြိမ်လျှင် ငါးမူး၊ ခြောက်မူး၊ သုံးမတ် စသည်ဖြင့် ပေးဆပ်ရ၏။ ကြွေးဆပ်ပြီးခါစ ရက်များတွင် ကျွန်ုပ် အလွန်ပျော်မိခြင်းကို မှတ်မိသေးသည်။ သို့ရာတွင် ကြာရှည်စွာ မဟုတ်ချေ။ ထိုကျောင်းသားသည် ကျွန်ုပ်အား အမျိုးမျိုးသော နည်းဖြင့် ချောမော့ နှုတ် ခြိမ်းခြောက်လေရာ ရက်သတ္တတစ်ပတ် အတွင်းတွင် ဘယ်လိုက ဘယ်လိုဖြစ်သည် မမှတ်မိ၊ သူ၏ အကြွေး နှစ်ပြားမျှ တင်သွား လေပြီ။ သို့ဆိုလျှင် နေ့စဉ် နှစ်ပြား ပေးဆပ်သည့်အထဲမှ တစ်မတ်၊ ငါးမူး ဖြစ်သွားအောင် သူ၏ အတိုးနှုန်းဖြင့် ဖလှယ်လိုက်ပြန်လေတော့သည်။ ထိုအခါတွင် သတင်းပေါက်ကြားပြန်၍ ဖခင်က ကြွေးဆပ်ရပြန်လေရာ ထိုသို့သော အကြိမ်မျိုးမှာ လေးငါးကြိမ်ထက် နည်းမည်မထင်ပေ။ ပထမ၌ ဖခင်သည် ကျွန်ုပ် ငယ်လွန်းသောအဖြစ်ကြောင့် ကြည်ဖြူစွာ ပေးဆပ်ရှာသော် လည်း နောက်အကြိမ်များ၌မူ ကျွန်ုပ်အား ရိုက်နှက်လေတော့သည်။ ဖခင်၏ ရိုက်နှက်ခြင်းများသည် မသက်သာလှခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ် မှတ်မိသည်။

ချစ်တီး ဖြစ်ဖူးလေသလော

ကျွန်ုပ်မှာ တစ်ကျောင်းလုံးတွင် စာအတော်ဆုံးသော ကျောင်းသားကလေး တစ်ယောက် ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ စိတ်ဆင်းရဲသော ကျောင်းသား သည် ဤကျောင်းတွင် လည်းကောင်း၊ အခြားကျောင်းများတွင် လည်းကောင်း တစ်ယောက်မျှ ရှိလိမ့်မည် မထင်ပေ။ ကျောင်း၌လည်းကောင်း၊ အိမ်၌လည်း ကောင်း စိတ်ချလက်ချ အေးအေးဆေးဆေး နေရသည်ဟူ၍ တစ်နာရီမျှ မရှိ ခဲ့ချေ။ ကျောင်း၌ရှိစဉ် ကြွေးရှင် ကျောင်းသား၏ မျက်နှာကို ကြည့်နေရ၏။ သူ စိတ်မထင်လျှင် ၎င်းနေ့အဖို့ ပိုက်ဆံနှစ်ပြား ပေးဆပ်ပြီးသည့်အထဲမှပင် ကြွေးဟောင်းတောင်းပြီး ကျွန်ုပ်၏ စာအုပ်ကလေးများကို ဆွဲ၍ လှတတ်၏။ ဤအဖြစ်ကို ဆရာတော်သိမည့် အရေးအတွက်လည်း ကျွန်ုပ်ပင် ပူပန်ရ၏။ အိမ်၌ ရှိစဉ်တွင်လည်း ကြွေးတင်ခြင်းအကြောင်းကို မိဘများ၏ နားသို့ ပေါက်ကြားမည်ကိုလည်း ကျွန်ုပ်ပင် ပူပန်ရသည်။ ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ စိတ်ပူရသော ကျောင်းသားသည် ဤကျောင်း ထိုကျောင်း တွင်သာမက ဤခေတ် ရှေးခေတ် များတွင်လည်း ရှိပါလေမည်လောဟု အောက်မေ့မိသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ဖဆပလအစိုးရက ကျွန်ုပ်အား ထောင်သို့ ပို့ရုံမျှမက ထောင်ထဲ၌ 'တိုက်ပိတ်'ခံ ရသည့်အခါ 'ငါ့မှာ လက်ငင်း အပြစ်မရှိသော်လည်း ငယ်စဉ်က စာကလေး မွေးခဲ့ဖူးသည့် အပြစ်ကြောင့် ဖြစ်တန်ရာသည်'ဟု စဉ်းစားမိဖူးရာ ထိုကျောင်းသား အကြောင်းကို ယခု သတိရသောအခါ၌ 'ငါသည် ဘဝ ဘဝ၌ ချစ်တီး ဖြစ်ခဲ့ဖူး လေသလော'ဟု တွေးတောမိပါတော့သည်။ ထိုကျောင်းသားသည် ဤစာ ရေးသော အချိန်တွင် အသက်ရှင်လျက်ပင် ရှိသေး၍ ၎င်းအား တစ်ခါတစ်ရံ တွေ့မြင်ရသော အခါများတွင် အာယာတ ထားခြင်း မရှိသော်လည်း ငါ၏ သဘာဝတွင် ဆူးကြီးတစ်ချောင်း ပေါက်လာအောင် ဖန်တီးသူကား သူပင် ဖြစ်သည်ဟု သတိမရဘဲ မနေနိုင်အောင် ရှိပါတော့သည်။

မြတ်ဆရာတော်

မြတ်ဆရာတော်၏ ကျောင်းမှာ ဒက္ခိဏဝံတိုက်တွင်သာမက မန္တလေး မြို့ပေါ်ရှိ ဘုန်းကြီးကျောင်းများအနက်တွင် ကျောင်းသား အစည်ကားဆုံးသော ကျောင်း ဖြစ်၍ ကျောင်းသားမိဘများသည်လည်း မန္တလေးတွင် ခေတ်မီဆုံးသော လူများဖြစ်သည်ဟု ဆိုထိုက်ပေသည်။ တစ်နေ့သ၌ လက်ထောက်ဆရာသည် ကျောင်းသားများအား ရေတွက်ခြင်းအလိုငှာ တစ်ယောက်စီ တစ်၊ နှစ်၊ သုံး စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆိုစေရာ နောက်ဆုံးကျောင်းသားက ၆၄ ဟု ဆိုလိုက်ခြင်းကို ကျွန်ုပ် မှတ်မိပါသေးသည်။ မှတ်မိပုံမှာ ထိုကျောင်းသားသည် ရောင်ထုံးကလေးနှင့် ရှေ့သို့ကိုင်ကာ သူ့အလှည့်ရောက်အောင် စောင့်ကြည့်နေရာမှ သူ့အထက်က လူက ၆၃ ဟု ဆိုလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သူက 'ခြောက် ခြောက် ခြောက်

mgyoe.com

ဆယ့်လေး'ဟု ဆိုလိုက်ရာ တစ်ကျောင်းလုံး ဝိုင်း၍ ရယ်လိုက်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်လည်း အခြား ကျောင်းသားများနှင့်အတူ ရယ်လိုက်မိသည်။ ထိုသူငယ်မှာ 'စကားထစ်'သူ တစ်ယောက် ဖြစ်လေရာ ကျွန်ုပ်မှာလည်း ထိုနေ့မှစ၍ စကားထစ်လာတော့သည်ဟု မှတ်မိသည်။ အခြားကျောင်းသားများအား မကူးဘဲ ကျွန်ုပ် တစ်ယောက်တည်းကိုသာ ကူးရခြင်းမှာကား (ဟုတ် မဟုတ် အပထား၍) ကျွန်ုပ်၏ ထင်မြင်ချက်ကို သက်ဆိုင်ရာနေရာတွင် ဖော်ပြပါဦးမည်။

ထူးခြားသော ဆရာတော်

မြိတ်ကျောင်း ('ဘိတ်ကျောင်း' ခေါ်ကြသည်။) ၏ စည်ကားခြင်း အကြောင်းရင်းမှာ ဆရာတော် ဦးနန္ဒသည် မြိတ်နယ်သားဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်သို့ အလျင်ဆုံး ကျရောက်ခဲ့သည့်နယ် ဖြစ်သည့် အလျောက် မန္တလေးမြို့တွင် ခေတ်မီဆုံးသော ရဟန်းတစ်ပါး ဖြစ်၏။ ခေတ်မီပုံကား ဘုန်းကြီးကျောင်းသားတိုင်းသည် ရဟန်းပြုကြမည် မဟုတ်ဘဲ လူ့အဖြစ်နှင့် ဝမ်းစာ ရှာမှီးကြရမည် ဖြစ်သောကြောင့် အနည်းဆုံး အတွက်အချက် (ဂဏန်းသင်္ချာ) တတ်ကြမှ ဖြစ်မည်ဆိုကာ 'ဘောဒေဝပုတ္တ' မျှလောက်နှင့် မပြီးစေဘဲ လက်ထောက်ဆရာများ ထားကာ လောကီပညာ သင်ပြစေ၏။ အစိုးရကလည်း ခေတ်မီသော ဘုန်းတော်ကြီးဟု နားလည်ကာ လက်ထောက်ဆရာများအတွက် လခ ပေး၏။ ဒုတိယ အကြောင်းတစ်ရပ်မှာလည်း မြိတ်ဆရာတော်သည် ထွင်ခေါင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးခဲ့စဉ်က သတိပဋ္ဌာန် နည်းအတိုင်း အားထုတ်ခဲ့၍ (အရိယာဖြစ်သည်ဟု မိဘများလည်း ယုံကြည်သည်။ ကျွန်ုပ်လည်း ဤနောက်ပိုင်းတွင် ယုံကြည်သည်။) မင်္ဂတရား ဖိုလ်တရား ဟူသည်မှာ ရ စကောင်းသောခေတ် ရှိသေးသည်ဟု ဟောပြောရုံမျှမက အားထုတ်လိုသူများအားလည်း နည်းလမ်း ညွှန်ပြတော်မူသည်။ ထိုခေတ်တွင် (လယ်တီ ဆရာတော်လည်း မကျော်ကြားသေးသဖြင့်) နိဗ္ဗာန် မင်္ဂဖိုလ် ဟူသည်မှာ ရနိုင်သောခေတ် မရှိတော့ပြီဟု မြန်မာပြည် ရဟန်းလောက တစ်ခုလုံးက ယူဆလျက်ရှိရာ 'လူ'ဆိုသည်မှာကား ရဟန်းများပြီးလျှင် ပြီးကြရသောခေတ် ဖြစ်၏။ ဤတွင် ဒက္ခိဏဝံတိုက်ရှိ ဂိုဏ်းချုပ် ဆရာတော်များသည် ဂဏန်းသင်္ချာ သင်ပေး၍ ကျောင်းသား စည်ကားခြင်းကိုလည်း ကြည့်လိုဟန် မတူ၊ မင်္ဂဖိုလ်ကို ရ စကောင်းသေးသည် ဆိုခြင်း အတွက်လည်း 'နားကလော'ဟန် တူလေရကား မြိတ်ဆရာတော်ကို 'ကြည့်'ကြလေ၏။

စာဖြူ သင်ရတော့မည်

ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ကျွန်ုပ် ကိုးနှစ်သားအရွယ်တိုင် ရောက်လတ်သော် မော်လမြိုင်မြို့ ကော့ကရိတ်ရွာမှ ဘွဲ့တော် ဦးတိလောကခေါ် ရဟန်းတစ်ပါး

သည် မန္တလေးမြို့သို့ ကြွရောက်လာရာ အင်္ဂလိပ်စာတတ် ဖြစ်၍ ကျောင်းသားများအား အင်္ဂလိပ်စာ သင်ပေးလိုသည် ဆိုသောကြောင့် မြိတ်ဆရာတော်၏ ကျောင်းနှင့် အံကျ ဖြစ်နေတော့သည်။ အခြားသော ဘုန်းကြီးကျောင်းများမှာ ဂဏန်းသင်္ချာကိုမျှ သင်ပေးဖို့ သဘောမတူဘဲရှိရာ အင်္ဂလိပ်စာ(စာဖြူ) မူကား လက်ခံဖို့ ဝေးသေး၏။ ဤတွင် ဦးတိလောကမှာ မြိတ်ဆရာတော်၏ ကျောင်းတွင် သီတင်းသုံး၍ စုဆောင်းပြီး ရရှိထားသော ကျောင်းသား သုံးလေးဆယ်တို့အား အင်္ဂလိပ်စာ သင်ပြပေးလေရာ ကျွန်ုပ်မှာလည်း တစ်ယောက် အပါအဝင် ဖြစ်၏။ လက်ရှိ ကျောင်းသားပေါင်း ၆၀ ကျော်အနက် 'စာဖြူ' သင်တော့မည်ဆိုသဖြင့် အချို့လည်း နုတ်ထွက်၍ အချို့လည်း တိုးလာလေရာ နုတ်ထွက်သွားသည့် ကျောင်းသားများအနက်တွင် ကျွန်ုပ်၏ 'ချစ်တီး'လည်း ပါသွားပြီဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ ဝန်ထုပ်ကြီးတစ်ခု ကျခဲ့ပေပြီ။

ဈေးချိုတော် ပထမမိ:

ထိုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်၏ မိဘများသည် ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့် 'တစ်ပြ'ခန့် လောက်သာဝေးသော ရိုင်တန်းအရပ်မှ ၁၇ ပြ ဝေးသည့် ရန်နှင့်တံခါးသို့ ပြောင်းရွှေ့ကြပြန်လေပြီ။ ထိုအရပ်သို့ မပြောင်းရွှေ့မီ ရိုင်တန်းရပ် နေစဉ်က ကျွန်ုပ်အတွက် မှတ်လောက်သားလောက် သင်ခန်းစာကြီးတစ်ခု ရစေသော အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို ဖော်ပြလို၏။ တစ်ညသည့် ဈေးချိုတော်ကြီးကို ပထမအကြိမ် မီးလောင်လေရာ ကျွန်ုပ်၏ နေအိမ်နှင့် ဈေးချိုတော်ကြီးမှာ ရွှေ တစ်ချောင်းမျှသာ ခြားသည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်၏ တစ်သက်တာတွင် မီး အကြီးအကျယ်လောင်ခြင်းကို ပထမအကြိမ် 'ဂရင်းစတင်း'မှ ကြည့်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ တစ်ညပတ်လုံး လောင်ခြင်းကို တစ်ညပတ်လုံးလိုပင် တစ်ရပ်လုံး ထိုင်ကြည့်ကြ၏။ မီးသတ်စက်များ ဟုတ္တိ ပတ္တိ မရှိသေးသည့်ခေတ် ဖြစ်၍ တစ်ပိုင်းတစ်စမျှ ငြိမ်းသတ်ထားသည့် နေရာများတွင် တစ်ခဏတာမျှသာ ငြိမ်း၍ တစ်အောင့်မျှကြာလျှင် တစ်ဖန် ထ၍ တောက်လောင်ပြန်လေသည်။ ပစ္စည်းမျိုးစုံ လောင်ကျွမ်းခြင်းဖြစ်၍ ညှော်နံ့ အမျိုးစုံ နံကြရသည်ပြင် ပေါက်ကွဲသံ အမျိုးမျိုးလည်း ကြားကြရ၏။ မီးတောက်များသည် တစ်နေရာ၌ တစ်ခါတစ်ရံ ငြိမ်းတော့မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီးမှ ဆီ၊ ရေနံဆီ စသော လောင်စာများသို့ ကူးစက်ရာတွင် မိုးထိုးသည့် မီးတောက်ကြီးများ ဟုန်းခနဲ ထ၍ တောက်လာပြန်၏။ သို့ဖြစ်ရာတွင် ငိုကွဲသည်စ ပြုလာသော မီးကြည့် ပရိသတ်ကြီးမှာ မျက်လုံးများ ပြဲ၍ လာကြပြန်သည်။

ငွေရွှင်သော ရက်ပိုင်း:

မီးလောင်ပြီးသည့်နောက် ရက်သတ္တ တစ်ပတ်ကျော်ကျော်မျှ အတွင်း၌ မီးလောင်ကွင်းကြီးသည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားအရွယ် သူငယ်များအဖို့ရာ၌

mgyoe.com

အင်ပို့ လိုင်စင်ဌာနကြီးတစ်ခု ဖြစ်နေတော့၏။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်လောက်ဆီက ရန်ကုန်သို့ ကျွန်ုပ်ဆင်းသွားရာ နေ့ချင်း ညချင်း သူဌေးဖြစ်သွားသည့် 'ဘိုင်းကုန်သည်' များအကြောင်းကို စီးပွားရေးသမားများ အချင်းချင်း ပြောကြခြင်းများ ကြားရသည့်အခါ ကျွန်ုပ်မှာ ငယ်စဉ်က ဈေးချိုတော် မီးလောင်ကွင်းကြီးကို ဘွားခနဲ သတိရမိသည်။ နံနက်လင်းသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပုပုရွရွ ဟူသမျှ သည် မီးလောင်ကွင်းကြီးသို့ ရောက်လာကြ၍ သံကောက် တစ်ချောင်းစီနှင့် ဤဟာကိုလှန်၊ ဟိုဟာကိုဖွင့် စသည်ဖြင့် အနှံ့အပြား ထိုးဆွမွေနှောက် ရှာဖွေ ကြလေရာ နေဝင်သည့်အဆုံး၌ တစ်ကျပ် နှစ်ကျပ် ငါးကျပ်တန်များကို လူတိုင်းလိုရ၍ ၅၀ ကျပ်တန်၊ ၁၀၀ ကျပ်တန် တိုင်အောင် ရကြသူများလည်း ရှိကြလေသည်။ အချို့မှာ ရွှေဆိုင်ငွေဆိုင်တန်းမှ ရွှေခဲငွေခဲများကိုပင် ရရှိကြ သည်ဆို၏။ ပြာပုံထဲမှ ရှာ၍ရကြသော ပစ္စည်းများကို စောင့်၍ ဝယ်ယူကြသည့် 'လာဘ်မြင်သူ' များလည်း ရန်ကုန် ကြက်တန်းပမာ ပေါ်လာကြသည်။ ကျွန်ုပ် သည်လည်း မိဘများ မသိစေဘဲ ကျောင်းအားလပ်ချိန်တွင် အခြား ကျောင်းသား ကြီးများနှင့်အတူ လိုက်၍ ပြာပုံကို မွေခြင်းဖြင့် တစ်နေ့လျှင် သုံးပဲ လေးပဲမျှ ရရှိလေရာ မုန့်ဖိုး နှစ်ပြားသာရသော သူငယ်တစ်ယောက်အဖို့၌ လာဘ်သပ်ပကာ ရွှင်လှ၍ လွန်စွာ ကျေနပ်ခဲ့လေ၏။

ဈေးသမား ဖြစ်လာကြခြင်း

ကျွန်ုပ် အထူးသဖြင့် တင်ပြလိုသော အခြင်းအရာမှာ ပိုက်ဆံရွှင်ဖူးခြင်း ကြောင့် ကျွန်ုပ် ပျက်စီးလာရပုံပင် ဖြစ်လေသည်။ ဈေးချိုတော်ကြီး ပြာပုံဖြစ်စဉ်က သုံးပဲ တစ်မတ် သုံးနိုင်သော ကျောင်းသားများသည် ပြာပုံပေါ်တွင် ဆိုင်တန်းများ ဖြစ်လာသောအခါ ပိုက်ဆံဝင်ပေါက် မရှိကြတော့သဖြင့် ကြိမ်ကြိရာ ကြိရ တော့သည်။ (ထိုခေတ်ကမူ ခေါက်ဆွဲတစ်လုံး တစ်ပဲ၊ မုန့်တီ နှစ်ပြား၊ ဖာလူဒါ ခွက်ကလေး တစ်ပဲ၊ ခွက်ကြီး တစ်မူး၊ စီးကရက် တစ်ပြား လေးလိပ်၊ 'ဖင်စီစွတ်' သုံးလိပ်ရသောခေတ် ဖြစ်သောကြောင့် သုံးပဲ တစ်မတ်ဆိုလျှင် သူဌေးသား မျိုးသဖွယ် သုံးနိုင်ကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျောင်း၌ သူဌေး ဦးဇံ၏ သား တစ်ယောက်ရှိရာ သူပင် မုန့်ဖိုး ခြောက်ပြားသာ ရသည်။) ကျောင်းသားများ သည် ဈေးချို၌ ပြာပုံ(စားကျက်) ကွယ်ပျောက်၍ တဲတန်းဆိုင်များ ပေါ်ပေါက် လာရာတွင် (လိုင်စင်ပိတ်လိုက်သော ကုန်သည်ကြီးများကဲ့သို့) စီးပွားရေး အကြပ်အတည်းတွေ တွေ့ကြုံရလေ၏။ ဤတွင် အချို့ ကျောင်းသားများသည် ဈေးဆိုင်များမှ အလစ်နှိုက်သော စနစ်ကို တီထွင်ကြ၏။ အထူးသဖြင့် ကုန်စုံ ရောင်းသော ကျူလီယာဆိုင်များမှာ ၎င်းတို့ ကျက်စားရာသောဌာန ဖြစ်၏။ ကျောင်းသား ခပ်ကြီးကြီး လေးငါးယောက်တို့သည် ကျောင်းအားချိန်တွင် ဈေးချိုသို့သွား၍ ပြန်လာသောအခါ၌ ဂေါ်လီများ၊ မင်အိုးများ၊ လက်ကိုင်ပဝါ

များ၊ ခဲတံများ အစရှိသည့် ပစ္စည်းကလေးများ အသီးသီးပါလာကြရာ တစ်ယောက်လျှင် ငါးမူးတန်၊ ခြောက်မူးတန် စသည်ဖြင့် ရခဲ့ကြ၏။ ၎င်းတို့၏ 'ပွ'ခြင်းကို မြင်ကြရ၍ ဈေးချိုသွားသော ကျောင်းသားအရေအတွက် ပွားများလာရာ နောက်ဆုံးတွင် ပိုက်ဆံရွှင်သော သူဌေးသားနှင့် လက်ဖွာသော မိဘတို့၏သား အနည်းငယ်မှတစ်ပါး ဈေးသမား ဖြစ်ကုန်ကြလေတော့သည်။

အတုမြင် အတတ်သင်

တစ်နေ့သ၌ ကျွန်ုပ်သည်လည်း ကျောင်းသားကြီးများ၏ ပိုက်ဆံရွှင်ခြင်းကို သရေကျလျက်ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်ကို ခင်မင်သော ကျောင်းသားကြီးတစ်ယောက်က 'ဟေ့ကောင် ဖေသိန်း၊ ငါနဲ့ လိုက်ခဲ့ပါလားကွ၊ ဘာမှ မခက်ဘူး၊ ငါ လုပ်သလိုသာ ကြည့်လုပ်'ဟု ဆိုကာ လစ်ပုံ လစ်နည်းကို သွန်သင်လေရာ ကျွန်ုပ်လည်း လိုက်ပါသွားလေ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ အဖွဲ့မှာ သုံးလေးယောက်ရှိ၍ ကျွန်ုပ်သည် သူတို့၏ လစ်ပုံလစ်နည်းကို လက်တွေ့ သင်ခန်းစာယူရုံသာ ယူခဲ့ပြီး ပထမတစ်ခေါက် ပြန်လာခဲ့၏။ ဒုတိယတစ်ခေါက်၌မူ ကျွန်ုပ်၏ အဖွဲ့သားများက ပစ္စည်းများ ဝယ်ချင်ပြု၍ ဈေးဆစ်လျက်ရှိကြစဉ် ကျွန်ုပ်သည် ဖန်ဂေါ်လီခိုးကြီးတစ်လုံးကို နှိုက်ယူ၍ ခါးပိုက်ထဲသို့ ထည့်လိုက်၏။ နှိုက်ယူသောအခါတွင် လက်တုန်သော်လည်း ခါးပိုက်ထဲသို့ ထည့်ပြီးသည့်တိုင်အောင် ဆိုင်ရှင်က မမြင်သောကြောင့် 'တယ်ဟုတ်တဲ့ အလုပ်ပါတကား'ဟု နစ်သိမ့်မိ၏။ ထိုခဏ၌ အခြားဆိုင်မှ ကျူလီယာ ကုလားတစ်ယောက် ပြေးလာ၍ ကျွန်ုပ်၏ ခါးပိုက်ကို နှိုက်စမ်းသည်တွင် ဖန်ဂေါ်လီကြီးကို တွေ့သွား၏။ ဤတွင် ဆိုင်ရှင် ဆင်းလာ၍ ကျွန်ုပ်၏ နသယ်ကို တစ်ချက်နှစ်ချက် ပုတ်ပြီး ဂတ်တဲသို့ပို့ရန် ဆွဲခေါ်လေရာ ကျွန်ုပ်၏ အဖွဲ့သားများ ဝိုင်းလာကြ၍ 'ဟေ့ ဘာလဲကွကုလား၊ ကလေးကို မင်း ဘာလုပ်တာလဲ၊ မင်း တစ်ဆိုင်ထဲ ဖန်ဂေါ်လီရောင်းသလား၊ ဟိုဘက်ဆိုင်က သူ ဝယ်ခဲ့တာ၊ ငါတို့သိတယ်၊ ပေးဂေါ်လီ' ဟုဆိုကာ ကုလားလက်ထဲမှ ဂေါ်လီကို လုယက်၍ ဆဲဆဲဆိုဆိုနှင့် ထွက်လာခဲ့ကြလေ၏။ ၎င်း ဖန်ဂေါ်လီကို ကျွန်ုပ် ရသော်လည်း ထင်သလောက် မလွယ်ကူဟု ဆုံးဖြတ်ကာ ထိုလူစုနှင့်လည်း မလိုက်ဝံ့၊ သူတစ်ပါး၏ ပစ္စည်းကိုလည်း မနှိုက်ဝံ့တော့ဘဲ သင်ခန်းစာ ရခဲ့ပါသည်။ ထိုအခေါက်တွင် အောင်မြင်ပါက ဘယ်မျှလောက်ကြာအောင် နှိုက်နေဦးမည် မဆိုနိုင်ပေ။

ကြားရခဲ့သော အင်္ဂလိပ်စာသံ

မြိတ်ဆရာတော်၏ ကျောင်း၌ ဦးတိလောက ရောက်လာ၍ အင်္ဂလိပ်စာ သင်စ ပြုသည်တွင် မိဘများသည် ကျောင်းနီးသော ရိုင်တန်းရပ်မှ ရန်နှင့်တံခါးသို့ ရွှေ့ပြောင်းကြပြန်၏။ ရန်နှင့်တံခါးနှင့် ဒက္ခိဏဝံတိုက်မှာ '၁၇ ပြ'ဝေးသော်

လည်း မိဘများသည် မြိတ်ဆရာတော်ကို ကြည်ညိုသည် တစ်ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်အားလည်း အင်္ဂလိပ်စာ သင်စေလိုသည် တစ်ကြောင်းကြောင့် အရပ်ရွှေ့သော်လည်း ကျောင်းမရွှေ့ဘဲ ဤဝေးလှသော ခရီးကို နေ့တိုင်း အသွားအပြန် လမ်းလျှောက်စေ၏။ ရန်နှင့်တံခါး ရပ်ကွက်မှာ မိခင်၏ ဆွေမျိုးများ နေထိုင်ကြသော ရပ်ကွက်ဖြစ်လေရာ (ကျွန်ုပ်၏အဘိုးလည်း ရှိသေးသည်။) ကျွန်ုပ်သည် သူငယ်တန်း 'ပရိုင်မာ' ဖတ်စာအုပ်တွင် စီ အေ တီ ကက်တ် (Cat)၊ အာရ် အေ တီ ရက်တ် (Rat)၊ အက်စ် အေ တီ ဆက်တ် (Sat) စသည်ဖြင့် ဖတ်ပြသောအခါ အဘိုးနှင့်တကွ မိခင်၏ ဆွေမျိုးများသည် ဝိုင်းအုံနားထောင်ကြရင်း 'လျှာလိပ်သံ'ပါ၍ ပြီသသည်။ နားထောင်၍ကောင်းသည် စသည်များဖြင့် ချီးမွမ်းကြသောကြောင့် ကျွန်ုပ် ရင်ကော့၍ ဂုဏ်ယူမိခြင်းကို မှတ်မိပါသေးသည်။ ထိုစဉ်က အင်္ဂလိပ်စာ ဟူသည်မှာ အရပ်သူအရပ်သားများအဖို့ ကြားရခဲလှသောကြောင့် အိမ်နီးချင်းများပင် လာ၍ နားထောင်ကြသည်။ ကျွန်ုပ်၏အဘိုးကမူ အခြားသော ရှေးလူကြီးများကဲ့သို့ 'စာဖြူ'ဟူ၍ မရှုတ်ချသည့်ပြင် 'ငါ့မြေးတစ်ယောက် လူစုံ ကလေးဖြစ်တော့မယ်'ဟု ဝမ်းသာအားရ ပြောရှာသေး၏။ ကျွန်ုပ်ကလည်း နောက်ပိုင်းတွင် အဘိုးနှင့် စုံ၍ ပြလိုက်ခြင်းကို အဘိုးတစ်ယောက် မြင်မသွားရှာရဟု ယခုသတိရမိသေးသည်။

အာဂုံဆောင်သောခေတ်

နေအိမ်မှ ကျောင်းသို့သွားသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် စိန်ပီတာကျောင်းအနီးမှ ဖြတ်သွားရ၍ အလွန်တစ်ရာ အင်္ဂလိပ်စကားပြောသည့် စိန်ပီတာကျောင်းသားများ ပြောသံကို ကြားရသည်တွင် အလွန်ပြောချင်၍ ငါလည်းတစ်နေ့တော့ ပြောလိုက်ရဦးမည်ဟု အားခဲထား၏။ ထိုစဉ်က ကျွန်ုပ်မှာ နှုတ်လျှာသွက်လက်သော သူငယ်တစ်ယောက်ဖြစ်၍ စကားအနည်းငယ် ထစ်သော်လည်း ရွံ့ရှက်ခြင်းမရှိဘဲ စိန်ပီတာကျောင်းမှ အသိကျောင်းသားကလေးတစ်ယောက်နှင့် ၎င်းတို့ကျောင်းအနီး ဆုံမိကြသည်တွင် ကျွန်ုပ်က တတိယတန်း ဖတ်စာ (Royas Reader) ထဲမှ လည်းကောင်း၊ နဲ့စ်ဖီးလ်ဒ် (Nesfeld) ၏ သဒ္ဒါစာအုပ်ထဲမှ လည်းကောင်း ရွတ်ဆိုပြလိုက်ရာ ၎င်းကျောင်းသားမှာ အတော် မျက်လုံးပြူး၍ သွား၏။ (ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆရာ ဦးတိလောကသည် ဖတ်စာအုပ်ကို လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါစာအုပ်ကို လည်းကောင်း၊ ပထမတန်းမှ တတိယတန်း တိုင်အောင် အာဂုံဆောင်စေရာ ကျွန်ုပ် အထက်တန်းများသို့ ရောက်သောအခါ အင်္ဂလိပ်စာ၌ ပထမ ရ၍ ကြီးပြင်းလာသော အခါ၌လည်း အင်္ဂလိပ်စာ ရေးတတ်သည်ဟု နာမည်ရခြင်းမှာ ငယ်စဉ်က အာဂုံဆောင်ခဲ့ခြင်းသည် အကြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ချေသလောဟု စဉ်းစားမိသည်။)

အနည်းနည်း ဆော့ခြင်း

ဤအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်တို့အကျင့်ဆိုးကလေးများ ဝင်လာခဲ့သည်။ မိခင်၏ မောင်ကြီးမှ မွေးသည့်သားကြီး (ကျွန်ုပ်၏ အစ်ကို) မောင်ပုအား အင်္ဂလိပ်စာ တတ်စေလို၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ မြိတ်ကျောင်းသို့ အပ်နှံလေရာ ပထမ၌ ကျွန်ုပ် အဖို့ သွားဖော်ပြန်ဖော် ရသည်ဆိုကာ အလွန် နေရာကျ၏။ နှစ်ယောက်သား အတူသွား အတူပြန်ကြရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ရွှေတစ်ချောင်း မြောင်းဘောင် တစ်လျှောက်တွင် ဂေါ်လီတစ်လုံးစီနှင့် ထွေးလျက် လျှောက်လာကြ၏။ ထွေးခြင်းဟူသည်မှာ တစ်ယောက်၏ ဂေါ်လီကို တစ်ယောက်က ထိမှန်အောင် တစ်လှည့်စီပစ်ရင်း လမ်းလျှောက်လာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤနည်းမှာ ကစားရင်း လမ်းလျှောက်လာကြခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ခြေညောင်းမှန်းမသိဟု ဆိုနိုင် သော်လည်း တည့်တည့်ဖြောင့်ဖြောင့် လမ်းလျှောက်ရခြင်း မဟုတ်ဘဲ ကွေ့ကွေ့ ကောက်ကောက်နှင့် ဂေါ်လီကို ကောက်ယူရခြင်း၊ မှန်း ချိန်ရခြင်း၊ တစ်လှည့်စီ ပစ်ရခြင်းတို့ကြောင့် အလွန် အချိန်ကုန်လှသဖြင့် ညနေ လေးနာရီတွင် ကျောင်းမှ လွတ်လိုက်သော်လည်း နေဝင်စုတ်စုတ်ကန်းမှ အိမ်သို့ ရောက်လာ ကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင်လည်း ထွေးခြင်းကို ငြီးငွေ့လာကြသည်နှင့် တစ်နည်း တစ်ဖုံ ပြောင်း၍ ဆော့ကြသေး၏။

တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဆော့ခြင်း

ရွှေတစ်ချောင်း မြောင်းဘောင်တစ်လျှောက်ရှိ ရေစပ်တွင် ကနဦးပင်များ၊ ဆင်နှာမောင်းပင်များ၊ ကုလားမျက်စိပင်များ ပေါက်ရောက်လျက်ရှိရာ ၎င်းအပင် များ၏ ထိပ်ပျား၌ အနီရောင်၊ အဝါရောင်၊ အညိုရောင် ရှိသော ပုစဉ်းကောင်များ နားလျက်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်သည် မြင်းမြီး တစ်ပင်စီရှာ၍ တစ်ဖက်အဖျားကို ဝါးခြမ်းတစ်ခု၏ထိပ်၌ ချည်ကာ အခြားဘက် အဖျားတွင် နှမ်းစေ့ ပမာဏရှိသည့် ပျားဖယောင်းလုံးကလေးကို ကပ်ထား၏။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤနည်း ပြင်ဆင်ထားသော 'မြားတံ' တစ်ခုစီ ကိုင်လျက် အပင်ကလေးများ ထိပ်တွင် နားလျက်ရှိသော ပုစဉ်းကောင်ကလေးများ၏ ရှေ့တွင် ဖယောင်းလုံးကလေးကို လှုပ်၍ လှုပ်၍ ပြ၏။ ပုစဉ်းကောင်သည် မြင်းမြီးကို မြင်ဟန်မရှိဘဲ တလှုပ်လှုပ် ဖြစ်နေသော ဖယောင်းလုံးကလေးကို (၎င်းတို့၏အစာ) ပိုးကောင်ကလေး ထင်မှတ်သည်နှင့် ဝီကနဲမြည်ကာ ထပျံ လာပြီးလျှင် ဖယောင်းလုံးကလေးကို ကိုက်ဖမ်းလိုက်၏။ ၎င်း၏ သွားများ သည် ဖယောင်းလုံးတွင် စူးဝင်၍ ပြန်နုတ်ရန် မဖြစ်နိုင်ဘဲ ရှိရကား ကျွန်ုပ် တို့သည် ပုစဉ်းကောင်ကို အလွယ်တကူ ဖမ်းယူနိုင်သည်။ (ဥရောပတိုက်သား များ ငါးမျှားခြင်းအလုပ်ဖြင့် အပျင်းဖြေကြသည်ဟု ကျွန်ုပ် ဖတ်ရသောအခါ ငါတို့ ပုစဉ်းဖမ်းခြင်းမျှလောက် ပျော်ပါလေစ ဟု အောက်မေ့မိသည်။ သူတို့သည်

ရေအောက်၌ရှိသော ငါးကောင်ကို မမြင်ရဘဲ ငါးစာဖြင့် မြူကြရခြင်း ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်တို့ကား ပုစဉ်းကောင်ကို အထင်အရှား မြင်နိုင်၏။ အချို့ ပုစဉ်းသည် ရုတ်တရက် ကိုက်ဖမ်းခြင်း မပြုနိုင်သေးဘဲ သူ၏ ဦးခေါင်းတွင် တည်ရှိသော မျက်လုံးများကို 'ကလယ် ကလယ်' လုပ်ကာ မသင်္ကာသော အမူအရာဖြင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်နေသည်တွင် မြင်းမြီးဖျား၌ရှိသော ဖယောင်းလုံးကလေးကို ပိုးကောင်နှင့်တူအောင် လှုပ်ပေးရသည်များမှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလှသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ပုစဉ်းကောင်သည် ဖယောင်းလုံးကလေးကို ကိုက်ဖမ်းတော့မည် လုပ်ပြီးမှ ရစ်ပတ်ပျံသန်းကာ ကြည့်၍ 'နင်တို့လောက်များ ပါးလို့ဟယ်' ဟု ဆိုသည့် သဘောနှင့် ဝိခနဲမြည်ကာ ပျံပြေးသွားလေတော့၏။) ကျွန်ုပ်တို့သည် မိထားသော ပုစဉ်းများကို ဘာမျှ မလုပ်တတ်။ အင်္ကျီအိတ်ထောင်ထဲတွင် လက်ကိုင်ပဝါဖြင့် ဖိထား၍ အိမ်အနီးသို့ ရောက်သောအခါမှ လွတ်ပစ်ခဲ့ကြ လေသည်။ ဤထက်ဆိုးသော အလေ့အကျင့်မျိုးလည်း ရှိသေး၏။

ရွှေတစ်ချောင်း၏ ဖြားယောင်းမှု

ကျွန်ုပ်တို့ ညီအစ်ကို နှစ်ယောက်သည် ရန်နှင့်တံခါးမှ ကျောင်းသို့ ထွက်လာကြရာတွင် ရှေးဦးစွာ ရွှေတချောင်းကို ဖြတ်ကျော်သည့် အမြောက်တန်း တံတားသို့ ရောက်ကြ၏။ ထိုနေရာမှ စ၍ ဒက္ခိဏဝံတိုက်ဘက်သို့ ချိုးဝင်ရသည့် ဆိုင်းတန်းတံတားသို့ မရောက်မီ ရေဆိပ်ပေါင်း တစ်ဒါဇင်ခန့်ရှိရာ ဝိဇယ မင်းသား၏ နောက်ပါ တပည့်များအား ဘီလူးမများက အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဖြားယောင်း သွေးဆောင်ကြသည် ဆိုသကဲ့သို့ ရေဆိပ်များကလည်း ကျွန်ုပ် တို့အား နည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဖြားယောင်း သွေးဆောင်လေတော့သည်။ ထိုခေတ်က ရွှေတစ်ချောင်းမှာ ယခုကဲ့သို့ ရေဆိုးမြောင်း မဟုတ်၊ မတ္တရာ အထက်မှ စီးဆင်းလာခဲ့၍ လွန်တောင်း၊ ဝါးရင်းတုတ်၊ တောင်ပြုန်း၊ သရက် ကန်၊ ကန်ပိုင် စသော ရွာများကို ဖြတ်ကျော်ပြီးလျှင် အိုးဘိုကို ကျော်၍ မန္တလေးမြို့ထဲသို့ဝင်လာသည့် ရေရှင်ချောင်း ဖြစ်သောကြောင့် အတော် ကြည်လင်၍ တသွင်သွင် စီးလျက်ရှိ၏။ ရေကိုမြင်ရလျှင် (သေတော့မှ သေရော) ပြေးဆင်း၍ ခုန်ပေါက် ယက်ကူးချင်တတ်သော ကျောင်းသားအရွယ် ကျွန်ုပ်တို့ ညီအစ်ကို နှစ်ယောက်မှာ ရေဆိပ်တိုင်း၌ အခြားလူငယ်ကလေးများ ပျော်ရွှင်စွာ ရေချိုးကြခြင်းကို မြင်ရခြင်း၊ တဗွမ်းဗွမ်း ကူးယက်ကြသော ရေသံနှင့် မြူးတူး အော်ဟစ်ကြသော သူငယ်သံများကို ကြားရခြင်း၊ မှော်ပင်ကလေးများ မျောလျက် ရှိသော ရေမှ ရနံ့တစ်မျိုးကို ရှုရှိုက်ရခြင်း၊ ရေ၏ အေးမြသော အတွေ့ကို စိတ်ကူးဖြင့် လွမ်းရခြင်း တည်းဟူသော အာရုံ အမျိုးမျိုးတို့၏ သွေးဆောင်မှု ကြောင့် ရေဆိပ် တစ်ခု နှစ်ခုတွင် ကြိတ်၍ ခံနိုင်ကြသော်လည်း တတိယ၊ စတုတ္ထ စသည့် ရေဆိပ်များသို့ ရောက်ရာတွင်မူကား တစ်ယောက်၏ မျက်နှာကို

တစ်ယောက် ကြည့်နေကြလေပြီ။ ဤအတောအတွင်း အတူတကွ ရေချိုးနေကျ ဖြစ်သည့် လူကလေးများက 'ဟေ့ကောင်တွေ လာကြလေကွာ၊ အစောကြီး ရှိပါသေးတယ်' ဟု ဟစ်ခေါ်လိုက်ကြသော အခါတွင်မူကား ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက် သည် စာအုပ်ကလေးများကို ပစ်ချ၊ အဝတ်ကိုချွတ်၍ ပုံပြီးလျှင် ရေထဲသို့ ဒိုင်ဗင်ထိုး ဆင်းလိုက်ကြလေတော့သည်။

စိန်ဗေဒါ၏ လက်သံလို

ကျွန်ုပ်တို့၏ မူလကြံရွယ်ချက်မှာ ခဏတစ်ဖြုတ် ရေချိုးပြီးနောက် ကျောင်းချိန်မီအောင် တက်ကြရန် ဖြစ်၏။ တစ်ခါတစ်ရံလည်း ကျောင်းတက်မိ၍ တစ်ခါတစ်ရံလည်း ကျောင်းတက်နောက်ကျသဖြင့် အရိုက်ခံကြရ၏။ ထို့နောက် ဤမူ အပျော်ကျူး၍ ကျောင်းချိန်လွန်သွားသော အခါများတွင် အရိုက်ခံရမည်ကို ကြောက်သည်နှင့် ကျောင်းမတက်ဘဲ ကျောင်းပြေးဖို့ သဘောတူ ဆုံးဖြတ်လိုက် ကြလေ၏။ တစ်ခါတစ်ရံတွင်လည်း အိမ်၌ လုပ်ရန် ပေးလိုက်သည့်အလုပ် (Home Work) ကို မလုပ်ခဲ့မိကြသဖြင့် အရိုက်ခံရမည်ဟု သိသည်နှင့် ရေဆိပ်မှ တစ်ဖက်တစ်ဘက် ကျောင်းပြေးလိုက်ကြ၏။ နောက်တစ်နေ့တွင် နေမကောင်းသောကြောင့်ဟု လိမ်၍ ပြောခြင်းအားဖြင့် အရိုက်လွတ်အောင် ကြိုးစားကြ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ ပညာရေးအတွက် မည်သည့်မိဘနှင့်မျှ မတူအောင် ဂရုစိုက်သော ကျွန်ုပ်၏ဖခင်သည် ကျောင်းသို့ ရံဖန်ရံခါ ဝင်လာ၍ ယမန်နေ့က ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းမတက်ခြင်းနှင့် ဆုံစည်းသည့်အခါ ကျွန်ုပ် တို့၏ အလိမ်ပေါ်၍ 'နှစ်ထပ်ကွမ်း' အရိုက်ခံကြရ၏။ ဆရာတော်သည် ကျောင်းပြေးသော ကျောင်းသားအား ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် အလျားမှောက်စေ၍ ခြေလက်များကို ကျောင်းသားလေးယောက်တို့က တစ်ဘက်စီ ကိုင်ထားစဉ် ကြိမ်လုံးဖြင့် ၁၀ ချက်တိတိ ရိုက်လေ့ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ အရိုက်ခံရခြင်းကို ဖခင် မြင်ရသော်လည်း မကျေနပ်သေးသဖြင့် အိမ်သို့ရောက်သောအခါ ထပ်၍ ရိုက်သေး၏။ ဖခင်၏ လက်မှာ အသက်ကြီးပြီဖြစ်သော ဆရာတော်၏ လက်ထက် ပြင်းသောကြောင့် နှစ်ဆ သုံးဆ ပို၍ နာ၏။ တစ်ခါက ကျွန်ုပ် အား ဖခင်ရိုက်၍ မောင်ပုအား သူ့အဖေ (မိခင်၏မောင်)က ရိုက်လေရာ သမီးယောက်ဖ နှစ်ယောက်သည်ကိုယ့်သားကိုကိုယ် ရိုက်ကြရာတွင် တစ်ယောက် နှင့်တစ်ယောက် သူ့ထက်ငါ နာအောင် လက်စွမ်းပြကြသည့် လက္ခဏာနှင့် ဖခင် ကျွန်ုပ်၏ လက်မောင်းကို ဆေးပြင်းလိပ်မီးနှင့် ထိုးဆဲတွင် ဦးကြီးက မောင်ပု၏ငယ်ထိပ်ကို ပိန်းတန်းဖိနပ်ဖြင့် ခုတ်လိုက်သည်နှင့် သွေးများ ဖြာ ဆင်း၍ လာတော့သည်။ မောင်ပုမှာလည်း ကျွန်ုပ်၏ မေးစေ့ အမာရွတ် ကဲ့သို့ ထိပ်လယ်တည့်တည့်တွင် သုံးလက်မခန့်ရှိသော အမာရွတ်ကြီးတစ်ခု သေရာ ပါသွားရှာသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်မှာ အခြားသော ဖခင်များထက်

အရိုက်သန်သည် မှန်သော်လည်း ပညာလိုလားခြင်းနှင့် ကျွန်ုပ်၏ မိုက်မဲခြင်းကို ကျွန်ုပ် နားလည်သည် ဖြစ်သောကြောင့် အထက်ပါ ရိုက်ခြင်းမျိုးအတွက် စိတ်ထဲ၌ မည်သို့မျှ မရှိခဲ့ပါ။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏စိတ်၌ ထိခိုက်စေသော ရိုက်ခြင်းများလည်း ရှိ၍ သက်ဆိုင်ရာ နေရာတွင်မှ ဖော်ပြပါမည်။

ဖခင်နှင့် နင်လား ငါလား

ကျွန်ုပ်အား အင်္ဂလိပ်စာ သင်ပြသည့် ဦးတိလောကမှာလည်း ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်နှင့် 'နင်လား ငါလား' ဆိုရလောက်အောင် အရိုက်သန်လှသော ဆရာတစ်ပါး ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ရံဖန်ရံခါ ကျောင်းပြေးတတ်သည့် အထဲမှာပင် အတန်း ထဲ၌ ကျောင်းသားဆယ်ယောက်ရှိသည့်အနက် ဒုတိယသော်လည်းကောင်း၊ တတိယသော်လည်းကောင်း လိုက်နိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်၏။ ကျက်ရန် ပေးလိုက်သော စာကို နေ့တိုင်းစစ်၍ တစ်လုံးမရလျှင် ကြိမ်လုံးဖြင့် တစ်ချက် ရိုက်လေ့ရှိရာ ကျွန်ုပ်ပင် တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး သုံးလေးချက် အရိုက်ခံရ၍ ညံ့ဖျင်းသော ကျောင်းသားများမူကား တစ်နေ့တွင် ဆယ်ချက်မက ခံကြရ၏။ တစ်နေ့ ပတ်လုံး အရိုက်လွတ်သော ကျောင်းသားဟူ၍ကား တစ်ယောက်မျှ မရှိခဲ့ချေ။ နေ့စဉ်တက်သော စာကိုသာမက စာဟောင်းများကိုလည်း ရက်သတ္တပတ် တစ်ကြိမ် (အဖိတ်နေ့တိုင်း) ပြန်လည် စစ်ဆေးလေ့ရှိရာ ထိုနေ့အတွက်မှာမူကား ကြိမ် နှစ်လုံး သုံးလုံး ဖြန်းဖြန်းကွဲရသည်ချည်း ဖြစ်လေသည်။ သို့နှင့်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားများသည် ဦးပဉ္စင်းအကြောင်းကို တစ်ခွန်းမျှ မကောင်း ပြောခြင်း မကြားရ။ ဆရာက တပည့်အား ရိုက်ခြင်းသည် ထုံးစံဖြစ်သည်ဟု လက်ခံကြ၍ ဆရာအပေါ်တွင် ချစ်ကြောက်ရိုသေစိတ် ရှိကြသည်ချည်း ကြံခဲ့ ရလေသည်။ တစ်ခါက ဦးပဉ္စင်း မကျန်းမမာရှိသည်တွင် (စာသင်မှု ရပ်နားခွင့် ရရှိ၍ ကျောင်းသားများထုံးစံအတိုင်း ဝမ်းသာကြသည့်အထဲမှပင်) ဦးပဉ္စင်း၏ ကျန်းမာရေးအတွက် မိဘသဖွယ် စိုးရိမ်ပူပန်ကြခြင်းကိုလည်း ကြံရဖူးသည်။

ကျွန်ုပ်၏ အစ်ကိုတစ်ဝမ်းကွဲ မောင်ပုနှင့် ကျွန်ုပ်မှာ 'ကျောင်းပြေး ရောဂါ' စွဲကပ်လျက် ရှိကြ၍ မည်မျှပင် ရိုက်နှက် ဆုံးမသော်လည်း ရက်ပေါင်း နှစ်ဆယ် သုံးဆယ်မျှလောက်သာ ကျောင်းမှန်မှန်တက်ကြ၍ တစ်နေ့တွင် ရေဆိပ်များ၏ ဖြားယောင်းမှုကြောင့် ကျောင်းပြေးမြိတိုင်း ပြေးကြပြန်လေ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ လုပ်ကြပုံကား ပျော်စရာကြီးတော့ မဟုတ်လှပါ။ ကျောင်းမတက် ရလျှင် ပြီးရောဆိုသော 'ပျင်းစိတ်'မျိုး ဝင်လာခြင်းသာ ဖြစ်တန်ရာသည်။ ရေဆိပ်၌ ရေချိုး၍ မွန်းတည့်အချိန်ခန့်တိုင် ရောက်သောအခါ အလွန်ရေဝ သဖြင့် နှုတ်ခမ်းများပြာ၍ ခိုက်ခိုက်တုန် ချမ်းအေးလာရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကုန်းပေါ်သို့တက်၍ ပက်လက်လှန်ကာ နေလှန်းကြ၏။ ရင်ဘတ်ပူသောအခါ ဝမ်းလျားမှောက်၍ နေလှန်းကြ၏။ ဤသို့ဖြင့် တစ်ကိုယ် လုံး ရှန်းရှန်းတောက်

ပူလောင်လာသည့်အခါ ရေထဲသို့ ခုန်ဆင်းကြပြန်လေသည်။ တစ်နေ့ပတ်လုံး ထိုကဲ့သို့ ပူချည် အေးချည် ခံခဲ့ခြင်းအတွက်ကြောင့် အကျင့်ရပြီး ကျွန်ုပ် ကြီးလာသောအခါတွင် အအေးမိခြင်း နည်းပါးလေသလော ဟု ထင်မိသည်။ သို့ရာတွင် ယခု အဘိုးကြီး ဖြစ်လာသောအခါ၌မူ သူတစ်ပါးလောက် မရှိတရှိ အအေးမိတတ်လာသောကြောင့် ၎င်းအထင်ကို ပြင်ဆင်လိုက်ရပြန်သည်။ ဆာလောင်သောအခါများတွင် ရွှေတချောင်း မြောင်းဘောင်၌ အချို့ အရပ်များရှိ ခြံများထဲမှ မာလကာသီး၊ သပြေသီး စသော သစ်သီးများကို ခူးစားကြ၍ လျှာနှင့် နှုတ်ခမ်းများ ပြာလျက်ရှိကြရာ အိမ်ပြန်ကာနီးတွင်မှ သလဲဖြင့် ပွတ်တိုက်ကာ ရေဆေးခဲ့ကြလေသည်။

ကျောင်းအိပ် ကျောင်းစား

မိဘများသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ကျောင်းပြေးရောဂါကို အမြစ်ပြတ်အောင် မကုသနိုင်ဘဲရှိရာတွင် နှစ်ယောက်တွဲလျက် ရှိသောကြောင့်သာ ကျောင်းပြေးကြသည်ဟု ယူဆ၍ ကျွန်ုပ်၏ ဦးကြီးသည် မောင်ပုကို ကျောင်းနုတ်လိုက်လေ၏။ ထင်လည်း ထင်စရာပေ။ ကျွန်ုပ်မှာ တစ်ယောက်တည်း ကျောင်းတက်ရသည်မှ စ၍ ကျောင်းတက်မှန်သည်။ အိမ်သို့လည်း (ထွေ မခင်းရသောကြောင့်) စောစော ပြန်ရောက်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မြင်းရထား အဆင်သင့်သော အခါများတွင် နောက်မြီး ခိုစီးခဲ့သဖြင့် သာ၍ပင် စောစောရောက်သေး၏။

သို့ရာတွင် မိဘများသည် ကျွန်ုပ် တစ်ယောက်တည်း ခရီးဝေးကြီး သွားရခြင်းအတွက် သနားကြသည်နှင့် စိတ်ကူးတစ်မျိုး ရကြပြန်၏။ ဘုန်းကြီး ကျောင်း၌ ကိုရင်လူထွက် ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား လေးငါးယောက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်အားလည်း ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားအဖြစ်နှင့် အစမ်းထားကြ၏။ ကျွန်ုပ် ကလည်း ခြေညောင်းသက်သာသည် တစ်ကြောင်း၊ အိမ်မှာထက် ကျောင်းတွင် ကလေးဘာဝ ပြေးလွှားကစားဖို့ အချိန်လည်းရ၊ အခွင့်လည်း သာသည် တစ်ကြောင်းကြောင့် သဘောတူလိုက်၏။ (ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်မှာ ကျွန်ုပ်အား ပညာလည်း တတ်၍ အလွန်လည်း 'လိမ္မာ'စေချင်သောကြောင့် အိမ်တွင် အရပ်ထဲက သူငယ်များနှင့် ကစားခွင့်မပြုဘဲ ရပြီးသောစာများကို ရွတ်နေစေ၏။ 'ကြက်ကောင်း ကြီးနှင့် မကွာစေရ'ဟူသော စကားမှာ ဖခင်၏ ဆောင်ပုဒ် ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အပေါ်တွင် ၎င်းအတိုင်း ကျင့်သုံး၏။ ကစားခြင်းသည် ဘာမျှ အကျိုးမရှိ၊ စာအံခြင်းသည်သာလျှင် ပညာတတ်စေသည်ဟု ခဏခဏ ပြောလေ့ရှိ၏။) သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားနေဖို့ စိမ့်သော အခါ ဝမ်းသာမိလေသည်။

ကျောင်း ဟင်းလေး

နေ့ကျောင်းသားများ အနက်၌ပင် အငယ်ဆုံးဖြစ်သော ကျွန်ုပ်မှာ ကိုရင် လူထွက် ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားများ အထဲတွင်မူ အပြတ်အသတ် အငယ်ဆုံး

ဖြစ်လာရပြန်လေပြီ။ နံနက်၌ ဘုန်းတော်ကြီးနှင့် ဦးပဉ္စင်းများ၊ ထို့နောက် ကိုရင်များ ဘုဉ်းပေးပြီးသည့် ထမင်းဟင်းများကို ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားများ စားကြရာတွင် ဝက်သား ကြက်သား စသော ဟင်းကောင်းကလေး တစ်ခွက် တလေ ပါသေး၏။ ထမင်းပွဲ၌ ထိုင်ကြသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကျောင်းသားကြီး များသည် အလွန်မျက်စိရှင်၍ လက်သွက်သူများဖြစ်သည့်အလျောက် ဟင်း ကောင်းများကို ပန်းကန်ပါ မှောက်သွန်၍ ယူလိုက်ကြရာတွင် ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ ငံပြာရည်ဖျော်၊ ချဉ်ပေါင်ဟင်း၊ စားတော်ပဲနှင့် မျှစ်လောက်သာ ကျန်လေတော့ သည်။ ဟင်းကောင်းကလေး တစ်တုံးဖြစ်စေ ပါမှ စားတတ်သော ကျွန်ုပ်မှာ ထမင်းကို အနိုင်နိုင် မျိုချရ၏။ နောက်တစ်နပ်တွင် သူတို့လို လက်သွက်မှ ဖြစ်မည်ဟု သဘောပိုက်ကာ ဦးအောင်နှိုက်ဖို့ ကြိုးစားပါ၏။ သို့ရာတွင် ကျောင်းသားကြီးများသည် ကျွန်ုပ်၏လက်ထဲမှ လုယူကြသည့်ချည်း ကြုံရ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်မှာ အလှူအတန်းနှင့် ဆွမ်းကျွေးရှိပါမှ ဟင်းကောင်းကလေးများ စားရတော့၏။ ညစာအတွက်မူ နံနက်စာမှကျန်သော ချဉ်ပေါင်ဟင်း၊ မန်ကျည်း ရွက်ဟင်း၊ ငါးပိချက်၊ ဟင်းချိုဟင်း၊ မျှစ်ဟင်း၊ (အလှူအတန်းရှိလျှင်လည်း) ဝက်သားဟင်း၊ ငါးကြော် စသည့် ဟင်းပေါင်းစုံကို ရော၍ အိုးကြီးတစ်လုံး တွင် 'ကျောင်း ဟင်းလေး' ကျို၍ စားကြ၏။ ညစာအဖို့တွင် ဟင်းကောင်း မပါသောနေ့ပင် ဖြစ်စေကာမူ ကျောင်းသားကြီးများ လုစားသည့် ဟင်းကောင်းကို မမြင်ရသောကြောင့် အလွန်ဆာတတ်သော အရွယ်လည်းဖြစ်၍ မြိန်လှ၏။ 'ကျောင်း ဟင်းလေးမှာ' အနံ့တစ်မျိုးရ၍ ကြီးပြင်းလာသောအခါတွင် တစ်ခါ တစ်ရံ တောင့်တမိသည်နှင့် ဟင်းများကို တမင်တကာ ရောနှောပြီး ကျို၍ စားဖူးပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် ကျိုနေကျ 'ကျောင်း ဟင်းအိုး' မဟုတ်သော ကြောင့် ဟင်းကောင်းဖတ်တွေ ထည့်သဖြင့် အရသာရှိသော်လည်း ကျောင်း ဟင်းလေးနဲ့ကို မမီအောင် ရှိတော့သည်။

ပြန်ပြေးခဲ့ခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစားအဖြစ်တွင် အစားအသောက် ဆင်းရဲသော်လည်း လွတ်လပ်စွာ ကစားခွင့်ရခြင်းကြောင့် စိတ်ညစ်လောက်အောင် မရှိလှပေ။ ဖခင်က ကစားခွင့် လုံးဝ မပေးခြင်းအတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်မှာ ကစားခြင်းကို အထူးခံမင်သောသူငယ်တစ်ယောက် ဖြစ်လာသည် ထင်၏။ ကျောင်းအိပ် ကျောင်းစားဘဝ၌ ညစာစားပြီး၍ ထင်သလို နေရခြင်းအတွက် အလွန်ပျော်သော်လည်း ညဉ့်အချိန်များ၌မူ ကျောင်းသားကြီးများ၏ ကျိစား ခြင်းကြောင့် စိတ်ညစ်ရ၏။ မိဘများနှင့် ခွဲခွာ၍ မအိပ်ခဲ့ရဖူးသည့် ကျွန်ုပ် မှာ ခွဲကာစဉ် လွတ်လပ်ခြင်းကြောင့် ပျော်မိသော်လည်း ရက်သတ္တပတ် ကြာ ရှိသောအခါ မိခင်ကို လွမ်းဆွတ်သောစိတ် ဖြစ်လာ၍ ညအချိန်များတွင်မူ

ညှိုးငယ်စ ပြုလာလေပြီ။ ဤအထဲတွင် ကျောင်းသားကြီးများက အနင်းခိုင်းခြင်း၊ ပေါင်ကို လက်သီးနှင့် ဖြည်းညင်းစွာ ထုခိုင်းခြင်း၊ မီးခွက်မှုတ်သော အခါ၌ ဦးစွန်းပုတ်ကို ဆွဲသူက ဆွဲ၊ ကျောကို ဆိတ်သူက ဆိတ်၊ ခါးကို ကလိထိုးသူက ထိုး စသည်ဖြင့် ကျိစယ်ကြလေတော့၏။ ညတိုင်းပင် ထိုကဲ့သို့ အနည်းနှင့်အများ ကျိစားကြရာမှ တစ်ည၌မူ သန်းခေါင်ကျော်သည့်တိုင်အောင် ကလိကြလေရကား နက်ဖြန်ညနေ ကျောင်းဆင်းချိန်တွင် ကျွန်ုပ်သည် အိမ်တော်ရာဘုရားထဲသို့ ဝင်ချင်ပြု၍ ၁၇ ပြ ဝေးသောခရီးကို တစ်ဟုန်တည်း ပြေးကာ မောကြီး ပန်းကြီးနှင့် အိမ်သို့ ဆိုက်ရောက်လာခြင်းကို မှတ်မိပါသေးသည်။ မိဘများအား အဖြစ်အပျက်ကို ပြောပြရာတွင် ကျွန်ုပ်အား ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား မထားတော့ဘဲ နေ့ကျောင်းသားအဖြစ်နှင့် ကျောင်းတက်စေပါတော့သည်။ (၎င်း အဖြစ်အပျက်ကြောင့်ပေလော့ မသိ၊ ကျွန်ုပ် ကြီးပြင်းလာသော အခါ ကလေးသူငယ်များကို ငိုအောင် ကျိစားချင်တတ်သူများအား ရန်သူသဖွယ် အမြင်ကပ်လှပါသည်။)

နောက်မြီး ခိုစီးခြင်း

မောင်ပုကို ကျောင်းနှုတ်လိုက်၍ ကျွန်ုပ် တစ်ယောက်တည်း ကျောင်းတက်ရသည်တွင် ကျောင်းပြေးရောဂါမှ သက်သာရာရ၍ ကျောင်းမှန်မှန်တက်လျက် ရှိသော်လည်း လက္ခဏာမှာ အမြစ်ပြတ်သေးခြင်း မဟုတ်။ 'ငုပ်' နေခြင်းမျှသာ ဖြစ်၍ ကျောင်းသားကြီး ဖြစ်လာသောအချိန်တွင် တစ်ချိချိ ပေါ်လာတတ်သေးသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း၌နေစဉ် အတွင်းမူ ကျောင်းပြေးသည် မရှိတော့ပါ။ သို့ပင် ဖြစ်လင့်ကစား တစ်ယောက်တည်း ကျောင်းသွားရခြင်းမှာ ပျင်းလည်း ပျင်း၊ ခြေထောက်လည်း ညောင်းသည်နှင့် မြင်းရထားနောက်မြီးခိုစီးဖို့ အကျင့်လုပ်တော့သည်။ မြင်းရထားများသည် ရွှေတစ်ချောင်း မြောင်းဘောင်(မြေလမ်း)မှ မမောင်းဘဲ ကျောက်လမ်းတွင်သာ မောင်းကြသောကြောင့် ကျောင်းမှအပြန်တွင် ဈေးချိုကိုဖြတ်၍ ၈၄ လမ်းတစ်လျှောက် မြောက်သို့ လျှောက်လာရင်း နောက်သို့ ခဏခဏ လှည့်၍ကြည့်ရ၏။ မြင်းရထားတစ်စင်း မောင်းလာသောအခါ ကျောက်လမ်းနံဘေးရှိ မြေလမ်းပေါ်တွင် လျှောက်လာခဲ့ရာမှ ကျောက်လမ်းဘက်သို့ မသိမသာ ချဉ်းကပ်လိုက်ရ၏။ ထင်ထင်ရှားရှား မကပ်ဝံ့ပေ။ ဤသို့ ပြုရခြင်းမှာ မြင်းရထား ကုလားအပေါ်၌ ဟန်လုပ်ရခြင်း ဖြစ်၏။ မြင်းရထားကုလားများသည် နောက်မြီး ခိုစီးသော သူငယ်များကို ကြာပွတ်နှင့်လှမ်း၍ ရိုက်တတ်ပေရာ ကျွန်ုပ်က သူ၏ မြင်းရထားကို နောက်မြီးခိုမည့် ကြံရွယ်ချက် လုံးဝ မရှိလေဟန်ဖြင့် အခြားဘက်သို့ မျက်နှာလှည့်ကာ လမ်းလျှောက်လာရ၏။ မြင်းရထားသည် ကျွန်ုပ်ကို မိလာ၍ ကျော်တက်ရာတွင် အချို့ကုလားသည် လမ်းနံဘေးမှ လျှောက်သော ကောင်

တစ်သက်တာမှတ်တမ်း နှင့် အတွေးအခေါ်များ

ကလေးများကို မျက်စောင်းထိုးကာ အကဲခတ်တတ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်သိသော ကြောင့် သူ့မြင်းရထားကို ဂရုမစိုက်လေဟန်ဖြင့် မျက်နှာလွှဲကာ လမ်းလျှောက် ရခြင်းဖြစ်၏။ ကျော်တက်သွားသည့်အခါတွင်လည်း ရုတ်တရက် ပြေး၍ မလိုက်သေးဘဲ ကုလားက လှည့်ကြည့် မကြည့်ကို စောင့်ကြည့်ရသေး၏။ တော်တော်ကလေး ဝေး၍ စိတ်ချရသောအခါမှသာ ပြေးလိုက်ပြီး နောက်မြီးခိုရ လေသည်။ ခိုးကြောင်ခိုးဝှက်ပြုရသော အလုပ်မျိုးမှာ လွယ်ကူလှသည် မဟုတ်ချေ။

ရန်ပွဲ မိသွားခြင်း

မြင်းရထား နောက်မြီးမှခုံပေါ်တွင် ဝမ်းလျားမှောက်ကာ နေသားတကျ ခိုစီးလာစဉ် တစ်ခါတစ်ရံ မြင်းရထားသည် ရုတ်တရက် ရပ်လိုက်သည် ဖြစ်စေ၊ မလိုသော လမ်းတစ်ဘက်သို့ ကွေ့ချိုးလိုက်သည် ဖြစ်စေ ရုတ်တရက် လျှောဆင်း ရပြန်၏။ ကွေ့သွားသောအခါ၌ ကုလားသည် နောက်သို့ လှည့်ကြည့်ခိုက်နှင့် ကြုံ၍ ကျွန်ုပ်ကို မြင်သဖြင့် ကြာပွတ်ကို ပြသွားရာ ကျွန်ုပ်ကလည်း လက်သီး ကလေးကို ပြလိုက်သေးသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ ဝမ်းလျားမှောက်ကာ ခိုစီးစဉ် လမ်းဘေးမှ လူနောက်ကလေး တစ်ယောက်က 'ဟေး ဂါလီဝါလာ' ဟု ခေါ်ကာ ရထားနောက်မြီးကို လက်ညှိုးညွှန်ပြသဖြင့် ပျာယီးပျာယာ လျှောဆင်း လိုက်ရ၏။ နောက်ကျခဲလျှင် ရွှံ့ကနဲ မြည်၍လာသော ကြာပွတ်သည် ကျောပေါ် သို့ လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းပေါ်သို့ လည်းကောင်း အမှတ်တံဆိပ် ရိုက်နှိပ်လိုက် သဖြင့် အရှိုးများ ထင်နေခဲ့လေပြီ။ ဤကဲ့သို့ ခံရသော အခါများတွင် ဒေါသ ထွက်လာသဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် ဟစ်အော်ပြောသော ကောင်ကလေးကို လှမ်းကြည့် လိုက်၍ ရွယ်တူချင်း ဖြစ်နေပါက တစ်ချိတစ်ပွဲ သတ်ပုတ်ခဲ့ရသေးသည်။ တစ်နေ့သ၌ ဤနည်းဖြင့် ကောင်ကလေး တစ်ယောက်နှင့် သတ်ပုတ်နေစဉ် မိခင်နှင့် ဖခင်တို့ ဈေးချိုမှ ဖိနပ်လုပ်ရန်အတွက် သက္ကလပ်ထည်နှင့် အခြား ပစ္စည်းများဝယ်၍ မြင်းရထားဖြင့် ပြန်လာကြသည်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ကို မြင်သွား၏။ ဖခင်သည် မြင်းရထားပေါ်မှ ဆင်းလာ၍ ကောင်ကလေး တစ်ယောက်နှင့် သတ်ပုတ်ရမည်လောဆိုကာ အိမ်ရောက်မှ ရိုက်ဦးမည်ဟု ကြိုဝါးသေးသည်။ မိခင်က 'ကိုရင့်မှာလဲ ဘာမမေး ညာမမေးနဲ့ ရိုက်ချင်တာချည့်ပဲကိုး' ဟု ပြောသဖြင့် ဖခင်က 'ရန်ဖြစ်တာကိုးဗျ' ဟု ပြန်ပြောသည်တွင် မိခင်က 'ဖြစ်သင့်လဲ ဖြစ်ရမှာပေါ့ကိုရင်' ဟု ခပ်တင်းတင်း ပြန်ပြောသည်နှင့် ကျွန်ုပ် အရိုက်လွတ်သွားရဖူးလေသည်။

နှုတ်တိုက် ချပေးခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် ဖခင်၏ သဘာဝကို မိခင် သဘာဝကဲ့သို့ မကြိုက်နိုင်သော် လည်း ဖခင်၏ ပညာလိုလားသော ဝါသနာအကြောင်းကို ချီးကျူးဖော်ပြရပေဦး

မည်။ ကျွန်ုပ် သုံးနှစ်ကျော် လေးနှစ်သားရှိ၍ စကားပြောတတ်စ ပြုသည်ဆို လျှင်ပင် ဖခင်သည် ဖိနပ်လုပ်ဖို့ ကိရိယာများ ဝယ်ရန်သွားတိုင်း ကျွန်ုပ်အား ပခုံးပေါ်တွင် ထမ်းလျက် လကွဏာရေး သုံးပါး၊ ရတနာ သုံးပါး၊ ဣတိပိသော ဘဂဝါ၊ ဟေတုပစ္စယော စသော စာများကို နှုတ်တိုက်ချပေးသဖြင့် ကျွန်ုပ် ရွတ်ဆိုတတ်နေလေပြီ။ ကကြီး ခကွေးမျှ မသင်ရသေးမီ အထက်ပါစာများကို မပီကလာ ပီကလာဖြင့် လူကြီးများရှေ့၌ ရွတ်ဆိုခိုင်းပြခြင်းအားဖြင့် အသား ယူတတ်ရှာသည်။ ကျွန်ုပ်အား လူထူးကလေးဟူ၍ အခြားသူများက ချီးမွမ်း ကြသောအခါ ဖခင်မှာ အလွန်ဂုဏ်ယူသော်လည်း ကျွန်ုပ်၌မူကား ဝမ်းသာခြင်း မရှိ။ အခြားကလေးများကဲ့သို့ မကစားရခြင်းအတွက်သာ ဝမ်းနည်းမိသည်။ ကြီးပြင်းသောအခါ၌ စဉ်းစားမိသည်ကား မျောက်ပွဲ ပြသောအခါတွင် ပရိသတ်က ဩဘာလက်ခုပ် တီးခြင်းအတွက် ဝမ်းသာခြင်း မရှိသော မျောက်ကလေး နှင့် တူလေတော့သည်။

ပညာ အားပေးပုံ

ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် အင်္ဂလိပ်စာ သင်ကာစဉ် ကျောင်းသား သုံးလေး ဆယ်ခန့် တစ်ပြိုင်နက်တည်းသင်ကြရာ သုံးလခန့်ကြာသောအခါတွင် 'အတော် ဆုံးသော ကျောင်းသား ၁၀ ယောက်ကို ရွေး၍ ထိပ်တန်းတစ်တန်း ဖွဲ့လိုက် သည်'တွင် ကျွန်ုပ်သည် ဒုတိယ လိုက်၏။ ပထမ ရသော ကျောင်းသားသည် ကျွန်ုပ်ထက် အသက် သုံးနှစ် ကြီး၍ ကျွန်ုပ် အောက်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်ထက် အသက် လေးငါးနှစ်ကြီးသူများပင် ရှိကြသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်ုပ်တို့ ထိပ်တန်းကျောင်းသား ၁၀ ယောက်အား သုံးလ တစ်ကြိမ် စာမေးပွဲပြုလုပ် လေရာ ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်သည် ထိပ်ဆုံးမှအောင်သော ကျောင်းသားသုံးယောက် အတွက် ဆုအဖြစ်နှင့် ချီးမြှင့်ရန် ဗလာစာအုပ်များ၊ ခဲတံများ၊ မင်အိုးများ၊ ချိုချဉ်များ ဝယ်လာခဲ့ပြီးလျှင် ဦးပဉ္စင်းထံတွင် အပ်နှံထား၏။ ပထမ အောင်မြင်သူအတွက် ဈေးချိုထဲမှ ဖောင်တိန်တစ်ချောင်း ဝယ်ခဲ့ခြင်းကို ကျွန်ုပ် မှတ်မိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဖောင်တိန်လိုချင်လှ၍ ပူဆာသော်လည်း ဝယ်မပေးဘဲ 'ဖောင်တိန်လိုချင်လျှင် ပထမ ရအောင် မင်း ကြိုးစား'ဟု ဖခင်က ပြန်ပြောလေသည်။

ကျွန်ုပ်ကား ပထမ မရ။ ဒုတိယနှင့် တတိယမျှသာ လိုက်ခဲ့နိုင်သော ကြောင့် ဖခင်၏ ဖောင်တိန်ဆုကို ကျွန်ုပ် မရ။ ဘယ်တော့မှလည်း ဝယ်မပေး ချေ။ ကျွန်ုပ်၏ မိဘများမှာ ထိုစဉ်က စီးပွားရေး ချောင်လည်လှသည် မဟုတ် သည့်အထဲမှ ကျောင်းသားများအား သုံးလေးငါးကျပ်တန်မျှစီဖြင့် စာမေးပွဲ လုပ်တိုင်း ဆုပေးခြင်းတည်း ဟူသော ချီးမြှင့်မှုသည် ရှေးခေတ်မှ ဤခေတ် ကိုင်အောင် မည်သည့် ကျောင်းသား၏ မိဘများမှ ပြုလုပ်သည်ဟု မကြုံဖူးပေ ဟော့။ မွေးသဖခင်၏ ပညာရေး မြှောက်စား အားပေးခြင်းတည်း ဟူသော

ဝါသနာနှင့် စေတနာကို လှိုက်လှဲစွာ ကြည့်ညိုမိပါသည်။ ဖခင်သည် ကျွန်ုပ် အပေါ်၌ အုပ်ချုပ်ပုံ တင်းကျပ်လွန်းသည်ဟု မကျေနပ်ခြင်း အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ရဖူးသော်လည်း ဤအချက်တစ်ခုကို နှလုံးသွင်းခြင်းအားဖြင့် ဖြေဖျောက် ခဲ့ရပါသည်။

ထိပ်ထိုး၍ တက်ရသော စနစ်

ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ဦးတိလောက၏ စာသင်ပုံ ထူးဆန်းသော အချက် တစ်ခုကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။ နေ့စဉ်တက်ပေးသော စာများကို တစ်လုံး မရလျှင် တစ်ချက်ရိုက်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ဖူးရာ သုံးတန်းသို့ ကျွန်ုပ်တို့ ရောက်ကြသောအခါ ဦးပဉ္စင်းသည် ကျောင်းသားများအား ကိုယ်တိုင်ရိုက်ရ၍ လက်ညောင်းသော ကြောင့် ပေလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ကြိမ်လုံးဖိုး မတတ်နိုင်သောကြောင့်ပေလော မဆိုနိုင်။ ဆုံးမပုံ တစ်နည်း တီထွင်လိုက်၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသား ၁၀ ယောက်သည် စိတန်းလျက် ရပ်နေကြစဉ် ထိပ်ဆုံးကျောင်းသားအား စာတစ်လုံး မေးလိုက်၏။ ထိုသူက ဖြေနိုင်လျှင် ဒုတိယ လူအား အခြားစာတစ်လုံး မေး၏။ ယင်းသို့ တစ်ယောက်စီ မေးသွားရာ မဖြေနိုင်သူ ရှိသည့်အခါ နောက်လူအား မေး၍ ထိုသူက ဖြေနိုင်လျှင် မဖြေနိုင်သောသူ၏ ထိပ်ကို တစ်ချက်ထိုးပြီး သူ၏ နေရာသို့ တက်ရ၏။ မဖြေနိုင်၍ အောက်သို့ ရွှေ့ပေး ရသောလူမှာ ဤမျှနှင့် မပြီးသေးဘဲ နောက်တစ်လုံးမေးမြန်းရာ မဖြေနိုင် ပြန်က ဖြေနိုင်သော အောက်လူ၏ ထိပ်ထိုးခြင်းကို ခံရပြီး တစ်နေရာ ဆင်းရ ပြန်၏။ စာတစ်လုံးမှ မကျက်ခဲ့ရသူဖြစ်ပါမူ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် တစ်တန်းလုံး၏ ထိပ်ထိုးခံရင်း အောက်ဆုံးသို့ ရောက်သွားလေတော့၏။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ခက်သော စာတစ်လုံးကို ထိပ်ဆုံးလူအား မေး၍ မဖြေတတ် သဖြင့် ဒုတိယလူအား မေးရာ ထိုသူကလည်း မဖြေတတ်လျှင် 'နောက် တစ်ယောက်၊ နောက်တစ်ယောက်၊ နောက်တစ်ယောက်' ဆိုကာ တစ်တန်းလုံး ဆုံးအောင် မေးသွား၏။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် အောက်ဆုံးလူသို့ ရောက်ကာမှ ဖြေနိုင်ခြင်းလည်း ရှိလေရာ ထိုသူသည် တစ်တန်းလုံးကို ထိပ်ထိုးပြီး အထက် ဆုံးသို့ တက်သွားရလေ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ၌မူ တစ်တန်းလုံး၏ ထိပ်ထိုးခံရပြီး အောက်ဆုံးသို့ ဆင်းသွားရသော လူသည် တစ်တန်းလုံးကို ထိပ်ထိုးပြီး အထက်ဆုံးသို့ ပြန်ရောက်သွားခြင်းများလည်း ရှိလေသည်။ ပထမ၌ ကျောင်းသား များသည် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသော စနစ်တစ်ခုဟူ၍ တော်တော် သဘောကျ ကြသည်။ နောက်ပိုင်း၌မူ အပြစ် အနာအဆာများ တွေ့လာကြ၏။

တစ်နည်းတော့ ကောင်းသည်

ကျောင်းသားများသည် ကနဦး၌ ခပ်မှန်မှန် ထိုးကြသော်လည်း နေ့ရက် ရှည်ကြာသောအခါတွင် ငါ့ကို နာနာထိုးသည်၊ သူ့ကို ညှာသည် စသည်များနှင့်

အမှတ်ထားကာ ရန်ငြိုး ဖွဲ့လာကြ၏။ မိမိအား နာနာကြီး ထိုးသောလူကို အခွင့်ရသောအခါတွင် နာနာကြီး ပြန်ထိုး၍ မိမိအား ညှာသောသူကို ညှာ၍ ထိုး၏။ ဦးပဉ္စင်းသည် နာနာထိုးခြင်းကို ခွင့်လွှတ်သော်လည်း ညှာထိုးသော သူကိုခေါ်၍ 'ဒီလို ထိုးရတယ်ကွ'ဟု ဆိုကာ ထိုသူ၏ ဦးခေါင်းကို နာနာကြီး ထိုးပြလေသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်တို့မှာ မည်သူ့အားမဆို နာနာထိုးလျှင်သာ ထိုးသည်။ 'ညှာ'သည်ဟူ၍ကား မလုပ်ဝံ့ကြတော့ပေ။ ထို့ပြင် ကျွန်ုပ်တို့ အတန်းထဲ၌ အသက်လည်းကြီး၍ ၀၀တုတ်တုတ်နှင့် ဗလကောင်းသော ကျောင်းသားကြီးတစ်ယောက်ရှိရာ ထိုသူက ထိုးရသောအလှည့်တွင် ခပ်မှန်မှန် ထိုးသော်လည်း လေးလံလှသော သူ၏ လက်သီးကြီးကြောင့် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သော ကောင်ကလေးမှာ ပု၍ ပု၍ ဝင်သွားလေ၏။ ကျွန်ုပ်တို့အနက်တွင် အသက် အကြီးဆုံးဖြစ်၍ ပိန်ပိန်ရှည်ရှည် ကျောင်းသားကြီးတစ်ယောက်လည်း ရှိသေ ၏။ ထိုသူမှာ ၁၈ နှစ်သားအရွယ်တွင် အရပ် ၅ ပေ ၁၀ လက်မခန့် ရှိနေ လေပြီ။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုလူကြီးအား ထိုးရန်ရှိသောအခါ သူ၏ ဦးခေါင်းကို မိအောင် မလှမ်းနိုင်သဖြင့် ခုန်၍ထိုးရာ အားလုံးက ရယ်ကြ၏။ တစ်ခါကမူ လူအများ ရယ်ကြမည်စိုးသည့် လက္ခဏာနှင့် သူ၏ ဦးခေါင်းကို ငုံ့ပေးရာ ဤသည်မှာလည်း သက်သာရာ မရဘဲ ရယ်မြဲတိုင်း ရယ်ကြလေသည်။ (စစ် အတွင်း၌ သက်န်းဝတ်နေသည့် ထိုလူကြီးအား ဘုန်းကြီးကျောင်း တစ်ကျောင်း၌ တွေ့ဆုံမိကြရာတွင် ဤအကြောင်းကို သူကပင် ပြော၍ ရယ်ကြသေးသည်။) ထိုလူကြီးသည် ကျွန်ုပ် တွေ့ဖူးသမျှသော လူများအနက်တွင် သဘော အကောင်းဆုံးတစ်ယောက် ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်၌မူ ကျွန်ုပ်ထက် အရပ် တစ်လက်မခန့်လောက်သာ မြင့်တော့၏။ (ယခုမူကား ပျံလွန်တော်မူရှာလေပြီ။) ကျွန်ုပ်မှာ အတန်းထဲတွင် အတော်ဆုံးထဲက ဖြစ်ပါလျက်(နံပါတ်ချိတ်ထဲတွင် ပါသည်။) တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး လေးငါးချက် အထိုးခံရသဖြင့် လူကြီး၏ လက်သီးချက်မိသော နေ့များတွင် ဦးခေါင်း ကျိန်းသေးရာ ညံ့ဖျင်း၍ ဆယ့် လေးငါးချက် အထိုးခံရသူများအဖို့မှာ ဘယ်လိုနေရာကြမည် မပြောတတ်ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် တစ်နေ့လုံး အတန်း အထက်နှင့် အောက် ဆင်းချည်တက်ချည် ရှိနေကြလေရာ နောက်ဆုံး အချိန်တွင် မိမိတို့၏ နေရာ အစီအစဉ်ကို မှတ်သားထား၍ နောက်တစ်နေ့တွင် ၎င်းအစီအစဉ်အတိုင်း ရပ်ကြရလေ၏။ ယခု ပြန်၍ကြည့်သော် မည်သည့်ကျောင်းတွင်မှ မကြုံခဲ့ဖူးသည့် စနစ် ဖြစ် သော်လည်း ကျောင်းသားများ စာကျက်စေဖို့ တိုက်တွန်းရေးတွင် အလွန် အရာရောက်သော စနစ်တစ်ခု ဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချချင်၏။ သို့ရာတွင် ဤစနစ်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးကြဖို့ အကြံပေး တိုက်တွန်းခြင်းကား မဟုတ်ပေ။

ဗုဒ္ဓဘာသာ (ဘိ၊ တိ၊ အင်) ကျောင်း ဖြစ်လာပုံ

ထိပ်ဆုံးဖြစ်သော ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းသား ၁၀ ယောက်သည် လေးတန်းသို့ ရောက်ကြသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့ အောက်တွင်လည်း ပထမတန်းမှ တတိယတန်း အထိ တစ်တန်းလျှင် ကျောင်းသား ဆယ့်လေးငါးယောက်စီ ရှိကြသဖြင့် ကျောင်းသားစုစုပေါင်း ၆၀ ခန့် ရှိနေလေပြီ။ ထိုအချိန်တွင် ပညာအုပ် (ဝန်ထောက်မင်းဟု ခေါ်ကြသည်။) ဦးကျော်ရန်နှင့် ဆက်မိ၍ အစိုးရ စာစစ်ခံ ကျောင်းဖြစ်အောင် စီမံကြ၏။ အရာရှိတစ်ဦးဖြစ်သော ဦးကျော်ရန်၏ ဝါယမ စိုက်ထုတ်မှုကြောင့် အလွတ်ပညာသင် ဘုန်းကြီးကျောင်း အဖြစ်မှ အစိုးရ စာစစ်ခံ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းကြီး ဖြစ်လာရသည် မှန်သော်လည်း မူလဘူတ အစစ်အမှန်မှာ မြိတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးနန္ဒနှင့် ဦးပဉ္စင်း ဦးတိလောက တို့၏ လုံ့လပယောဂတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ဘိ၊ တိ၊ အင် ခေါ် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျောင်း ကြီးကျယ်လာသောအချိန်တွင် ရဟန်းတော် နှစ်ပါးတို့၏ ဘွဲ့တော် များ တိမ်မြုပ်၍ ဦးကျော်ရန်၏ အမည်သာလျှင် တည်ထောင်သူအဖြစ်နှင့် ထင်ရှား ကျော်ကြားလျက် ရှိခဲ့ခြင်းအတွက်ကြောင့် မြိတ်ဆရာတော်ဘုရား အဖို့ရာ၌ မည်သို့မျှ မရှိသော်လည်း ဦးတိလောက ကိုယ်တော်ကမူ ကျေနပ် သည့် လက္ခဏာ မရှိဘဲ ကလောင်သမားတစ်ယောက် ဖြစ်လာသော ကျွန်ုပ်အား ဤအကြောင်းကို ဖော်ထုတ်ရေးသားရန် တိုက်တွန်းဖူး၏။ ကျွန်ုပ်ကလည်း ရေးပါမည်ဟု ကတိပေးခဲ့ဖူး၏။ သို့ရာတွင် အခါအခွင့် မသင့်သည့်အတွက် ကြောင့် မရေးဖြစ်ဘဲ ရှိခဲ့ရာ နှစ်ပါးလုံး ပျံလွန်တော်မူပြီဖြစ်သော ယခုအချိန် မှပင် ဤအကြောင်းကို ရေးရပါတော့မည်။ မြိတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအတွက် ကား ကိစ္စမရှိ။ ဦးတိလောက ကိုယ်တော်အတွက်မူ မကွယ်လွန်မီ ရေးပြခြင်း အားဖြင့် ကျေးဇူးမဆပ်နိုင်ခြင်းအတွက် လွမ်းဆွတ် ဝမ်းနည်းမိပါသည်။

လူတိုင်း အောင်စေသောနည်း

၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဆိုင်းတန်းရပ်၌ တိုက်တစ်လုံးငှား၍ ဒက္ခိဏဝံတိုက် မြိတ်ကျောင်းမှ ကျောင်းသားပေါင်း ၉၀၊ ၁၀၀ မျှ ပြောင်းရွှေ့ပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟ (ဘိ၊ တိ၊ အင်) အစိုးရစာစစ်ခံ အင်္ဂလိပ်မြန်မာ နှစ်ဘာသာသင် ကျောင်းကြီး အမည်နှင့် စတင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့လေသည်။ ထိပ်ဆုံးဖြစ်သော ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသား ၁၀ ယောက်အား အင်္ဂလိပ်စာ စ၍သင်သော အချိန်မှသည် ၎င်းနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ကျွန်ုပ်တို့အား လေးတန်းစာမေးပွဲသို့သွင်း၍ အစိုးရ စာစစ်ခံစေသော အချိန်တိုင်အောင် တစ်နှစ်နှင့် သုံးလမျှသာ အချိန် ကြာရှိ၏။ သို့နှင့်ပင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသား ၁၀ ယောက်လုံးသည် လေးတန်းစာမေးပွဲ အောင်မြင်ကြလေရကား မန္တလေးတစ်မြို့လုံး ဟိုးလေးတကျော်ဖြစ်၍ ကျောင်း သား အရေအတွက်မှာလည်း ကျောင်းမဆုံးအောင် တိုးတက် များပြားလာလေ၏။

ဤမျှသော အချိန်အပိုင်းအခြားအတွင်း၌ ၁၀ ယောက်လုံး အောင်မြင်ကြခြင်း မှာ ကျောင်းသားများအား စာမကျက်ဘဲနေ၍ မဖြစ်အောင် ကျပ်တည်းစွာ သင်ပြသော ဦးပဋ္ဌင်း ဦးတိလောက၏ ကျေးဇူးပင်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ချက်ချပေး လိုက်ရပေသည်။

ဆရာနှင့် တပည့် သဘောထား

ဤနေရာတွင် ဦးပဋ္ဌင်း ဦးတိလောကအကြောင်း ဆက်လက်၍ ဖော်ပြ ပါရစေဦး။ ဦးတိလောကသည် ကျွန်ုပ်တို့ ငါးတန်းသို့ တက်သောနှစ်၌ ရဟန်း ဘဝကို ပျော်ပိုက်ဟန်မရှိဘဲ လူထွက်၍ အိမ်ထောင်ကျသွားလေပြီ။ ဦးတိလော ကအား ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားများက မည်မျှလောက် ချစ်ကြောက် ရိုသေကြ ပုံကို ကြီးပြင်းလာသောအခါတွင် အချင်းချင်း ပြော၍ ရယ်မိကြသေးသည်။ ရယ်မိကြခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကြီးပြင်းလာကြ၍ အသက် ၃၀ ကျော် ၄၀ အရွယ်တွင် သားမယား အလုပ်အကိုင်နှင့် ဖြစ်နေကြသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ လူဝတ်လဲပြီးဖြစ်သည့် ဦးတိလောကနှင့် မတော်တဆ ဆုံမိကြရာ၌ ဆရာ တစ်ခွန်း၊ အရှင်ဘုရား တစ်ခွန်း၊ ခင်ဗျား ကျွန်တော် တစ်ခွန်းနှင့် ကယောင် ချောက်ချားဖြစ်ကာ ကြောက်ရွံ့တုန်လျက် စကားမပြောတတ်အောင် ဖြစ်ကြရ သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တွေ့အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို ဖော်ပြ ရသော် ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်သည် သူရိယတိုက်၌ မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖြစ် နှင့် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိစဉ် ဦးတိလောက (လူအမည် ဦးထွန်းဝင်း)သည် တိုက်ပေါ်သို့ တက်လာ၍ ကျွန်ုပ်နှင့် ကပ်လျက်ရှိသော စားပွဲတွင်ထိုင်သော အယ်ဒီတာ တစ်ယောက်နှင့် စကားပြောသည်ကို ကျွန်ုပ် မြင်ပါလျက် နှုတ်ဆက်ရမည်ကို ကြောက်သည်နှင့် မမြင်ချင် ပြု၍ ငဲ့နေလိုက်၏။ နောက်တစ်ခေါက် လာပြန် သောအခါ၌မူ ရိုင်းရာကျတော့မည်ဟု အောက်မေ့၍ ထိုင်ရာမှထပြီး နှုတ်ဆက် သည်တွင်မူ ဦးပဋ္ဌင်း (ဆရာ)က ဝမ်းသာအားရနှင့် ဖက်လဲ့တကင်း ပြုပေသည်။

‘ငါ တစ်နေ့က တစ်ခေါက် လာသေးတယ်ကွယ့်၊ မင်း မရှိဘူးလား’

‘တင်ပါ၊ တပည့်တော် ကျွန်တော် အလုပ်ရှုပ်နေလို့ မော့မကြည့်လိုက် မိလို့ပါဆရာ’ဟု ပြန်ပြောရသည်။

ဆရာသည် လူပါးတစ်ယောက် ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို ရိပ်မိသဖြင့် ပြီးစိစိ ကြည့်ခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ် နားလည်သည်။ ဆရာသည် တပည့် တစ်ယောက် အယ်ဒီတာ ဖြစ်ခြင်းအတွက် ဂုဏ်ယူရာသည့် လက္ခဏာနှင့် ဝမ်းသာ အားရ ပြောသွားရာ၏။ ဤအကြောင်းကို ကျောင်းသားဟောင်းများတွေ့တိုင်း ကျွန်ုပ်က ပြောပြရာ သူတို့ကလည်း ဤနည်းနှင့် ဖြစ်ပွားကြောင်း ပြန်ပြော ကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့က ဆရာဆိုသည်မှာ ရိုက်ပိုင်သည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဦးပဋ္ဌင်းဖြစ်သောကြောင့် သာ၍ ရိုက်ပိုင်သည်ဟူ၍ လည်းကောင်း နားလည်ကြ၍

တစ်သက်တာစုတ်တမ်း နှင့် အတွေးအခေါ်များ

(ရိုက်လွန်းသည်ဟု ထင်ကြစေကာမူ) ဆရာဦးထွန်းဝင်းအပေါ်၌ ဆန့်ကျင်သော စိတ်မျိုး စိုးစဉ်းမျှ မရှိကြခြင်း မှန်သော်လည်း ငယ်စဉ်က ကြောက်ခဲ့ရခြင်းအတွက်ကြောင့် အကြောက် မပြေပျောက်နိုင်သဖြင့် မျက်နှာချင်း မဆိုင်လိုကြခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤခေတ် ဆရာတပည့်များကမူ ရယ်ချင်ကောင်း ရယ်ချင်ကြပေလိမ့်မည်။

ကျိစားလွန်ခြင်း

ကျောင်းသားချင်းက နှိပ်စက်ဖူးခြင်းများကို စာဖြင့်ရေး၍ မှတ်သားထားလေသလောဟု ပြောချင်လည်း ပြောကြစေ။ ဆိုင်းတန်းကျောင်းသို့ ပြောင်းခါစတွင် ကျွန်ုပ်ခံရသည့် အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို ဖော်ပြလိုသေး၏။ ဖခင်သည် ဖိနပ်ထောင်ဆရာ ဖြစ်သည်အလျောက် ကျွန်ုပ်အတွက် ပိန်းတန်းဖိနပ်ကလေးများ ဆန်းဆန်းပြားပြား လှလှပပ ဖြစ်အောင် စပါယ်ရှယ် ချုပ်လုပ်ပေးလေ့ရှိ၏။ ကျောင်းသားတိုင်းသည် ကျွန်ုပ်၏ ဖိနပ်ကလေးကို ငဲ့၍ ကြည့်ကြ၏။ ကြည့်လည်း ကြည့်သင့်၏။ တစ်နေ့သ၌ ဦးတိလောကသည် ပျော်ဘွယ်မြို့သို့ အလည်ကြွသွား၍ ပြန်လည်ကြွရောက်လာရာတွင် ဆရာများရော၊ ကျောင်းသားများပါ တစ်ကျောင်းလုံး ကြိုဆိုကြဖို့ စီစဉ်ထား၏။ ထိုနေ့တွင် ကျောင်းသားတိုင်း ဝတ်ကောင်းစားလှနှင့် လာကြ၍ ဘူတာရုံသို့ စီတန်းကာ လမ်းလျှောက်ကြရမည် ဖြစ်၏။ ဆိုင်းတန်းကျောင်းမှာ နှစ်ထပ်တိုက်ဖြစ်၍ အောက်ထပ်တွင် ဖိနပ်စီးရသော်လည်း အပေါ်ထပ်တွင် ဖိနပ် ချွတ်ကြရ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ အပေါ်ထပ်သို့ ကိစ္စတစ်ခုနှင့် တက်သွား၍ လှေကားတွင် ဖိနပ်ဆန်းကလေးကို ချွတ်ထားခဲ့ရာ ပြန်ဆင်းလာသောအခါ၌ မတွေ့ရတော့ချေ။ ဖိနပ်ကလေးမှာ မည်သူ၏ ဖိနပ်နှင့်မျှ မတူသောကြောင့် မှားနိုင်စရာ မရှိ။ တမင်တကာ နောက်ပြောင်၍ ဝှက်ထားသည် ဖြစ်စေ၊ ခိုးယူထားခြင်းဖြစ်စေ ဖြစ်ရပေမည်။ ဖိနပ်ပျောက်သော ကိစ္စမျှလောက်နှင့် ဆရာများအားတိုင်ရန် ထုံးစံမရှိသောကြောင့် ကိုယ့်ဘာသာ ရှာရ၏။ မတွေ့ချေ။

ဒုက္ခ ဝေဒနာ

စာပို့ရထားသည် မန္တလေးဘူတာရုံသို့ နေ့လယ် တစ်နာရီတွင် ဆိုက်မည် ဖြစ်၍ ကျောင်းသားများသည် ၁၂ နာရီ တိတိတွင် ဆိုင်းတန်းကျောင်းမှ စီတန်းကာ ထွက်ကြရန် ဖြစ်၏။ ရာသီမှာ တပေါင်းလဖြစ်၍ ချစ်ချစ်လန်အောင် ပူပြင်းလျက်ရှိလေပြီ။ ကျွန်ုပ်၌ ဖိနပ်ပျောက်ခြင်းကို ဆရာများအား မပြောဝံ့သည်နှင့် အခြား ကျောင်းသားများနှင့် အတူ စီတန်း၍ လိုက်ရ၏။ ပူလှသည့် မြေကြီးမှာ ဒယ်အိုးကင်းကဲ့သို့ ရှိသဖြင့် ခြေထောက်တစ်ဖက် ချတိုင်း ကပျာကယာ ပြန်မြှောက်ကာ နောက်ခြေတစ်ဖက်အား အလှည့်ပေးရခြင်းကြောင့်

ခုန်ဆွ ခုန်ဆွ ဖြစ်နေ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်မှာ ဦးပဉ္စင်း၏ ရိုက်နှက်ခြင်းနှင့် ဖခင်၏ ရိုက်နှက်ခြင်း အကြားတွင် လူဖြစ်လာရသောကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာ ခံစားရခြင်း၌ အလေ့အကျင့် ရှိသည်ဖြစ်၍ သူတစ်ပါးတို့ထက် (လူကြီးလူငယ် မရွေး) ခံနိုင်ရည်ရှိသူ ဖြစ်၏။ ခြေဖဝါးများ ပူလှခြင်းကြောင့် ခုန်ချင်သလို၊ ပေါက်ချင်သလို၊ ပြေးချင်သလို ဖြစ်ခဲ့ရသော်လည်း အံ့ကြိတ်၍ ခံခဲ့နိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မီးရထားသံလမ်းကို ဖြတ်ကျော် ဆောက်လုပ်ထားသည့် တံတားခုံး ကြီးပေါ်သို့ ရောက်ကြသော အခါ၌မူကား မြေကြီးကိုနင်းလာခဲ့ရာမှ သစ်သားပျဉ် ပြားကို နင်းလိုက်ရခြင်းကြောင့် နှစ်ဆမျှ ပူလောင်ခြင်းကို ခံစားရသဖြင့် လေးငါးလှမ်း သွားမိရာတွင် မခံမရပ်နိုင်တော့ဘဲ တောက်လျှောက် ပြေးသွား တော့မည် ကြံမိ၏။ သို့ဆိုလျှင် ဆရာ၏ ရိုက်နှက်ခြင်း ခံရမည်ဟု သိသော ကြောင့် မပြေးဝံ့ဘဲ အံ့ကြိတ်ခံရင်း ‘အလိုလေး အမယ်လေး’ဟု ညည်းချင် လာ၏။ သို့ရာတွင် ကျောင်းသားများ ရယ်ကြမည်ကို ရှက်သည်နှင့် ညည်းညူ မည့်အသံကို မျိုချလိုက်ရာ မျက်ရည်များ ယိုကျလာတော့သည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်သည် ကျောင်းသား တစ်ယောက်ယောက်၏ ညစ်ပစ်ခြင်းကြောင့် ငါ ခံရလေခြင်းဟု အောက်မေ့ကာ ‘ဆူးတစ်ချောင်း’ ပေါက်လာရပြန်ပါတော့ သည်။ ထို ညနေတွင် အိမ်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ နေရာတိုင်း ရိုက်ချင်တတ် သော ဖခင် မသိစေဘဲ မိခင်အား ပြောပြ၍ မိခင်၏ အကာအကွယ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်အဖို့ သက်သာရာ ရလေတော့သည်။ ဖခင်၏ သဘာဝမှာ မိမိက အမြတ်တနိုး အထူးတလည် ချုပ်လုပ်ပေးထားသည့် ဖိနပ်သစ်ကို လုံခြုံအောင် မထိန်းသိမ်းနိုင်ရလော့ ဟူသော အမြင်မျိုးသာ ရှိတတ်၍ အတော်ကြောက်ဖို့ ကောင်းလေသည်။

မည်သူ၏ အပြစ်လေနည်း

ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ ဖခင်က ချစ်ခင်ပုံ၊ ဂရုစိုက်ပုံတို့မှာ များလွန်းအားကြီးသည် ဟု ကျွန်ုပ် ယူဆ၍ အထိုက်အလျောက် လျော့ကျလျှင် ကောင်းလေစွဟု တောင့်တမိသော အခါများလည်း ရှိ၏။ ဦးတိလောက ပြန်ရောက်လာသည့် နောက် တပေါင်း လပြည့်ကျော် ၅ ရက်နေ့တွင် ရွှေစာရံဘုရားပွဲသို့ ကြွရန် စီစဉ်ရာ ဦးပဉ္စင်းက ကျွန်ုပ်အား ၎င်း၏ တူ နှစ်ယောက်နှင့်အတူ လိုက်ချင် လိုက်နိုင်သည်ဟု အမိန့်ရှိ၍ ကျွန်ုပ်လည်း မရောက်ဖူးသည့် ရွှေစာရံပွဲသို့ လိုက်ချင်လှသည်နှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လက်ခံလေ၏။ အိမ်သို့ရောက်၍ မိဘများအား ပြောပြသောအခါ မိခင်က ခွင့်ပြုသော်လည်း ဖခင်ကမူ အကြောက် အကန် ကန့်ကွက်လေ၏။ သို့ကန့်ကွက်ရာတွင် မည်သည့်အကြောင်းမှ မပြ နိုင်ဘဲ သူကိုယ်တိုင်မပါသော လမ်းခရီးတွင် ကျွန်ုပ် တစ်ယောက်တည်း လိုက် သွားမည့်အတွက် စိတ်မချသောကြောင့်ဟု ဆိုလေသည်။ ဦးပဉ္စင်းကလည်း

ပါသည်။ တူနှစ်ယောက်လည်း ပါသည်။ ဦးပဉ္စင်းကိုလိုက်ပို့သည့် ပွဲကတော် တစ်အိမ်လုံးလည်း ပါကြသည်။ ဤအထဲမှပင် ကျွန်ုပ်၏ လုံခြုံရေးအတွက် စိတ်မချသောကြောင့် ဘုရားပွဲသို့ မထည့်လိုက်နိုင် ဆိုခြင်းမှာ (ဦးပဉ္စင်း ကိုယ်နှိုက်ကပင်) လွန်လွန်းသည်ဟု ယူဆနေလေပြီ။ သို့သော် ဦးပဉ္စင်းသည် ဖခင်အား မည်သို့မျှမပြော။ 'မင့်ဘာသာ ကြည့်လုပ်လေ'ဟု ကျွန်ုပ်အား လွှဲထား၏။ ကျွန်ုပ်ကား ၁၁ နှစ်သားအရွယ် ရှိလေပြီ။ ရွှေစာရံဘုရားပွဲ၏ ပျော်စရာကောင်းခြင်း၊ အကြောင်းကို ကြားရဖူးသော ကျွန်ုပ်မှာလည်း မလိုက် ရလျှင် သေရမလောက် ဖြစ်နေလေပြီ။ ကျွန်ုပ်သည် ထိုအရွယ်သို့တိုင်အောင် ဖခင် စကားကို မမြင်ကွယ်ရာ၌ အကြိမ်ကြိမ် ဖောက်ဖျက်ခဲ့မိဖူးသော်လည်း တိုက်ရိုက် ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုဖူးခြင်းကား မရှိသေးပေ။ ဤအကြိမ်တွင်မူကား ဖခင်၏ တားမြစ်ခြင်းသည် တရားနည်းလမ်းမကျဟု ယူဆသည်နှင့် အိမ်မှ ပြောင်ပြောင်ကြီး ထွက်သွား၍ ဘုရားပွဲသို့ လိုက်သွားလေ၏။ (အမှန်ကို ပြောရခဲ့လျှင် ကျွန်ုပ်မှာ ဘုရားပွဲ တစ်လျှောက်လုံးတွင် ဖခင်၏ မကြည်ရွင်သော မျက်နှာကိုသာ မြင်လျက်ရှိသောကြောင့် မျှော်လင့်သလောက် မပျော်ခဲ့ရပေ။)

အိမ်သို့ ပြန်ရောက်သောအချိန်၌ ဖခင်သည် ကျွန်ုပ်အပေါ်တွင် ရှေးက ကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ 'ခပ်တန်းတန်း' လုပ်နေလေရာ ကျွန်ုပ်ကလည်း မိမိမှန်သည်ဟု ထင်ကာ ခပ်တန်းတန်းပင် တုံ့ပြန်မိသည်။ ဤ အဖြစ်အပျက်မှာ မည်သူ၏ အပြစ်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် မဆုံးဖြတ်လိုသော်လည်း ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်ုပ်တို့ သားအဖနှစ်ယောက်မှာ ကြင်နာမှု လျော့ပေါ့လာခြင်းကား အမှန်ဖြစ်သည်။ ဖခင်က ဟန်လုပ်၍ တင်းမာခြင်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မည်။ ကျွန်ုပ်ကမူ ကြပ်တည်း လွန်းသော ဖခင်တစ်ယောက်ဟု တကယ်မြင်လာ၍ သူ၏ ချစ်လွန်းခြင်း အတွက် ဝမ်းမသာနိုင်အောင် ဖြစ်မိတော့သည်။ ဤ အဖြစ်အပျက်သည်လည်း ကျွန်ုပ်၏ သဘာဝကို မကောင်းဘက်သို့ တွန်းပို့သည်ဟု နားလည်ပါတော့ သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သားသမီးတို့မည်သည် မိဘအပေါ်၌ အလုံးစုံ ကျေနပ်၍ မိမိတို့၏ နေအိမ်၌ ပျော်ပိုက်သင့်သည် ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်မှာ ထိုကဲ့သို့ မဖြစ်ရဘဲ စည်းလုံးသော စိတ်မျိုး လျော့ပါးသွားပေသောကြောင့်တည်း။ ဤသို့ ရေးခြင်းအားဖြင့် ဖခင်အား အပြစ်တင်လိုခြင်းမဟုတ်၊ ကျွန်ုပ်၏ ကံမကောင်းခြင်းဟူ၍သာ ဆိုလိုပါသည်။

ယူကလစ် လူမဖြစ်တဲ့

၁၉၀၁ ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ အတန်းသား ၁၀ ယောက်သည် ငါးတန်းသို့ တက်ကြရ၏။ ဦးတိလောကသည် ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ မကျေနပ်သည့် လက္ခဏာနှင့် ကျွန်ုပ်တို့အား ကိုယ်တိုင် မသင်ပြတော့ဘဲ အတန်းပြဆရာများ ငှားရမ်း သင်ပြစေရာ ဆရာပေါင်း လေးငါးယောက်

လဲလှယ်သည့် အထဲတွင် ဆရာဖြစ်တန်းအောင်သူ တစ်ယောက်မျှ မပါရှိဘဲ ခုနစ်တန်း အောင်ကာစ လူများ၊ စာရေးပြုတ်များ၊ အလုပ်လက်မဲ့ ဗိုလ်ကပြား တစ်ယောက် စသည်ဖြင့် နှစ်လ တစ်ကြိမ်ခန့် အပြောင်းအလဲ ဖြစ်နေ၏။ အတန်းသားများသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင် တော်ကြသော်လည်း အသစ် စက်စက် ဘာသာရပ်တစ်ခုဖြစ်သော 'ဂဲဩမေတြီ' ဌ အခက်အခဲ တွေ့ကြ၏။ ထိုစဉ်ကမူ 'ယူကလစ်' ဟု ခေါ်ကြ၍ အလွန်ခက်သည့်အနေဖြင့် 'ယူကလစ် လူမဖြစ်' ဟု ကျောင်းသားများ ပြောကြ၏။ ဤအတောအတွင်း ကျောင်းကလည်း ဆိုင်းတန်းရပ်မှ မလွန် ဆေးရိုးဝင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းရပြန်လေရာ ဆရာများက 'ယူကလစ်' ကို လူငယ်များ သဘောပေါက်အောင် မသင်ပြတတ်သည့်အတွက် ကြောင့် စာမေးပွဲတွင် ကျောင်းသားကြီး လေးယောက်မျှသာ အောင်မြင်၍ (ကျွန်ုပ် အပါအဝင်) ကျောင်းသားကလေး ခြောက်ယောက် ကျရှုံးကြလေသည်။ ဤတွင် အကျရှုံး များလွန်းသည်ဆိုကာ ကျွန်ုပ်မှတစ်ပါး ကျရှုံးသော ကျောင်းသား များသည် အခြားကျောင်းများသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားကြလေ၏။ ကျွန်ုပ်၏ မိဘများ ကမူ ဆရာတော်ဘုရားကြီး တည်ထောင်ခဲ့သော ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်း ဟူ၍ သစ္စာရှိသည့် လက္ခဏာနှင့် ကျွန်ုပ်အား ပြောင်းရွှေ့ခြင်း မပြုပေ။

ကျွန်ုပ်၏ နတ်မင်းကြီး

ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းမှာ ထိပ်ဆုံးတန်းဖြစ်သော ငါးတန်းသမားများ အောင်ကြသောအခါတွင် ခြောက်တန်း ဖွင့်နိုင်သောအခြေအနေ မရှိသည်နှင့် စိန်ပီတာ၊ အေဘီ၊ အမ် စသော ခရစ်ယာန်သာသနာပြု ကျောင်းကြီးများသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ ဆက်လက် သင်ကြားကြ၏။ အောင်မြင်သော ကျောင်းသားများနှင့် အတူ မအောင်မြင်သော ကျောင်းသားများသည်လည်း အထက်ပါ အကြောင်း ကြောင့် ပြောင်းရွှေ့သွားကြသဖြင့် အတန်းတူ ကျောင်းသားဟောင်းဆို၍ ကျွန်ုပ် တစ်ယောက်တည်း ကျန်ရစ်လေတော့သည်။ အခြား ကျောင်းသားများ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းထက် ကျွန်ုပ်အား အကာအကွယ်ပေးခဲ့သည့် ကျောင်းသားကြီး တစ်ယောက် ပြောင်းရွှေ့သွားခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်၌ ထိခိုက်ပုံကို ဖော်ပြလိုပါသေးသည်။ သူ၏အမည်မှာ 'ကိုထွန်းလှ' ဟုခေါ်၍ (ကျွန်ုပ်၏မိဘများ မှ တစ်ပါး) ကျွန်ုပ်၏အပေါ်၌ တကယ် မေတ္တာ ကရုဏာထားသည့် ပထမ ဦးဆုံးသော ကျောင်းသားတစ်ယောက် ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ကျောင်းသားကလေးများအား လက်ဝှေ့တိုက်ပေးသည့် ကျောင်းသားကြီးများ အနက်တွင် တစ်ယောက် အပါအဝင်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်နှင့် 'သတ်ဖက်' ရွေးပေးသော အခါများ၌ ကျွန်ုပ်အပေါ်တွင် ညှာတာမှု ရှိခြင်းကို ကျွန်ုပ် ရိပ်မိခဲ့သည်။ အခြား ကျောင်းသားကြီးများက ကျွန်ုပ်ထက် အနည်းငယ်ကြီးသော ကျောင်းသား နှင့် 'ဖက်' ပေးမည်ပြုသောအခါ ကိုထွန်းလှက 'မလုပ်ပါနဲ့ကွ၊ ဒီကလေးက

အိမ်အဝေးကြီး လာရရှာတာဟု ပြော၍ ရွယ်တူမှ ကျွန်ုပ်နှင့် တွဲပေး၏။ 'ချစ်တီး'က ကျွန်ုပ်အား 'ပစ္စည်းဝရမ်းဖမ်း'သော အခါများတွင်လည်း ကိုထွန်းလှကပင် ကယ်ဆယ်သဖြင့် ကျွန်ုပ် မုန့်စားရ၏။ ကိုထွန်းလှသည် ကျွန်ုပ်ထက် ငါးနှစ်ခန့်ကြီး၍ သူ၏ညီပင် ကျွန်ုပ်ထက် နှစ်နှစ်ခန့် ကြီးသေးရာ ညီအရင်းက ကျွန်ုပ်အား အနိုင်ကျင့်မည် ပြုခြင်းကိုပင် သူ သိပါက ကျွန်ုပ်ဘက် လိုက်၏။ သူတို့ ညီအစ်ကိုသည် အချင်းချင်း စကားမပြော။ ကိုထွန်းလှသည် ကျွန်ုပ် တစ်ယောက်တည်းကိုသာ အရောတဝင်ရှိ၍ သူ့ညီထက်ပင် ကျွန်ုပ်ကို ချစ်သည် ဟုပင် ထင်မိ၏။ ဟုတ် မဟုတ်ကား မပြောတတ်။ ကျွန်ုပ်ကမူ ၎င်းအထင်ကြောင့် ကိုထွန်းလှအား တိုး၍ ချစ်မိရာ ကိုထွန်းလှကလည်း ဤအတွက်ကြောင့် တိုး၍ ကြင်နာပုံရသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ နှစ်ယောက်မှာ တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် ခင်မင်လာကြ၍ ရွယ်တူ မဟုတ်သော်လည်း တပူးတွဲတွဲ ရှိကြလေ၏။

အတော်ဆုံး လူတစ်ယောက်

ချားလ်စ် ဒစ်ကင်း၏ ဒေးဗစ် ကော့ပါးဖီးလ် (David Copperfield) ဝတ္ထုကြီးကို ဖတ်ဖူးသူများသည် စတီးယားဖို့သ် (Steerfoth) ကို မမှတ်မိဘဲ နေနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းဝတ္ထုကို ဖတ်လိုက်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကိုထွန်းလှကို ချက်ချင်း သတိရ၏။ ကိုထွန်းလှသည် တခြား ကျောင်းသားများထက် ကိုယ်ကာယအားဖြင့်သာ ဦးခေါင်းတစ်လုံးမြင့်သည် မဟုတ်။ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းခြင်း၊ စဉ်းစားတတ်ခြင်း၊ ပါးနပ်ခြင်း၊ လူရေလည်ခြင်း စသော အရည်အချင်းများနှင့် ပတ်သက်၍လည်း အခြားကျောင်းသားများထက် ဦးခေါင်းတစ်လုံးမြင့်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ဆိုချင်၏။ ဝတ္ထုထဲမှ စတီးယားဖို့သ်မှာ လူပျိုပေါက် အရွယ်တွင် အသက် ဆုံးရှုံးရသကဲ့သို့ ကိုထွန်းလှမှာလည်း ၎င်းအသက်အရွယ်၌ပင် အသက်ဆုံးရှုံးရခြင်းလည်း တူကြ၏။ လိင်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အသက်ဆုံးရှုံးကြရခြင်းလည်း တူ၏။ သို့ရာတွင် စတီးယားဖို့သ်၏ ဆုံးရှုံးခြင်းမှာ ညစ်ပတ်မှု မကင်းဘဲရှိရာ ကိုထွန်းလှ၏ ဆုံးရှုံးခြင်းမူကား ညစ်ပတ်မှု မပါဘဲ ဆေးကောင်းဝါးကောင်း မပေါ်ပေါက်သေးသည့်ခေတ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ ကိုထွန်းလှသည် ငါးတန်းအောင်ပြီးကတည်းက ကျွန်ုပ်နှင့် ကွဲကွာသွား၍ တစ်ကျောင်းစီ တစ်တန်းစီ ဖြစ်သွားကြလေရာ အတန်းတိုင်းတွင် ဆရာတိုင်း၏ ချီးမွမ်းခြင်းခံရ၍ ၎င်းသေဆုံးသောအခါ၌ အတန်းဆရာက အလွန် နှမော့ဖို့ ကောင်းသော ကျောင်းသားတစ်ယောက်ဖြစ်၍ သူကဲ့သို့ မဖြစ်ကြစေရန် ကျွန်ုပ် တို့အား သတိပေးခြင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ် မှတ်မိသည်။ (သေဆုံးသောအခါတွင် ကိုထွန်းလှမှာ ကိုးတန်းသို့ရောက်၍ ကျွန်ုပ်မှာလည်း ရှစ်တန်းသို့ရောက်လေပြီ။) ကျွန်ုပ်သည် တစ်သက်တာတွင် 'လူတော်'များကို သတိထား၍ စောင့်ကြည့်တတ်သူ ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်တွေ့ဖူးသည့် လူတော် နှစ်ယောက် သုံးယောက်

အနက်တွင် ကိုထွန်းလှလည်း တစ်ယောက် ဖြစ်ပေသည်။ ဤလူ အသက်ရှည် ခဲ့လျှင် ဧကန္တ ကြီးပွားရမည်ဟု ကျွန်ုပ် ပြောရဲသည်။ ကျောင်း၌ အတူနေကြစဉ် (ကျွန်ုပ်အား အကာအကွယ်ပေးသော ကျေးဇူးကြောင့်ပေလောမသိ။) ကျွန်ုပ်သည် ကိုထွန်းလှ၏ သစ္စာရှိသော ခွေးကလေး (Faithful Dog) ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ရော်ဘင်ဆင် ကရူးဆိုး၏ တပည့် ဖရိုက်ဒေးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သူ့နောက်မှ တကောက်ကောက်လိုက်ကာ သူ၏အမှုကြီးငယ်တို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးရခြင်း အတွက် ကြည်နူးမိ၏။ ငါးတန်း စာမေးပွဲ၌ သူ အောင်၍ ကျွန်ုပ် ကျသဖြင့် ခွဲခါနီးတွင် ကိုထွန်းလှသည် ကျွန်ုပ်အား ကျောင်းနောက်ဖေးသို့ ခေါ်၍ ကျွန်ုပ်၏ ပခုံးကို ဖက်ညှစ်ရင်း မျက်ရည်များ ဝိုင်းလာရာ ကျွန်ုပ်ကလည်း ရှိုက်ကြီးတင် ငိုယိုမိလေသည်။ (ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာလူမျိုးသည် မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းနှင့် ဆွေမျိုး မိဘ စသည်များအပေါ်၌ ခင်မင်ခြင်းကို ဖော်ထုတ် ပြသခြင်း နည်းလှသော လူမျိုးဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်တို့ အဖို့ရာတွင်လည်း မျက်ရည် ကျသည်အထိ ဖော်ထုတ်ပြသခြင်းမှာ တစ်သက်လုံးတွင် ထိုအကြိမ်သည် ပထမဆုံးအကြိမ် ဖြစ်ပါသည်။)

ကျောင်း ပြောင်းရွှေ့ခြင်း

ငါးတန်း၌ ဒုတိယနှစ် နေရ၍ အတန်းသားသစ်များအထဲတွင် ဗိုလ်စွဲရ သော်လည်း ဝမ်းသာလှသည် မရှိ။ ကိုထွန်းလှ အမှုရှိသည့် လူဟောင်းများကိုသာ တလွမ်းတည်း လွမ်းလျက် ရှိပါတော့သည်။ ဦးပဉ္စင်း ဦးတိလောကမှာလည်း လူထွက်သွားပြီ ဖြစ်၍ အရိုက်ခံဖို့ မရှိသည့်အထဲမှာပင် အခြားကျောင်းသား များနှင့် အတူတကွ အရိုက်ခံရဖူးခြင်းများကို သတိရ၍ လွမ်းသလိုလို ဖြစ်မိ ပါသေးသည်။ ဤနှစ်၌မူ တက္ကသိုလ်ဝင် စာမေးပွဲ (Entrance) နှင့် စက္ကင်ဒရီ ဆရာဖြစ်တန်းအောင်သည့် ဆရာကောင်းတစ်ယောက် ရောက်လာသည်နှင့် ခက်လှသည် ထင်ခဲ့သော 'ယူကလစ်'ကို ကျွန်ုပ် သဘောပေါက်အောင် သင်ပြနိုင်ပေရာ ယခင်နှစ်ကတည်းက ဤဆရာမျိုးနှင့် တွေ့ရလျှင် အလွယ် တကူပင် အောင်မြင်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ထင်မိသည်။ ၁၉၀၂ ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ် ငါးတန်းအောင်သောအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းမှာ ခြောက်တန်းကျောင်း ဖွင့်နိုင် သော အခြေအနေ မရှိသေးသည်နှင့် ကျွန်ုပ်မှာ အေဘီအမ် ကျောင်း(အမေရိ ကန်ကျောင်း)သို့ ပြောင်းရွှေ့၍ ဆက်လက် သင်ကြားရလေ၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏ နေအိမ်မှာလည်း ဂုံတန်ရပ်သို့ ပြောင်းခဲ့ပြီဖြစ်၍ ကျောင်းဝေးသောဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ပြီးပါပြီ။

ကျောင်းကြီး၏ အရှိန်

လွန်ခဲ့သော နှစ်နှစ်ခန့်မှစ၍ ကျောင်းသားတို့ ကြိုရတတ်သော ဒုက္ခများမှ လွတ်မြောက်သလို ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ခြောက်တန်းကျောင်းသား

ဘဝ (၁၉၀၃ ခုနှစ်)မှာ မမေ့နိုင်ဆုံးသော အခြင်းအရာများဖြင့် ပြည့်နှက်လျက် ရှိ၏။ ကျောင်းသားတိုင်း (အထူးသဖြင့် ငယ်ရွယ်သူတိုင်း)သည် ကျောင်း တစ်ကျောင်းမှ တစ်ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ သင်ကြားရသည့်အခါ ရွံ့တွန့်တွန့် ဖြစ်တတ်ခြင်းမှာ ဓမ္မတာပင်ဖြစ်သည် ထင်၏။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ကား ထိုမျှ လောက်မက ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ်ကြီး တစ်ခုပင် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ပထမ အချက်၌ ကျွန်ုပ်သည် ငယ်စဉ်က လူကြောက်တတ်၏။ (ကျွန်ုပ်၏ ဖခင် မှာလည်း ထိုနည်းအတူပင် ဖြစ်ခဲ့ရာ သားအဖနှစ်ယောက်လုံးမှာ ကြီးပြင်းလာ ကြသောအခါတွင်မှ သူ့နည်းနှင့်သူ လူကြောက်တတ်သော ရောဂါ ပျောက်ကင်း လာကြသည်။) ဒုတိယအချက်၌ ကျွန်ုပ်နေခဲ့ရသော ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျောင်းမှာ ထိုစဉ်က ကျောင်းသားဦးရေ တစ်ရာခန့်မျှသာ ရှိသည့် အရပ်ကျောင်းကလေး မျှသာဖြစ်ရာ အမေရိကန် ကျောင်းမှာမူ ကျောင်းသား ၃၀၀ ကျော် ရှိ၍ ကြီးကျယ်သော အဆောက်အဦကြီးများ၊ အချွန်အတက်တွေနှင့် မြင့်မားလှသော ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီး၊ ကျယ်ဝင်းသော ဝင်းကြီး၊ ဘောလုံးကွင်းကြီး စသည် တို့ဖြင့် ထည်ထည်ဝါဝါ၊ ခံ့ခံ့ညားညား၊ သားသားနားနား ရှိလှသည် ဖြစ်သော ကြောင့် အရပ်သားများ ဖြတ်သန်းသွားလာခြင်း မပြုဝံ့လောက်အောင် အရှိန် အစော် ကြီးလှသည်။ ထိုသို့သော ကျောင်းကြီးသို့ ကျောင်းကလေးမှ ကျောင်းသားတစ်ယောက်ဖြစ်သည့် ကျွန်ုပ် ရောက်သွားရသည့်အခါ မြေကြီးကိုပင် ရဲရဲ မနင်းဝံ့လောက်အောင် ကြောက်ဒူးတုန်မိပါသည်။ (ဤသည်မှာ ဘုန်းကြီး ကျောင်းသား၏သဘာဝ ဖြစ်ဟန် တူ၏။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားများသည် ကျောင်းဝင်းထဲ၌ ဖိနပ်ချွတ်ကြရသည်။) တတိယအချက်၌ ခြောက်တန်းပြ ဆရာ ဆရာနိုင်မှာ ကျောင်းဆရာများအနက်တွင် နာမည်ကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်၍ ရောမ ကျောင်းသားကြီးများကိုပင် ‘မျဉ်းလုံး’နှင့် ရိုက်သည်ဟု ပြောသံ ကြားရ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းတွင် နှစ်နှစ်ခန့် အရိုက်လွတ် ခဲ့သော်လည်း အရိုက်ခံရသော ဝေဒနာနှင့်ပတ်သက်၍ (ကျောင်းရော အိမ်ပါ) အကျင့်ရခဲ့သူ ဖြစ်သဖြင့် ကြောက်လှအောင် မရှိသော်လည်း ရိုက်နေကျ လူက ရိုက်ခြင်း မဟုတ်သည့်အတွက်ကြောင့် အလွန် ထိတ်လျက်ရှိ၏။ (နာကျင်ခြင်း အတူတူ ဖြစ်သော်လည်း ‘မျက်နှာသိ’၏ ရိုက်ခြင်းနှင့် သူစိမ်း၏ ရိုက်ခြင်းတို့ မတူပုံကို နားလည်ကောင်းမှ နားလည်ကြပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ ရိုက်ခြင်း အမျိုးမျိုးခံရဖူးမှသာ နားလည်နိုင်လိမ့်မည် ထင်သည်။) သို့ဖြစ်ရကား ကျွန်ုပ်မှာ ကျောင်းအပ်ပြီး၍ ပထမဦးနေ့ ကျောင်းတက်ရသော နံနက်တွင် ၁၉၅၆ ခုနှစ် က ထောင်ထဲသို့ ဖမ်းခေါ်သွားသော နံနက်ထက်ပင် တုန်လှုပ် ချောက်ချားခြင်း ဖြစ်ပါလေသည်။

သမ္မာဒေဝနတ်

အမေရိကန်ကျောင်းသို့ ပို့သောအခါ၌ ကျွန်ုပ်၏ အားကိုးကြီးတစ်ခုမှာ ငါ၏ ‘သမ္မာဒေဝနတ်ကြီး’ ကိုထွန်းလှတစ်ယောက်ရှိသည် ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်သည် ကျောင်းတက်ရသော ပထမနှစ်က၌ ရောက်လျှင် ရောက်ချင်း ကိုထွန်းလှကို လိုက်ရှာ၍တွေ့ရာ ကိုထွန်းလှသည် ကျွန်ုပ်ကို မြင်ရ၍ ဝမ်းသာသော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းမှာကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်နှင့် တပူးတွဲတွဲ လုပ်ချင်ဟန် မတူတော့ဘဲ သူနှင့် အတန်းတူ ရွယ်တူ ကျောင်းသားကြီးအချင်း ချင်းသာ ပေါင်းသင်းချင်ပုံ ရသည်။ ကျောင်းသားရွယ်တူချင်းများ အနက်တွင် လည်း ကိုထွန်းလှသည် ‘ဝိုင်းထိုင်ဆရာကြီး’ ဖြစ်နေခြင်းကို တွေ့ရ၏။ ဤသူကား မည်သည့် ပရိသတ်၊ မည်သို့သော လူစားမျိုးနှင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရသည်ဖြစ်စေ ‘ခေါင်သူကြီး’ဖြစ်ရမည့် လူတစ်ယောက်ဟူ၍ ကျွန်ုပ် သိပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ကိုထွန်းလှသည် ကျွန်ုပ် မျှော်လင့်သကဲ့သို့ အကာအကွယ် ပေးနိုင်မည့်ပုံ မရသော်လည်း ‘အရေးအကြောင်းရှိလျှင် ငါ့ကိုပြော’ဟု မှာထားဖော် ရပေသဖြင့် အထိုက်အလျောက် အားရှိခဲ့မိသည်။

ဓမ္မသီချင်း သီဆိုရခြင်း

ကိုးနာရီ ထိုး၍ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီးမှ ခေါင်းလောင်းကြီး ထိုးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကျွန်ုပ်၏ရင်ထဲ၌ ဒိတ်ခနဲ ဖြစ်သွား၏။ ဤသို့ ထိတ်ရခြင်းမှာ ကျောင်းတက်ဖို့ လန့်သည့်အထဲတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကျောင်းမှာကဲ့သို့ လက်လှုပ် ခေါင်းလောင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ ကြီးကြီးဖြင့် ဆွဲရပြီး ‘တာဝါ’ စင်မြင့်ကြီး ပေါ်မှ တစ်ရပ်လုံး ကြားရလောက်အောင် မြည်ဟိန်းသော ခေါင်းလောင်းသံကြီး ကလည်း လူကိုလှန့်ပေးသကဲ့သို့ ရှိသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ကျောင်းတက်သော အခါ၌ ကျောင်းသားများသည် မိမိတို့၏ အတန်းများသို့ မသွားရသေးဘဲ ကျောင်းကြီးအပေါ်ထပ်ရှိ ခန်းမဆောင်ကြီးသို့ သွားကြရ၏။ ကျောင်းအုပ် ဆရာကြီးက မုတ်ဆိတ်မွေးကြီး တဖွားဖွားနှင့် စင်မြင့်ပေါ်၌ ထိုင်လျက်ရှိစဉ် ၃၀၀ ခန့်မျှသော ကျောင်းသားများသည် နှစ်ယောက်တွဲ ထိုင်ရသော ခုံများ ပေါ်တွင် ငြိမ်သက်စွာထိုင်လျက် ရှိကြလေရာ ဤမျှလောက် ကျယ်ဝန်းသော ခန်းမကြီးကို လည်းကောင်း၊ ဤမျှလောက် မြောက်မြားသော ကျောင်းသား များကို လည်းကောင်း မမြင်ဖူးသည့် ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ အလိုလို လန့်လျက်ရှိ၏။ ထိုနောက် ဓမ္မသီချင်း သီဆိုရန်အတွက် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ထလိုက် ကြသဖြင့် ‘ဝုန်း’ခနဲ မြည်ဟိန်းသွားသော အသံကြီးသည်လည်း ကျွန်ုပ်အား တိုး၍ ရင်ဖိုလှိုက်စေ၏။ ကျောင်းအုပ်ကြီးက ဓမ္မသီချင်းနံပါတ်ကို ပြောလိုက် သဖြင့် ကျောင်းသားများသည် နှစ်ယောက်လျှင် တစ်အုပ်ကျစီ ကိုင်ထားကြသည့် ဓမ္မသီချင်းစာအုပ်ကို လှန်ကြ၍ သီဆိုရမည့် သီချင်းပိုဒ်ကို တွေ့ကြသောအခါ

ကျောင်းအုပ်ကြီးက စတင် သိဆိုလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကျောင်းသားများရော ကျောင်းဆရာများပါ တစ်ညတစ်ညာတည်း သိဆိုကြလေကုန်၏။

ကြည်နူးဖွယ်သော အသံ

ခရစ်ယာန် ဓမ္မသီချင်းသံကို မကြားရဖူးသည့် ကျွန်ုပ်မှာ အတော်ခုံညား၍ စိတ်ထိခိုက်စေသော တေးသံဖြစ်သည် ထင်မိ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ဗုဒ္ဓအကြောင်း အရာကို ခုံညားစွာ စိကုံး ရေးစပ်ထားသည့် ‘ဗောဓိညောင်ရွှေ၊ ဗုဒ္ဓဟောအောက်၊ ဆန်းကြယ်ပေါက်သား၊ ရောင်တောက်ပလွင်၊ သမိုင်းပြင်ထက်’ အစရှိသော လင်္ကာကြီးကို မိခင်၏ ချို့ဖ ခုံညားလှသော အသံဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်းကို ကြားရဖူး၍ ပီတိဖြစ်ခဲ့ဖူးသည် ဖြစ်ပါလျက် ခရစ်ယာန် ဓမ္မသီချင်းကို ကြားရသောအခါတွင် တစ်မျိုးစီ ခုံပါပေသည်ဟု အောက်မေ့မိ၏။ ဗုဒ္ဓ၏အဖြစ်တော် ဂုဏ်တော်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပီတိဖြစ်ရအောင် ရွတ်ဆိုခြင်းကို မကြားရဖူးရှာကြပဲ ‘ဗုဒ္ဓ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ’ဟူ၍ ဘုန်းတော်ကြီးများ ရွတ်ဆိုသံမျှလောက်ကိုသာ ကြားရဖူးသည့် ရပ်ဝေးမှ အပ်နှံထားသော ကျောင်းသားကလေးများ အဖို့မှာ ခရစ်ယာန် ဓမ္မသီချင်းကို ကြားရခြင်း တစ်ခုတည်းနှင့်ပင် စိတ်ကြည်နူး၍ ၎င်းဘာသာကို အဟုတ်ကြီးထင်ကာ ကူးပြောင်း ယုံကြည်သွားရာခြင်းသည် အံ့ဩထိုက်သည်မဟုတ်ဟု ကျွန်ုပ် စဉ်းစားမိပါသည်။ ဓမ္မသီချင်းဆိုပြီးကြသည့်နောက် ဆုတောင်းခြင်းနှင့် ကျောင်းကိစ္စအဝဝတို့ကို ကျောင်းအုပ်ကြီးက ပြောပြခြင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပြီးကြသောအခါမှ ကျောင်းဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများသည် ခန်းမကြီးမှ ဆင်းလာကြ၍ အတန်း အသီးသီးသို့ ဝင်ကြရလေသည်။

ဣန္ဒြေကောင်းလှသော ဆရာနိုင်

ခြောက်တန်းသင်ပြသော အခန်းမှာ တစ်ကျောင်းလုံးတွင် အကျယ်ဆုံး ဖြစ်၍ ကြောက်လှပါသည်ဆိုသော ကျွန်ုပ်အား ဖြစ်ချောက်သကဲ့သို့ ရှိနေပြန်၏။ ဖြစ်ရပ်မှာ ကံအားလျော်စွာ ၎င်းနှစ်၌ ခြောက်တန်းကျောင်းသားများသည် တစ်ကျောင်းလုံးရှိ အတန်းတကာတို့တွင် အများဆုံးဖြစ်သည်နှင့် ၎င်းအခန်းကြီးသို့ ရွှေ့ပြောင်း သင်ပြရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် အတန်းသားတစ်ယောက်နှင့် အတူတွဲလျက် နှစ်ယောက်ထိုင်ရသော စာရေးခုံ တစ်ခု၌ ထိုင်မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နာမည်ကြီးလှသော ဆရာနိုင်သည် အတန်းထဲသို့ ဝင်လာလေ၏။ ဆရာနိုင်မှာ ကျွန်ုပ်တွေ့ခဲ့ရသော ကျောင်းဆရာ ၁၅ ယောက် ခန့်တို့အနက်တွင် ထူးခြားသော ဥပဓိရုပ်ရှိသူ တစ်ယောက် ဖြစ်ပေသည်။ အသားဖြူဖြူ လူဖလံတစ်ယောက်မျှသာဖြစ်၍ ကြောက်စရာကြီး မဟုတ်ဟု ထင်ရသော်လည်း နှုတ်ခမ်းမွေးကလေးသက်သက်နှင့် အလွန် ဣန္ဒြေကြီးသော

ဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်မြင်ရသည့် လေးငါးလအတွင်းတွင် တစ်ကြိမ် တစ်ခါမျှ ပြုံးခြင်း ရယ်ခြင်းရှိသည်ကို မတွေ့ရဘူးချေ။ မျက်နှာထား ဆိုးလှသည်ကား မဟုတ်။ ဣန္ဒြေကြီးခြင်း သက်သက်ကြောင့် ကြောက်ကြရခြင်း ဖြစ်၏။ အမေရိကန်ကျောင်းသည် ထိုခေတ်၌ ကျောင်းသားဆိုးကြီးများ အလွန် ပေါသည်ဟု မန္တလေးမြို့တွင် နာမည်ကြီးလျက်ရှိရာ ညအချိန်များတွင် ကျောင်း ပြင်သို့ထွက်၍ ခရီးသွားသူများ၏ ပဝါကိုချွတ်ယူ သော ကျောင်းသားကြီးများပင် ရှိသည်ဟု ပြောကြ၏။ ဆရာနိုင်မှာ ခြောက်တန်းပြ ဆရာသာ မဟုတ်၊ ကျောင်းအိပ်ကျောင်းစား ‘ဘော်ဒါ’များကို အုပ်ချုပ်ရသော ဆရာလည်း ဖြစ်ပေရာ ကျောင်းသားဆိုးကြီးများသည် နှုတ်ခမ်းမွေး စုတ်ဖွားနှင့် ငေါက်လား အော်လား ခြိမ်းခြောက်သော ဘော်ဒါ ဆရာမျိုးကို မကြောက်ကြ။ မျက်နှာပိုးသတ်ကာ ဣန္ဒြေနှင့် လှမ်း၍ကြည့်တတ် သော ဆရာနိုင်ကိုသာ ကြောက်ကြသည်ဟု ပြောကြ၏။ ဆရာနိုင်သည် မျဉ်းလုံးနှင့် ရိုက်တတ်သည်ဟု နာမည်ကြီးလျက်ရှိသော်လည်း ခဏခဏ ရိုက်ရသည် မဟုတ်။ ၎င်းအား အာခံသော ကျောင်းသားဆိုးကြီးတစ်ယောက်ကို ရိုက်ဖူးခြင်းကြောင့် နာမည်ကြီးခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဤအကြောင်းကို နောက်မှသိရသော ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ ဆရာနိုင် ဝင်လာခြင်းကို မြင်ရရုံနှင့် ကြောက်ဒူးတုန်မိပါ တော့သည်။

အကဲ စမ်းကြခြင်း

ကျွန်ုပ်က ကြောက်မည်သာ ကြောက်ရသည်။ ဆရာနိုင်၏ ရိုက်ခြင်းကို တစ်ကြိမ်မျှ ကျွန်ုပ် မခံခဲ့ရဘူးပါ။ ကျောင်းကြီးကို ကြောက်သည်နှင့် ဆရာ ကိုပါ ရော၍ ကြောက်ခြင်း ဖြစ်ဟန် တူပါသည်။ အမေရိကန်ကျောင်းသို့ ရောက်ခါစ အချိန်၌ ကျွန်ုပ်သည် အတန်းထဲတွင် အငယ်ဆုံးတစ်ယောက် ဖြစ်၍ (ရွယ်တူ တစ်ယောက် နှစ်ယောက်တော့ ရှိပါသည်။) ‘ခဲမှန်ဖူးသော စာသူငယ်’ ဆိုသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်အား အနိုင်ကျင့်ကြလိမ့်မည် အထင်နှင့် ကုပ်ကုပ်ကလေးနေစဉ် အကဲစမ်းသော ကျောင်းသား နှစ်ယောက် သုံးယောက် နှင့် ကြုံရသေး၏။ တစ်ယောက်က ကျွန်ုပ်အား ကာဖီ(နှစ်ပြားတန်) တစ်ခွက် အတိုက်ခိုင်း၍ အခြားတစ်ယောက်က ကျွန်ုပ်၏ လက်ကိုင်ပဝါကို ကပ်၍ တောင်း၏။ မုန့်ဖိုးနှစ်ပြားသာရသော ကျွန်ုပ်မှာ ထိုသူအား ကျွန်ုပ် မသောက်ဘဲ ကာဖီ တိုက်လိုက်နိုင်သော်လည်း လက်ကိုင်ပဝါကိုမူ အလွန် နှမြော၏။ ထို လက်ကိုင်ပဝါမှာ အောက်ပြည်မှ အရိုးတစ်ယောက်က ပို့လိုက်သည့် တစ်ထည် တည်းသော ပိုးလက်ကိုင်ပဝါကလေးဖြစ်၍ အနားကွပ်တွင် ဆေးရောင်စုံဖြင့် နှိပ်ထားသည့် အလံကလေးများပါရှိခြင်းကို မှတ်မိသေး၏။ ၎င်းကို နားပူ နားဆာနှင့် ကပ်၍ တောင်းသော ကျောင်းသားမှာ ကျွန်ုပ်ထက် အနည်းငယ်

မျှသာကြီး၍ ကြောက်လောက်အောင် မဟုတ်သော်လည်း သူက 'ဘော်ဒါ' ဖြစ်သည် တစ်ကြောင်း၊ ကျွန်ုပ်က လူသစ်ဖြစ်သည် တစ်ကြောင်းကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် နားအေးစေတော့ ဆို၍ နှမြောလျက်နှင့် ပေးလိုက်ရသည်။ ဤကား ရှိပါစေတော့။ သို့သော် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ကို ညှိုးငယ်အောင် တမင် လုပ်သော ကျောင်းသားကြီးတစ်ယောက် အကြောင်းကို ဖော်ပြချင်ပါသေး၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ကျောင်းကြီး၌ လူသစ်ကလေး တစ်ယောက်ပီပီ အားလပ်ချိန်များ တွင် သစ်ပင်ရိပ်၌ မြက်ခင်းပေါ်တွင် တစ်ယောက်တည်း ထိုင်နေလေ့ရှိရာ တစ်နေ့သ၌ ကျွန်ုပ်တို့ အတန်းသားဖြစ်သော်လည်း ကျွန်ုပ်ထက် အနည်းဆုံး ငါးနှစ်ခန့်ကြီး၍ လူပျိုကြီးဖားဖားဖြစ်သော ဘော်ဒါ ကျောင်းသားကြီး တစ် ယောက်သည် အနီးသို့ ချဉ်းကပ်၍

'ဟေ့ကောင်လေး။ မင်း ဘယ်ကျောင်းက ရောက်လာတာလဲ'

'ဘီ တီ အင် ကျောင်းကပါဗျာ'

'မင့်ကို ငါကြည့်ရတာ မေတ္တာ မရှိလိုက်တာကွာ'ဟု အခြောက်တိုက် သက်သက် ပြောသွားလေသည်။ ၎င်းကျောင်းသားသည် မေတ္တာ ရှေ့ထားရမည် ဆိုသော ခရစ်တော်ကို ကိုးကွယ်သူဖြစ်ကြောင်း နောင်အခါ၌ သိရပေရာ ကျောင်းထွက်ပြီးနောက် များမကြာမီအတွင်း ပုလိပ်ရောဂါနှင့် သေဆုံးသွား သည်ဟု ကြားသိရသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ လူတစ်ဖက်သားကို ကြင်နာမှု ခေါင်းပါးသူ တစ်ယောက် မဟုတ်သော်လည်း ထိုသူ၏ သေခြင်း သတင်းကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်၏ နှလုံး၌ ထိခိုက်မှု နည်းပါးခြင်းကို မကြုံရဘူးပေ။ ထိုသူ၏ စကားတစ်ခွန်း သည်လည်း 'ဆူး'တစ်ချောင်း ပေါက်စေသည်ဟု ကျွန်ုပ် ယူဆမိပါသည်။ (ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ မေတ္တာ မရှိခြင်းကား ထားပါတော့။ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့ရာ တွင် ဘာအကြောင်းမှမရှိဘဲ သက်သက် ဖွင့်ပြောလာခြင်းကား ကိုယ့်ထက် ငယ်သူကို အနိုင်ကျင့်ရာ ရောက်ပါသည်။)

တတ်သလောက် မပြဝံ့ခြင်း

ခြောက်တန်း၌ရှိစဉ် အတန်းသားများ အလွန်ကြောက်ကြသော ဆရာနိုင် ကွယ်လွန်လေရာ ဤအတန်းတွင်လည်း ငါးတန်းမှာကဲ့သို့ပင် ကျောင်းဆရာ လေးငါးယောက်၏ သင်ပြခြင်း ခံခဲ့ရ၏။ ၎င်းအတန်းတွင် ကျွန်ုပ်မှာ အရှိန် နှင့် လန့်၍ ကျောင်းသားတိုင်းကို ကြောက်ပြီး ဦးခေါင်း မဖော်ဝံ့ဘဲရှိသည် နှင့် အညတရ ကျောင်းသားကလေးတစ်ယောက် ဖြစ်နေခဲ့၏။ တစ်ခါတစ်ရံ အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်နှင့် ပတ်သက်သော မေးခွန်းတစ်ခုကို အခြား အတန်းသား များ မဖြေနိုင်ကြဘဲရှိရာ ကျွန်ုပ် ဖြေတတ်လျက်နှင့်ပင် မဖြေဝံ့သည်နှင့် ဆိတ်ဆိတ် နေလိုက်မိခြင်းများလည်း ရှိ၏။ ကျောင်းသားဘဝတွင် ဤ ခြောက်တန်းမှာကဲ့သို့ တိမ်မြုပ်သော အဖြစ်မျိုးကို ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ တစ်ခါမျှ

မကြိုဖူးပေ။ ထိုနှစ် စာမေးပွဲ ကျင်းပသောအခါ ပညာဝန် Mr. Wedderspoon ကိုယ်တိုင်လာ၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်တွင် နှုတ်တိုက်မေးခွန်း Oral Test များဖြင့် စစ်ဆေးရာတွင် ကျွန်ုပ်သည် အတန်းထဲမှာကဲ့သို့ ကျောင်းသားကြီး တွေကို ကြောက်စိတ်မရှိတော့ဘဲ ကိုယ်ဖြေနိုင်မှ ကိုယ်အောင်မည်ဟု သိသည့် အတွက်ကြောင့် အခြားလူများ မဖြေနိုင်သော ပုစ္ဆာများကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ဖြေဆိုလိုက်ရာ ပညာဝန်လည်း သဘောကျ၍ ကျောင်းအုပ်ကြီးလည်း အားရပုံ ရသည်။ ထိုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ မေးခွန်းများ ခက်လှ၍ ခြောက်တန်း တစ်ဝက်ကျော် ကျော်မျှ ကျရှုံးကြသော်လည်း ကျွန်ုပ် အောင်ခဲ့သည်။ ထိုခေတ်တွင် လေးတန်း မှ ရှစ်တန်းတိုင်အောင် အစိုးရစစ် စာမေးပွဲများဖြစ်၍ ကိုးတန်း ‘အင်ထရင်း’ Entrance ခေါ် တက္ကသိုလ်ဝင် စာမေးပွဲမှာ ကာလကတ္တာ ယူနီဗာစီတီမှ စစ်ဆေးလေသည်။

အခြေအနေ တက်လာခြင်း

ခုနစ်တန်းသို့ တက်ရသောအခါ ကျွန်ုပ်မှာ အတန်းထဲ၌သာမက ကျောင်း ၌ပင် လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး ဖြစ်လာခဲ့လေပြီ။ ဖြစ်လာပုံကား အတန်းဆရာသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၌ အစမ်းစာမေးပွဲများတွင် ကျွန်ုပ်ချည်း ပထမရခြင်းကို တွေ့ရသည်နှင့် စကောလာရှစ် စာမေးပွဲသို့သွင်းဖို့ ကျွန်ုပ်အား ရွေးချယ်၏။ ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ အခြားကျောင်းသား သုံးယောက်အားလည်း ရွေးချယ်ရာ ၎င်းတို့ အနက်တွင်မှ စက်ရှင်တရားသူကြီး ဦးရီလည်း ပါဝင်၏။ (ထိုသုံးယောက် လုံးမှာ ကွယ်လွန်ကုန်ကြပြီဖြစ်ရာ ဦးရီမှာ နောက်ဆုံး ဖြစ်၏။) ထိုခေတ်က စကောလာရှစ် စာမေးပွဲ သွင်းခံရသော ခုနစ်တန်း ကျောင်းသားဆိုလျှင် ကျောင်းတွင် အတော် မျက်နှာပွင့်လန်း၍ အထက်တန်းကျောင်းသားကြီးများ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံရလေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ‘သမ္မာဒေဝနတ်’ ကိုထွန်းလှ မှာလည်း ဤအတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်အား ကျောသပ် ရင်သပ် ပြုလုပ်ကာ ချီးကျူးပေသည်။ သူ့နှစ်တွင် သူလည်း ဝင်ခဲ့ရ၏။ သို့ရာတွင် အမေရိကန် ကျောင်းမှ စကောလာရှစ် အောင်သူ တစ်ယောက်မျှ မထွက်ခဲ့ပေ။

ဆန္ဒပြခြင်း တစ်မျိုး

ကျောင်း၌ ကျွန်ုပ်၏ အခြေအနေ တိုးတက်လျက်ရှိစဉ် အိမ်၌မူကား ကျဆင်းလျက် ရှိ၏။ ဖခင်သည် ကျောင်း၌ အခြေအနေကောင်းခြင်းကို ကြားသိ ရ၍ ကျွန်ုပ်အား အဝတ်ကောင်း အစားကောင်းများဖြင့် မြှောက်စားသော်လည်း ‘ကြက်ကောင်း ကြီးမကွာ’ ဆိုသော သူ၏ ဆောင်ပုဒ်အရ ကျွန်ုပ်အား လိမ္မာ သည်ထက် လိမ္မာအောင် ဆို၍ ရှေးကထက်ပင် ကြပ်တည်းချင်သေး၏။ ကျွန်ုပ်မှာလည်း အရွယ်အလျောက် စွန်(လေတံခွန်)လွတ်ခြင်း၊ ထုပ်ဆီးခြင်း၊

ဖန်တိုခြင်း၊ ဖန်ခွန်ခြင်း စသော ကစားနည်းများကို ကစားချင်၏။ ထိုအချိန်၌ ကျွန်ုပ်၏ အသက်မှာ ဆယ့်လေးငါးနှစ် ရှိပြီဖြစ်ရာ ထိုခေတ်က 'စွန်လွတ်ခြင်း' အလုပ်မှာ လူပျိုပေါက်အရွယ်မှ စ၍ အသက် ၂၅-၃၀ အရွယ်တိုင်အောင် ကစားကြ၍ ညနေတိုင်း ကောင်းကင်တွင် ရောင်စုံ လေတံခွန်များဖြင့် ရှုပ်ထွေးလျက် ရှိ၏။ စွန်တစ်ကောင်ပြတ်သွားသည့်အခါ တုတ်တို၊ တုတ်ရှည်၊ ဝါးလုံး၊ ဝါးခြမ်း၊ ဆူးခက် စသည်များကို ကိုင်ဆောင်လျက် စွန်လိုက်ကြသော ကလေးသူငယ်မျိုးကလည်း ခြေချင်းလိမ်လျက် ရှိ၏။ ကျွန်ုပ် စွန်လိုက်စမ်းချင်သည်မှာကား ဘာနှင့်မျှ မတူချေ။ ကျောင်းမှအပြန် ညနေခင်းတွင် အိမ်ရှေ့၌ထိုင်ကာ သူတစ်ပါး လွတ်ကြသော စွန်များကို မော့၍သာ ကြည့်နေရ၏။ ကစားခွင့် မရချေ။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၌ မိခင်၏ ခွင့်ပြုချက်အရ ဝယ်ထားသည့် ရစ်လုံး၊ အပ်ချည်၊ လေတံခွန်တို့ကား အပြည့်အစုံ ရှိ၏။ ၎င်းတို့မှာ ဖခင် မရှိခိုက်တွင် ကစားရန် ဖြစ်၏။ တစ်ညနေ၌ ကျွန်ုပ်သည် ကျောင်းမှ ပြန်လာ၍ ဖခင် မရှိခိုက် ကြိုသည်နှင့် လေတံခွန်ကို ထုတ်၍ လွတ်ရာ လေတံခွန်သည် ကောင်းကင်သို့ ရောက်၍ လေဟုန်စီးနေခြင်းကို ကြည့်နူးစွာ မော့ကြည့်နေစဉ် နောက်မှ ကျောက်ကို ဖြန်းခနဲ ချလိုက်ခြင်းကို သိလိုက်၏။ ကျွန်ုပ်ကား ဖခင် ဖြစ်သည်ဟု ချက်ချင်း သိသည်နှင့် လန့်ဖျပ်ခြင်း မရှိ။ လေတံခွန်ကိုသာ ပြန်၍ ရုပ်သိမ်း၏။ စိတ်ထဲ၌ 'ရိုက်စမ်းပါစေ'ဟု အောက်မေ့၍ ခပ်ဖြည်းဖြည်းပင် ရုပ်သိမ်းနေ၏။ ဖခင်သည် ကျွန်ုပ်၏ ခပ်တံတံရှိသော အမူအရာကို ရိပ်မိ၍ နာနာကြီး ရိုက်လေရာ ကျွန်ုပ်မှာ အလွန် နာကျင်သော်လည်း ကတိုက်ကရိုက် မသိမ်းဘဲ မှန်မှန်ကြီးသာ သိမ်းနေ၏။ ဤအခြင်းအရာကို မိခင်မြင်၍ ပြေးလာပြီးလျှင် ဖခင်အား စကားပြေ ပြော၍ ခေါ်သွားလေသည်။

ထွက်ပြေးချင်စိတ် ပေါ်လာခြင်း

နောက် သုံးလေးရက်တွင် ကျွန်ုပ် ကျောင်းမှ ပြန်လာသောအခါ ဖခင် ရှိနေသဖြင့် စာအုပ်များကိုချ၍ ထုံးစံအတိုင်း ကောင်းကင်သို့ မော့ကြည့်နေ၏။ မကြာမီ ဖခင်လည်း အဝတ်များလဲ၍ ထွက်သွားသဖြင့် ကျွန်ုပ်လည်း ယောက်လုံး၊ လေတံခွန်ကို (ဝှက်ထားသောနေရာမှ) ထုတ်လာ၏။ လေတံခွန်ကို ကလေး တစ်ယောက်က ထိုးပေးသဖြင့် ခါးကိုကော့ကာ တုပ်လျက်ရှိစဉ် ဖခင် ပြန်လာ၍ ကျွန်ုပ်ကို ရိုက်ပြန်၏။ သူ့ပါးစပ်ကလည်း 'နှင့်လောက်များ ပါးလို့ဟယ်၊ ငါ တမင် ပြန်ကြည့်တာ၊ နင် ကစားမယ်ဆိုတာ ငါ သိတယ်' ဟု ပြော၏။

ဤတွင် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ထဲ၌ ဘယ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သွားသည် မသိ။ ယောက်လုံးရော လေတံခွန်ပါ ပေါက်ခွဲပစ်လိုက်ပြီး ထိုနေ့မှစ၍ လေတံခွန် မလွတ်တော့ချေ။ သို့သော် အကောင်းမဟုတ်။ ဖခင်အပေါ်တွင် အလွန်အလွန်

မကျေနပ်သောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ တော်လှန်ချင်သော စိတ်မျိုးကား မဟုတ်။ ထွက်ပြေးချင်သော စိတ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ကျွန်ုပ်၏ မိခင်သည် ဖခင်၏ စေတနာ လွန်ကဲခြင်းကို နားလည်၍ ကျွန်ုပ်အား ရံဖန်ရံခါ ကစားခွင့် ပေးဖို့ပြောရာ တစ်ခါတစ်ရံတွင် မိခင်အား မငြင်းလိုသည်နှင့် ခွင့်ပြုခြင်းများ ရှိပါ၏။ သို့ရာတွင် အများအားဖြင့်မူကား ငြိမ်ငြိမ်ထိုင်နေပြီး စာအံခြင်းသည် လူတိုင်းအဖို့ (ကလေးသူငယ်မကျန်) အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်ဟု တစ်ထစ်ချ မှတ်ယူထားလေသည်။

ကစား မုန်းသော ဖခင်

ကျွန်ုပ်တို့ နေထိုင်လျက်ရှိသော ဂုံတန်ရပ် ဆေးရိုးဝင်းထဲတွင် ကျွန်ုပ်နှင့် ရွယ်တူချင်းဖြစ်သည့် ယောက်ျားကလေးများနှင့် မိန်းကလေးများ ငါးယောက် ခြောက်ယောက်ရှိရာ မိန်းကလေး နှစ်ယောက် သုံးယောက်တို့မှာ ဖခင်က (လောကီမှုရေးရာနှင့်ပတ်သက်၍) ဆရာတစ်ဆူကဲ့သို့ အလေးပြုသော ပုဂ္ဂိုလ် ကြီး တစ်ဦး၏ သမီးများ ဖြစ်ကြ၏။ လသာသောညများတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ယောက်ျားကလေး၊ မိန်းကလေးများသည် (ဆယ့်သုံးလေးနှစ် အရွယ်များ ဖြစ်ကြ၍) ထုပ်ဆီးတမ်း၊ ဖန်တို့တမ်း၊ ဖန်ခန်တမ်း စသည့် ထိုခေတ်က ကစားကြသော နည်းများအတိုင်း ကစားကြ၏။ အလွန်လည်း ပျော်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ကျောင်းစာများကို ကျက်ပြီးသောအခါ ၎င်းတို့နှင့်အတူ ကစား ချင်လှ၏။ သို့ရာတွင် ဖခင်၏ ကစား မုန်းသော ဝါသနာကြောင့် ရံဖန်ရံခါမျှသာ ကစားခွင့်ရ၏။ ထိုကဲ့သို့ အခွင့်ရခြင်းသည်ပင်လျှင် မိခင်၏ အကူအညီကြောင့် ဖြစ်၏။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ကစားခွင့်ပြုထားသဖြင့် ကစားနေခိုက်အတွင်း မှာပင် ဧည့်သည်တစ်ယောက်ယောက် ရောက်လာ၍ (မြိတ်ဆရာတော် သင် ကြားထားခဲ့သည့်) ‘လူ ဘယ့်နှယ်ရေးပါ့မယ်’၊ ‘ဘာကို လူခေါ်သလဲ’ အစရှိသော မေးခွန်းများဖြင့် အမေးအဖြေ ပြုလုပ်ရန် ကျွန်ုပ်အား ခေါ်ယူလေ့ ရှိလေသည်။ ဖခင်သည် ကျွန်ုပ်အား ပညာတတ်ခြင်းကို လိုလားရုံသာ မကသေးဘဲ တတ်ခြင်းကိုလည်း လူသိအောင် ပြချင်တတ်သည့် ဝါသနာရှိသူ ဖြစ်လေသည်။ ‘လူ ဘယ့်နှယ်ရေးပါ့မယ်’ အစရှိသော အမေးအဖြေများမှာ ငယ်ရွယ်စဉ်က ‘ပွဲကျ’ ခဲ့ဖူးသော်လည်း ခုနစ်တန်းကျောင်းသားတစ်ယောက် ဖြစ်၍ ဆယ့်လေး ငါးနှစ် အရွယ်ရှိနေသော ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ရှက်တက်တက် ရှိမိပါတော့သည်။ ထိုအထဲတွင် ဧည့်သည်အား ကျွန်ုပ် တတ်ကြောင်း ပြလို၍ချည်း ဟုတ်ပါလေ ၏လော၊ ကျွန်ုပ်အား ကစားခွင့်မှ ခေါ်ထုတ်ချင်သောကြောင့်ပေလော ဟူသော တွေးတောမှု ဝင်လာတတ်သေးသည်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ် အဖို့ရာ၌ လွန်စွာပင် မကျေနပ် ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ယောက်ျားကလေး တစ်ယောက်ဖြစ်သည့် ကျွန်ုပ်အဖို့၌ ဤမျှလောက် ကပ်ကပ်သပ်သပ် ကြပ်ကြပ်တည်းတည်း ဆုံးမ ပဲ့ပြင် ပေးသည်

ဆိုပါလျှင် ကျွန်ုပ်ထက် သုံးနှစ်မျှငယ်သည့် နှမ တစ်ယောက်အတွက်မူကား ပြောဖွယ်ရာ မရှိတော့ချေ။ သူ့ထက်ကြီးသည့် မိန်းကလေးများ ပျော်ပျော်ကြီး ကစားနေ ကြခြင်းကို ကိုယ့်အိမ်ပေါ်မှ မြင်ရခြင်း၊ ကြားရခြင်းမှ တစ်ပါး ရောနှော ကစားခွင့်ရသည့် အကြိမ်ပေါင်း အလွန် နည်းလှ၏။ အိမ်၌ ဖခင် မရှိဘဲ ရပ်ဝေးသို့သွားနေသည့် အခါမျိုးမှ တစ်ပါး နှမကလေးမှာ ကစားခွင့် မရှိသောကြောင့် မိန်းကလေးဘဝတွင် ၁၀ ကြိမ်မျှပင် ကစားဖူးရှာပါလေ၏ လောဟု ကျွန်ုပ် တွက်ချက် သနားမိပါသည်။

ပွဲကြည့်ခြင်းကြောင့် ငရဲကြီးသတဲ့

ပွဲလမ်းသဘင်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ကျွန်ုပ် ကျောင်းသားဘဝတွင် တစ်ကြိမ်တစ်ခါ ကြည့်ဖြူစွာ ကြည့်ရဖူးသည်ဟု မမှတ်မိသလောက် ရှိပေရာ နှမကလေးမူကား တစ်ကြိမ်မျှပင် မကြည့်ရှာဘူးကြောင်း ကျွန်ုပ် ကောင်းကောင်း သိ၏။ ဖခင်ကိုယ်တိုင်ကလည်း ၎င်း၏ သမီးသည် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ ပွဲလမ်းသဘင်များသို့ သွားရဖူးခြင်း မရှိသည်ကို အသားယူ၍ ပြောလေ့ရှိ၏။ ဖခင်သည် နဂိုကတည်းက တေးဂီတ၊ အဆိုအကနှင့် ကဗျာများကို အရသာခံ တတ်သော နား (Musical Ear) ပါရှိသူ မဟုတ်ရသည့် အထဲတွင် ဤအလုပ် မျိုးသည် အပါယ်သို့ လားစေတတ်သည်ဟု မိရိုးဖလာ အစဉ်အလာအရ ယူဆ လာခဲ့သူ ဖြစ်၏။ မိခင်ကမူ နန်းတွင်းသူ ဖြစ်၍ သီပေါဘုရင် လက်ထက်၌ ညစဉ် ညတိုင်း ပွဲကြည့်ခွဲရဖူးသည့်ပြင် ဂီတနားမျိုးလည်း ရှိသူဖြစ်၍ ၎င်းတို့ နှစ်ဦး ညားကာစ အချိန်က ပွဲကြည့်သင့် မကြည့်သင့် ကိစ္စအတွက် တကျက် ကျက် ဖြစ်ခဲ့ကြသည် ဆို၏။ သို့ရာတွင် ဖခင်က လျှော့ပေးရသည်သာ များခဲ့၏။ နောက်ပိုင်း၌ မြိတ်ဆရာတော်၏ ကျင့်စဉ်အရ လိုက်နာကျင့်ကြံ ရာတွင် မိခင်သည် ပွဲကြည့်ခြင်းကြောင့် ငရဲကြီးသည်ဟု မယူဆသော်လည်း တရား အလုပ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သည်ဆိုကာ လုံးဝ ပွဲဖြတ်လိုက်လေတော့ သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ မောင်နှမ၏ ကံဆိုးခြင်းမှာ ထိုအချိန်တွင်မှ လူလားမြောက် လာကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ ပွဲလမ်းသဘင်များကို တစ်ကြိမ် တစ်ခါမျှ ကြည့်ဖြူစွာ မကြည့်ရဟု အထက်တွင် ရေးသားခဲ့ရာ ကြည့်ဖြူစွာ ဟူသော စကားလုံးကို တမင်တကာ သုံးနှုန်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ အဓိပ္ပာယ်မှာ မိဘများ၏ ခွင့်ပြုအချက်အရ မကြည့်ရဖူးသော်လည်း တိတ်တိတ်ခိုးကြည့်သော အကြိမ်များမူကား အနည်းငယ် ရှိပါသည်။

ပွဲ ခိုးကြည့်ရခြင်း

ပွဲ ခိုးကြည့်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ် အရိုက်ခဲရပုံကို မှတ်မိပါသေး၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏ နေအိမ်တွင် မိဘများသည် အထက်ထပ်၌ အိပ်၍ ကျွန်ုပ်နှင့် မောင်ပုမှာ အောက်ထပ်တွင် အိပ်ကြ၏။ (မောင်ပုမှာ ၎င်း၏မိခင် ဖခင်တို့

ကွယ်လွန်ပြီ ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အတူနေ၏။) အခြား အလုပ်သမားနှစ်ယောက် သုံးယောက်တို့လည်း အောက်ထပ်တွင် အိပ်ကြ၏။ တစ်ညသ၌ ကျွန်ုပ်တို့ နေအိမ်နှင့် နှစ်ပြုခြားသောရပ်ကွက်တွင် ဆရာပုနှင့် ကိုဘကျော့တို့၏ ရုပ်သေးပွဲ ခံလေရာ ကျွန်ုပ်တို့ ညီအစ်ကိုနှင့် အလုပ်သမားများသည် ညနေစောင်းကတည်းက ထိုညတွင် ပွဲကြည့်ကြဖို့ တိုင်ပင်ထားကြ၏။ (ဖခင်၏ ဝါဒမှာ ကိုယ့်အိမ်၌ ကိုယ်နေသော အလုပ်သမားများအား ချုပ်ချယ်ခြင်း မရှိသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ အိမ်၌နေသော အလုပ်သမားများအားမူ သူ့ဆန္ဒအတိုင်း လိုက်နာစေလို၏။ အတူနေ အလုပ်သမားများသည် ဖခင်၏သဘောကို သိကြသည်နှင့် ပွဲကြည့်ဖို့ ခွင့်မတောင်းဝံ့ကြချေ။) ထိုည၌ အထက်ထပ်တွင် ဖခင်တို့ အိပ်ကြသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကျွန်ုပ်တို့ ညီအစ်ကိုနှင့် အလုပ်သမား သုံးယောက်တို့သည် ဖိနပ် ကိရိယာများဖြစ်သည့် ခုံ၊ သားရေ၊ သဲကြိုး၊ ဖဝါး စသော ပစ္စည်းများကို အိပ်ရာများပေါ်တွင် စီခင်းထား၍ အပေါ်ယံ၌ စောင်ခြုံပေးပြီးလျှင် ဆရာပု၏ ရုပ်သေးပွဲသို့ သွားကြလေ၏။ ဆရာပုနှင့် ကိုဘကျော့တို့ကလည်း နားဝင်စိမ့် လောက်အောင် ကောင်းကြပါပေသည်။ ကိုဘကျော့သည် ဆရာပုနှင့် ခွဲခွာ၍ စင်ပြိုင်ထောင်မည့် အကြံရှိသည်ကို ဆရာပုက ရိပ်မိ၍ ‘ကျော့ဖေလင်၊ မနေ တမင်သွား၊ အမေ လင်များရချေဦးတော့မယ်’ ဟူသော တေးချင်းဖြင့် မင်းသား ကိုဘကျော့အား ‘ခနဲ့’ လေရာ ပရိသတ်ကလည်း လက်ခုပ် တဖြောင်းဖြောင်းဖြင့် ဩဘာ ပေးကြလေသည်။ ယင်းသို့ နားထောင်ရသဖြင့် ပီတိ ဖြစ်ရသည့် အထဲ၌ပင် အိမ်ကို သတိရ၍ ရင်ထဲ၌ နွေးခနဲ ဖြစ်မိသေးရာ မောင်ပုကလည်း ထိုအတူ ဖြစ်ရသည်ဟု ပြောဖူးသည်။ မင်းသား မင်းသမီး ‘နှစ်ပါးသွား’ ပြီး၍ ငိုချင်းတစ်ပုဒ်လောက် နားထောင်ပြီးသောအခါ နှစ်နာရီကျော်ကျော်ခန့် ရှိပြီ ဖြစ်၍ အိမ်သို့ပြန်ပြီး အိပ်မည်ပြုကြရာတွင် အိပ်ရာနေရာများမှာ ထားခဲ့သည့် အတိုင်း ရှိနေခြင်းကို တွေ့ရ၍ စိတ်ချလက်ချ အိပ်လိုက်ကြလေ၏။

အလိမ်မိခြင်း

‘ရွှီး၊ ရွှမ်း၊ ဖြုန်း၊ ဗျင်း’ ဟူသော အသံများ ကြားရခြင်းနှင့်အတူ ခြေ သလုံး၊ ပေါင်၊ ကျော စသည်တို့မှ စပ်ဖျဉ်းဖျဉ်း ဝေဒနာများ ခံစားရ၍ အလူးလူး အလဲလဲနှင့် ပျာယိးပျာယာ ထလိုက်ကြရာတွင် မောင်ပုနှင့် ကျွန်ုပ် အား ‘ဂျပံလှန်တုတ်’ နှင့် ရိုက်နေသော ဖခင်ကို မြင်ကြရ၏။ (ဂျပံလှန်တုတ် ဟူသည်မှာ စက်ချုပ်ထားသော သက္ကလပ် သဲကြိုးကို အတွင်းအပြင် လှန်ရန် အတွက် ပြုလုပ်ထားသည့် လက်နက် ကိရိယာတစ်ခု ဖြစ်ရာ အလျားတစ်တောင် သာသာရှိသည့် ချွန်ထက်သော ဝါးခြမ်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ ရင့်မာသော ဝါးကို ချောမွေ့အောင် ဓားဖြင့် သပ်ထားခြင်းဖြစ်ရာ မည်မျှလောက် ရင့်၍ မည်မျှလောက် မာသော ဝါးဖြစ်သည်ကို မောင်ပုနှင့် ကျွန်ုပ် အသိဆုံး ဖြစ်သည်။

ဖခင်သည် ကြိမ် မသုံးဘဲ ၎င်းတုတ်ကို အမြဲ သုံးလေ့ရှိ၏။) ဖြစ်ဟန်လက္ခဏာရှိသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပွဲမှ ပြန်လာကြသောအခါ အတော်ညဉ့်နက်ပြီ ဖြစ်၍ အခါတိုင်းကဲ့သို့ စောစော မထနိုင်ကြဘဲ အိပ်ပျော်လျက်ရှိကြသည်၌ ဖခင်က ရိုက်နှိုးခြင်းဖြစ်သည်ဟု ထင်နေကြ၏။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ကား မကသေး။ ညကတည်းက ဖခင် အောက်သို့ဆင်းလာ၍ ဖုံးထားသော စောင်များကို လှန်ကြည့်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကို မတွေ့ဘဲ ဖိနပ်ကိရိယာများ စီခင်းထားခြင်းကို တွေ့သွားခဲ့လေပြီ။

တွေ့ကရ ရိုက်ချင်တတ်သည်

ကျွန်ုပ်တို့ စိမ့်ထားခဲ့သော စောင်များနှင့် အိပ်ရာများကို ဖခင် တွေ့ရသော အခါက ရယ်ချင်လေသလော မပြောတတ်။ နံနက်ခင်း၌ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် မောင်ပုကို ရိုက်နေသော အခါ၌မူကား ရယ်ချင်သည့် မျက်နှာထားမျိုး လုံးဝ မတွေ့ရဘဲ အလွန်စိတ်ဆိုးဟန်နှင့် ရှုတင်းကာ နာနာကြီး ရိုက်နေခြင်းကိုသာ တွေ့ရ၏။ ကျွန်ုပ်နှင့် မောင်ပုတို့မှာ နာခြင်းနှင့် ထိတ်လန့်ခြင်းတို့ မည်သည့်ဘက်က အလေးချိန်သာသည်ဟု မပြောနိုင်ဘဲ တုတ်ကျသောနေရာများသို့ လက်ဖြင့်ပွတ်ရင်း ‘တရွှီးရွှီး တရှဲရှဲ’ အော်နေကြစဉ် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ပွဲအတူတူ ကြည့်သော အလုပ်သမားတစ်ယောက်သည် ကျွန်ုပ်ကို ခင်မင်၍ သနားသောကြောင့် ပေလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ပွဲအတူတူ ကြည့်မိခြင်းကြောင့် သူ့၌လည်း စိတ်မကောင်း ဖြစ်ရသောကြောင့် ပေလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆရာ၏ သားတစ်ယောက် အရိုက်ခံရသည်၌ ဝင်၍ ဖြန့်ဖြေဖို့ တာဝန်ရှိသည်ဟု ယူဆသောကြောင့် ပေလော၊ ဤသို့ ဖြန့်ဖြေပေးခြင်းအားဖြင့် သူ့အဖို့ရာတွင် မျက်နှာရလိမ့်မည်ဟု ယူဆသောကြောင့် ပေလော မပြောတတ်။ ကျွန်ုပ်၏ ရှေ့သို့ ပြေးဝင်ကာ ကျွန်ုပ်အား အကာအကွယ်ပေးလျက် ‘ကျွန်တော့်ကိုရိုက်ပါ ဆရာခင်ဗျား၊ ကျွန်တော့်ကိုရိုက်ပါ ဆရာခင်ဗျား’ ဟု ဆိုကာ ကျောကိုကုန်း၍ ပေးလေ၏။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်၏ဖခင်သည် မည်သို့ပြုသည် ထင်ကြသနည်း။ ကျွန်ုပ်နှင့် မောင်ပုကို လုံးလုံး လွှတ်ထားခဲ့၍ ထိုအလုပ်သမားကိုချည်း သဲသဲမဲမဲ ရိုက်လေတော့သည်။ ဤတွင် မိခင်က ‘ကိုရင် ဘယ့်နှယ်လုပ်တာတုန်းကိုရင်’ ဟု သတိပေးကာမှ ၎င်းအလုပ်သမားမှာ သက်သာရာ ရလေတော့သည်။ သို့နှင့်လည်း ဆယ့်လေးငါးချက်ထက်မနည်း အရိုက်ခံရပြီးရှာလေပြီ။ ထိုအလုပ်သမားအတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့မှာ သက်သာရာရသော်လည်း ၎င်းအလုပ်သမား အပေါ်၌ ဖခင်၏ ပြုမူပုံသည် ကျွန်ုပ်၏ နှလုံးသားအတွင်း အမှတ်ကြီး တစ်ခု ထင်နေခဲ့လေသည်။

ပထမဦး ရည်းစားစာ ပေးခြင်း

ကျွန်ုပ် ခုနစ်တန်း၌ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်၏ နှလုံးသားတွင် မပျက်နိုင်သော ဒုတိယ အမှတ်တစ်ခု ဖြစ်ရပုံကိုလည်း ဖော်ပြရပေဦးမည်။ ခုနစ်တန်း

mgyoe.com

စာမေးပွဲ ဝင်ခါနီးအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်မှာ အသက် ၁၅ နှစ်အရွယ် ရှိခဲ့ပြီ ဖြစ်၍ နော်မန်ကျောင်းသူကလေး တစ်ယောက်နှင့် စာပေးစာယူ လုပ်ခဲ့မိ၏။ မိန်းကလေး မှာ ကျွန်ုပ်နှင့် ထုပ်ဆီးတမ်း ကစားဖက် တစ်ယောက်ဖြစ်၍ အရောတဝင် ခေါ်ငင် ဆက်ဆံလျက် ရှိကြရာတွင် အလုပ်သမားများက ကျွန်ုပ်အား မြောက်ပေးကြ သည်နှင့် စာတစ်စောင် ပေးဖူး၏။ စာထဲတွင် ဘာမျှ ရေးထည့်တတ်သည် မဟုတ်။ အလုပ်သမားတစ်ယောက်က ရေးစပ်ပေးသည့် တေးထပ် တစ်ပုဒ်ကို ကူးရေး၍ ပေးလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ မိန်းကလေးထံမှလည်း ၎င်းနည်းတူ တေးထပ် တစ်ပုဒ်ကို ပြန်ဖူးလေသည်။ ထိုအချိန်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ အရပ်ထဲတွင် ကျွန်ုပ်ထက် အတန်းငယ်သော်လည်း အသက် သုံးနှစ်ခန့်ကြီးသော ကျောင်းနေ ဖက် တစ်ယောက်နှင့် ကျွန်ုပ်မှာ မခွဲနိုင် မခွာနိုင်အောင် ချစ်ခင်လျက်ရှိရာ တစ်ယောက်အကြောင်းကို တစ်ယောက်အား ပြောမိကြ၏။ ဤတွင် သူ့၌ လည်း နော်မန် ကျောင်းသူတစ်ယောက်နှင့် ချစ်ကြိုက်နေကြောင်း ကျွန်ုပ် သိရ၏။ ကျွန်ုပ် နားလည်သလောက်မှာ သူတို့၏ ချစ်ခြင်းသည် အပျိုလူပျို ချစ်ခြင်း ဖြစ်ဟန် ရှိ၍ ကျွန်ုပ်၏ ချစ်ရေးကား တေးထပ် တစ်ပုဒ်စီ အပြန်အလှန် ပေးဖူးကြခြင်းမျှသာ ဖြစ်သဖြင့် စိတ်ထဲ၌ ထိထိခိုက်ခိုက် မဟုတ်လှချေ။ (ကျွန်ုပ်မှာ ထိုအချိန်က 'ကြီးကောင်ငင်' သည်ဟု ခေါ်ကြသည့် အရွယ်ရောက် သော အထိမ်းအမှတ်ပင် မပြသေးကြောင်း မှတ်မိ၏။) သို့ရာတွင် ရည်းစား ကိုယ်စီနှင့် လူလားမြောက်လျက် ရှိပြီ ဟူသော အထင်ကို ကျွန်ုပ် သဘောကျလှ၍ ၎င်းသူငယ်ချင်းနှင့် ကိုယ့်'မြာ'အကြောင်း ကိုယ်ပြောရခြင်းကို မြန်ယှက်လှသည်။ သူ၏ရည်းစားနှင့် ကျွန်ုပ်၏ မိန်းကလေးမှာ နော်မန်ကျောင်းသူချည်း ဖြစ်ကြ၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် အတူတကွ ကျောင်းပြေးပြီး ပိုးပန်းကြရန် သဘောတူကြ လေ၏။

အဖော်ကောင်းလျှင် ပါတတ်ခြင်း

ယခုအချိန်မှ ပြန်၍ကြည့်သော် ထိုစဉ်က စိတ်ထားသည် လည်းကောင်း၊ အကြံအစည်သည် လည်းကောင်း၊ ချစ်ကြိုက်ပါသည် ဆိုသော မေတ္တာစိတ် (လိင်စိတ်ဓာတ်)သည် လည်းကောင်း ဟုတ္တိပတ္တိ မရှိ။ ဘာလောက်မျှလည်း နက်နဲကြီးကျယ်သည် မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် ထိုစဉ်က ကျွန်ုပ်၏ စိတ်အထင် မှာမူ ကျွန်ုပ်၏ နှလုံးသားတွင် အချစ်ရောဂါကြီး စွဲကပ်နေပြီ ဖြစ်သောကြောင့် တစ်နေ့မမြင်ရလျှင် သေရတော့မလောက် အထင်ရောက်လျက် ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်သည် စာအုပ်ကလေးများကိုယ်စီနှင့် အိမ်မှ ထွက်လာကြ၍ နော်မန်ကျောင်းဘက်ဆီသို့ ချိုးကာ ရွှေကျီးမြင့် ဘုရားဆီသို့ သုတ်ကြလေ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ကျောင်းမပြေးဘဲ အတန်ကြာ နေခဲ့ပြီးသည့်နောက် အလွယ်တကူနှင့် ကျောင်းပြေးမိခြင်းမှာ အမြစ်မပြတ်ခဲ့သည့် 'ရောဂါဟောင်း'

ပြန်၍ထခြင်းပင် ဖြစ်တန်ရာသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ညံ့ဖျင်းချက် တစ်ခုမှာလည်း တကယ် ခင်မင်သူတစ်ယောက်က မကောင်းမှုကို ဖြစ်စေ၊ ကောင်းမှုကို ဖြစ်စေ ကျွန်ုပ် တစ်ယောက်တည်း ပြုလုပ်ဖို့ တိုက်တွန်း၍ မရသော်လည်း တိုက်တွန်းသူ ကပါ ပြုလုပ်မည်ဆိုလျှင် ဘာမဆို လိုက်၍လုပ်ချင်တတ်၊ လုပ်မိ တတ်ခြင်း ပင် ဖြစ်လေသည်။ ဤမျှလောက် အဖော် ခင်မင်တတ်သူ တစ်ယောက်အဖို့၌ တကယ့် လူယုတ်မာများနှင့် ခင်ခင်မင်မင်ဖြစ်ဖို့ အခွင့်မရခဲ့ခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်၏ ကံကောင်းခြင်း တစ်ခုဟူ၍ ဆိုရပေမည်။

ချစ်မှ ချစ်ပါလေစ

ကျွန်ုပ်တို့ နှစ်ယောက်သည် ရွှေကျီးမြင့်ဘုရားသို့ ရောက်ကြသောအခါ နော်မန်ကျောင်း မတက်သေးသဖြင့် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများသည် ကျောင်း ဝင်းကြီးအတွင်း ဤတစ်စု ထိုတစ်စု ရှိနေကြလေရာ ရွှေကျီးမြင့်ဘုရားနှင့် နော်မန်ကျောင်းမှာ ကျောက်လမ်းမျှသာ ခြားလျက်ရှိသည်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ နှစ် ယောက်သည် ဘုရားအုတ်တံတိုင်းပေါ်သို့တက်ကာ ကျွန်ုပ်တို့၏ မိန်းကလေးများ မြင်အောင် မျက်နှာ ပြလိုက်ကြ၏။ မိန်းကလေးများသည် ကျွန်ုပ်တို့ လာကြမည် ဟူ၍ မသိကြသောကြောင့် မြင်ကြရသောအခါ၌ အံ့သြကြပုံ ရသော်လည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြသည့် လက္ခဏာ မရှိချေ။ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းတို့၏ အမူအရာကို မကျေနပ်သည်နှင့် သူငယ်ချင်းအား ပြောသောအခါ သူငယ်ချင်းက 'ငါ့လူရာ၊ သူတို့မှာလဲ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေ ရှိတယ်ကွ၊ ဝမ်းသာအားရ မျက်နှာထားမျိုး ပြလိုက်လို့ ရိပ်မိသွားရင် ရှက်စရာကြီး ဖြစ်နေမှာပေါ့'ဟု ပြောပြသဖြင့် ကျေနပ်လိုက်ရလေသည်။ ကျောင်းတက်သွားသည့်နောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ရွှေကျီးမြင့် ဘုရားဝင်းအတွင်းရှိ ဇရပ်များ၊ တန်ဆောင်းများသို့ လှည့်လည်ကြည့်ရှုခြင်း၊ ခုံတန်းလျားရှည်ကြီးများပေါ်၌ ပက်လက်လှန်ကာ စိတ်ကူးယဉ်ခြင်း၊ တစ်ရေးတစ်မော အိပ်ခြင်းဖြင့် အချိန်ဖြုန်းကြ၏။ မွန်းတည့် ခါနီးတွင် နော်မန်ကျောင်းသို့ ဈေးရောင်းရန်လာကြသော မုန့်သည်များထံမှ ကုလားပဲသုပ် တစ်ပြားဖိုးနှင့် ဗယာကြော် တစ်ပြားဖိုးစီ ဝယ်စားကြ၏။ (ကျွန်ုပ်မှာ ခုနစ်တန်းရောက်သည်အထိ မုန့်ဖိုး နှစ်ပြားမျှသာ ရ၍ ရှစ်တန်း ရောက်မှ တစ်ပဲ ရလေသည်။) အားလပ်ချိန်ပေး၍ ကျောင်းသားများ ဆင်းလာ ကြသောအခါတွင် သူငယ်ချင်းသည် ဘုရားတံတိုင်းပေါ်သို့ တက်၍ မျက်နှာ ပြပြန်လေရာ ကျွန်ုပ်မူကား ရှက်သည်နှင့် တံတိုင်းပေါ်သို့ မတက်ဘဲ ကုပ်၍ နေရတော့သည်။ ဤတစ်ကြိမ် ကျောင်းပြေးခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ထဲ၌ အမှတ်တရ ကျန်ရစ်ခဲ့သော အခြင်းအရာ တစ်ခုကို နောက်တွင်မှ တင်ပြပါဦးမည်။

မန်ကျည်းသီး စားနည်း တစ်မျိုး

၁၂နာရီ မထိုးမီက နှစ်ပြားဖိုးစီ ဝယ်စားထားကြသည့် ဗယာကြော်နှင့် ကုလားပဲသုပ်တို့မှာ သုံးနာရီ ထိုးသောအခါ၌ ဝမ်းထဲတွင် ညက်ညက် ကြေကုန်ကြသည့် လက္ခဏာနှင့် ဆာလောင် မွတ်သိပ်လျက် ရှိကြလေပြီ။ ကျောင်းတက်သော နေ့များတွင်လည်း ဤနည်းအတူ နှစ်ပြားဖိုးမျှသာ စားရပါလျက် ဤမျှ လောက် မဆာလှ။ ထိုနေ့၌မူ အငြိမ်မနေကြဘဲ ဟိုရောက် သည်ရောက် ဟိုခုန် သည်လွှား လုပ်ကြသည့်အတွက်ကြောင့် အိမ်မှ စားခဲ့သော ထမင်းရော၊ ဗယာကြော်နှင့် ကုလားပဲသုပ်တို့ပါ စေ့စေ့ညက်ညက် ကျေကုန်ကြသည်နှင့် 'ဟပ်တပ်စွဲ' ဆိုရမလောက် မနေနိုင်၊ မထိုင်နိုင် ရပ်တည်ရာမရအောင် ဆာလောင် မွတ်သိပ်လျက် ရှိကြလေပြီ။ ပိုက်ဆံလည်း တစ်ပြားမှ မကျန်တော့ချေ။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် မန်ကျည်းပင်ပေါ်သို့ တက်၍ မန်ကျည်းသီး(မဒန်းသီး)များ ခူးကြရာ ခါးပိုက်တစ်လုံးစီ ရခဲ့၍ ဆင်းလာကြ၏။ တံတိုင်းကိုမှီလျက် စားကြမည် ပြင်သောအခါ တစ်တောင့်စီမျှ စားပြီးသည့် နောက် ဆားမပါသဖြင့် မစားနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေကြ၏။ အနီးအပါး၌ အိမ်များ ရှိသော်လည်း အသိ မဟုတ်သောကြောင့် မတောင်းဝံ့ကြချေ။ ထိုအခါ သူငယ်ချင်းက 'နေဦးကွ'ဟု ဆိုကာ သူသောက်ပြီး၍ ပစ်ထားသော ကွမ်းသီးဖက်ဆေးလိပ် နှစ်တိုနှင့် မန်ကျည်းကိုင်း အခြောက်များကို လိုက်၍ ကောက်ပြီးနောက် စုပုံ၍ မီးရှို့လေ၏။ နောက်ဆုံး၌ မီးငြိမ်း၍ ပြာပုံကလေး ကျန်ရစ်ရာတွင် သူသည် ခါးပိုက်ထဲမှ မန်ကျည်းသီးများကိုထုတ်၍ ပြာနှင့်တို့စားရင်း ကျွန်ုပ်အား ခေါင်းညိတ် ခေါ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် သူလုပ်သလို လုပ်၍ မြည်းကြည့်ရာ ဆားနှင့် တို့စားရခြင်းထက်ပင် ကောင်းသေး၍ ခပ်ချိုချို အရသာတစ်မျိုး ဝင်လာသည်ဟုပင် ထင်မိ၏။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် မန်ကျည်းသီး တစ်ခါပိုက်စီကို ဤနည်းဖြင့် ချွတ်လိုက်ကြ၍ မွတ်သိပ်ခြင်း ပြေပျောက်ကြလေပြီ။

အခြောက်တိုက် ပီတိဖြစ်ပုံ

ကျောင်းဆင်းချိန်တိုင် ရောက်သောအခါ ကျွန်ုပ်တို့၏ မိန်းကလေး နှစ်ယောက်သည် ကျောင်းထဲမှ အတူတွဲကာ ထွက်လာကြ၍ အိမ်ဘက်သို့ ပြန်ကြစဉ် နောက်သို့ မကြာမကြာ လှည့်ကြည့်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကမူ အခြားကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ မြင်ကြမည်စိုးသည်နှင့် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှပင် လိုက်လာကြ၍ ကျောင်းနှင့် အတော်ကြီး ဝေးသောအခါမှ ချဉ်းကပ်ကြလေသည်။ ရှေ့လျှောက်၍မူ သူတို့ မိန်းကလေးနှစ်ယောက်က တစ်တွဲ၊ ကျွန်တော်တို့ ယောက်ျားလေး နှစ်ယောက်ကတစ်တွဲ တောင်ရောက် မြောက်ရောက် ထွေရာလေးပါး စကားမျိုးတွေကို ပြောရင်း လျှောက်လာကြလေသည်။ ဤမျှလောက် ဆိုလျှင် ဘာများ မက်မောလောက်စရာ ရှိပါသနည်း။ ကျွန်ုပ်၏ မိန်းကလေးက

mgyoe.com

'ဟေ့ မောင်ဖေသိန်း၊ မင့်အိမ်က သိသွားရင် အရိုက်ခဲနေရမယ်နော်၊ မင်းတို့ အဖေကြီးက ရိုက်တတ်ပါဘိသနဲ့' ဟူသော စကားတစ်လုံးသည်သာလျှင် ကိုယ် ရေး ကိုယ်တာ ပါရှိလေရာ ကျန်သော စကားများမှာ တောင်စဉ်ရေမရ အလ ဟဿ စကားမျိုးသာ ဖြစ်လေသည်။ သို့နှင့်လည်း ကျွန်ုပ်မှာ ထိုစဉ်က ပီတိ အကြီးအကျယ် ဖြစ်ခဲ့ရလေသည်။ (ထိုစဉ်က ပီတိ ဖြစ်မိခြင်းကို ကောင်းကောင်း ကြီး မှတ်မိ၍သာ ရေးလိုက်ရသည်။ ဘာများ ပီတိ ဖြစ်လောက်စရာ ရှိပါ သနည်းဟု ယခု စဉ်းစားလိုက်ရာတွင် ရယ်ပင် ရယ်ချင်လှသည်။) မဖြစ်စလောက် ကလေးအတွက် ပီတိ ဖြစ်ခဲ့ရသော်လည်း ခံစရာရှိသောအခါ၌ နစ်နစ်နာနာ ခံလိုက်ရပုံကို ဖော်ပြရပါဦးမည်။

သတင်း ပေါက်ကြားလေပြီ

ကျွန်ုပ် အိမ်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ဖခင်ရော မိခင်ပါ မျက်နှာထား တစ်မျိုးဖြစ်နေကြခြင်းကို မြင်လိုက်ရသဖြင့် ရင်ထဲ၌ ဒိတ်ခဲနဲ ဖြစ်သွား၏။ ငါလုပ်သမျှတွေကို သိသွားကုန်လေပြီဟု ရိပ်မိသော်လည်း ဘယ်မျှလောက် သိကြသည်၊ ဘယ်ကဲ့သို့ သိထားကြသည် ဆိုခြင်းကိုမူကား ချက်ချင်း ကျွန်ုပ် မသိရသေး။ နောင်တွင်မှ သိရခြင်း ဖြစ်သည်။ မိဘများ သိကြပုံကား ဤသို့ တည်း။ ကျွန်ုပ် ကျောင်းပြေးသည်ဆိုလျှင် မကြာမတင် မိဘများ သိစေဖို့ ကံ ဖန်တီးတတ်သည့် ထုံးစံအတိုင်း ဖခင်သည် ကျောင်းသို့ ဝင်မကြည့်သည်မှာ ကြာလှပြီဖြစ်ပါလျက် ထိုနေ့တွင်မှ (ဘာသတင်းကြားသည် မသိ) ခုနစ်တန်း ကျောင်းခန်းသို့ ဝင်ကြည့်ရာ ကျွန်ုပ် ကျောင်းပြေးကြောင်း သိရ၍ အိမ်သို့ပြန်လာ ပြီးလျှင် ကျွန်ုပ်အကြောင်းကို စုံစမ်းလေ၏။ ဤတွင် မိဘများ ကြားသိရသည် မှာကား ကျွန်ုပ်သည် နော်မန် ကျောင်းသူကလေးတစ်ယောက်နှင့် စာပေးစာယူ လုပ်နေကြောင်း၊ (စင်စစ်မှာ တေးထပ် ဝတ်ပုဒ်စီသာ ပေးကြဖူးပါသည်။) ထို မိန်းကလေးသည် ကျွန်ုပ်ကို ချစ်ကြိုက်သည်မဟုတ်၊ ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ ကျောင်းပြေး သော သူငယ်ချင်းနှင့် သမီးရည်းစားဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့ နှစ်ယောက်လုံးသည် ကျွန်ုပ်ကို အကာအကွယ်ယူပြီး ကြိုက်နေကြ၍ ကျွန်ုပ်အား 'လှိုမ့်' ထားကြခြင်း ဖြစ်ကြောင်း စသည်များဖြင့် သတင်း ရရှိထားကြ၏။ ၎င်းသတင်းအတိုင်း ဟုတ် မဟုတ်ကိုမူ ကျွန်ုပ် ယနေ့တိုင် မပြောနိုင်ဘဲ ရှိပါတော့သည်။

အရှက်ကြီး ကွဲရခြင်း

ကျွန်ုပ်သည် မိဘများ၏ မျက်နှာထား မဟန်ခြင်းကို မြင်ရ၍ ရင်ဖိုလိုက် လျက် အိမ်ပေါ်သို့တက်ပြီးလျှင် စာအုပ်ကလေးများကို စားပွဲပေါ်သို့ ပစ်တင်ဆဲ တွင် မိခင်ရော ဖခင်ပါ လိုက်လာကြ၍ ကျွန်ုပ်၏ အဝတ်အစားများကို ဆွဲချွတ် ကြလေ၏။ ကျွန်ုပ်က ငြိမ်ဝပ်စွာမခံဘဲ ရုန်းကန်သည်တွင် အလုပ်သမား

နှစ်ယောက် သုံးယောက်ကို ခေါ်၍ ၎င်းတို့၏ အကူအညီဖြင့် ကျွန်ုပ်၏ အကျိုးများရော လုံချည်များကိုပါ တစ်ကိုယ်လုံး တုံးလုံး ချွတ်ကြ၏။ ထိုနောက် ကျွန်ုပ်အား အိမ်အပေါ်ထပ်မှ အောက်သို့ ဆွဲချလာကြ၍ အိမ်ရှေ့သို့ ဆွဲခေါ်ကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အိမ်ရှေ့၌ ရေတွင်းရှိလေရာ တုံးလုံးဖြစ်နေသော ကျွန်ုပ်အား ရေတွင်းတိုင်၌ တုပ်ချည် ထားကြလေ၏။ ဤနည်းဖြင့် နာရီဝက်ခန့် (ကျွန်ုပ်၏အထင်မှာ တစ်နှစ်လောက်ကြာသည်။) တုံးလုံး ပစ်ထားလေရာ အရပ်ထဲမှ ကလေးလူကြီးများသည် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှကြည့်၍ ပြုံးကြ ရယ်ကြလေသည်။ အလွန်ရှက်လျက်ရှိသော ကျွန်ုပ်ကမူ ခပ်နီးနီး ချဉ်းကပ်၍ ကြည့်သော လူများကို ဆဲ၍ လွှတ်မိပါသည်။ ချည်တုပ်ထားရာမှ ကြီးဖြေပြီး အဝတ်များ ဝတ်ရသောအခါတွင် ဆံပင်ညှပ် ကုလားတစ်ယောက်ကို ခေါ်၍ ကျွန်ုပ်၏ ဗိုလ်ကေကို ဖြတ်ပြီး ခေါင်းတုံး ရိတ်စေပါသည်။

နံခြင်းသည် လိမ္မာခြင်း မဟုတ်

ကျွန်ုပ်သည် ကျွန်ုပ်၏ မိုက်မဲခြင်းကို ကျပ်ပြည့်တင်းပြည့် ဝန်ခံပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏အပြစ်မှာ မိဘအား မလေးမစား ပြုခြင်းလည်း မဟုတ်၊ စော်ကားမော်ကား ပြောမိခြင်းလည်း မဟုတ်၊ မရိုမသေ ပြုခြင်းလည်း မဟုတ်၊ ရူးမိုက်မိခြင်း သက်သက်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤမျှလောက်သော ပြစ်ချက်နှင့် ဤမျှလောက် စိတ်ထိခိုက်အောင် ဒဏ်ပေး ဆုံးမခြင်းမှာ များလွန်းသည်ဟု ထင်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏မိဘများ နားမလည်ရှာကြသော အချက်မှာ သားသမီးကို အရှက်ခွဲသောနည်းဖြင့် ဆုံးမခြင်းသည် ကောင်းသည်၊ လိမ္မာစေသည်၊ နောင်ကြည့်သည်ဟု ထင်မှတ်ရှာကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ‘နောင်ကြည့်သည်’ဆိုခြင်းကား ဟုတ်လေမည်လော မဆိုနိုင်။ ခံရသော သားသမီး၏ စိတ်ကို နံချာ သွားစေခြင်းကိုမူကား ခံရဖူးသော ကျွန်ုပ် သိပါသည်။ လူ ဟူသည်မှာ သူ့အရွယ်ကလေးနှင့်သူ ကိုယ့်ကိုယ်ကို လေးစားမှု (Self-respect) ရှိကြရမည်၊ ရှိအောင် ကြိုးစားကြရမည်ဖြစ်ရာ မိဘများ၏ ဆုံးမပုံမူကား ကျွန်ုပ်၏စိတ်ကို အညွန့်ချိုးလိုက်ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်သွားပါတော့သည်။ ကျွန်ုပ်သည် အရပ်ထဲ၌ လည်းကောင်း၊ ကျောင်း၌ လည်းကောင်း၊ (ကျောင်းသို့လည်း သတင်းပေါက်ကြားသည်။) ကလေး လူကြီးများ၏ မျက်နှာကို ရဲရဲ မကြည့်ဝံ့အောင် ဖြစ်ရပါသည်။ (ကျွန်ုပ်တွင် သက်သာရာရစေသော အချက်တစ်ခုမှာ ၁၅ နှစ်သား ဆိုသော်လည်း ကြီးထွားမှုနောက်ကျ၍ ကြီးကောင်မငင်သေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက ၎င်းဒဏ်ချက်သည် သေသည်အထိ ပါလိမ့်မည် ထင်၏။) ဤသို့သော ဆုံးမနည်းကြောင့် ကျွန်ုပ်၏သဘာဝတွင် ‘ဆူးကြီး’တစ်ချောင်း ပေါ်ပေါက်လာရုံမျှမက နံသော စိတ်ဓာတ် (Inferiority Complex) ဝင်လာခြင်းကိုလည်း သတိပြုမိပေရာ ကြီးပြင်းလာသောအခါတွင် အနောက်တိုင်းမှ

စာကောင်းပေကောင်းကြီးများကို ဖတ်ရှုကာ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခွင့် ရသောအခါမှ အတော်အတန် လျော့ပါးသွားသည်ဟု ထင်မိပါသည်။ နားမလည်ရှာကြ၍ စေတနာကောင်းနှင့် (လိမ္မာအောင်) ဆုံးမကြသော မိဘနှစ်ပါးအပေါ်၌ စိတ်နာခြင်း မရှိသော်လည်း ကျွန်ုပ်၌ ရံဖန်ရံခါ ပေါ်တတ်သည့် နံနံ့ ပျော့ညံ့သော သဘာဝကို တွေ့ရသည့်အခါတိုင်း အထက်ပါ အဖြစ်အပျက်ကို သတိရ၍ ငါ၏ ကံ မကောင်းခြင်းပေတည်းဟု အောက်မေ့မိပါတော့သည်။

ရှက်တတ်၍ သာဆိုသည်

နော်မန် ကျောင်းသူကလေးနှင့် ပတ်သက်၍ မိဘများ၏ ထင်မြင်ချက်သည် ဟုတ် မဟုတ်၊ မှန် မမှန်ကိုလည်း ကျွန်ုပ် စုံစမ်းရန် အလိုမရှိတော့။ မိဘများက မိမိတို့သားကို ဤမျှလောက် အသည်း နံ့သည်ဟု အထင်ရောက်ကြခြင်းသည်ပင်လျှင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ရှက်လှ၍ ထိုမိန်းကလေးကို ဘယ်အခါမှ လှမ်းမကြည့်တော့ပါ။ တစ်လခန့်အတွင်း၌ ကျွန်ုပ်သည် အိမ်နီးချင်း အရပ်သူ အရပ်သား ကလေးများနှင့်လည်း မကစား၊ လူသူလေးပါး မြင်အောင်ပင် မထိုင်တော့။ ကျောင်းသွားကျောင်းပြန်များတွင် မြေကြီးသို့ငုံ့ကာ မျက်နှာကို အောက်ချလျက် ခြေကုန်သုတ်၍ သွားပါသည်။ တကယ့် အရွယ်မရောက်သေးသူ ဖြစ်၍ ရှက်ကြောက်သော စိတ်သည် ကြာရှည်စွာ မဖြစ်ဘဲ တစ်လကျော်ခန့် ရှိသောအခါ သက်သာရာရ၍ ပျော်မတတ်ရှိသော်လည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို နံ့ချာသည် ထင်သော စိတ်မူကား ဤမျှလောက် ပျောက်ဖျက်ဖို့ မလွယ်ကူသဖြင့် အသက် လေးငါးဆယ် အရွယ်တိုင်အောင် အစွန်းထင်လျက် ရှိပါတော့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်ုပ်မှာ အနည်းငယ် စကားထစ်ခဲ့ရာမှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပို၍ သတိပြုမိသည့်အတွက် (More Selfconscious) ပို၍ဆိုလာပါသည်။ ရှေးဦးစွာ စကားထစ်ခြင်း ကူးစက်ခဲ့ပုံအကြောင်းကို အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ဖူးရာ ကျွန်ုပ်မှာ နဂိုကတည်းက အခြား လူများထက် ကိုယ့်ကိုယ်ကို လှည့်ကြည့်မိတတ်သော အလေ့အကျင့်ရှိသူဖြစ်၍ အတူတူရယ်မိကြခြင်း ဖြစ်ပါလျက် ကျွန်ုပ် တစ်ယောက်တည်းကိုသာ ကူးစက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ဟန်တူ၏။ ကိုယ်တုံးလုံး ပြုလိုက်ရသည့် နောက်၌မူ သာ၍ ဆိုးလာသည်ဟု ကျွန်ုပ် သတိပြုမိပါသည်။ (ဤကိစ္စမျိုး၌ ကျွန်ုပ် အလွန်ရှက် တတ်၍ ရေချိုးခန်းထဲ၌ပင် ရေလဲပိုင်းပါမှ ရေချိုးတတ်သူဖြစ်ရာ အဘိုးကြီးအို ဖြစ်လာသောအခါမှ သက်သာရာ ရတော့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မိဘများ၏ ဒဏ်ပေးခြင်းသည် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်ကို သာ၍ ထိခိုက်စေခဲ့သည်။)

ပထမဦး မိတ်ဆွေများ

ငင်းနှစ် ခုနစ်တန်း စာမေးပွဲတွင် မန္တလေးမြို့ရှိ ကျောင်းတိုင်းပင် အကျအရှုံး များကြသော်လည်း အမေရိကန်ကျောင်းမှ စကောလာရှန် ဝင်ဖို့ ရွေးချယ်

ထားသည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားလေးယောက်လုံးပင် အောင်မြင်ကြသည်။ အချို့ ကျောင်းများ၌မူ တော်လှပါသည်ဆို၍ စကောလားရှစ် သွင်းဖို့ ရွေးချယ်ထားသည့် ကျောင်းသားများပင် ကျရှုံးကြ၏။ ထိုစဉ်က ထုံးစံမှာ ခုနစ်တန်း ကျောင်းသားများသည် ရိုးရိုးစာမေးပွဲကို ဖြေဆို အောင်မြင်ပြီးမှ စကောလားရှစ် စာမေးပွဲတွင် ဖြေဆိုရ၍ ၎င်းကို အောင်မြင်သောအခါတွင် ရှစ်တန်းနှင့် ကိုးတန်း သင်ရန်အတွက် တစ်လ ၁၆ ကျပ် ရ၏။ (၁၆ ကျပ်ဟူသော ငွေမှာလည်း ထိုစဉ်က မနည်းလှ၊ ပုလိပ်အမှုထမ်းတစ်ယောက်၏ လစာမှာ ၁၁ ကျပ် ၁၀ ပဲမျှသာ ဖြစ်လေသည်။) ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌မူ စကောလားရှစ် စာမေးပွဲကို မအောင်မြင်သော်လည်း ၎င်းစာမေးပွဲကို အကြောင်းပြု၍ အလွန်ချစ်ခင်ကြင်နာသော အတန်းတူ သူငယ်ချင်း သုံးယောက် တစ်ပြိုင်တည်း ပထမအကြိမ် ရရှိခြင်းကြောင့် ထူးခြားသောနှစ် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်တမ်းတင်ရသည်။ အေဘီအမ် ကျောင်းသို့ ရောက်ကတည်းက ကျွန်ုပ်မှာ ခင်မင်သော သူငယ်ချင်းဟူ၍ မရှိ၊ အသိမိတ်ဆွေ ဖွဲ့မည့်သူလည်း မရှိ၊ အတန်းထဲမှာရော ကျောင်းထဲ၌ပါ 'တစ်ကောင်ကြွက် တစ်မျက်နှာ'ဆိုသလို ကုပ်ကုပ်ကလေး နေခဲ့ရသည် ဖြစ်ရာ စကောလားရှစ် စာမေးပွဲ ဝင်ခါနီးတွင်မှ ကျောင်းသားလေးယောက် ပေါင်းစည်း လုံးမိကြ၍ အလွန်တစ်ရာ ခင်မင် ရင်းနှီးသော အဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ရသည်။ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်မျှ မရှိခဲ့ဘူးသဖြင့် ဘယ်သူ့အားမျှ မချစ်ခဲ့ရသော ကျွန်ုပ်မှာ တစ်ပြိုင်နက်တည်း သုံးဦးကြီး ရသောအခါ၌ ပျော်လိုက်ပုံမှာ (တစ်ခါတစ်ရံ သူတို့အကြောင်းတွေကို စဉ်းစားရခြင်းကြောင့်) အိပ်မပျော်နိုင်အောင် ရှိဖူးပါသည်။

ရတနာပုံ ဆိုက်သောနှစ်

ရှစ်တန်းသို့ တက်ရသောနှစ် (၁၉၀၅ ခုနှစ်)သည် ကျွန်ုပ် အဖို့ရာ၌ ကျောင်းသားဘဝတွင် 'ရတနာပုံ ဆိုက်သောနှစ်' ဟူ၍ ဆိုသင့်၏။ အလွန်ချစ်ခင်သော အတန်းသား သုံးယောက် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ရရှိသည့်ပြင် ဟိုလူ သည်လူများကလည်း ခေါ်ချင်ပြောချင် ရှိကြသည်။ ကျောင်းသို့ရောက်သည်မှာ နှစ်နှစ်ပြည့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်၍ မုတ်ဆိတ်ဖွားကြီးနှင့် ကျောင်းအုပ်ကြီးကိုလည်း မလန့်တော့။ မိုးထိုးသည်ဟု ထင်ခဲ့မိသော 'တာဝါ'အချွန်ကြီးကိုလည်း ကြောက်စရာမထင်တော့။ (ကျောင်းသားတစ်ယောက်နှင့် တိတ်တဆိတ်တက်၍ပင် ကြည့်ပြီးခဲ့လေပြီ။) ကျောင်းသားမြင်သမျှသည် ကျွန်ုပ်ကို 'ကျယ်' လိမ့်မည် ဟူ၍လည်း မစိုးရိမ်တော့။ ဤကျောင်းသည် ငါတို့ကျောင်းဖြစ်သည်ဟု ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သဘော ထားနိုင်ခဲ့လေပြီ။ ကျွန်ုပ်သည် ငယ်စဉ်ကတည်းက အတိတ်ကို ပြန်ပြောင်း သတိရ၍ လက်ရှိ အခြေအနေနှင့် နှိုင်းယှဉ် ကြည့်တတ်သော အလေ့ ရှိသူ တစ်ယောက် ဖြစ်လေရာ ရှစ်တန်းသို့ တက်ရပြီးသည့်နောက်

ခြောက်တန်း ကျောင်းသားကလေးအဖြစ်နှင့် ရှေးဦးစွာ ကျောင်းတက်ရသော နံနက်ကို သတိရမိတိုင်း တောင်ပေါ်မှ တောင်ခြေသို့ ပြန်ကြည့်ရသည့်နှယ် အခြေအနေ ကွာခြားပုံကို ပြုံးမိပါသည်။

ကြာလေ ကောင်းလေ ဖြစ်လာခြင်း

အေဘီအမ် ကျောင်း၌ ကျွန်ုပ်တို့၏ ခုနစ်တန်း ဆရာနှင့် ရှစ်တန်း ဆရာတို့မှာ အိမ်နီးချင်း ဖြစ်ကြသည့်အလျောက် ရှစ်တန်းသို့ ကျွန်ုပ်တို့ တက်သွားကြသောအခါ ရှစ်တန်း ဆရာသည် အတန်းသားသစ်များအနက် မည်သူ မည်ဝါတို့ တော်သည်ဆိုခြင်းကို သိနှင့်ပြီးလေပြီ။ ထိုစဉ်က ခုနစ်တန်း ဆရာနှင့် ရှစ်တန်း ဆရာတို့သည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို အထူး အလေးပေးကြ သူများ ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ စကောလားရှစ် ဖြေခဲ့သူ လေးယောက်ကို ရှစ်တန်း ဆရာက အလေးပေးပြီး ဖိ၍ သင်ပြလေရာ ၎င်းတို့အနက်တွင်မှ ကျွန်ုပ်မှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ တော်လျက်နှင့် ကျောင်းပြေးတတ်သော ကောင်ကလေးဟု သိထား သည်နှင့် အထူးတလည် ဖိ၍ သင်ပြပေးသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ် စာမကျက်လျှင်လည်း ဆရာက သိ၍ စာကျက်လျှင်လည်း တစ်တန်းလုံးသိအောင် ကြော်ငြာပေးသကဲ့သို့ ထင်ရှားစေသည်။ ဤတွင် ကျွန်ုပ်မှာ စာ မကြိုးစားဘဲ နေ၍ မဖြစ်သော အခြေသို့ ရောက်နေလေတော့သည်။ ကျွန်ုပ် အဖို့ရာ၌ ကောင်းခြင်း တစ်ရပ်ပင်။

ကျောင်းသားကြီးများ၏ လက်ချာ

ကျွန်ုပ်မှာ ကျောင်းသက် တစ်လျှောက်လုံးတွင် (ကိုထွန်းလှ တစ်ယောက်မှ တစ်ပါး) ခင်မင်ရင်းနှီးသူ မရှိခဲ့ဖူးသဖြင့် ရှစ်တန်းသို့ရောက်ခါမှ သုံးယောက်ပူး တစ်ပြိုင်နက် ရရှိခြင်းအတွက် ပီတိ ဖြစ်ရပုံကို မဖော်ပြဘဲ မနေနိုင်အောင် ရှိပါတော့သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ လေးယောက်အနက် ကိုဖေ ဆိုသူမှာ ကျွန်ုပ်ထက် လေးနှစ်ခန့် ကြီး၍ ကျန် နှစ်ယောက်မှာ ကျွန်ုပ်နှင့် ရွယ်တူများ ဖြစ်ကြ၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကိုဖေသည် ခေါင်သူကြီး ဖြစ်ထိုက်သော်လည်း သုံးယောက် လုံးသည် ကျွန်ုပ်အား အချစ်ဆုံးဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်၏ အဆုံးအဖြတ်ကို နာယူကြ သည်။ ကျွန်ုပ်ကား ကိုထွန်းလှကဲ့သို့ သဘာဝ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် (Bom Leader) မဟုတ်ပါပဲလျက် မေတ္တာအလျောက် တင်မြှောက်ကြခြင်း ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်ကမူ အထိုက်အလျောက် ပါးရေ နပ်ရေ ရှိသည်နှင့် ကိုဖေ၏ အလိုကို ကြည့်၍ အဆုံးအဖြတ် ပေးတတ်လေသည်။ ရွယ်တူ နှစ်ယောက်အနက် တစ်ယောက်မှာ စက်ရှင်တရားသူကြီး ဦးရီ ဖြစ်လာ၍ အခြားတစ်ယောက်မှာ တရုတ်ကပြားကလေး စက်ခွေ ဆိုသူ ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်တို့ လေးယောက်သည် ကျောင်းမတက်မီ နာရီဝက်ခန့် စောစောရောက်၍ 'အစည်းအဝေး' ထိုင်ခြင်း။

နေ့လယ်အားလပ်ချိန် တစ်နာရီအနက် နာရီဝက်ခန့် သစ်ပင်ရိပ်အောက်တွင် အတူထိုင်ခြင်းဖြင့် မှန်မှန်ကြီး အချိန်ဖြုန်းကြ၏။ ၎င်းအစည်းအဝေးများ၌ ကိုဖေသည် ရည်းစားထားခြင်း အလုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ လက်တွေ့များလှသူ တစ်ယောက် ဖြစ်သည့်အလျောက် အမြဲတမ်း 'လက်ချာ' ပေးလေ့ရှိရာ တစ်ခါ တစ်ရံတွင် အခြား ကျောင်းသားကလေးများလည်း ကြားနာကြ၍ အချို့ ကျောင်းသားကြီးများကလည်း မိမိတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို စွက်ဖက် ပြောပြလေ့ ရှိကြ၏။ လက်ချာ ဆရာများအနက် ကိုဘိုးဝိုက် ဆိုသူ၏ လက်ချာ တစ်ပိုဒ်ကို ကျွန်ုပ် မှတ်မိပါသေးသည်။

လူချော ကိုဘိုးဝိုက်

ကိုဘိုးဝိုက်ကား ကျောင်းသားဘဝမှ စ၍ ယနေ့တိုင် ကျွန်ုပ် တွေဖူး သမျှ မြင်ဖူးသမျှသော ယောက်ျားများ (ဇာတ်မင်းသား အပါအဝင်) အနက်တွင် အချောဆုံး အလှဆုံး လူတစ်ယောက် ဖြစ်၏။ သူနှင့် ယှဉ်နိုင်သူမှာ နာမည် ကြီးလှသည့် မန္တလေးမြို့သား 'ဘောင်ယာဆောင်ဒင် မောင်ကြီး' တစ်ယောက် သာရှိသည် ထင်၏။ ကိုမောင်ကြီး၏ ချောခြင်းမှာ မျက်နှာထား ချိုခြင်းနှင့် ဝတ်ပုံ စားပုံ၊ ကိုယ်နေ ကိုယ်ဟန်၊ ဝိုက် ဆိုက် ကောင်းခြင်းတို့က အထောက် အကူပြုလျက်ရှိရာ မျက်နှာသက်သက်ကို ကြည့်မည်ဆိုပါမူကား ကိုဘိုးဝိုက်ကို မိသော ယောက်ျားဟူ၍ ကျွန်ုပ် တစ်သက်လုံး မတွေ့ရဘူးချေ။ အလွန် ကြည် လင်၍ အစဉ်ပြုံးလျက်ရှိသော မျက်လုံးများ၊ ထင်ရှား၍ ပြတ်သားသော မျက်ခုံး၊ ရှည်လျား၍ ကော့လန်လျက်ရှိသော မျက်တောင်မွေးများ၊ ကျယ်ပြန့်၍ ညီညာ သော မဟာနဖူး၊ ဖြောင့်စင်းသော နှာတံ၊ ဖြူစင်၍ ညီညာသော သွားများ၊ အစွန်းနှစ်ဖက်၌ အထက်သို့ ပျံတက်သည် ထင်ရသော ပါးစပ်၊ ခပ်သွယ်သွယ် ရှိသော မျက်နှာ၏အဆုံး၌ မချွန်းလွန်း မပြားလွန်းဘဲ အနေတော်ရုံ ရှိသည့်မေးစေ့ တို့ဖြင့် တစ်ချက် မြင်လိုက်ရလျှင် နောက်ထပ်၍ မကြည့်ဘဲ မနေနိုင်သည့် 'အလန်တကြား' ချောလှသော မျက်နှာမျိုးရှိသူ ဖြစ်၏။ အထူးသဖြင့် မှတ်မိ လောက်သော အခြင်းအရာသည်ကား သူ၏ အသားပင် ဖြစ်၏။ မြန်မာ လူမျိုးသည် အသားဖြူနှင့် အသားဝါတို့အနက် အသားဝါကို ပို၍ နှစ်သက်တတ် ကြသည် ဖြစ်ရာ ကိုဘိုးဝိုက်၏ အသားဝါပုံမှာ ဖျော့တော့သော ဝါခြင်းမျိုးမဟုတ်။ ရဲရဲတင်းတင်း ထိန်ထိန်လင်းလျက် ရွှေရောင်ဝင်းသည်ဟု ထင်ရလောက်သော ဝါခြင်းမျိုး ဖြစ်ရသည့်အထဲတွင် ညက်ညောချောမွေ့လိုက်ပုံ ကလည်း မည်သူနှင့်မျှ မတူဟု ကျွန်ုပ် ထင်မိသည်။ 'အကျွမ်းဝင် အဆင်ပြေ' ဟူသော မြန်မာစကား ရှိပေရာ ကျွန်ုပ်သည် ကိုဘိုးဝိုက်ကို ခင်မင်သောကြောင့် သူ၏ ရုပ်အဆင်းကို အထင်ကြီးခြင်း မဟုတ်၊ သူနှင့် ကျွန်ုပ်မှာ တစ်တန်းတည်း ဖြစ်ရဖူးခြင်းမှ တစ်ပါး အရွယ်ချင်းလည်း ကွာ၍ နေရပ်ခြင်းလည်း မနီးသောကြောင့် နှစ်ကြိမ်

သုံးကြိမ်မျှသာ ခေါ်ဖူး ပြောဖူးပါသည်။ ဤမျှလောက် လှပ ချောမောသူ တစ်ယောက်က ကျွန်ုပ်အား တစ်ခါတစ်ရံ ခေါ်ဖူးခြင်း အတွက်ပင် 'လူသစ် ကလေး' တစ်ယောက် ဖြစ်သော ကျွန်ုပ်အဖို့၌ ဝမ်းသာမိခြင်းကို မှတ်မိပါ သေးသည်။

မှတ်သားလောက်သော စုံစမ်းနည်း

ဘုရားရှိခိုးကျောင်း၏ တောင်ဘက်၌ ရှိသော ကြို့ပင်အောက်၌ 'မြာ လက်ချာ'ပေးကြသော ကျောင်းသားကြီးများ အနက်တွင် ကိုဘိုးဝိုက်နှင့် ကိုဖေ တို့သည် အပြောင်မြောက်ဆုံးသော ဆရာကြီးများ ဖြစ်ကြသည်ဟု ကျွန်ုပ် မှတ်မိ၏။ ကိုဖေမှာ အထက် ချင်းတွင်းနယ်၊ မင်းကင်းမြို့သားတစ်ယောက် ဖြစ်၍ နွေရာသီ ကျောင်း (၄၅ ရက်) ပိတ်တိုင်း မိမိ၏ဌာနီသို့ ပြန်ရသူ ဖြစ်လေရာ တစ်နှစ်တစ်ခေါက် ပြန်တိုင်း ရည်းစားတစ်ယောက် ထားနိုင်သူဖြစ်သည်နှင့် သူ၏ လက်ချာများသည် ဆင်ပြောင်းဆင်ကွဲ ဖြစ်၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလှ ပေသည်။ ကိုဘိုးဝိုက် မူကား မန္တလေးသား ဖြစ်၍ ဌာနီပြန်ကာမှ တစ်နှစ် တစ်ယောက် မဟုတ်။ ရုပ်ကလည်း အလွန်ချော၊ အပြောကလည်း အလွန် ကောင်း၊ သပ်သပ်ရပ်ရပ်နှင့် ဝတ်ကောင်းစားလှ ဝတ်တတ်သူလည်း ဖြစ်သော ကြောင့် (ကျွန်ုပ်၏ ခန့်မှန်းခြေအရ) တစ်လ တစ်ယောက်လောက် တွေ့နိုင်သူ ဖြစ်ဟန် တူပေသည်။ ကိုဘိုးဝိုက်၏ မှတ်သားဖွယ်သော လက်ချာများအနက် အထူးသဖြင့် မှတ်သားမိသော လက်ချာတစ်ခုမှာ ချက်ချင်းတွေ့ရသော မိန်းကလေးတစ်ယောက်သည် မိမိအပေါ်၌ စိတ်ဝင်စားမှု ရှိမရှိကို အကဲခပ်သော နည်းအကြောင်း ဖြစ်၏။ (ဤအကြောင်းကိုမူ ကျွန်ုပ် မှတ်မိသလောက် သူ၏ စကားအတိုင်း ဖော်ပြပါမည်။) 'မင်းတို့ ပွဲကြည့်တယ် ဆိုပါတော့ကွာ၊ ကိုယ့်နေရာမှာ ထိုင်လိုက်လျှင် ထိုင်လိုက်ချင်း ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်ကို လှမ်း ကြည့်လိုက်ရတယ်၊ ဘယ်'မြာ'ဟာ နိပ်သလဲဆိုတာ ရှာကြည့်လိုက်၊ တော်တော် ကလေးကြာကြာ ထိုင်မိတဲ့အခါမှာ ကိုယ်သဘောကျတဲ့ 'မြာ'ဟာ ကိုယ်နဲ့ မျက်လုံးချင်း ဆိုင်မိ မဆိုင်မိကို အကဲခပ်နိုင်လိမ့်မယ်၊ ကောင်းပြီ၊ ခဏခဏ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် လှမ်းကြည့်ကြလို့ မျက်လုံးချင်း တိုက်ဆိုင်မိတယ် ဆိုပါတော့၊ တစ်ထစ်တက်ပြီ၊ စမ်းကြည့်လိုက်ဦး၊ စမ်းပုံကတော့ ဒီလိုကွ၊ မင်း ထိုင်တဲ့နေရာနဲ့ 'မြာ'ထိုင်တဲ့နေရာနဲ့ တည့်တည့်ကြီးဖြစ်နေလို့ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် မြင်နိုင်ရာကနေပြီး မင်းတို့က နည်းနည်းကလေး ရွှေ့ထိုင်လိုက် ရမယ်၊ ဒီအခါမှာ မျက်စိချင်း မတိုက်ဆိုင်နိုင်ဘဲ နည်းနည်း ကွယ်သွားတယ် ဆိုပါတော့၊ 'မြာ'က မင်းကို စိတ်ဝင်စားရိုး မှန်လျှင် သူကိုယ်တိုင်က နေရာ ရွှေ့ပြီး မြင်နိုင်လောက်တဲ့နေရာမှာ ပြင်ထိုင်ရလိမ့်မယ်၊ ဒီလို တစ်ခါနှစ်ခါ ပြင်ထိုင်တယ် ဆိုလျှင်တော့ သေချာပေါက်ပဲ၊ သူ့နောက်က လိုက်၊ သူ့အရပ်တို့

နေအိမ်တို့ စုံစမ်းပြီး အဆက်သာ ရှာပေတော့၊ သူ့ကိုယ်နှိုက်က အဆက်လုပ်ပေး တာမျိုးတောင် ကြိုရတတ်တယ်'ဟု ပြောပြလေသည်။ ကိုဘိုးဝိုက်မှာ 'အလန် တကြား' ချောသူဖြစ်၍ လူပုံထဲတွင် ထင်းထင်းကြီး ပေါ်နေမည့် လူတစ်ယောက် ဖြစ်သောကြောင့် အခြားလူများအဖို့ တစ်သက်တစ်ခါ ကြိုရမည်ဖြစ်သော် လည်း သူ့အဖို့မှာ ပွဲတိုင်း စွဲလောက်သည်ဟု ထင်မိဖူးပါသည်။

ဘော်ဒါ အလုပ်သမားများ

ရှစ်တန်း၌ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်၌ အကျင့်ဆိုးများ ကပ်ရောက်လာခြင်းကို ဖော်ပြ ရပေဦးမည်။ ဖခင်၏အလုပ်မှာ အတော် တိုးတက်လာ၍ ဖိနပ်ချုပ် အလုပ်သမား ပေါင်း လေးငါးဆယ် ဖြစ်လာလေရာ များသောအားဖြင့် ကိုယ့်အိမ်မှာ ကိုယ် ချုပ်လုပ်ပြီး လာပို့ကြသော်လည်း တစ်ကျိပ်ခန့်တို့မှာမူ ကျွန်ုပ်တို့၏အိမ်၌ ချုပ်လုပ်ကြလေသည်။ ၎င်းတို့အနက်တွင် 'ဖဝါထိုး'သော မိန်းမ အလုပ်သမား များလည်း ရှိကြ၍ ၎င်းတို့အချင်းချင်း ချစ်ကြိုက်ပြီး အိမ်ထောင်ကျသူတို့လည်း မနည်းလှပေ။ အလုပ် လုပ်ရုံသာမက ချက်ပြုတ် စားသောက်ပြီး အိမ်၌ အိပ်ကြ သော ယောက်ျား မိန်းမများပင် လေးငါးယောက် ရှိတတ်သေး၏။ လူပျို အလုပ်သမား နှစ်ယောက်ခန့်လောက်မှာမူ ကျွန်ုပ်တို့ အိမ်၌ ဘော်ဒါနေကြ၍ လခ လေးကျပ်မျှနှင့် ထမင်းကျွေးရခြင်းကိုလည်း မှတ်မိပါသေးသည်။ ထမင်းလခ လေးကျပ်ဟူသည်မှာ ဤခေတ်တွင် လက်ဖက်ရည်ကြမ်းဖိုးပင် မရှိသောကြောင့် အံ့ဖွယ်ရာတစ်ခု ဖြစ်နေပေလိမ့်မည်။ အလုပ်သမားတစ်ယောက် လျှင် ၁၀ ကျပ် ၁၂ ကျပ် မျှသာ နေ့တွက် ကိုက်ကြ၍ ၁၅ ကျပ်ရသော အလုပ်သမားသည် လူချွန်တစ်ယောက် ဖြစ်လာရသောခေတ် ဖြစ်၏။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ၊ လေးကျပ်ဟူသော ထမင်းဖိုးသည် (ကျွန်ုပ်တို့စားသလို ကျွေးရခြင်း ဖြစ်သောကြောင့်) နည်းလွန်းလှသော်လည်း ၎င်းတို့၏ လုပ်အားအပေါ်မှ ရသော အမြတ်ကြောင့် ကျွေးနိုင်ခြင်း ဖြစ်ဟန်တူပေသည်။

ရှေးခေတ် အလုပ်သမားများ၏ အကျင့်

ကျွန်ုပ်မှာ အိမ်တွင် အလုပ်သမားများနှင့်အတူ 'လက်ပွန်းတတီး' နေရသူ ဖြစ်သည့်အလျောက် အလုပ်သမားများ၏ စိတ်နေသဘောထားနှင့် အလေ့အကျင့် များသည် တဖြည်းဖြည်း မသိမသာ ကူးစက်လျက် ရှိလေပြီ။ ၎င်းတို့သည် တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် နှပ်လိုသော စိတ်ထားမျိုး အမြဲ ရှိကြ၍ ထူ အသော လူများ ခံကြရသည်ချည်း ဖြစ်၏။ တစ်ဦးတစ်ယောက် ဒုက္ခရောက်ခြင်းကို မြင်ရသည့်အခါ အားလုံးက ပျော်ရွှင်စွာ ရယ်မောတတ်ကြ၍ ထိုကဲ့သို့ ဒုက္ခ ရောက်စေခြင်းငှာ အမျိုးမျိုးသောနည်းဖြင့် ကျီစားတတ်ကြ၏။ (Practical Joke) ဥပမာ တစ်ယောက်၏ နေရာ၌ ဖြစ်စေ၊ မှီသောတိုင်၌ ဖြစ်စေ၊

တွယ်အပ် မြှုပ်ထားခြင်း၊ သောက်သော လက်ဖက်ရည်ကြမ်း၌ ငရုတ်သီးမှုန့် ခတ်ထားခြင်း၊ လက်သွက်သော အလုပ်သမားတစ်ယောက်၏ လက်နက်ကိရိယာ များကို (အလုပ် ဖင့်နှေးစေခြင်းငှာ) ဝှက်ထားခြင်းမှ စ၍ နည်း အမျိုးမျိုး တီထွင်ကာ ရယ်ရအောင် ဖန်တီးထားတတ်ကြလေသည်။ အလုပ်သမား အချင်းချင်းသာ မဟုတ်။ အိမ်ရှေ့မှ လမ်းလျှောက်သွားသော ခရီးသည်များ အားပင် 'နှပ်'တတ်ကြသေး၏။ မူးစေ သို့မဟုတ် မတ်စေ တစ်စေကို အိမ် ရှေ့တွင် မြေကြီးထဲ၌ မပေါ့တပေါ် မြှုပ်ထား၍ အလွယ်တကူ ကောက်ယူရန် မဖြစ်နိုင်စေခြင်းငှာ အောက်၌ တိုင်ငုတ်တူးပြီး ကော်နှင့် ကပ်ထား၏။ လမ်းသွား တစ်ယောက်သည် အိမ်ရှေ့မှ လျှောက်သွားစဉ် မူးစေကိုမြင်၍ ကုန်းကောက်လိုက်မိသဖြင့် ရုတ်တရက် ခွာမရဘဲ ရှိသည်တွင်မှ ဝါးခနဲ ဝိုင်း၍ ရယ်လိုက်ကြသောအခါ ရှက်ကိုးရှက်ကန်းနှင့် ထွက်သွားရှာခြင်းမျိုး လည်း မြင်ရဖူးသည်။ ဤထက်ဆိုးသော နည်းမျိုးလည်း ရှိသေး၏။ နံနက် စောစောကြီး အချိန်တွင် ပခုံးထမ်းသမားများသည် ဟင်းသီးဟင်းရွက် များကို တောင်းနှစ်ဖက်၌ အပြည့်အလျှံထည့်ကာ 'ကယ် ကယ် ကယ် ကယ်'နှင့် ဒရောမျောပါး ထမ်းပိုး သွားလာလေ့ ရှိ၏။ 'ပခုံးထမ်း' တို့မည်သည်မှာ ဖိနပ် စီးရိုး ထုံးစံမရှိဘဲ ခြေထောက်အတိုင်း အပြေးအလွှား သွားရစမြဲ ဖြစ်လေရာ အလုပ်သမား တစ်ယောက်သည် အိမ်ရှေ့ လမ်းပေါ်တွင် တစ်လက်မခန့်ရှိသော ငုတ်တိုကလေးတစ်ချောင်း ရိုက်ထား၏။ အချို့လည်းမြင်၍ ရှောင်ကွင်းသွား ကြသော်လည်း အချို့မှာ သွားနေကျလမ်း ဖြစ်၍ အမှတ်မဲ့ပင် စိတ်ချလက်ချ သွားကြ၏။ တစ်ယောက်သော အထမ်းသမားသည် (ဆောင်းရာသီတွင်) မုန်လာဥ၊ မုန်လာထုပ် စသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို တောင်းနှစ်ဖက်တွင် အပြည့်အမောက် ထည့်လျက် အပြေးအလွှားထမ်းလာရာ ရိုက်ထားသော ငုတ်ကို ခြေမနှင့် တိုက်မိ၍ ဒယီးဒယိုင် ဖြစ်သွားသည်တွင် ဖိနပ်အလုပ်သမား များသည် ဦးခေါင်းငုံ့ကာ ကြိတ်၍ ရယ်ကြလေသည်။ ထိုလူသည် အထမ်းကို ချ၍ အလွန် မကျေနပ်သော မျက်နှာနှင့် အိမ်ဘက်သို့ လှမ်းကြည့်ရင်း ကွဲသွားသော ခြေမကို နှိပ်နယ်ပေးရှာလေသည်။

ညစ်စိတ် ကူးစက်ခြင်း

ဤစာကို ရေးသားသော ယခု အချိန်၌ပင် ကျွန်ုပ်သည် ထိုလူ၏ မျက်နှာကို မြင်လျက်ရှိ၍ ရင်ထုမနာ ဖြစ်မိပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုစဉ်ကမူ မည်သို့ ရှိသည် ထင်ကြသနည်း။ အခြား အလုပ်သမားများ နည်းတူ ကြိတ်၍ ရယ်မိ ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ကျွန်ုပ်သည် အလုပ်သမားများနှင့် ရောထွေး ယှက်တင် နေရသည်တွင် ၎င်းတို့၏ စိတ်ဓာတ်များ ကူးစက်လျက် ရှိပါသော ကြောင့်တည်း။ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ ရုတ်တရက် ချက်ခြင်း မဟုတ်။ တဖြည်းဖြည်း တစ်စ တစ်စ ပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်၍ သူတစ်ပါး ဒုက္ခရောက်ခြင်း၌

အရသာ ခံတတ်လာခြင်း ဖြစ်လေသည်။ 'အတုမြင် အတတ်သင်' ဟူသော စကားသည် အလွန် မှန်၏။ သို့ရာတွင် ဤအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ တင်ပြရန် တစ်ချက် ကျန်သေး၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏ နေအိမ်သို့ 'သဘာဝ ခေါင်းဆောင်' စိတ်ဓာတ်မျိုးရှိသော အလုပ်သမားတစ်ယောက် ရောက်လာရာ ထိုသူသည် တစ်လခန့် အတွင်း၌ပင် အိမ်ရှိ အလုပ်သမားများ၏ ခေါင်းဆောင်ကြီး ဖြစ်လာ၏။ ကောင်းသောဘက်၌ ဖြစ်စေ၊ ဆိုးသောဘက်၌ ဖြစ်စေ ထိုသူ လုပ်သမျှ လိုက်၍ လုပ်ကြ၏။ ထိုသူ ဥပုသ်စောင့်လျှင် အားလုံး ဥပုသ်စောင့်ချင်သောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာကြ၍ ထိုသူ ထန်းရည်သောက်လျှင်လည်း အနည်းဆုံး တစ်ပုလင်းစီ သောက်ကြလေတော့၏။ ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်သည် ထိုသူ့အကြောင်းကို ရိပ်မိ လာသော အချိန်မှ စ၍ ၎င်းအား ချော့၍ ပေါင်းရ၏။ ကျွန်ုပ်မူကား အလုပ်သမား ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်နှင့် ခင်မင်ရခြင်းကိုပင် အဟုတ်ကြီးထင်ကာ ဖြစ်သင့် သည်ထက် ပို၍ ရင်းနှီးမိသည်တွင် ထိုသူ၏ 'ညစ်'စိတ်များသည် ကျွန်ုပ်သို့ အတော်ကြီး ကူးစက်လာခဲ့လေသည်။ 'ငုတ်ရိုက်ခြင်း' စသော အထက်ပါ ယုတ်မာမှုများမှာ ထိုသူ၏ တီထွင်မှုများ ဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်၏ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ယခုတိုင် ကိန်းအောင်းချင် ကိန်းအောင်းလျက် ရှိဦးမည့် ညစ်စိတ် ကလေးများသည် ထိုသူ ချထားခဲ့သည့် မျိုးစေ့ ဖြစ်ရမည်ဟု ဆိုချင်သည်။ 'ကိန်းအောင်း ချင် ကိန်းအောင်းလျက် ရှိဦးမည်' ဟူ၍ ဧကန် မဟုတ်သည့် အနေကန် သဘော မျိုး ရေးသားခြင်းမှာ လူလားမြောက်လာသော အခါတွင် ကျွန်ုပ်သည် အနောက်တိုင်းမှ ကမ္ဘာကျော် ဝတ္ထုစာအုပ်ကြီး အမြောက်အမြားကို ဖတ်ရှုရ သည်တွင်မှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြုပြင်တန်သလောက် ပြုပြင်ထားသည်ဟု ယူဆ သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

လောင်းကစားနည်း အမျိုးမျိုး

အလုပ်သမားခေါင်းဆောင်ထံမှ ကျွန်ုပ်သို့ ကူးစက်လာသည့် အကျင့်ဆိုး တစ်ခုမှာ လောင်းကစားခြင်းပင် ဖြစ်၏။ 'သူတစ်ပါးကို အဆိုးမချပါနှင့်၊ လူတွင်ပါလို့ နွားကိုကျားကိုက်သည် မဟုတ်လော' ဟု ဆိုကြလျှင်လည်း 'သူ့ကို အဆိုးချခြင်း မဟုတ်ရပါ။ ကူးစက်ခြင်းကိုသာ တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်' ဟု ဖြေဆိုရပါမည်။ ဥပမာ မီးသွေးကို ကိုင်မိ၍ လက်မည်းခဲ့လျှင် မီးသွေး၏ အပြစ် မဟုတ်၊ ကိုင်မိသူ၏ အပြစ်သာ ဖြစ်သည်ဟု နားလည်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ငယ်ရွယ်နုနယ်သော အချိန်၌ မီးသွေးနှင့် ရောထွေးယှက်တင် ထားခံရခြင်း မှာ ကျွန်ုပ်၏ ကံမကောင်းခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စနေနှင့် တနင်္ဂနွေနေ့များတွင် ကျွန်ုပ်သည် အလုပ်သမားများ၏ အလုပ်ခွင်၌ တစ်နေ့လုံး အချိန်ဖြုန်းတတ်၏။ (အခြားနည်းလမ်းလည်း မရှိချေ။) သူတို့၏ ပြောနည်း၊ ဆိုနည်း၊ လှိမ့်နည်း၊ နှပ်နည်း၊ အချင်းချင်း 'ကိုက်နည်း' များသည် ကျွန်ုပ်အဖို့

နားရည်ဝလျက်ရှိ၍ ကျောင်းတွင် 'လူပါး' 'လူလည်'ကလေးတစ်ယောက် ဖြစ်လာ၏။ အချို့ ကျောင်းသားကလေးများ မရယ်တတ်သော ပြက်လုံးကို ကျွန်ုပ် ရယ်တတ်လေပြီ။ ဤသည်တို့ကား မဆိုးလှ။ ဤမျှမက ဆိုးသော အခြင်းအရာများလည်း ရှိသေး၏။ ဖခင်သည် နေ့တိုင်း ဈေးချိုသို့ သွား၍ ရောင်းပြီးသော ဖိနပ်များအတွက် ငွေတောင်းခြင်း၊ သက္ကလပ် စသော ပစ္စည်းများဝယ်ယူခြင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်လေ့ရှိရာ ဖခင်ထွက်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မနီးမဝေးရှိ အိမ်ကြားသို့ တစ်ယောက်ချင်း ထသွား၍ 'မျောက်ပန်းလှန်' သော ကစားနည်းဖြင့် ကစားကြ၏။ အရှုံးအနိုင်မှာ တစ်ပဲ ခြောက်ပြားမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်လည်း ပါဝင်နိုင်လေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဖခင် ပြန်လာကာနီးသည်တိုင်အောင် လောင်းကစားကြ၏။ ထိုမှ တစ်ဆင့်တက်လာသောအခါ အလုပ်ခွင်နှင့် မနီးမဝေးတွင် ထိုင်နေသော ဖခင်တစ်ယောက်လုံး ရှိလျက်နှင့်ပင် အလုပ်တစ်ဖက်နှင့် လျှို့ဝှက်စွာ လောင်းကစားနည်းကို (ခေါင်းဆောင်က) တီထွင်ပြန်လေသည်။ ထိုနည်းမှာ တစ်ယောက်လျှင် ပိုက်ဆံတစ်ပြားစီ ထည့်ဝင်ပြီးနောက် တစ်ယောက်ယောက်က ဖဝါများကိုယူ၍ တစ်ခု၏ကျောဘက်တွင် ခြစ်ပြီး မှောက်ခင်းထားလိုက်၏။ လူငါးယောက် ဆိုလျှင် 'ဖဝါး' ငါးခု အသုံးပြု၍ တစ်ခုတည်းကိုသာ ခြစ်မှတ်ရလေသည်။ ပိုက်ဆံထည့်သော အလုပ်သမားများသည် ကြိုက်ရာ ဖဝါတစ်ခုကို လှန်ရလေရာ အခြစ်ပါသော ဖဝါတစ်ခုကို လှန်မိသည့်လူသည် ပိုက်ဆံငါးပြားကို ယူရလေသည်။ ဖဝါကို ခြစ်၍ မှောက်ရသော လူကမူ လှန်နိုင်ခွင့် မရှိ။ အခြား လူများ မလှန်ဘဲ ချန်ထားသော ဖဝါသည် သူ့အတွက်ဖြစ်၍ ၎င်း၌ အခြစ် ပါခဲ့လျှင် ပိုက်ဆံငါးပြားသည် သူ့ပစ္စည်း ဖြစ်သွား၏။ မည်သူမဆို ဖဝါ ခြစ်လိုက ခြစ်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ဤနည်းကား ဖခင် ကြောင်တောင်ရှိလျက်နှင့် လောင်းကစားနိုင်သော နည်းပေတည်း။ တစ်နေ့လျှင် များများကြီး မဟုတ်၊ တစ်မူး ဆယ်ပြားမျှ အနိုင်အရှုံး ရှိတတ်လေသည်။

လောင်းကစားခြင်း၏ ဆိုးရွားပုံ

ဤမှ တစ်ဆင့်တက်ပြန်သော် လသာသောညများတွင် အိမ်ရှေ့၌ရှိသော ရေတွင်းပေါ်တွင် အပန်းဖြေသယောင်နှင့် 'အပေါက် ၂၀' ဆွဲကြ၏။ ကျွန်ုပ်လည်း ပါဝင်တတ်လေပြီ။ ဤကစားနည်းမှာ တစ်မတ် သုံးမူး ထိအောင် အရှုံးအနိုင် ရှိတတ်သော ကစားနည်းဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်အဖို့ လက်ကိုင်ရအောင် ရှာရသည့် အကျင်းဆိုးတစ်ခု တတ်လာရပြန်လေပြီ။ ဖခင်သည် ပိုက်ဆံအိတ် ထည့်ထားသော အင်္ကျီကို ခုတင်ခြေရင်း တိုင်တွင် ချိတ်၍ အိပ်လေ့ရှိရာ ကျွန်ုပ်သည် ဖခင် အိပ်ချိန်တွင် တိတ်တဆိတ် ထလာ၍ သားရေအိတ်ထဲမှ မူးစေ့ မတ်စေ့ကလေးများအနက် (နှစ်ကျပ်ဖိုးခန့် ရှိတတ်သည်။) မူးစေ့တစ်စေ့

ဖြစ်စေ၊ အများဆုံး မတ်စေ တစ်စေ ဖြစ်စေ ခိုးယူရသည်။ ဒင်္ဂါးများရှိသော်လည်း သိသွားမည်စိုးသောကြောင့် မယူဝံ့ချေ။ သို့နှင့်ပင် မှတ်ဉာဏ်ကောင်းသော ဖခင်သည် အိတ်ကိုဖွင့်၍ မူးစေ မတ်စေများ နှိုက်သောအခါများတွင် တွေးတော စဉ်းစားသော မျက်နှာထားမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို တွေ့ရတတ် သဖြင့် ‘ပေါ်’ကုန်ချေတော့မည်လောဟု တထိတ်တလန့် ဖြစ်ခဲ့ရဖူးပါသည်။ ကျွန်ုပ် မှတ်မိသလောက်မှာ မိခင်သည် ညနေတိုင်း ဈေးဝယ်သွားရာတွင် ပိုက်ဆံ ငါးမူးလောက်မျှနှင့် တစ်အိမ်သားလုံးနှင့် အလုပ်သမားတစ်ယောက် နှစ်ယောက်အတွက်ပါ လုံလောက်အောင် တိုင်းထွာ ဝယ်ခြမ်း ရခြင်းကို ကြီးပြင်း လာသောအခါ၌ စဉ်းစားမိရာတွင် ကျွန်ုပ် ပြုခဲ့ဖူးသမျှသော ပြစ်မှုများအနက် ဖခင်၏ အိတ်ထဲမှ မူးစေ သို့မဟုတ် မတ်စေ နှိုက်ယူမိခြင်းအတွက် ဖြစ်တတ်သည့် နှလုံးပူပန်မှု (ကုက္ကုစွ)မှာ အပူလောင်ဆုံး ဖြစ်ပါတော့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျွန်ုပ်မှာ လောင်းကစားခြင်းအလုပ်၌ အထုံဝါသနာ ပါခဲ့လေရာ ၎င်းကို အကြောင်းပြု၍ မိဘ၏ ပစ္စည်းကို နှိုက်ယူချင်တတ်သော အကျင့်ဆိုး တစ်ခုလည်း ပူးတွဲ စွဲကပ်ခဲ့လေပြီ။ လောင်းကစားတတ်ခြင်း၏ ဆိုးရွားခြင်း တစ်ရပ်မှာ ကျွန်ုပ်သည် အထည်အဝတ် ဝယ်ရန်အတွက် လည်းကောင်း၊ မုန့်စား ရန် အတွက် လည်းကောင်း၊ မိဘ၏ပစ္စည်းကို မနှိုက်ခဲ့ဘူးပါပဲလျက် လောင်း ကစားဖို့ အတွက်ဆိုပါက (လက်ကိုင်မရှိလျှင်) မနှိုက်ဘဲ မနေနိုင်အောင် ဖြစ်ရ ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ လောင်းကစားခြင်းဟူသည်မှာ စွဲမိလျှင် မလုပ်ဘဲ မနေ နိုင်အောင် ရှိတတ်၍ အလွန်ကြောက်ဖို့ကောင်းသော အကျင့်ဆိုး တစ်ခု ဖြစ်၏။ လောင်းကစား ခြင်းသည် နိုင်ချင်သော ‘လောဘ’ အရင်းခံသည် မှန်သော်လည်း ‘စွဲ’လာသော အခါ၌မူ နိုင်ခြင်း ရှုံးခြင်းကို အပထား၍ ကစားနေရမှ အသက်ရှင် ရမလောက် သဘောထားသည့် အခြေမျိုးသို့ ရောက်ရခြင်းကိုလည်း ကိုယ်တိုင် ကြုံရဖူးပါသည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ထောင်တန်းကျလောက်သည့် အဖြစ်မျိုးသို့ ရောက်ခဲ့ရဖူးခြင်းကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာနေရာ၌ ဖော်ပြပါဦးမည်။

ပထမအကြိမ် ချစ်ကြိုက်မိခြင်း

ရှစ်တန်း၌ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဝင်းထဲတွင် ကလေးသူငယ်များ လွန်ဆွဲတန်း ကစားကြ၏။ ထိုနှစ်၌ မန္တလေးမြို့တွင် မိုးခေါင်လှ၍ အချို့ အရပ်များ၌ ညနေတိုင်း လွန်ပွဲကြီးများ ကျင်းပလေရာ တရုတ်တန်း လွန်ပွဲမှာ အလွန် ကြီးကျယ်၍ ကြိတ်ကြိတ်တိုး စည်ကားလှသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ သူငယ်များလည်း အခြားအရပ်မှ လွန်ပွဲကြီးများကို အတုယူ၍ ညတိုင်း လွန်ဆွဲတန်း ကစား ကြခြင်း ဖြစ်ပေရာ ယောက်ျားကလေး မိန်းကလေးများသာမက လူကြီးများလည်း (ကျားရော မပါ) ပါဝင်ကြ၏။ ကစားခြင်းဆို၍ ဘာမျှ ခွင့်မပြုချင်သော ကျွန်ုပ် ၏ ဖခင်ပင်လျှင် တစ်ဝင်းလုံး ဆူညံလျက်ရှိသောကြောင့် ခွင့်ပြုရတော့သည်။

လွန်ပွဲ တစ်ချိန်ဆွဲပြီး၍ ရပ်နားလျက်ရှိစဉ် မိန်းမကြီးတစ်ယောက်၏ ရင်ခွင်၌ ထိုင်လျက် စိတ်ဝင်စားသော အမူအရာနှင့် ကျွန်ုပ်အား စိုက်ကြည့်နေသော မိန်းကလေးတစ်ယောက်၏ မျက်နှာသည် ကျွန်ုပ်၏ မျက်လုံးများနှင့် တပ်ခနဲ ဆိုင်လိုက်မိ၏။ ထိုအချိန်၌ မိန်းကလေး၏ မျက်နှာသည် လဆန်း ၁၂ ရက် လမင်းနှင့် ပန်ရလျက်ရှိသောကြောင့် ကျွန်ုပ်အား သူက ထင်ရှားစွာ မြင်ကောင်းမှ မြင်မည်၊ ကျွန်ုပ်ကမူ သူ့မျက်နှာကို ထင်းထင်းကြီးမြင်နေရသည်။ (ကျွန်ုပ်မှာ လူချောကလေးတစ်ယောက် မဟုတ်သော်လည်း ပတ်ဝန်းကျင် ရပ်ကွက်များတွင် အရွယ်နှင့်မလိုက်အောင် အတန်းအမြင့်ဆုံးသော အင်္ဂလိပ် ကျောင်းသားကလေး အဖြစ်နှင့် တစ်ရပ်လုံးက စိတ်ဝင်စားမှု ရှိကြခြင်းကို ကျွန်ုပ် ရိပ်မိ၍ ဂုဏ်လည်း ယူမိသည်။) ကျွန်ုပ်သည် မိန်းကလေးနှင့် မျက်လုံးချင်း ဆိုင်လိုက်မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နှလုံးသားသည် ရင်ဘတ်ကို 'ဒိန်းခနဲ မြည်မတတ်' တစ်ချက် ဆောင့်လိုက်ခြင်းကို သိလိုက်ရသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်ခြင်းမှာ ထိုမိန်းကလေးအား ချစ်ကြိုက်ရကောင်းမှန်း သိသောကြောင့် မဟုတ်။ ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ စိတ်ဝင်စားပုံ ရသည်ဟု ကျေနပ်မှု ရှိရုံမျှကြောင့်လည်း မဟုတ်။ (ပါတော့ပါသည်။) လူကျောင်း ၌ နေခဲ့စဉ်က 'ကကြီးရေး ကသတ် ကက်' ဟု စာအံသံ ကြားခဲ့ရဖူးသည့် မိန်းကလေးနှင့် ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန် တူခြင်းကို သတိရလိုက်မိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အသားညိုခြင်း၊ ဆံရစ် ဆံတောက် ထားခြင်း၊ မျက်လုံးအိမ်ကြီးခြင်း မှစ၍ မျက်နှာ အဆင်ပြေပုံတို့မှာ 'တစ်ဖြတ်တည်း' ဆိုရမလောက် တူညီလှပေရာ ပထမ၌ ထိုစဉ်က မိန်းကလေးပင် ဖြစ်ချေသလောဟု ထင်လိုက်မိ၏။ သို့ရာ တွင် ပထမ မိန်းကလေးမှာ ကျွန်ုပ်ထက် သုံးလေးနှစ်ခန့် ကြီး၍ ဤမိန်းကလေးက မူကား ကျွန်ုပ်နှင့် ရွယ်တူဖြစ်သောကြောင့် တစ်ယောက်တည်းမဟုတ်ခြင်းကို သိရပါလေပြီ။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ၊ ကျွန်ုပ်၏ နှလုံးသား၌ မိန်းကလေး၏ ပုံသဏ္ဍာန် ရိုက်နှိပ်လိုက်ပြီး ဖြစ်သကဲ့သို့ စွဲသွားခဲ့ပြီ ဖြစ်ရာ ထိုညအဖို့၌ လွန်ဆွဲဖို့ စိတ် မဝင်စားတော့ဘဲ မျက်နှာချင်းဆိုင်၍ ကြည့်ဖို့လောက်သာ အခွင့်အလမ်းရှာလျက် ရှိပါတော့သည်။ သာ၍ ထူးဆန်းသည်မှာ ဤမိန်းကလေး သည်လည်း ကန်ထရိုက် တစ်ဦး၏သမီး ဖြစ်သည်ဟု သိရခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ ဤအကြောင်းကို စဉ်းစားမိသောအခါများ၌ (သမီးရည်းစားပင် မဟုတ်သော် လည်း) ဤမိန်းကလေးကား ငါ၏ ဖူးစာရှင်ဖြစ်၍ လွဲနိုင်ဖို့ မရှိပြီဟု အောက်မေ့ ခဲ့မိပါသည်။

တစ်သက်တာတွင် အပျော်ဆုံးသောပွဲ

ရှစ်တန်းကျောင်းသားအဖြစ် (၁၉၀၅ ခုနှစ်) သည် ကျွန်ုပ် အဖို့ရာ၌ 'ရတနာပုံ ဆိုက်သောနှစ်' ဖြစ်သည်ဟု အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပေရာ ၎င်းနှစ်တွင် ပထမဆုံး တကယ် ချစ်ကြိုက်သူနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်ရသည့် ကြည်နူးစရာ အဖြစ်မျိုးအပြင် အခြားသော ပျော်စရာကြီး တစ်ခုနှင့်လည်း ကြုံခဲ့ရပေသည်။ ၎င်းမှာကား ရွှေစာရံဘုရားပွဲသို့ သွားရသော အခြင်းအရာပေတည်း။ ကျွန်ုပ်

ငါးတန်း၌ ရှိစဉ်က 'မသဒ္ဓါရည် သဒ္ဓါရည်' သွားခဲ့ခြင်းကြောင့် ထင်သလောက် မပျော်ခဲ့ရသဖြင့် အမြွက်မျှလောက်သာ ဖော်ပြခဲ့ရာ ဤတစ်ခေါက်၌မူ မိုးမမြင် လေမမြင် ဆိုရမလောက် ပျော်ရွှင်ခဲ့ရသည့်အတိုင်း ရှေးခေတ် ရွှေစာရံဘုရားပွဲနှင့် ဤခေတ် ဘုရားပွဲတို့၏ ခြားနားပုံကို မမိလိုက်သူများ နားလည်စိမ့်သောငှာ ရေးသားဖော်ပြလိုက်ရပေဦးမည်။

ပွဲထွက်ကြပြီ

ကျောင်းပိတ်ရက်တကာတို့တွင် အရှည်ဆုံးဖြစ်၍ (ထိုခေတ်က ၄၅ ရက်ပိတ်သည်။) ကျောင်းသူကျောင်းသားအပေါင်းတို့၏ အမျှော်လင့်ဆုံး ဖြစ်သည့် နွေရာသီ ကျောင်းပိတ်လိုက်သည်တွင် ကျွန်ုပ်သည် ခြေထောက်နှင့် မြေကြီး ထိရသည်မထင်ဘဲ လေပေါ်၌ ဝဲယုံလာရသည့်နှယ် ကျောင်းမှ အိမ်သို့ ခြေကုန် သုတ်ကာ ပြန်လာခဲ့၏။ နှစ်တိုင်းလည်း ဤရက်တွင် ပျော်ပါ၏။ ဤနှစ်တွင် မူကား အထူးတလည် ပျော်လှပါသည်။ အကြောင်းမူကား ဤညတွင် ရွှေစာရံ ဘုရားပွဲသို့ သွားကြမည်ဟု သိထားရသောကြောင့်ပေတည်း။

အိမ်သို့ ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘုရားပွဲသို့ သွားရန်အတွက် ချက်ပြုတ် ကြော်လှော်ခြင်း၊ လှည်းများ ငှားရမ်းခြင်း၊ ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ကြခြင်း စသည်တို့ကို မြင်ရသည်မှာ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ ငြိမ်ငြိမ် ထိုင်မနေနိုင်ဘဲ ဆွေ့ဆွေ့ ခုန်မျှ ပျော်လှပါတော့သည်။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် ကျွန်ုပ်အား နတ်ပြည်သို့ အလည်အပတ် လိုက်မည်လောဟု မေးငြားအံ့။ ကျွန်ုပ်က ရွှေစာရံက ပြန်မှ လိုက်မည်ဟု ပြောလိမ့်မည် ထင်သည်။ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၅ ရက် ည ၉ နာရီအချိန်ခန့် (လထွက်ချိန်) တွင် ကျွန်ုပ်တို့အိမ်မှ လှည်းနှစ်စီးနှင့် အရပ် ထဲမှ လှည်း လေး ငါးစီးတို့သည် တစ်အိမ်ကို တစ်အိမ် အသံပြုကာ တစ်ပြိုင် တည်း အတူတကွ ထွက်လာကြ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ ရင်ထဲ၌ မြူးတူးလွန်းလှ၍ မအောင့်နိုင်သည်နှင့် တေးချင်းတစ်ပုဒ် ဟစ်၍ ဆိုလိုက်မိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အိမ်မှ လှည်းနှစ်စီးအနက် တစ်စီးတွင် ကျွန်ုပ်တို့အိမ်သားများနှင့် မိန်းမ အလုပ်သမား များ ပါကြ၍ အခြားတစ်စီးတွင် ယောက်ျား အလုပ်သမားများနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ စီးနင်း လိုက်ပါကြရာ ဖခင်မူကား အပျော်အပါး မကြိုက်ဆိုကာ မလိုက်ပါချေ။ မှန်သော စကားကိုဆိုရလျှင် ကျွန်ုပ်သည် လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ပျော်ချင်သောကြောင့် ဖခင် မလိုက်ပါခြင်းအတွက် ဝမ်းသာသည်။ ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်မှာ အင်္ဂလိပ်အခေါ် အားဖြင့် Kill-Joy ပျော်ခြင်းကို မကြည့်နိုင်သူဟု ခေါ်ရမည် ထင်သည်။

အောင်ပင်လယ် ကန်ရိုးတစ်လျှောက်

ကျွန်ုပ်တို့၏အရပ်မှ လှည်းများသည် အောင်ပင်လယ် ကန်ရိုးသို့ ရောက် ကြသောအခါ လှည်းတန်းရှည်ကြီးနှင့် ဆုံမိကြ၍ ၎င်းအထဲ၌ နေရာယူကာ

အပါအဝင်ပြုလျက် မောင်းနှင်ကြလေ၏။ ထိုအချိန်၌မူ လမင်းသည် အတော်မြင့် လာပြီဖြစ်၍ လှည်းတန်းကြီး၏ ရှည်လျားခြင်းကို မြင်နိုင်လေပြီ။ သို့ရာတွင် မည်မျှလောက် ရှည်လျားသည်ကို မမြင်နိုင်ချေ။ မန္တလေးတစ်မြို့လုံးမှ ဘုရားပွဲ သွားများသည် ဤအချိန်တွင် ဤနေရာသို့ရောက်အောင် (လ နာရီဖြင့်) လှည်းမောင်းလာခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ပေါင်းတည်း ဆုံမိကြရာတွင် နှစ်ပြ သုံးပြ ရှည်လျားပါလိမ့်မည်။ ထိုစဉ်ကမူ ဘီဒိုလှည်း တစ်စီးတလေမှ တစ်ပါး မြင်းရထား၊ မြင်းလှည်း၊ မိုတိုကား၊ ဒေါက်ကတ်၊ ဘတ်ဝီ စသော ယာဉ်မျိုးမပါ။ ပေါင်းမိုးကြီးနှင့် နွားလှည်းတွေချည်း ဖြစ်ကြ၍ အနှေးအမြန် မရှိ။ တစ်စီးကို တစ်စီးက ကျော်တက်ခြင်းလည်း မရှိ။ (လမ်းကျဉ်းသောကြောင့် ကျော်တက်ရန်လည်း မဖြစ်နိုင်။) တစ်စီးနောက်မှ တစ်စီး တဖြည်းဖြည်း တအိအိ၊ ဇိမ်ရှိရှိနှင့် မောင်းနှင်ကြလေသည်။ အောင်ပင်လယ်ကန်မှာ ကန် ဟူ၍ ခေါ်ကြသော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အရှေ့တောင်ရိုးမှ စီးကျလာသော မိုးရေများကို တာရိုးဖြင့် ဆီးကာထားခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် 'တစ်ဖက်ဆည်' ကြီးမျှသာ ဖြစ်လေရာ ထိုစဉ်က နွေရာသီဖြစ်၍ ရေမရှိသော်လည်း ယခုကဲ့သို့ လယ်ကွက်များမဟုတ်ဘဲ ကန်စွန်းပင် အစရှိသည့် ဟင်းရွက်ပင်များ ပေါက် ရောက်လျက် ရှိ၏။ ဘုရားသွားများသည် သူခိုး ဓားပြလည်း မကြောက်ရ။ အချိန်လု၍ အလုပ် လုပ်ကြသောခေတ် မဟုတ်သဖြင့် ကတိုက်ကရိုက်လည်း သဘောမထားဘဲ လသာသာတွင် လှည်းသံ တအိအိနှင့် မောင်းနှင်လာကြရာ လှည်းများပေါ်မှ လည်းကောင်း၊ လှည်းများနံဘေးမှ ခြေလျင်လျှောက်သူများက လည်းကောင်း၊ တေးသီချင်းသံ တစ်ဟိုဟိုနှင့် ကန်ပေါင်ရိုးတစ်ခုလုံး ဆူညံလျက် ရှိ၏။ တောင်ပြုံးပွဲ၊ ရတနာပွဲ စသည့် နတ်ပွဲများကဲ့သို့ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် နောက်ပြောင်ခြင်းမရှိဘဲ ဣန္ဒြေရရနှင့် သွားကြရာ ဝါသနာပါ သော ယောက်ျားကလေးအဖွဲ့၊ မိန်းကလေးအဖွဲ့များက တစ်ချီ တစ်ချီတွင် လှည်းပေါ်မှဆင်းကာ ကခုန် သီဆိုကြပြီးနောက် အားရသောအခါမှ လှည်း ပေါ်သို့ ပြန်တက်ကြလေ၏။ ကျွန်ုပ်မှာ အလုပ်သမားများထံမှ ကျက်မှတ်ထား သည့် ဆရာပု၏ တေးချင်း၊ ကိုဘကျော်၏ မြိုင်ထ၊ စံပယ်သက်ကြီး၏ ပတ္တမြားမှန်ဂူ(ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းတောလား) စသည်များကို သုံးထပ် လေးထပ်မက ဆိုပြီးသဖြင့် မောခဲ့လေပြီ။ (မိခင်သင်ပေးသည့် ပျို့၊ ကြိုး စသည်တို့မှာ ဤနေရာမျိုးနှင့် မလျော်သောကြောင့် ချန်ထားလိုက်ရသည်။)

အေးအေးဆေးဆေး ခေတ်

ရာပေါင်းများစွာ ပါဝင်သည့် လှည်းတန်းကြီးဖြစ်၍ တစ်ခါတစ်ရံတွင် လှည်းတစ်စီးတလေမျှ 'ဝင်ရိုး' ကျိုးတတ်သေးရာ ထိုအခါတွင် လှည်းတန်းကြီး တစ်တန်းလုံး ရပ်နားကာ လှည်းသမားအားလုံး ဝိုင်းဝန်းကူညီ လုပ်ကိုင်ပေးကြ

ရ၏။ အချိန် အစိုးရသကဲ့သို့ ရှိသောခေတ် ဖြစ်ပြီး 'မပြီးသေးဘူးလား'၊ 'မြန်မြန်လုပ်ကြစမ်းပါ'၊ 'နောက်ကျနေလိမ့်မယ်' စသည်ဖြင့် ညည်းညူခြင်း၊ ရေရွတ်ခြင်း မရှိ။ လှည်းသမားတွေ အလုပ် လုပ်ခိုက်တွင် ဘုရားသွားများသည် ဟိုမှာတစ်ဝိုင်း သည်မှာတစ်ဝိုင်း စသည်ဖြင့် စုရုံးကာ သိဆိုကခုန် နေကြ၏။ လှည်းသမားများမှာလည်း ဝင်ရိုးအတွက် သစ်ပင် ခုတ်သူ ခုတ်၊ ဖြတ်သူ ဖြတ်၊ ထစ်သူ ထစ်၊ ဖြောင့်သူ ဖြောင့်၊ ရွှေသူ ရွှေ 'တစ်ယောက်တစ်ချက် ကျောင်းသား လက်'ဟုဘိသို့ ဝိုင်းဝန်းလုပ်ကိုင်လိုက်ကြရာ ဘာမျှ ကြာသေးသည် မထင်ရမီ ဝင်ရိုးတစ်ချောင်း ခုတ်ပြီး ချောပြီး သွင်းပြီး ဖြစ်၍ ဆက်လက် ထွက်နိုင်ကြလေပြီ။

ပျော်ရမှ ကျေနပ်သောလူမျိုး

တံတိုင်းရှည်ရွာသို့ ရောက်ကြသောအခါ ကာလသားများသည် လှည်းများပေါ်မှ အလျှိုအလျှိုနှင့် ဆင်းသွားကြ၍ အိုးကလေးများဆွဲကာ ပြန်လာပြီး လှည်းပေါ်သို့ ပြန်တက်ကြ၏။ ဤကား အခြားမဟုတ်။ 'ပင်ကျရေ'ခေါ် ထန်းရည်ခါး ဝယ်ကြခြင်း ဖြစ်၏။ လှည်းတန်းကြီးကား မရပ်။ သူဝင် ငါထွက်ဖြင့် တစ်ယောက် တစ်လှည့်စီ ဝယ်ကြခြင်း ဖြစ်ကြ၏။ ဘုရားပွဲသို့ သွားကြခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ပျော်ရွှင်မှုကို လက်မလွှတ်ချင်။ အသုဘချရာ၌ပင် စိန်ပန်း သူတော်၏ ဒိုးပတ်ဝိုင်းက တီး၍ ဘုန်းတော်ကြီး၏ ခေါင်းကို မြှောက်ကစားသော လူမျိုး ဖြစ်သောကြောင့် ထန်းရည်သောက်ခြင်းမျှလောက်အတွက် အံ့ဩစရာ မဟုတ်ပေ။ သို့ရာတွင် ဤဘုရားပွဲ၏ ချီးကျူးဖွယ် တစ်ခုမှာ ကာလသားများ၏ လှည်းများ၌ ကိုယ့် 'မြူ' အိုးနှင့်ကိုယ် မော့ကြသော်လည်း တောင်ပြုံး စသည့် နတ်ပွဲမျိုးမှာကဲ့သို့ မူးသံ၊ ယစ်သံ၊ မတော်တရော် ပြောင်လှောင်သံဟူ၍ တစ်ခွန်းမျှပင် မကြားရချေ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ လှည်းမှ အလုပ်သမားများလည်း ဘုရားတကာများ မဟုတ်ကြသဖြင့် မြူအိုးများ ဝယ်သောက်ကြ၍ ကျွန်ုပ် အားလည်း ပေးကြသေး၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်မှာ ထိုစဉ်က ဤ 'စာ' အထိ မတက်ရသေးသဖြင့် ငြင်းလိုက်နိုင်ပါသည်။ အမှန်မှာ မိခင်တစ်ယောက်လုံး ပါသည့်ပွဲမျိုးတွင် ဤမျှလောက် 'စာကြီးပေကြီး' တက်၍ သင်ရန် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ကြောင်းမှာလည်း ကျွန်ုပ်သည် ဖခင်ကို ကြောက်သလောက် မိခင်အား ရိုသေ လေးစားပါသည်။ ခြားနားပုံကား ကြောက်ခြင်း ဟူသည်မှာ မမြင်ကွယ်ရာတွင် လုပ်တတ်၍ ရိုသေလေးစားခြင်းမူကား မျက်မှောက် မျက်ကွယ်မရွေး ဩဇာညောင်းတတ်ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

ကြောက်သော်လည်း ပျော်၏

လှည်းတန်းကြီးသည် အရက်မတက်မီ အချိန်တွင် ရွှေစာရ် မုန်တောသို့ ဝင်လာကြရာ အချို့နေရာများ၌ အငွေတချောင်းချောင်းရှိသော ဆင်ချေးပုံကြီး

များကို တွေ့သူများ တွေ့ကြ၏။ ချေးပုံကြီးများမှာ ဆင်ယဉ်များ စွန့်ခဲ့ခြင်း မဟုတ်။ ဆင်ရိုင်းများ၏ ပစ္စည်းဖြစ်သည် ဆိုသဖြင့် လှည်းများပေါ်၌ အသက် မရှု့ဘဲ ကုတ်၍ လိုက်သော မိန်းများလည်း ရှိကြ၏။ ကျွန်ုပ်မူကား အဆန်းအသစ် ဆိုလျှင် ကြည့်ချင်တတ်သော ဝါသနာနှင့် စွန့်စားချင်တတ်သော အထုံအလှေ ကြောင့် အခြားလူများ တွေ့သည်ဆိုသော နေရာသို့ လှည့်ပေါ်မှဆင်း၍ သွားကြည့်မိအောင် ကြည့်ခဲ့ပါသေးသည်။ ချေးပုံကြီးကို မြင်ရသောအခါ၌ မကြောက်တတ်သည် မဟုတ်၊ ကြောက်ခဲ့ရပါ၏။ သို့ရာတွင် ကြောက်ရခြင်း သည်ပင်လျှင် အရသာတစ်ခု ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ယူဆမိပါသည်။ ဆင်ရိုင်း ခြေရာများကား အနံ့အပြားပင် တွေ့ခဲ့ကြရသဖြင့် ဤဘုရားပွဲသို့ လာရခြင်း မှာ စွန့်စားခန်းကြီးတစ်ခု (Great Adventure) အနေဖြင့် အမှတ်ထင်လျက် ရှိပါတော့သည်။

အလုပ် ကိုယ်စီနှင့်

ရှမ်းမဲဖုရား ရှင်မွန်လှ၏ နားတောင်း ကျခဲ့သည်ဆိုသော ချောင်းကို ဖြတ် ကျော်၍ စခန်းချကြရမည့်နေရာသို့ ရောက်ကြသောအခါ သရက်ပင်ကြီးများသည် အရွက်ချင်း ထိမတတ် ဆက်စပ်ကာ ပေါက်ရောက်လျက် ရှိ၍ လှည်းများ ရပ်ကြပြီးလျှင် သူ့စခန်း ငါ့စခန်း (သူ့အပင် ငါ့အပင်) ရွေးချယ်ကြ၏။ စိတ်ကြိုက်တွေ့သောအခါ တစ်ရပ်တည်းမှ အတူလာကြသော လှည်းများသည် တစ်ဝိုင်းတည်းဖြစ်အောင် နီးကပ်စွာ ရွေးချယ်ကြ၍ ဖျာ၊ ရိုင်း၊ သင်ဖြူးများ ခင်းသူက ခင်း၊ ကန့်လန့်ကာများ ကာသူက ကာ၊ မိဖိုအတွက် ကျင်းတူးသူက တူး၊ ဖိုခနောက် ရှာသူက ရှာ၊ သရက်ဖူး ကောက်သူက ကောက်၊ ရေခပ်သူက ခပ်၊ တံမြက် လှည်းသူက လှည်း၊ ထင်းခွေသူက ခွေ၊ အလုပ်ကိုယ်စီနှင့် ပျော်ရွှင်စွာ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြ၏။ ဤအထဲတွင် တစ်ညလုံး တစ်ရေးမျှ မှိတ်ခဲ့ ရသူမရှိဘဲ လှည်းပေါ်၌ ကြောင်တောင် လိုက်ခဲ့ရသူချည်း ဖြစ်သော်လည်း လတ်ဆတ်လိုက်ကြပုံမှာ နှင်းခဲထားသည့် ပန်းပွင့်များသဖွယ် အဖူးအညွန့် တလူလူနှင့် ခုန်ဆွ ခုန်ဆွ ဖြစ်လျက် ရှိကြလေသည်။ မည်သို့ဆိုစေ၊ ကျွန်ုပ် တစ်ယောက်မူကား အထူးတလည် ရွှင်မြူးလျက် ရှိ၏။ အကြောင်းမူကား ဖခင် မကြည်မသာနှင့် လိုက်ခဲ့ရသည့် လွန်ခဲ့သော လေးနှစ်က တစ်ခေါက်နှင့် ညီအစ်ကို၊ မောင်နှမ၊ မိခင်နှင့်တကွ အိမ်နီးချင်းများ ပါလာရသည့် ဤ အခေါက်၏ ခြားနားပုံကို မကြာခဏ သတိရလျက် ရှိပေသောကြောင့်တည်း။

တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၅ ရက်နေ့ ည၌ ထွက်၍ ၆ ရက်နေ့ နံနက် ရောက်ပြီး နှစ်ညအိပ်ကာ လပြည့်ကျော် ၈ ရက် နံနက်တွင်မှ ပြန်ကြရသော ပွဲဖြစ်၍ ရက်အတော် ရှည်သလောက် ကြည့်နူးဖွယ် ကောင်းလှသည်။ နှစ်စဉ် လာသည် ဆိုသော ငါးကြီးများကို ကြည့်ရခြင်း၊ မြစ်ငယ်ဆိပ်၌ ရေချိုးရခြင်း၊

(ဥသျှစ်သီးများ ပေါလှသည်၊ တစ်ပြားဖိုး ရှစ်လုံးရသည်။) ဈေးတန်းကြီး တစ်လျှောက် လျှောက်ရခြင်း၊ ရွှေစာရုံပုတီးများဝယ်၍ လည်ပင်း၌ စွပ်ရခြင်း၊ ထူးဆန်းသော စေတီတော်ကို ဖူးရခြင်းတို့မှာ လူအများ ပျော်တတ်ကြသော အခြင်းအရာများ ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ကား ရေချိုးပြီး တက်လာ၍ သရက်ကင်းများ တဖုတ်ဖုတ် ကြွေကျလျက်ရှိသည့် သရက်ပင်ကြီးများ၏ အရိပ်အောက်၌ ပူအိုက်စ ပြုလာသည့် ဤ တပေါင်းလရာသီတွင် ပက်လက် လှန်ကာ မုန့်ပဲသရေစာများ ဝါးနေရခြင်းသည် ပျော်စရာအကောင်းဆုံးဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ အခြားသော ပျော်စရာကြီးတစ်ခုမှာ သရက်ပင်ကြီးများ အောက်၌ နံနက်စာ ညစာ စားသောက်ကြရာတွင် တစ်ရပ်တည်း အတူလာ ကြသော လှည်းများမှ တစ်ဝိုင်းနှင့် တစ်ဝိုင်း၊ တစ်ဖွဲ့နှင့် တစ်ဖွဲ့၊ အဆန်းအပြား ဟင်းခွက်ကောင်းများ အပေးအယူ လုပ်ကြခြင်းကြောင့် ဟင်းပေါင်း ဆယ့်လေး ငါးခွက် စားရ၍ မောမောနှင့် ပျော်ပျော်ကြီး ရှိနေသော ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ တစ်သက်တွင် တစ်ဆက်တည်း အမြန်ယှက်ဆုံးသော ထမင်းငါးနပ် ဟူ၍ မှတ်တမ်းတင်ရပါသည်။

စေတီတော်၏ ထူးခြားချက်မှာ အခြားသော စေတီတော်များကဲ့သို့ အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက်တည်းဟူသော အရပ်လေးမျက်နှာသို့ တည့်တည့်တူရူ မျက်နှာမမူဘဲ ခပ်ရွဲ့ရွဲ့ ခပ်စောင်းစောင်း ရှိနေခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ မိဖုရား ရှင်မွန်လှအား ဘုရင်က နှင်ထုတ်လိုက်ရာတွင် စေတီ တော်ကို မြတဘက်ဖြင့်ပတ်ကာ သစ္စာပြု၍ လှည့်လိုက်ခြင်းကြောင့် စောင်းရွဲ့သွား သည်ဟု ပြောကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ ခပ်ငယ်ငယ်ကတည်းက စိတ်ကူးယဉ် သမား တစ်ယောက်ဖြစ်၍ အကယ်တန္တု ဤအတိုင်း ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း မှန်ပါလျှင် ရှင်မွန်လှသည် စေတီတော်၏ ဤဘက်တွင် ဤနေရာလောက်၌ ထိုင်ခြင်းဖြစ် လိမ့်မည်ဟု ရော်ရမ်း မှန်းဆကာ အတော် လွမ်းခဲ့ရဖူးပါသည်။

နောက်ဆုံး ပျော်နည်းတစ်ခု

လပြည့်ကျော် ၈ ရက်နေ့ နံနက်စောစောကပင် ကော်ဇော၊ ကန်လန်ကာ၊ ဖျာ၊ ရိုင်၊ သင်ဖြူးများ ရပ်သိမ်း၍ အပြန်ခရီးအတွက် ပြင်ဆင်ကြလေပြီ။ ဤဘုရားပွဲတွင် နောက်ဆုံးသော ပျော်ခြင်းအနေဖြင့် ကာလသားများ ပျော်ကြ သည့် အခြင်းအရာတစ်ခုကို မှတ်မိသေး၏။ လှည်းများသည် နားတောင်းကျ ချောင်းကို ဖြတ်ကျော်ကြရာတွင် အပြန်ခရီးအဖို့၌ အဆင်းဘက် ကမ်းပါးသည် ခပ်ပြေပြေ ရှိသော်လည်း အတက်ဘက် ကမ်းပါးမှာ အတော် မတ်စောက်သော ကြောင့် လှည်းပေါ်မှလူများ အားလုံးဆင်း၍ လှည်းခွက်ချည်း တက်ကြရ၏။ သို့နှင့်ပင် ကမ်းပါး၏ မတ်စောက်ခြင်းကြောင့် နွားများသည် တစ်ကိုယ်လုံး အကြောပြိုင်းပြိုင်း ထသည်ကို မြင်ရလောက်အောင် အားခဲ၍ ရုန်းတက်ကြရ၏။ ဤတွင် အတက်ဘက် ကမ်းပါး၌ ကာလသားများသည် စုရုံးကာ စောင့်နေကြ၍

တစ်သက်တာမှတ်တမ်း နှင့် အတွေးအခေါ်များ

လှည်းများကို တစ်စီးပြီး တစ်စီး ကမ်းပါးအတက်ကြီးတွင် တွန်းတင်ပေးကြ၏။ တယ်တော်တဲ့ လူတွေပါတကားဟု မချီးမွမ်းလိုက်ပါနှင့်ဦး။ ၎င်းတို့သည် လှည်းတစ်စီးကို ကမ်းပါးစောက် အတက်ကြီးအတိုင်း တွန်းတင်ကြ၍ ထိပ်သို့ ရောက်ခါနီးတွင် ရုတ်တရက် လွှတ်ပစ်လိုက်ကြလေရာ နွားနှစ်ကောင်မှာ လွယ်ကူရာမှ အမှတ်မဲ့ အခက်တွေ့ရသည်နှင့် အရှိန်ပျက်ကာ နွားရော လှည်းပါ လန်ကျသွားစေ၏။ ဤအခြင်းအရာကို စောင့်၍ ကြည့်ကြသော ပရိသတ်ကလည်း ရယ်မောကြလေ၏။

ဤသို့ဖြင့် လှည်းတစ်စီးလျှင် တစ်ခေါက်မျှ အောက်သို့ တလိမ့် ခေါက်ကွေး ပြန်ကျလာပြီးမှ နောက်တစ်ကြိမ် အတက်တွင် ထိပ်သို့ရောက်အောင် တွန်းတင်လိုက်လေသည်။ ဗလကောင်းသော နွားကြီးများလည်း မသက်သာ ချေ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သန်စွမ်းလှသော နွားကြီးများကို ကမ်းပါးထိပ်သို့ ရောက်လုဆဲဆဲတွင် လွှတ်ပေးလိုက်ရုံနှင့် မပြီးဘဲ လက်လွှတ်ခါနီး၌ မသိမသာနှင့် ပြန်၍ ဆွဲချလိုက်ကြသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ အလွန်အမင်း သန်စွမ်းသော နွားများနှင့် ပါးနပ်သော လှည်းသမားများမှတစ်ပါး ဒယိဒယိုင်နှင့် နောက်ပြန် လိမ့်ကျခြင်းအားဖြင့် ပရိသတ်အား တစ်ကြိမ်ဖြစ်စေ ဖျော်ဖြေသွားကြရသည်ချည်း ဖြစ်လေသည်။

ပွဲသွားကြော့ကြော့ ပွဲပြန်မော့မော့

နားတောင်းကျချောင်း အတက်လမ်း၏ ထစ်ငေါ့မှုကြောင့် အပြန်ခရီးတွင် လှည်းများသည် အလာခရီးမှာကဲ့သို့ တစ်သိတစ်တန်းကြီး မမောင်းကြတော့ဘဲ ကိုယ့်ရပ်ကွက်နှင့် ကိုယ့်အုပ်စုမျှလောက်သာ အဖော် လုပ်နိုင်ကြတော့၏။ ဤဘုရားပွဲတွင် မိမိကိုယ်ကို အပျော်ဆုံးတစ်ယောက် အနေဖြင့် သဘောထားမိ သော ကျွန်ုပ်ပင်လျှင် တေးချင်း သီဆိုချင်စိတ် မရှိတော့ဘဲ အလုပ်သမား တစ်ယောက်ယောက်၏ ပေါင်ပေါ်တွင် ဦးခေါင်းတင်၍ မှိန်းချင်ခဲ့လေပြီ။ ဖြစ်လည်း ဖြစ်သင့်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ကျွန်ုပ်မှာ သုံးညလုံး စုပေါင်းပါမှ ၁၀ နာရီမျှပင် မအိပ်ခဲ့ရသဖြင့် မျက်တောင်များစင်းနေပြီ ဖြစ် သောကြောင့်ပေတည်း။ လိင်သဘော မပါရှိဘဲ လူငယ်ဘာဝ သက်သက်ဖြင့် အူရွှင် မြူးတူးခဲ့ခြင်းများတွင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးသို့ ပထမအကြိမ် ရောက်ရ ပူးသော တစ်ခေါက်နှင့် ဤတစ်ပွဲသည် စိတ်ထဲတွင် 'စားမြို့ပြန်' ၍ မပြီးဆုံး နိုင်သည့် အခြင်းအရာ နှစ်ခုပေတည်း။ နေရှိန် အတော်ပြင်းလာသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့ ရပ်ကွက်မှ လှည်း လေးငါးစီးတို့သည် အရုဏ်တက်မှ ထ၍ ချက်ခဲ့ ကြသည့် ထမင်းဟင်းများကို သစ်ပင်ရိပ်ကောင်းကောင်းတွင် ရပ်နားရင်း စားသောက်ကြလေသည်။ ရှေ့အဖို့တွင် နေကလည်း ပူပြင်းလာသဖြင့် အူရွှင်ခန်း ပြီးဆုံး၍ ဝမ်းဗိုက်တောင့်တောင့်နှင့် 'ခွေ'ကြသူတို့သာ များတော့ ၏။ အပြန်ခရီး၌ ကျွန်ုပ် အမှတ်ရသော အခြင်းအရာတစ်ခုမှာ ကျွန်ုပ်တို့၏

လည်ပင်း၌ ‘ရွှေစာရံပုတီး’ဟုခေါ်သည့် ထန်းရွက် ပုတီးဝါများစွပ်လျက် ပြန်လာကြစဉ် အောင်ပင်လယ်ကန်ရိုးရှိ အောင်ပင်လယ်ရွာ၌ ကျင်းပသည့် ‘ပေါ်တော်မူ’ ဘုရားပွဲ အပြီးနှင့် ဆုံစည်း၍ ၎င်းဘုရားပွဲ ပြန်များသည်လည်း မန္တလေးသို့ ကျွန်ုပ်တို့နှင့်အတူ ရောနှောကာ ပြန်လာကြ၏။ ၎င်း ပွဲပြန်များ၏ လည်ပင်းတွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ နည်းတူ ထန်းရွက်ပုတီးဝါများ စွပ်ထားကြလေရာ ထိုသူတို့သည် ရွှေစာရံဘုရားသို့ ရောက်အောင်သွားရန် မတတ်နိုင်သဖြင့် ‘နေ့ချင်းပြန်’ ဖြစ်နိုင်သော ဤဘုရားပွဲသို့ လာရောက်ကာ ‘ရွှေစာရံပြန်များ’ အနေဖြင့် မန္တလေးမြို့သို့ ဝင်ကြခြင်းဖြစ်မည်ဟု သိရလေသည်။ (ကျွန်ုပ်တို့ လူမျိုးကား ကြံကြံဖန်ဖန် ဟန်ဆောင်ချင်သော လူမျိုးပေတည်းဟု အောက်မေ့ခဲ့မိသည်။)

ခေတ်စားသော တေးတစ်ပုဒ်

ရှစ်တန်း၌ ရှိစဉ် ကျွန်ုပ်အား အထက်တန်း ကျောင်းသားကြီးများနှင့် ရင်းရင်းနှီးနှီး ဖြစ်စေသည့် အခြင်းအရာတစ်ခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းကို မှတ်မိပါသေး၏။ ထိုခေတ်က ကျောင်းသားများ၏ ထုံးစံတစ်ခုမှာ အောက်တန်း ကျောင်းသားများသည် အထက်တန်းကြီးများမှ ကျောင်းသားများကို ကြည့်ညိုစွာနှင့် မော့ကြည့်ကြ၍ အထက်တန်း ကျောင်းသားများကမူ အောက်တန်း ကျောင်းသားကလေးများအား ‘ဖုတ်လေတဲ့ ငါးပိ ရှိသည်ဟု မမှတ်’ ဆိုသော စကားကဲ့သို့ လူဖက် မထင်တတ်ကြပေ။ တစ်နေ့သ၌ ကျွန်ုပ်သည် နေ့ကျောင်း တက်ခါနီး ၁၅ မိနစ်ခန့် လိုသေးသောအချိန်တွင် ရှစ်တန်းသင်သော ကျောင်းခန်းထဲ၌ စံပယ်သက်ကြီးဆိုသည့် ‘ပတ္တမြားမှန်ဂူ’ သီချင်းကို တီးတိုး သီဆိုပြသလျက်ရှိစဉ် အခန်းပြင်ဘက်မှ လျှောက်သွားကြသည့် ကိုထွန်းလှ အပါအဝင် ကိုးတန်းကျောင်းသားတစ်စု ကြားသည်နှင့် ဝင်လာကြ၍ ကိုထွန်းလှက ‘ဟေ့ ဖေသိန်း၊ ဒီသီချင်းကို မင်း အစအဆုံး ရသလား’ဟု မေးသဖြင့် ကျွန်ုပ်က ရကြောင်း ပြန်ပြော၏။ ဤတွင် ကိုးတန်း ကျောင်းသားကြီးများသည် ကျွန်ုပ်အား ကျောသပ်ရင်သပ် လုပ်ကြ၍ စာရွက်နှင့် ခဲတံများ ထုတ်ကြလေ၏။

ခက်ခဲစွာ ကူးရခြင်း

ဤနေရာ၌ ၎င်းတေးချင်း၏ လူကြိုက်များပုံနှင့် ခဲယဉ်းစွာ ကျွန်ုပ် ရပုံကို ဖော်ပြရပေဦးမည်။ မန္တလေးမြို့တွင် ထိုခေတ်က ရုပ်သေးမင်းသား မင်းသမီးများ သီဆိုသည့် တေးချင်းများသည် အလွန်ခေတ်စား၏။ ဇာတ်မင်းသား ဦးဘိုးစိန်ကြီးမှာ ထိုအချိန်တွင် ပေါ်ပေါက်ပြီ ဖြစ်သော်လည်း ဤနောက် (ကျွန်ုပ် အထင်အရ) နှစ်နှစ်လောက်ကြာမှ သူ၏ သီချင်းများကို ကာလသားများ လမ်းလျှောက်ဆိုသော အဖြစ်သို့ ရောက်လာသည်။ ထိုစဉ်က အထူး နာမည်ကြီး၍ ယနေ့တိုင် အစားထိုးရန် (သို့မဟုတ် နှိုင်းယှဉ်၍ ပြောရန်)

မပေါ်ပေါက်သေးသည့် ရုပ်သေးမင်းသမီးနှင့် မင်းသားများကား ဆရာပု၊ ကိုဘကျော့၊ စံပယ် သက်ကြီး၊ ကိုစိန်ခို၊ ကိုဖူးညို တို့ ဖြစ်၏။ ၎င်းတို့၏ ပါးစပ်မှ တေးချင်းအဆန်းများသည် ကာလသားများ၏ ပါးစပ်သို့ ရောက်သည့် အခါ ၎င်းတို့သည် ဘာဂျာ၊ ဗျတ်စောင်း၊ စသော တူရိယာများနှင့် တွဲကာ ညအချိန်များတွင် လမ်းများပေါ်၌ လျှောက်၍ သီဆိုတတ်ကြလေသည်။ အချို့သော လမ်းများမှာ ထိုကဲ့သို့သော တီးဝိုင်းမျိုး တစ်ဝိုင်းပြီး တစ်ဝိုင်း လျှောက်လာတတ်သဖြင့် လမ်းနံဘေးမှ အိမ်များမှာ ဤခေတ် ရေဒီယိုများ သဖွယ် အဆက်မပြတ်လှဘနန်း နားထောင်ရလေသည်။ ကျွန်ုပ် ရထားသော စံပယ် သက်ကြီး၏ 'ပတ္တမြားမှန်ပူ' တေးချင်းမှာ ပေါ်ခါစလည်း ဖြစ်၍ ကာလသားများလည်း မရသေး။ ကျနအောင် သီဆိုတတ်သူလည်း မရှိသေးဘဲ အလွန်လည်း လူကြိုက်များသည်နှင့် တန်ဖိုးရှိလှသော တေးချင်းတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပေ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ကိုထွန်းလှ အမှုူးရှိသော ကျောင်းသားကြီးများ သည် ကျွန်ုပ်ထံ ပူဆာကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်ုပ် မျက်နှာပွင့်လိုက်ပုံ

ဤတေးချင်းကို ကျွန်ုပ် ရပုံကား ဤသို့တည်း။ ရုပ်သေးမင်းသား စံပယ် သက်ကြီး၏ မင်းသမီး ကိုအောင်သာ၌ မယားငယ်တစ်ယောက် ရှိရာ မင်းသား မင်းသမီးတို့ မည်သည်မှာ ၎င်းတို့၏ တေးချင်းသစ်များကို အရပ်သားများသို့ ပေးလေ့ မရှိသော်လည်း မင်းသမီး ကိုအောင်သာ မူကား မယားငယ်၏ ပူဆာခြင်းကြောင့် ပေးရ၏။ ကျွန်ုပ်တို့အိမ်မှ အလုပ်သမား ခေါင်းဆောင် ကိုတောက်ထွန်းသည် ထိုမိန်းမနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးမှုရှိ၍ ၎င်းတေးချင်းကို ဆိုပုံ ဆိုနည်းနှင့်တကွ တောင်းယူလာခဲ့ရာ ကျွန်ုပ်မှာ ၎င်းထံမှ ရှိခိုးဦးတင် သင်ယူ ရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်ရကား ကိုထွန်းလှတို့ လူစု အပေါ်၌ ကျွန်ုပ် မျက်နှာပွင့်လိုက်ပုံမှာ ပြောဖွယ်ရာ မရှိ။ 'မင်းကလေး တယ်နိပ်သကွာ' ဟု ခဏခဏ ကျောသပ်ရင်သပ် ချီးကျူးကြဖူးလေသည်။ ကျွန်ုပ်ကလည်း တေးချင်းကို ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ယူခဲ့ရသည့် အဖြစ်နှင့်တကွ ပြောပြ၍ ကျနအောင် ဆိုပြစဉ် သူတို့လူစုလည်း လိုက်၍ ကူးကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ တေးချင်းမှာ ချစ်ခန်း ကြိုက်ခန်းနှင့် ပတ်သက်သည့် 'သစ္စာ' ထား တေးချင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ အလောင်းတော် ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းအား သောနတ္ထိရ် မုဆိုးက ခဲယဉ်းစွာ သွားပြီး အစွယ်ကို ဖြတ်ယူခြင်းအကြောင်း ဖြစ်၍ များစွာသော ကာလပေါ် တေးချင်းများ ကဲ့သို့ ရုတ်တရက် မကွယ်ပျောက်သေးဘဲ နှစ်ပေါင်း အတန်ကြာ သီဆိုလျက် ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။ ကျွန်ုပ်မှာ ဤတေးချင်း အတွက်ကြောင့် အထက်တန်း ကျောင်းသားကြီးများနှင့် သိကျွမ်းရုံမက ခင်မင်ကြင်နာခြင်းကို ခံယူရရှိလေရာ ဤသို့သော အခြင်းအရာသည် ကျွန်ုပ် အဖို့ရာ၌ သူဌေးသားများနှင့် ခင်မင်

ရခြင်းထက်ပင် ဝမ်းပမ်းတသာနှင့် ဂုဏ်ယူမိခဲ့ပါသည်။ နောက်များမကြာမီပင် ကိုထွန်းလှ ကွယ်လွန်ရှာသည်။

ဂုဏ်ဒြပ် ကြီးခဲ့သော ကိုးတန်း

၁၉၀၅ ခုနှစ်ကုန်တွင် ရှစ်တန်းအောင်၍ ၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင် ကိုးတန်းသို့ တက်ရလေရာ ဤအတန်းမှာ တက္ကသိုလ်ဝင် (Entrance) အတန်းဖြစ်၍ ကျောင်းတွင် အမြင့်ဆုံး ဖြစ်၏။ ထိုစဉ်က မြန်မာပြည်တွင် ယူနီဗာစီတီ မရှိသေးသဖြင့် တက္ကသိုလ်ဝင် စာမေးပွဲကို ကာလကတ္တား ယူနီဗာစီတီမှ စစ်ဆေးရပေရာ ဤ အခြင်းအရာသည်ပင် ကိုးတန်းကျောင်းသားများ ခြေဖျားထောက်စရာ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ အကြောင်းမူကား ကိုးတန်း စာမေးပွဲမှာ အက်(ဖ)အေ၊ ဘီအေ စာမေးပွဲများနည်းတူ ဘင်္ဂလား စာမေးပွဲဟု ခေါ်ကြသောကြောင့်ပေတည်း။ ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားများသည် မြန်မာပြည်၌ သီးသန့် ယူနီဗာစီတီ မရှိခြင်းကြောင့် ဂုဏ်ငယ်သည်ဟူ၍ နားမလည်ကြ။ ဘင်္ဂလားကို အထင်ကြီးကြတုန်းဖြစ်၍ ဘင်္ဂလားစာမေးပွဲ ဝင်ရခြင်းသည်ပင် ဂုဏ်ဒြပ်ကြီးတစ်ခုဟူ၍ မှတ်ထင်ခဲ့ကြလေသည်။ ကျောင်းသားတို့မည်သည် စာမေးပွဲအောင်၍ အတန်း တက်ရသည်ဆိုလျှင် ဝမ်းသာကြမြဲ ဖြစ်သော်လည်း တက္ကသိုလ်ဝင်ခေါ် ကိုးတန်း သို့ တက်ရခြင်းကဲ့သို့ ဝမ်းသာခြင်း၊ ဂုဏ်ယူမိခြင်းကား မကြုံခဲ့ရဖူးပါ။ ကျွန်ုပ်အဖို့မှာမူ နေအိမ်ပတ်ဝန်းကျင် အရပ်များ၌ ကိုးတန်းသမားဟူ၍ ထိုစဉ်ကလည်း မရှိ၊ ယခင်ကလည်း မရှိခဲ့ဘူးသည့်အတွက်ကြောင့် အတော်ဘဝင်မြင့်ခဲ့မိပါ၏။ ဤအတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်အပေါ်၌ မနာလိုသူများ ရှိကြသော်လည်း ကျွန်ုပ်အား ပညာရှိကလေး တစ်ယောက်သဖွယ် လေးစားကြသည့် အတန်းကလေး သမားများလည်း မြောက်မြားစွာ ရှိကြပေသည်။ အချို့မိဘများသည် ၎င်းတို့၏ လေး ငါးတန်း ကျောင်းသားကလေးများကို ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ စာကျက်ပါစေ ဆိုကာ ကျွန်ုပ်တို့၏နေအိမ်သို့ ပို့ထားခြင်းများ ရှိ၏။ ထိုလူတို့စိတ်၌ 'ပဏ္ဍိတာနန္ဒ သေဝနာ' ဆိုသည့် မင်္ဂလာ တရားတော်အတိုင်း ပညာရှိကလေး တစ်ဦးထံ ဆည်းကပ်ပါစေ ဟူသော သဘောနှင့် ပို့ကြလေသလော မဆိုနိုင်ပေ။ ကျွန်ုပ်၏ဖခင်ကား အတော် ဂုဏ်ယူပုံ ရသည်။

ရင်ဘတ် မိတ်ဆွေရခြင်း

ရှစ်တန်းသို့ တက်ရကတည်းက အလွန်ခင်မင်သော သူငယ်ချင်း သုံးယောက်ရှိခြင်းကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ ၎င်းတို့အနက်တွင် ကိုဖေမှာ အိမ်ချင်းကလည်း နီးသည်နှင့် အထူးသဖြင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ဖြစ်လာ၍ ကျွန်ုပ်၏ တစ်သက်တာတွင် ပထမဦးဆုံးသော မိတ်ဆွေရင်း Bosom Friend တစ်ယောက် ဖြစ်ချေသည်။ ဤ အင်္ဂလိပ် စကားလုံးမှာ

‘ရင်ဘတ်မိတ်ဆွေ’ဟု အဓိပ္ပာယ် ရှိလေရာ အလွန် တိကျ ပေါ်လွင်သော အသုံးအနှုန်း ဖြစ်၏။ အကြောင်းမူကား ရင်ဘတ်ထဲ၌ရှိသော အခြင်းအရာ အားလုံးကို (အကောင်းရော အဆိုးပါ) ဖွင့်ဟတိုင်ပင်၍ အကြံဉာဏ် တောင်းနိုင်သောမိတ်ဆွေမျိုး ဖြစ်ပေသောကြောင့်တည်း။ ဤမိတ်ဆွေမျိုးသည် တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် ဟန်လုပ်ခြင်း၊ ကြွားဝါခြင်း၊ ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်း မရှိ။ တစ်ယောက် ဒုက္ခရောက်သည်ဆိုလျှင် တစ်ယောက်က ပါးစပ်ဖျားကလေး ဖြင့် ‘ဝမ်းနည်းတယ်ဗျာ’ဟု လောကဝတ်စကား ပြောခြင်း မဟုတ်။ စိတ်၌ တကယ် ထိခိုက်အောင် လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ဝမ်းနည်း၍ ကောင်းစားလျှင်လည်း အဟုတ်တကယ် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (မှဒိတာစိတ်) ဖြစ်နိုင်သည့် မိတ်ဆွေမျိုးကို ဆိုလိုပေသည်။ လူတိုင်း လူတိုင်း၌ လိုသို့သော မိတ်ဆွေမျိုး ဘယ်နှစ်ယောက်စီ ရှိကြသည် မဆိုနိုင်။ ကျွန်ုပ် အဖို့ရာ၌ကား (ကိုဖေ အပါအဝင်) တစ်သက်တာ လုံး၌ သုံး လေး ငါးယောက်မျှသာ ကြုံရဖူးပါသည်။ (ဤသို့သော မိတ်ဆွေ မျိုးမှာ ဘဝ ရေစက်လည်း ပါဦးမှ တွေ့နိုင်ဟန် တူပေသည်။)

တန်ဖိုးရှိလှသော ဩဝါဒ

ကိုးတန်းသို့တက်၍ နွေရာသီ ကျောင်းပိတ်မည့်နေ့တွင် မြန်မာစာ သင်ပြသည့် ဆရာရွှေမှန်သည် ကျွန်ုပ်အဖို့ရာ၌ တစ်သက်ပတ်လုံး အသုံးဝင်သည့် ဩဝါဒ တစ်ခု ပေးဖူး၏။ (ဆရာရွှေမှန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ ရှစ်တန်းဆရာ ဖြစ်ခဲ့ရာ ကိုးတန်းသို့ ကျွန်ုပ်တို့ တက်ကြသောအခါ ကိုးတန်းပြ ဆရာသည် ကုလားလူမျိုး ဆရာသစ် တစ်ယောက် ဖြစ်၍ မြန်မာစာ မတတ်သည်နှင့် ဆရာရွှေမှန်က ကျွန်ုပ်တို့အား မြန်မာစာ သင်ပေး၍ ကုလားဆရာသစ်က ရှစ်တန်းကို အင်္ဂလိပ် ဘာသာ သင်ပေးခြင်းဖြင့် အလဲအလှယ် လုပ်ကြသည်။) ကျောင်းပိတ်မည့် ညနေ၌ ဆရာရွှေမှန်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား အင်္ဂလိပ်ဝတ္ထုများ ဖတ်ခြင်းအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ကောင်းကောင်းတတ်အောင် ကြိုးစားကြဖို့ ဟောပြောပြီးနောက် ကျောင်းဆင်းသောအခါတွင် အင်္ဂလိပ် ဝတ္ထုစာအုပ် ငှားလိုသူများအား သူ၏ အိမ်သို့ လိုက်ခဲ့ရန် ခေါ်သွားလေရာ ကျွန်ုပ်နှင့် အခြားကျောင်းသား လေး ငါးယောက် လိုက်သွားကြ၏။ ကျန်လူများက ယီးတီးယားတားလုပ်ကာ မလိုက်ဘဲ ချန်နေရစ်ခဲ့ကြလေသည်။ လိုက်သွားသူများ အနက်တွင် ကိုဖေ၊ မောင်ရီနှင့် စက်ခွေတို့ ပါဝင်ကြသည်။ စင်စစ်မှာ ကျွန်ုပ်နှင့် ဤသူငယ်ချင်းသုံးယောက်သည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာတွင် အားကျမခံ အပြိုင်အဆိုင် ကြိုးစားကြသူများ ဖြစ်လေသည်။ ဤအကြောင်းကို ပြန်လည် သုံးသပ်သည့်အခါ ကျွန်ုပ်တို့ လေးယောက်အား ခင်မင်ရင်းနှီးအောင် ချည်နှောင် ပေးသော အခြင်းအရာသည်ကား အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်၌ စိတ်ဝင်စားသည့် အထုံအလေ့ချင်း တူညီမှုပင် ဖြစ်တန်ရာချေသည်။

(မြင်းသမားအချင်းချင်း၊ ဂိတသမားအချင်းချင်း ရင်းနှီးတတ်ကြသကဲ့သို့ပင်။)

ကောင်းလိုက်သည့် စာအုပ်

ကျွန်ုပ် ယူခဲ့မိသောစာအုပ်မှာ ချားလ်စ် ဒစ်ကင်းရေးသည့် ဘာနဘီ ရတ်ချ (Burnaby Rudge) စာအုပ် ဖြစ်လေရာ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းဝတ္ထုကို ကြိုးစား၍ ဖတ်ပါသော်လည်း အရသာ ခံနိုင်လောက်အောင် ပြည့်စုံစွာ နားမလည်သည် တစ်ကြောင်း၊ ဝတ္ထု အဆင့်အတန်းကလည်း (ကျွန်ုပ်၏ အရွယ်နှင့် မလိုက်အောင်) မြင့်လွန်းသည် တစ်ကြောင်းကြောင့် ၎င်းဝတ္ထုစာအုပ်ကို ချထား၍ ကိုဖေ ထံမှ ပသိပုံပြင်ဝတ္ထုကို ငှားရမ်းဖတ်ရှုလေသည်။ ပသိပုံပြင် ဝတ္ထု ကောင်းလိုက်ပုံကား ပြောမကုန်နိုင်အောင် ရှိပါတော့၏။ လွန်ပွဲ၌ ဆုံခဲ့ဖူးသော မိန်းကလေးနှင့် သမီးရည်းစား မဟုတ်ငြားသော်လည်း စိတ်ထဲ၌ ချစ်ကြိုက်၍ နေ့ရှိသမျှ မျက်လုံးချင်းဆိုင်လျက် ရှိကြပြီ ဖြစ်ရာ ပသိပုံပြင်ထဲ၌ ပါသည့် ဝတ္ထုပေါင်း များစွာတို့မှ (ဇာတ်လိုက်) မင်းသမီးများသည် ထိုမိန်းကလေး၏ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန်အတိုင်းချည်း ဖြစ်၍ မင်းသားကလေးများမှာ လည်း ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်ချည်း ဖြစ်နေလေတော့သည်။ လူပျိုပေါက် အရွယ်လည်း ဖြစ်ပြန်၊ စိတ်ထဲ၌ ကြိုက်ထားသူလည်း ရှိပြန်၊ စိတ်ကူး ယဉ်တတ်သော အလေ့ အထုံကလည်း ရှိပြန်၊ ကျောင်းပိတ်ထားသည့် အားလပ်ချိန်လည်း ဖြစ်ပြန်လေ ရကား ကျွန်ုပ်မှာ စာအုပ်ကို ဖတ်လိုက်၊ ချထားပြီး စိတ်ကူးလိုက်၊ တစ်ဖန် ကောက်ဖတ်လိုက်၊ နှစ်ခြိုက်သော စာပိုဒ်များကို ကူးယူလိုက် စသည်ဖြင့် (အိပ်ချိန် စားချိန်မှ တစ်ပါး) အချိန်ရှိသမျှ ဖတ်လေတော့သည်။ ဤအတွက်ကြောင့် အမြတ်တစ်ခု ပေါ်ထွက်သည်မှာ ဖခင်သည် ကျွန်ုပ်အား အလွန် စာကြိုးစား သည်ဆို၍ ဘာဂျာတစ်လုံး ဝယ်ပေးပေသည်။ (ဖခင်သည် တီးမှုတ်သံကို အလွန် ရွံ့မုန်းသူတစ်ယောက် ဖြစ်ရကား ၎င်းအပြုအမူမှာ ကျွန်ုပ်အား အစွမ်းကုန် အလိုလိုက်ရှာခြင်း ဖြစ်လေသည်။)

တန်ဖိုးရှိသော အင်္ဂလိပ်စာစေတီ

ပသိပုံပြင်ဝတ္ထုကို ဘာသာပြန်ထားသည့် အင်္ဂလိပ်စကား အသုံးအနှုန်းမှာ အလွန်ကောင်းသည်ဟု ဆရာဆရာများ ပြောသံ ကြားဖူးပေရာ ကျွန်ုပ်မှာ ကျောင်း ၄၅ ရက် ပိတ်သည့်အတွင်း၌ ဝတ္ထုဇာတ်လမ်း၏ အရသာကို ခံစားရုံသာမက အင်္ဂလိပ်စာ ရေးပုံရေးနည်းကိုလည်း ကျက်မှတ်ထားသည်နှင့် ကျောင်းဖွင့်၍ စာစိစာကုံးတစ်ပုဒ် ရေးသားကြရသည်တွင် အတန်းဆရာက ကျွန်ုပ်၏ အရေးအသားမှာ တဖြည်းဖြည်း မဟုတ်ဘဲ ခုန်လွှား၍ တက်သွား ကြောင်း (By leaps and bounds) ချီးကျူး ပြောဆိုဖူးလေသည်။ ဟုတ်ပုံ လည်းရသည်။ စာတစ်နှစ်သင်၍ တစ်တန်းတက်သောအခါ၌ တိုးတက်ခြင်းထက်

ထို ၄၅ ရက် အဆုံး၌ တိုးတက်ခြင်းသည် ပိုသည်ဟု ကိုယ့်ဟာ ကိုယ်လည်း ထင်မိပါသည်။ ထိုခေတ်မှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ အသားယူသောခေတ် ဖြစ်၍ တော်သည်ဆိုလျှင် တစ်ကျောင်းမှ တစ်ကျောင်းသို့ လည်းကောင်း၊ တစ်ရုံးမှ တစ်ရုံးသို့ လည်းကောင်း၊ အစိုးရဌာန တစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ လည်းကောင်း သတင်း ပျံ့နှံ့တတ်သော ခေတ် ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်သည် ဤအကြောင်းကို ကြားဖူးခြင်းကြောင့် ကြိုးစားချင်သောစိတ် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းလည်း ဟုတ်နိုင်ပါသည်။

အသံထွက် မှန်ကန်အောင် ကြိုးစားသင့်ခြင်း

အင်္ဂလိပ်ဘာသာရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်အဖို့ ကံကောင်းသော အခြင်း အရာ တစ်ခုလည်း ဖော်ပြလိုပါသည်။ ကိုးတန်းဆရာ ကုလားလူမျိုး မစ္စတာ အင်းဂလစ်စ် (Mr. Inglis) ဆိုသူမှာ ယနေ့တိုင် ကျွန်ုပ်တွေ့ဖူးသည့် (အင်္ဂလိပ် မဟုတ်သော) လူမျိုးကွဲများ အနက်တွင် အင်္ဂလိပ်စကားပြော အကောင်းဆုံးထဲက တစ်ယောက်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ် ယူဆပါ၏။ ကျွန်ုပ်သည် နာမည်ကြီးလှသော ဦးမေအောင်၊ ဒေါက်တာဘမော် စသော မြန်မာဝတ်လုံများကို လည်းကောင်း၊ ကုလားဝတ်လုံများကို လည်းကောင်း နားထောင်ရဖူးပါ၏။ ထိုလူများသည် ကျွန်ုပ်၏ ဆရာနှင့် တူလျှင်သာ တူရမည်၊ သာသည်ဟု ကျွန်ုပ် မထင်ပါ။ ဆရာ အင်းဂလစ်စ်သည် အင်္ဂလန်သို့လည်း ရောက်ဖူး၍ အင်္ဂလိပ်စကား အသံထွက်တွင် တိကျမှန်ကန် လိုက်ပုံမှာ အချို့ အင်္ဂလိပ်များထက်ပင် သာသေးသည် ထင်၏။ ကျွန်ုပ်မှာ နောက်ပိုင်းတွင် အင်္ဂလိပ်ရော မြန်မာ စကားပါ ပြောချင်သောစိတ် မရှိလောက်အောင် ဖြစ်ခဲ့ရသော်လည်း အင်္ဂလိပ်အသံထွက် မှန်ကန်စေမှုအတွက်မူ တစ်သက်လုံး ဂရုစိုက်လာခဲ့သူ ဖြစ်၏။ ဆရာ အင်းဂလစ်စ် ၏ အသံထွက်မှန်များသည် အောက်တန်းများမှ ကျွန်ုပ်၏ အသံထွက်မှား များကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲစေ၏။ အသံမှန်ထွက်ဖို့ လိုလားသော ကျွန်ုပ်သည် အောက်တန်းများမှ သင်ခဲ့ရသည့် အသံထွက်နှင့် ဆရာ အင်းဂလစ်စ်၏ အသံထွက်တို့ ကွဲလွဲခြင်းကို တွေ့ရသည့်အခါတိုင်း ကျွန်ုပ်နှင့် ကိုဖေတို့သည် အိတ်ဆောင် အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်ကို လှန်၍ ရှာတတ်ကြပေရာ ဆရာ အင်းဂလစ်စ် က မှန်ကန်သည်ချည်း တွေ့ကြရ၏။ ဤမျှသာ မကသေး။ ကြီးပြင်းလာသော အခါ၌လည်း လူတတ်များနှင့် ဆရာ၏ အသံထွက် ကွဲလွဲခြင်းကို တွေ့ရလျှင် လည်း အဘိဓာန်ကို လှန်၍ ကြည့်သေးရာ ဆရာကပင် မှန်ကန်ခြင်းကို တွေ့ရသည်။ ဤခေတ်၌ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသည် အင်္ဂလိပ်အသံ ထွက် အလွန်ချာသည်ကို တွေ့ရ၏။ ကိုယ့်ဘာသာစကား မဟုတ်သောကြောင့် အသံထွက် မှားလျှင်လည်း မတတ်နိုင်ဟု သဘောထားကြသောကြောင့်ပေလော၊ ကျောင်းဆရာများ ကိုယ်နှိုက်ကလည်း ဤအတိုင်းပင် ယူဆကြလေသလော မပြောတတ်ပေ။ သို့ဆိုလျှင် အလွန်မှားသော အယူအဆ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင် သည်။ ဤကိစ္စမျိုးနှင့်ပတ်သက်၍ အင်္ဂလိပ်စကားပုံတစ်ခုမှာ နည်းယူထိုက်၏။

‘လုပ်သင့်သည်ဆို၍ လုပ်သော အလုပ်တစ်ခုကို (တော်ရီ လျော်ရီ သဘော မထားဘဲ) ကောင်းကောင်းဖြစ်အောင် လုပ်ရမည်’ဟု ဆိုလေသည်။ လူမျိုးကွဲ၏ စာဆို၍ မသင်ချင်လည်း နေကြစေ၊ သင်မိလျှင်လည်း ကောင်းကောင်း တတ်အောင် သင်ထိုက်ပေသည်။ လူတိုင်း လူတိုင်းသည် သင်တိုင်းလည်း အချွန်အမွန် မဖြစ်နိုင်ခြင်းကား မှန်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အသံထွက်မျှလောက်ကို မှန်ကန်အောင် ပြောတတ် ခေါ်တတ်ဖို့ လူမျိုး၏ဂုဏ်ကို ထောက်ထားသော အားဖြင့် ကြီးစားထိုက်ကြသည်။ ဘယ်သူက ဘာပြောသည်ဖြစ်စေ အင်္ဂလိပ် စကားသည် မပြောတတ်လျှင် မပီ၊ မပီသလျှင် အထင်သေးခံရမည့် ဘာသာရပ် တစ်ခုဖြစ်ရာ နိုင်ငံခြားနှင့် အဆက်အသွယ်များလှသော ဤခေတ်တွင်နယ်ချဲ့ ခဲ့ဖူးသည့် ဝသီကြောင့် လူမျိုးကို အာဃာတထားပြီး သူတို့၏ ဘာသာစကားကို မထိလေးစား ပြုမိပါက ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် မျက်နှာငယ်ဖွယ်ရာ၊ အထင်သေး ခံရဖွယ်ရာ ရှိပေသည်။ ‘မြန်မာ့အသံ’မှ အခြားတိုင်းပြည်များမှ မြို့အမည်၊ လူအမည်များကို မှန်ကန်အောင် ခေါ်တတ်ဖို့ မကြီးစားကြခြင်းမှာလည်း အံ့ဩဖို့ ကောင်း၏။ ရှက်ဖို့လည်း ကောင်း၏။ သံရုံးတွေ ရှိနေသော ရန်ကုန်မြို့ တွင် ဤကိစ္စသည် လွယ်ကူသင့်၏။ သံမှန် မထွက်တတ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာ သတင်းစာများသည် အလားတူပင် ချာလှသည်။ ကမ္ဘာ့ တိုင်းပြည်ကြီး များမှ ဝန်ကြီးချုပ်များ၏ အမည်များကိုပင် တစ်ယောက် တစ်မျိုး ရေးချင်သလို ရေးလျက်ရှိကြသည်။ အခြားတိုင်းပြည်များတွင် ဤကဲ့သို့ တော်ရီလျော်ရီ ပေါ့ရွတ်ရွတ် သဘောထားကြသည် မထင်ပေ။

သာဓက တစ်ခု

ကိုးတန်းဆရာ မစ္စတာ အင်းဂလစ်စ်မှာ အင်္ဂလိပ်စကား ပြောခြင်း၌ အလွန်သွက်၊ အလွန်မှန်၍ အလွန်တော်ပုံကို အထောက်အထား တင်ပြပါဦးမည်။ တစ်နေ့သ၌ ဗန်းမော်မြို့မှ အင်္ဂလိပ်စာတတ် မြန်မာ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက် တစ်ယောက်သည် ကျွန်ုပ်တို့နှင့်အတူ ကိုးတန်း၌ သင်လျက်ရှိသော ၎င်း၏ သားထံသို့ အလည်လာရာတွင် ကျောင်းအုပ်ကြီးကိုယ်တိုင် ဝန်ထောက်ကြီးအား ကျွန်ုပ်တို့အတန်းသို့ လိုက်ပို့၏။ ထိုအခိုက်တွင် ဆရာအင်းဂလစ်စ်သည် ကျွန်ုပ်တို့ အတန်းသားများအား ‘ဝါတာလူးစစ်ပွဲ မတိုင်မီ တစ်ည’ဟူသော အင်္ဂလိပ် လင်္ကာ တစ်ပုဒ်ကို သင်ပြလျက်ရှိရာ ကျောင်းအုပ်ကြီးနှင့် ဝန်ထောက်ကြီးတို့ ဝင်လာ ကြ၍ ကျောင်းအုပ်ကြီးက ‘ဆရာအင်း သင်သာသင်ပါ’ဟု ပြောပြီး ခုံလွတ် တစ်ခုတွင် ဝင်ထိုင်ကြ၏။ ဆရာ အင်းဂလစ်စ်လည်း ဆက်လက်၍ သင်ပြလေရာ လင်္ကာထဲမှ ခက်ခဲသော စာပိုဒ်များကို အတန်းသားများ နားလည်အောင် ရှင်းလင်း ပြောပြခြင်းအလုပ်၌ သူမတူအောင် သွက်လက်ခြင်း၊ ပြတ်သားခြင်း၊

mgyoe.com

စိတ်ပါလက်ပါရှိခြင်း၊ စကား အသုံးအနှုန်း တိကျ မှန်ကန်ခြင်းတည်းဟူသော အင်္ဂါများကြောင့် ကျောင်းအုပ်ကြီးနှင့် ဝန်ထောက်ကြီးတို့သည် တစ်ယောက် မျက်နှာကိုတစ်ယောက် ခဏခဏ လှမ်းကြည့်ကြခြင်းကို ကျွန်ုပ် မြင်ရ၏။ နောက်ဆုံး၌ ဝန်ထောက်ကြီးနှင့် ကျောင်းအုပ်ကြီးတို့သည် ကျေနပ် အားရသော အမူအရာ နှင့် ထသွားကြသောအခါ ဆရာ အင်းဂလစ်စ်သည် စာအုပ်ကိုပိတ်၍ တစ်ဖက်သို့ လှည့်ခိုက်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားအချင်းချင်းလည်း ဤမျှ လောက်ကောင်းသော သင်ပြခြင်းကို တစ်ခါမျှ မကြုံဖူးသည်နှင့် စိတ်ထဲမှ သဘောတူ ချီးကျူးကြရင်း ‘ဝေါ’ခနဲ မြည်သောအသံ ထွက်သွားမိကြလေ၏။ တကယ်သင်တော့ တကယ်တော်သည့် ဆရာတစ်ယောက်ပေတည်း။

ဒုတိယ သာဓက

တနင်္ဂနွေတစ်နေ့၌ ဆရာ အင်းဂလစ်စ်သည် သူ၏ ‘အချစ်တော်’ကလေး များ ဖြစ်ကြသည့် မောင်ရီနှင့် ကျွန်ုပ်အား စောစောကြီး လမ်းလျှောက်ရန် ချိန်းဆို ခေါ်ငင်သွား၍ အိုးဖိုဘက်ရှိ ဗျစ်စက်ရုံကို ပြ၏။ သူကိုယ်တိုင်က အလွန် မည်းသူ တစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း မန္တလေးမြို့ပေါ်ရှိ မျက်နှာဖြူအံ့ရာရှိ ဆိုလျှင် ဆရာနှင့် မသိသူ မရှိသလောက် အသိအကျွမ်း ပေါသည့်အလျောက် ဗျစ်စက်ရုံ မန်နေဂျာအား ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်ကို စက်ရုံတစ်ခုလုံးသို့ လိုက်ပြ စေ၏။ ပြီးသောအခါ အာဠဝိ(စိ)လမ်းရှိ ဗိယာနာဟိုတယ်သို့ ကျွန်ုပ်တို့ နှစ်ယောက်ကို ခေါ်လာ၍ နံနက်စာ ကျွေးရာ ရုံတော်ကြီးမှ အရှန်းတို့ အထန်း တို့၏ တရုတ် ခေါက်ဆွဲများနှင့် ဈေးချိုအနီးမှ မြန်မာမုန့်တီဆိုင်များ၌လောက်သာ စားခဲ့ဖူးသည့် ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ အင်္ဂလိပ် ဟိုတယ်သို့ ပထမအကြိမ် ရောက်ဖူးခြင်း ဖြစ်၍ အခင်းအကျင်းနှင့် စားသောက်ဖွယ်ရာများ၏ သားနားပုံများကို အံ့ဩ မဆုံးအောင် ငေးကြည့်မိပါတော့သည်။ (အမှန်မှာ ဗိယာနာဟိုတယ်၏သားနားလှ ခြင်းကြောင့် မဟုတ်လှပါ။ ထိုခေတ်က ရုံတော်ကြီးမှ ခေါက်ဆွဲဆိုင်များသည် ဤခေတ် လျှန်းစိန် ဟိုတယ်ကဲ့သို့ သပ်သပ်ရပ်ရပ် မရှိဘဲ ပေကျဲသော သစ်သားစားပွဲတွင် ညစ်ပတ်သော ခုံရှည်ပေါ်၌ ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်ကာ စားကြရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဝမ်းဘဲဥပုံ စားပွဲကြီးတွင် ဖွေးဖွေးဖြူ၍ ပန်းပွင့်ပုံများ ထည့်ယက်ထားသည့် စားပွဲခင်း အဝတ်ကြီးခင်းလျက် ပန်းစိုက် ကရားနှင့်တကွ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူသော လက်သုတ်ပဝါများကို ပါးလှပသော ဖန်ခွက်ထဲ၌ ထည့်ကာ ပြင်ဆင်ထားခြင်းမျိုးကို မည်သည့်ဆိုင်၊ မည်သည့်အိမ်၌မျှ မမြင်ရဖူးသေးပါ။ ထိုခေတ်၌ ကျွန်ုပ်တို့၏ အိမ်၌သာ မဟုတ်၊ မိဘများထက် စီးပွားရေး အဆင့်အတန်းမြင့်သော အိမ်များ၌ပင် ‘လိုက်ထမင်း’ကို ကြွေလှေ့ဖြင့် မထည့်ဘဲ ဆန်ဆေးခြင်းတောင်း သုံးကြတုန်း ဖြစ်ပါသည်။)